

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલયં

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક 14329

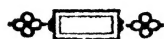
વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દંપતી ગુણ વૃક્ષ

વિપય ઉપ : ૫૭

દંપતિ જીવન રહસ્ય.

[શાસ્ત્રીય અને વૈદકીય આવૃત્તિ.]

પ્રકાશક :

પી. મણીલાલ કંપની.

૨૮, એપોલો સ્ટ્રીટ; કોટ; મુંબઈ.

કલકત્તાવાળા શેઠ નગીનદાસ એસ. પરીખ સાથેની
ખાસ ગોઠવણ મુજબ

કિંમત રૂપિયા બે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
સંગ્રહવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૫/૭/૨૧

આ પુસ્તકના સર્વ હક માલિકને સ્વાધીન છે.

આ પુસ્તક નં. ૧૮૧, બજારગેટ સ્ટ્રીટ મધે શ્રી હરિ-હર પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં હરીલાલ વલ્લભદાસ બ્રહ્મક્ષત્રીએ છાપ્યું છે અને
મી. મણીલાલ કેશવજી શાહે માલિક પી. મણીલાલ
કંપની માટે નં. ૨૮, એપોલો સ્ટ્રીટ, મુંબઈ નં. ૧ માં થી
પ્રગટ કર્યું. તા. ૨૫ મી ડિસેમ્બર ૧૯૩૦.

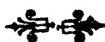
પસ્તાવના.

દંપતિ જીવન એટલે રસભયું સુંદર અને મનોહર જીવન; ખરી રીતે એ જીવનના રસ અને પ્રભાવનું વણું કોઈથી થયું નથી અને થઈ શકે તેમ પણ નથી. તે અકલ્પ્ય અને અકલ્પ્ય જીવન છે એમ કહીએ તો ખરાખર ગણાય. પણ એટલું તો ચોક્કસ છે કે, તે બહુ જ કામળ છે; દંપતિ જીવન એટલે સુતરના તાંતણે રચાયેલું સામ્રાજ્ય કે મહાલય કહી શકાય. આધાર ભુત સુતરનો તાંતણો કોઈ કારણે, બેઠેથી કે બેઠાંથી એકની પણ કોઈ પ્રકારની ભુલચુકે તુટ્યો તો દંપતિ-જીવનનું સામ્રાજ્ય-મહાલય પણ તરત તુટી પડે છે. દંપતિ-જીવનને ટકાવનાર અને શોભાવનાર એ સુતરનો તાંતણો તે દંપતિનો એક બીજા માટેનો સંતોષ અને ચાહ છે.

દંપતિ પરસ્પર સંતોષની નજરે જોઈ શકે તેને માટે તેમનાં આરોગ્ય અને ચાલચલણ આધાર રૂપ છે. તે સમંધી આ પુસ્તકમાંથી અનેક સૂચનાઓ અને જ્ઞાન મળી શકે, બધેકે તે આધાર જોખમાગો હોય ત્યારે પણ તેને પાછો સુસ્થીર બનાવી લેવાની કળા અને યુક્તિનું જ્ઞાન વાંચકને આ પુસ્તકમાંથી મળી શકે તેમ છે. એમ જણાયાથી મેં આ પુસ્તક પ્રગટ કરવાનું સાહસ ખેડ્યું છે. પ્રભુ કૃપાથી વાંચકને આ પુસ્તક એવો લાભ આપનાર થઈ પડે તો હું મારા આ સાહસનું સ્વાર્થક થયું માનીશ.

પ્રકાશક.

બીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

માત્ર પાંચ મહિનાના ટુંક વખતમાં આ પુસ્તકની ૧ લી આવૃત્તિની ૨૦૦૦) નકલો તદ્દન ખપી જવાથી આ બીજી આવૃત્તિ છપાવવી પડી છે.

અલખત આ પુસ્તકની મુળ રાખેલી કિંમત રૂ. ૫) પાંચ અમોને પણ ધણીજ વધારે લાગતી હતી. પણ તે બાબતમાં અમોને ચએલા અસામાન્ય ખર્ચોથી તેમ કરવા ફરજ પડી હતી.

પણ પ્રભુની કૃપાથી કલકત્તાવાળા શેઠ નમીનદાસ એસ. પરીખનાં વાંચવામાં આ પુસ્તક આવતાં, તેમણે તેની ઓછી કિંમત રાખવા બાબતમાં અમારા સાથે પત્ર વહેવાર ચલાવ્યો. તેમજ રૂ. ૫) પાંચ જેટલી અતિ બારે કિંમત રાખવાનાં કારણો પૂછાવ્યાં. અને ન્યારે તે બાબતમાં સઘળા વાઉચરો વિગેરે તેમનાં પર મોકલાવ્યા અને તે તેમણે તપાસ્યા ત્યારે તેમની સંપૂર્ણ ખાત્રી થઈ કે, રૂ. ૫) જેટલી કિંમત રાખવામાં અમો ગેરવ્યાજબી નહોતા.

પણ તેમનાં હૃદયમાં તો આ પુસ્તક ઘેર ઘેર વંચાય અને દંપતિ જીવનનાં સુખદ્દ લ્હાવાઓ ગુજરાતી પ્રજા મેળવે તે શુભ હેતુથી તેમણે અમારી સાથે આ પુસ્તક રૂ. ૨) માં (પોસ્ટેજ વધુથી) વેચાવા ગોઠવણ કરી. અને તે બાબતમાં તેમણે જોયેલા વાઉચરો વિગેરે પરથી અમારી વ્યાજબી માંગણી મુજબનો એક અમારા પર મોકલી આપ્યો.

આ રીતે શેઠ નમીનદાસ એસ. પરીખની ગુજરાતી જનતા પરની ઉપકારવૃત્તિ ખરેખર પ્રશંસનીય છે.

પરમાત્મા આવા સહૃદયી આત્માને સંપૂર્ણ ઉન્નતી બક્ષો. એજ અમારી પરમ કૃપાળુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે. અને તે પ્રાર્થનામાં અમારા સર્વ વાંચકોને સાથ પુરાવવા અમો વિનંતિ કરીએ છીએ.

અનુક્રમણિકા.

— ૦ —

પ્રકરણ ૧ લું.

નંબર

વિષય.

- ૧ આળકો
- ૨ નરના નામને જેમ દેનાર 'આળ-પુરુષ'
- ૩ એક હુત્રમંદ છટાલીયન લુંટારાની કહાણી

પ્રકરણ ૨ લું.

- ૪ આળકને ચુંબન
- ૫ આયા-દાયાવાલી માતાઓ
- ૬ પરદેશની બદી
- ૭ ખુદ્દી હવાને બદલે મલિન વાતાવરણ
- ૮ ખોટું અભિમાન
- ૯ અચ્ચાના ગુપ્ત ભાગો
- ૧૦ મા-આપો અચ્ચાનું મન કેમ બગાડે છે ?
- ૧૧ અચ્ચાનું બિછાનું

પ્રકરણ ૩ બું.

- ૧૨ બાળ-સ્ત્રી અને બાળ-પુરુષ
- ૧૩ પ્રાથમિક શારિરીક ફેરફારો
- ૧૪ કમ્બર અને છાતીમાં થતા ફેરફારો
- ૧૫ છોકરા અને છોકરીઓની જનન શક્તિ
- ૧૬ છોકરા અને છોકરીઓના પેકુના બાંધા
- ૧૭ સ્ત્રીના ચાર જાતના રતન
- ૧૮ સ્ત્રીની ત્રણ જાતની છાતી
- ૧૯ સ્ત્રી અને પુરુષની જાંગ વચ્ચે ફરક
- ૨૦ સ્ત્રી અને પુરુષની કમ્બર વચ્ચે ફરક
- ૨૧ સ્ત્રી પુરુષની ઉંચાઇ અને વજન
- ૨૩ સ્ત્રી પુરુષના શરીરના બે ચોક્કસ ભાગોની રચના

પ્રકરણ ૪ થું.

- ૨૪ મોહીનીની માત્રા
- ૨૫ ક્ષીણીની 'વેધા' જાતની સ્ત્રીઓ
- ૨૬ તારમાનીઆની સ્ત્રીઓ પુરુષોના મન જીતવા થું કરતી હતી
- ૨૭ જંગલી જમાનાની સ્ત્રીઓ મરદોને મોહાવવા કેવી રીતે ખુશ્મરત બનતી હતી
- ૨૮ આરચીપેલોગોની સ્ત્રીઓ કેવી રીતે ખુશ્મરત બને છે
- ૨૯ જુદા જુદા મુલકોની સ્ત્રીઓની પુરુષોના દીલ જીતવાની રીત
- ૩૦ દક્ષીણ આફ્રીકામાં છોકરીઓના દીલ જીતવાની રીત

- ૩૧ માડાગારકરની સ્ત્રીઓએ મરદોની કામ શક્તિ જળવવાની
ચલાવેલી હતી
૩૨ સેમોઆ દેશના મરદો ઉપર મોઢી પડતી સુંદરીઓ
૩૩ નવન હાલતમાં ફરતી સ્ત્રીઓ

પ્રકરણ ૫ મું.

- ૩૪ નવન સ્ત્રી-પુરૂષોની લાજ મર્યાદા
૩૫ ઉત્તર કવીન્સલેન્ડમાં સ્ત્રી-પુરૂષની લાજ જળવવાની રીત
૩૬ આસામની “નાગા” સ્ત્રીઓની મર્યાદા
૩૭ પશ્ચિમ આફ્રિકાના સ્ત્રી-પુરૂષોની લાજ મર્યાદા જળવવાની રીત
૩૮ પુર્વ આફ્રિકાના લોકોની મર્યાદા
૩૯ તુરકી સ્ત્રીઓની લાજ અને મર્યાદા
૪૦ ચીનાઈ સ્ત્રીઓની લાજ અને મર્યાદા
૪૧ ઍમ્પ્રેસ થિયોડોરાની લાજ જળવવાની રીત
૪૨ પંદરમી અને સોલમી સદીમાં જરમન પ્રજાની લાજ
૪૩ ઇ. સ. ૧૬૫૮માં ડેનમાર્કનો મામલો
૪૪ ઇંગ્લાંડમાં સુરવાસનો ઉપયોગ ક્યારથી શરૂ થયો.

પ્રકરણ ૪ હું.

- ૪૫ હસ્ત દોષ
૪૬ પ્રાચીન બદી
૪૭ પશુઓમાં સુદ્ધા ફેલાયેલી બદી

- ૪૮ દેશ પરદેશમાં સ્ત્રી-પુરુષોને લાગુ પડેલી કુટેવ
 ૪૯ જાપાનમાં સ્ત્રી અદી માટેના જાહેર વેચાતાં યંત્રો
 ૫૦ બે સ્ત્રીઓ વચ્ચેની કીડા
 ૫૧ મેડમ ગુરદાનું કુટલુખાનું

પ્રકરણ ૭ મું.

- ૫૨ હસ્ત દોષ (ચાલુ)
 ૫૩ સેંકડે નવાણુંમાં ગુપ્ત અદીની ટેવ
 ૫૪ નિશાળોમાં ગુપ્ત અદીની ટેવ
 ૫૫ દરજીઓની દુકાનમાં પણ અદી
 ૫૬ સ્ત્રીઓને હસ્તક્રિયાનો વધુ શોખ
 ૫૭ સ્ત્રીઓના ખાસ શોખનું કારણ
 ૫૮ મદંબેલી સ્ત્રીઓ

પ્રકરણ ૮ મું.

- ૫૯ હસ્ત ક્રિયાની ટેવ પડવાનાં કારણ
 ૬૦ અકાળ યુવાની
 ૬૧ આપાઓ-ચાકરડીઓ સ્ત્રી અદી શીખવે છે
 ૬૨ પ્રેરક કસરતો
 ૬૩ પ્રસવ માર્ગમાંથી મળી આવેલી વિવિધ વસ્તુઓ
 ૬૪ અિભત્સ કાગળ પત્રો લખવાની ટેવ

પ્રકરણ ૯ મું.

- ૬૫ હસ્ત દોષથી ચતાં બચંકર દર્દો
- ૬૬ આંખોની અરબાદી
- ૬૭ હૃદયની નબળાઇ
- ૬૮ ગાંડપણ
- ૬૯ વીર્યાશ્રાવ
- ૭૦ સ્ત્રીઓની દુર્દશા
- ૭૧ માત્ર કલ્પનાથી થતો વીર્યાશ્રાવ
- ૭૨ મગજની ખરાબી
- ૭૩ સ્વભાવ પણ અગડી જાય

પ્રકરણ ૧૦ મું.

- ૭૪ હસ્તદોષ ઓળખવાની રીત અને તેના ઉપચાર
- ૭૫ સ્ત્રી પુરુષના જનન અવયવો
- ૭૬ સ્ત્રી પુરુષની પીશાબની નળીમાં શું ફેર છે
- ૭૭ નામદં બતાવનારા ફેરફાર
- ૭૮ કુદરત ઠગાતી નથી
- ૭૯ વૈદ ડોક્ટરો પણ સમજી જાય
- ૮૦ સ્તન વધે નહિં—માતા થવાય નહિં
- ૮૧ મા-આપોની ફરજ
- ૮૨ વૈદકીય—તબીબી મલાજો
- ૮૩ સુન્નત

- ૮૪ પીચકારી
 ૮૫ ઉંટ વૈદો અને નીમ હકીમોના પ્રપંચ
 ૮૬ જાહેર ખખરથી વેચાતી દવાઓ
 ૮૭ આવા દરદોર્મા વપરાતી દવાઓ
 ૮૮ શુદ્ધ હવા પાણી વગેરેથી લાભ
 ૮૯ પથ્ય-ચરીના નિયમો
 ૯૦ ધીમે ધીમે થતો આરામ

પ્રકરણ ૧૧ મું.

- ૯૧ પુરૂષ વીય' અને તેની શુદ્ધિ ઉપર પ્રજોત્પત્તિનો
 આધાર
 ૯૨ જીવન શક્તિ આપનારો રસ
 ૯૩ જનવરોના દાખલાથી મળતો ટેકો
 ૯૪ ગર્ભાધાનનો ખરો આધાર
 ૯૫ વંધ્યા સ્ત્રીની ગેરસમજ
 ૯૬ વિના કારણ સ્ત્રીઓની સત્તામણી

પ્રકરણ ૧૨ મું.

- ૯૭ પુરૂષ વીય'-હવા તરીકે તેનો ઉપયોગ
 ૯૮ પ્રાચીન કાળથી જણાયેલા વીય'ના ગુણ
 ૯૯ ઓસ્ટ્રેલીઆ અને આફ્રિકામાં વીય'નો થયેલો ઉપયોગ
 ૧૦૦ પુરૂષની ગોળીઓનો કસ
 ૧૦૧ વીય'નો જન્મ મંત્ર વશીકરણ તરીકે થયેલો ઉપયોગ

- ૧૦૨ વીય'નો સંગ્રહ
૧૦૩ વીય' બેમુલ સકિત

પ્રકરણ ૧૩ મું.

- ૧૦૪ જનવરોનાં અવયવો, શાકભાજી, વનસ્પતિ, તેજનાના
ગુણ અને ચમત્કાર
૧૦૫ અરબ લોકોના લખેલા ગ્રંથો
૧૦૬ સસલાતું બેજીં યુવાની આપે છે
૧૦૭ કોલ્હાની ગોળીનો અક'
૧૦૮ ધુવડની આંખ તથા હૃદયના જાણવા જોગ ચમત્કારો
૧૦૯ બીજો ચમત્કાર
૧૧૦ કામવધક માછલીઓ
૧૧૧ જનવરોનાં અવયવોમાંથી બનેલી દવાઓ
૧૧૨ ધાતુપુષ્ટ શાકભાજી
૧૧૩ બટેટાને મળેલો મફતનો યશ
૧૧૪ ધાતુપુષ્ટ તેજના વનસ્પતિ અને ફળો

પ્રકરણ ૧૪ મું.

- ૧૧૫ વીય'નો વધારો ઘટાડો
૧૧૬ સ્પર્મેટોઝુઆ
૧૧૭ વીય' પ્રવાહનું પ્રમાણ
૧૧૮ વીય'ના પ્રવાહના જથ્થામાં થતી વધઘટ

- ૧૧૯ વીયં હીનતા
 ૧૨૦ વાંઝીયું વીયં
 ૧૨૧ કેાણુ વાંઝીયુ? ઓ કે પુરૂષ?
 ૧૨૨ એક વાંઝીઆ પુરૂષની રસભરી કહાણી
 ૧૨૩ જીવન જંતુ વિનાનું વીયં થવાનાં કારણે
 ૧૨૪ એકસ-રે થી નીપજતું વાંઝીયાપણું
 ૧૨૫ વનસ્પતિ અને જનવરો ઉપર 'એકસ-રે' ની થતી માડી
 અસર
 ૧૨૬ પ્રમેહ-ગોતોરીઆની અસર કેવી રીતે થાય છે?

પ્રકરણ ૧૫ મું.

- ૧૨૭ પુરૂષના વીયંમાં થતાં વિકારો
 ૧૨૮ લોહીવાળું વીયં
 ૧૨૯ ગર્ભ ધારણુ થાય કે નહિ ?
 ૧૩૦ પશ્વવાળું વીયં
 ૧૩૧ પ્રમેહ સ્ત્રીઓને પણ થાય
 ૧૩૨ પાણી જેવું પાતળું વીયં
 ૧૩૩ મોટા જથ્થામાં થતો વીયં પ્રવાહ
 ૧૩૪ ચિકાશવાળું વીયં
 ૧૩૫ અપ્રીણની મહોંકાણુ
 ૧૩૬ દરદ મટવાનો સંભવ

પ્રકરણ ૧૬ મું.

- ૧૩૭ વાંઝીયાપણાતું ખાસ કારણ
૧૩૮ વૃદ્ધ પુરુષનાં વીય'નો અમત્કાર

પ્રકરણ ૧૭ મું.

- ૧૩૯ ગોળી અને તેની રગોને થતા સોજા
૧૪૦ રગોના સોજાના બે પ્રકાર
૧૪૧ પ્રમેહથી થયેલા સોજા
૧૪૨ વીય'ની ઉત્પત્તિ ક્યાં થાય છે ?
૧૪૩ ગોળીને સોજા થવાનાં કારણ
૧૪૪ સોજા હોવાની નીશાની
૧૪૫ સોજાના છલાજ અને સારવાર
૧૪૬ સુવાવડની હીકમત
૧૪૭ પોટીસ
૧૪૮ બરફ મુકવાથી થતો લાભ અને ગેરલાભ
૧૪૯ બેલેડોનાનો મલમ

પ્રકરણ ૧૮ મું.

- ૧૫૦ કાણે કાણે લગ્ન કરવું ?
૧૫૧ એપી તેમજ ઓધે ઉતરતાં દરદો ક્યા ક્યા છે ?
૧૫૨ માણસ જાતની ખુવારી કરનારાં ખરેખરા ત્રણ દરદો
૧૫૩ દારૂડીઆપણાથી શું બને ?

- ૧૫૪ કુંવારી છોકરીઓને લાગેલો દારૂનો ભત
 ૧૫૫ સિફિલિસ-વિસ્ફોટકનાં દદંનું કમકમાટીભયું વણું
 ૧૫૬ સિફિલિસના દદીંઓએ લમ કરવાં ?
 ૧૫૭ જીવલેણ જલ્મીમ ક્ષય
 ૧૫૮ જન્મથી કુદરતી ખોડવાળાં માણસોએ લમ કરવાં ?
 ૧૫૯ અધોર કમ કરનારાંઓએ પરણવું નહિં
 ૧૬૦ લગ્ન બાબતમાં એક રાગનો અદ્ભુત હુકમ
 ૧૬૧ નુકશાન કરનારા લગ્ન
 ૧૬૨ ઝોરી અને કાળી પ્રજા વચ્ચેનાં લગ્ન કેવા નીવડ્યા ?
 ૧૬૩ ગુજરાનના સાધન ધરાવનારેજ પરણવું
 ૧૬૪ કન્યાઓએ વર કેવો પસંદ કરવો ?
 ૧૬૫ પરણવા નીકળેલી છોકરીની કસોટી કરવાની ખરી રીત.

પ્રકરણ ૧૯ મું.

- ૧૬૬ સિફિલિસ અર્થાત્ વિસ્ફોટક
 ૧૬૭ સિફિલિસ ઇશ્વરી કોપ છે ?
 ૧૬૮ સિફિલિસનું દરદ કેમ અને કયારે ઉત્પન્ન થયું ?
 ૧૬૯ સિફિલિસની જીની ત્રણ સ્થિતિની સાચી સમજ
 ૧૭૦ સિફિલિસનું દરદ હિંદુસ્થાનમાં પહેલું કાણે દાખલ કયું ?
 ૧૭૧ સિફિલિસ માટે સરકારના હુકમથી કમીશને ચલાવેલી તપાસ
 ૧૭૨ શરૂઆતમાં વર્તવેલો ભારે ત્રાસ.
 ૧૭૩ પ્રમેહ અને શેન્કર (ચાંદી)
 ૧૭૪ પ્રમેહ અને ચાંદીનાં દરદો માટેની ઉત્તમ શોધ

૧૭૫ સિદ્ધિલિસ માણસને એકસો અને એક કષ્ટ રીતે
લાગુ પડે છે.

૧૭૬ સિદ્ધિલિસના સંબંધમાં એક ખાસ ગંભીર ચેતવણી

૧૭૭ સિદ્ધિલિસની થતી શરૂઆત સમજવાની રીત

૧૭૮ બદ

૧૭૯ સિદ્ધિલિસની ખીજ પાયરી

૧૮૦ સિદ્ધિલિસનો રોગ પીછાનવાની ચોક્કસ નીશાનીઓ

૧૮૧ સિદ્ધિલિસ તેની ત્રીજી પાયરી જેમાં નાસુર કેમ થાય છે ?

૧૮૨ સ્ત્રીના ગર્ભ અને મરદના વીચે ઉપર સિદ્ધિલિસની થતી
અસર

૧૮૩ કસુવાવડનાં ખાસ કારણો

પ્રકરણ ૨૦ મું.

૧૮૪ સિદ્ધિલિસ રોગ કેમ અટકાવી અને સાજો કરી શકાય

૧૮૫ ચેપી દરદો બાબતમાં પ્રસેદસમાં મળેલી કેન્સેસ

૧૮૬ ચેપી દરદોને જડ મુળથી ઉખેટી નાખવાના ત્રણ સુંદર
મલાજ

૧૮૭ સિદ્ધિલિસ અને એવાંજ દરદોનો ચેપ લાગુ પડતો અટકાવવાની
વૈદકીય રીત

૧૮૮ સુન્નત

૧૮૯ સ્ત્રી-પુરુષોએ જનન શરીર સ્વચ્છ કેવી રીતે રાખવા ?

૧૯૦ પ્રમેહનો રોગ અટકાવવાની એક ખરી રીત

૧૯૧ સિદ્ધિલિસના રોગવાળી સ્ત્રીઓને પારખવાની ફ્રેન્ચ રીત

૧૯૨ પ્રમેહનો રોગ લાગુ પડતો અટકાવવાનો મલાજ

- ૧૯૩ સિદ્ધિલીસના ચેપની સલામતી માટે યોજાએલો મલમ
 ૧૯૪ રશીયન ડૉ. મેચ નિકોફે શોધેલો મલમ
 ૧૯૫ આ મલમનો કરી જોએલો અખતરો
 ૧૯૬ અહીં અને વિલાયતમાંનાં ઉંટ વૈદો

પ્રકરણ ૨૧ મું.

- ૧૯૭ નંબર ૬૦૬ વાળી દવા શું છે?
 ૧૯૮ આયુર્વેદ (દેશી વૈદો) માં સિદ્ધિલીસના ઇલાજ
 ૧૯૯ ચેપી રોગોનો ભંભેરાયેલો દરદી શું શું કરે છે?
 ૨૦૦ સિદ્ધિલીસ માટે ત્રણ મહાન દવાઓ
 ૨૦૧ પારો
 ૨૦૨ પોટાશ્યમ આયોડાઇડ
 ૨૦૩ સોમલ
 ૨૦૪ નંબર ૬૦૬ વાળી દવાની મુળ ઉત્પત્તિ
 ૨૦૫ સાલ્વરસન
 ૨૦૬ નંબર ૬૦૬ નો ઉપયોગ કરવાની રીત
 ૨૦૭ ઇન્જેક્શન

પ્રકરણ ૨૨ મું.

- ૨૦૮ સિદ્ધિલીસ ચાને વિસ્ફોટકના નવા અને જુના ઇલાજો એ
 દરદની સારવાર કરવાની રીત
 ૨૦૯ સિદ્ધિલીસના રોગથી વધારે હેરાન કયા પુરૂષો થાય છે?
 ૨૧૦ પારાવાળી દવા કેવી રીતે બદનામ થઈ?
 ૨૧૧ મુંબઈના એક દહેવાતા રાજવંદે પોતાના દરદીને ખવડાવેલી
 પારાની દવાએ વાળેલી મહોંકાણુ

- ૨૧૨ સોમલની બનતી દવાઓ
 ૨૧૩ આયોડાઇડઝ
 ૨૧૪ નંબર ૬૦૬ ની દવા સખંધી ગેરસમજ
 ૨૧૫ પાણી એક દવા તરીકે
 ૨૧૬ આરગનોથિરેપી મુજબ બનાવેલી દવાનો ઉપયોગ

પ્રકરણ ૨૩ મું.

- ૨૧૭ કામાંધતા
 ૨૧૮ જુદા જુદા દેશોમાં કામનું પ્રમાણ
 ૨૧૯ ધડપણમાં વધતો કામનો ચડસ
 ૨૨૦ એક કામાંધની કહાણી
 ૨૨૧ સ્ત્રી પુરૂષોમાં કામ વાસના ક્યારે વધે ઘટે છે
 ૨૨૨ સ્ત્રીની કામ વાસના ઘટવા વધવાનો વખત
 ૨૨૩ ક્ષયનાં દરદવાળી સ્ત્રીઓનો કામ
 ૨૨૪ ઇતિહાસમાં નોંધાયેલી કામાંધ સ્ત્રીઓ
 ૨૨૫ અન્યથા કામી સ્ત્રી
 ૨૨૬ કામાંધપણની બીમારીના ઇલાજો

પ્રકરણ ૨૪ મું.

- ૨૨૭ કામ જવાળા
 ૨૨૮ “કામ જવાળા” પીછાનવાની રીત અને તેનાં દારણ
 ૨૨૯ પુરૂષની કામજવાળા વધારવા ઘટાડવાના ઇલાજ
 ૨૩૦ બાળકોમાં કામજવાળા
 ૨૩૧ પુરૂષોને કામજવાળા લાગુ પડવાનાં કારણો

પ્રકરણ ૨૫ મું.

- ૨૩૨ સંસારમાં વાગતાં નખખોદનાં નગારાં
 ૨૩૩ એક સ્ત્રીને છત્રીસ વરસમાં બાવીશ બાળક
 ૨૩૪ ચેપી દરદવાળાની સ્ત્રીની દુદ્દંશા
 ૨૩૫ પુરૂષનું ગાતકીપણું
 ૨૩૬ સ્ત્રીને યુવાનીમાં ધડપણ કેમ આવે છે ?
 ૨૩૭ કુંવારી સ્ત્રીઓને મરદો કેમ ફસાવે છે ?
 ૨૩૮ પ્રાદાઓ માસિક માંદગી અને કામવાસના
 ૨૩૯ હીજડાઓમાં કામવાસના
 ૨૪૦ સ્ત્રી તેમજ પુરૂષોને ખસી કરવાના પ્રયોગો
 ૨૪૧ એક ખુશ્મુરત હીજડો
 ૨૪૨ વાંઝીઆપણાં માટે વધારે જવાબદાર કાણુ હોય છે !
 સ્ત્રી કે પુરૂષ ?
 ૨૪૩ ચેપી દરદો બોગવના દયાહીન ખાવિંદો
 ૨૪૪ પુરૂષોને કપાળે ચોંટતા કંલકોનું સરવાયું

પ્રકરણ ૨૬ મું

- ૨૪૫ દારૂ, દારા અને દુઃખ
 ૨૪૬ દારૂમાં છુપાયેલી શયતાની ખમલત
 ૨૪૭ જરમન અને ક્રાન્સ વંશ્યાઓના ખાસ દારૂ
 ૨૪૮ રહેજમાં થતો નીતિ ભ્રંગ
 ૨૪૯ દારૂથી મરદો વધારવાની મિથ્યા ભ્રમણા
 ૨૫૦ દારૂ મરદને કેવો રીને નામરદ બનાવે છે

૨૫૧ દારના વૈદ્યકીય ગુણ
 ૨૫૨ દાર માટે કવિ થું કહે છે
 પ્રકરણ ૨૭ મું.

૨૫૩ ગભ'પાત
 ૨૫૪ નામોશી અને જોખમ ભરેલું કૃત્ય
 ૨૫૫ ડોક્ટરો ગભ'પાત કયારે કરે છે ?
 ૨૫૬ સઘવાઓની ઘેલછા
 ૨૫૭ કુંવારી માતાઓ !
 ૨૫૮ સ્ત્રીઓને ફેસલાવવાનો હુન્નર
 ૨૫૯ પાપી પ્યારનો પરપોટો
 ૨૬૦ જુદા જુદા મુલકોમાં થતાં ગભ'પાત
 ૨૬૧ ગભ'પાત એક જોખમ ભરેલો ધંધો
 ૨૬૨ પ્રજોત્પત્તિમાં ઘટાડો શાથી થયો ?

પ્રકરણ ૨૮ મું.

૨૬૩ ગલીય દરદોનાં અધમ ધામ
 ૨૬૪ વેશ્યાનો ધંધો કેમ શરૂ થયો ?
 ૨૬૫ વેશ્યાઓ અકળ વસ્તુ છે
 ૨૬૬ વેશ્યાઓનાં શરીરમાં થતા અજળ ફેરફારોની વિગત
 ૨૬૭ સ્ત્રીઓ કુટણખાનામાં શા માટે જાય છે ?
 ૨૬૮ ખાનગી કુટણખાનાઓ
 ૨૬૯ આબરુદાર વેશ્યાઓનાં ઢોંગ સોંગ
 ૨૭૦ મુસાફર વેશ્યાઓ
 ૨૭૧ વીલાયતી વેશ્યાઓની હુબર મંદી

- ૨૭૨ દાશવાળાઓનો આધાર વેશ્યાઓ
 ૨૭૩ ગમત રમતનાં મથકોનો વ્યભિચાર માટે થતો ઉપયોગ
 ૨૭૪ વેરાયટી થીએટરોમાં વેશ્યાઓના રાક્ષા
 ૨૭૫ સરકારના ચાંપતા ધક્કાએ નિષ્ફળ જાય છે.
 ૨૭૬ ચાંપીખાનાના નામે રખાતાં કુટણખાના
 ૨૭૭ કાફે પથુ વેશ્યાઓનાં ધામ

પ્રકરણ ૨૯ મું.

- ૨૭૮ જુદા જુદા દેશોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૭૯ જુદી જુદી પ્રજાની વાંઝણી સ્ત્રીઓ
 ૨૮૦ ઇરાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૧ ચીન અને જાપાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૨ હાલસી લોકોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૩ ચાહુદી અને તુક લોકોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૪ હિંદુસ્થાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૫ જરમનીમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૬ રોમન પ્રજામાં વાંઝણીઓની દશા
 ૨૮૭ રસોવોતીક પ્રજાઓમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા
 ૨૮૮ વાંઝીઆપણું અને દુનિયાના પ્રવીણ લેખકો
 ૨૮૯ એ પ્રકારનું વાંઝીઆપણું
 ૨૯૦ એક જ બાળક થયા પછી સ્ત્રીઓ વાંઝણી કેમ થાય છે ?
 ૨૯૧ વાંઝીઆપણાના ખાસ ગુણ કારણો
 ૨૯૨ પરણ્યા પછી સ્ત્રી વાંઝણી છે કે કેમ તે જાણવાની
 સદસી રીત

- ૨૬૩ સ્ત્રીને લાગુ પડતું ખાસ કરીને ત્રણ જાતનું વાંઝીઆપણું
 ૨૬૪ સ્ત્રીના સંતાન-ખીજની અશક્તિનાં કારણે
 ૨૬૫ વાંઝીઆપણા માટે સ્ત્રીનાં સંતાન-ખીજની ખામી
 પીછાનવાની રીત
 ૨૬૬ સંતાન-ખીજ-સ્થાન ચીમળાઇ જવાનું કારણ
 ૨૬૭ કેટલીક દવાઓથી સ્ત્રીને લાગુ પડતું વાંઝીઆપણું
 ૨૬૮ સંતાન-ખીજ સ્થાન કપારી ખસી થતી સ્ત્રીઓ
 ૨૬૯ ખસી સ્ત્રી પણુ હમેલદાર થઇ શકે છે
 ૩૦૦ બડી સ્ત્રીઓના વાંઝીઆપણાનું કારણ
 ૩૦૧ સંતાન-ખીજ સાથે પુરુષના જીવન-જંતુઓ એક
 રસ નહિં થવાનાં કારણ

પ્રકરણ ૩૦ મું.

- ૩૦૨ સ્ત્રીઓની ઉંમરની ચડ ઉતર સ્થિતી
 ૩૦૩ કુંવારાં ડાખાં
 ૩૦૪ પરણેલી છતાં કુંવારી
 ૩૦૫ કુંવારી છતાં પરણેલી
 ૩૦૬ ચાલીસ વરસની સ્ત્રીઓ
 ૩૦૭ સ્ત્રીઓના આજના તવાઇ ગએલા બાંધા
 ૩૦૮ ચહેરો એ તો ચમત્કારી આરસી છે
 ૩૦૯ ખુબસુરતી વધવા માટેના પ્રયત્નો ઉપયોગી નથી
 ૩૧૦ પારકા મોતે મરીએ છીએ.
 ૩૧૧ જરમન તખીએ વણુવેલાં ભયંકર પરિણામ
 ૩૧૨ સંખ્યાબંધ રોગ થાય-વાંઝણી પણુ બનાવે

પ્રકરણ ૩૧ મું.

- ૩૧૩ ગભ' ધારણ કરવાની હિકમતો
- ૩૧૪ ગભ' ધારણ કરવા લાયક વખત કયો ?
- ૩૧૫ ગભ' ધારણ કરવામાં સઉથી વધારે અનુકુળ વખત
- ૩૧૬ રજોદશન અને ગભ' ધારણ કરવાની શક્તિ ઉપર જુદી જુદી વસ્તુઓની થતી અસર
- ૩૧૭ નાની વયમાં ક્યાં ક્યાં ગર્ભાધાન થાય છે ?
- ૩૧૮ મોટી ઉંમરે ક્યાં ક્યાં ગર્ભાધાન થાય છે ?
- ૩૧૯ સ્ત્રીઓની ફળદ્રુપતાની ખરી ઉંમર
- ૩૨૦ મોટી સ્ત્રી અને નાના ભરથાર
- ૩૨૧ ધરડા ધણીની જીવાન સ્ત્રી
- ૩૨૨ સ્ત્રીને ગભ' ધારણ કરવાની હિકમત
- ૩૨૩ પુરૂષના સમાગમ વગર સ્ત્રીને ગર્ભવંતી બનાવવાની હિકમત
- ૩૨૪ સ્ત્રીઓને ઇન્જેક્શનથી રહેતો ગભ'
- ૩૨૫ પેરીસવાળા ડોક્ટર લાટુડે કરેલા સુધારા
- ૩૨૬ હિકમતો સામે ઉઠેલો પોકાર
- ૩૨૭ ગર્ભાધાનના સખંધમાં હિંદુસ્થાનના એક પ્રાચીન વૈદનો મત
- ૩૨૮ ગર્ભાધાન માટે ચાહુદી લોકોના 'તાલમદ'નો મત
- ૩૨૯ ગભ' ધારણ માટે જાપાનીઝ તખીઓના મત
- ૩૩૦ ગભ' ધારણ માટે હિંદુસ્થાની વિદ્વાનોનો મત
- ૩૩૧ કન્મા ગભ'ધારણ કાળ કયો ?
- ૩૩૨ આસનો અને શ્વાસને લગતા પ્રયોગો

૩૩૩ જીવન જંતુનો નાશ થતો અટકાવવાના રસાયણીક
પ્રલાભ

૩૩૪ ગર્ભધારણ કરવા માટે સ્ત્રીઓને કીંમતી સુચના
પ્રકરણ ૩૨ મું.

૩૩૫ સ્ત્રી પુરુષના ગુપ્ત શરીરની કુદરતી ખામી બરેલી
હાલતોની વીગતો

૩૩૬ (૧) નાનાં બાળક જેવું ગુપ્ત શરીર

૩૩૭ (૨) પુરુષનાં ગુપ્ત શરીરની અસાધારણ લાંબાઈ
અને જડાઈ

૩૩૮ (૩) પુરુષનાં નાનાં ગુપ્ત શરીર

૩૩૯ (૪) એક પુરુષને બે તંદુરસ્ત ગુપ્ત શરીર

૩૪૦ (૫) ગુપ્ત શરીર ઉપર થતા મસા વગેરે

૩૪૧ (૬) રક્ત ઉતરવાથી પુરુષ શરીરને બહુ વધી જવું

૩૪૨ (૭) પુરુષના ગુપ્ત શરીરને થતું નાસુર

૩૪૩ (૮) ગુપ્ત શરીર વાંકા વળી જાય

૩૪૪ (૯) ગુપ્ત શરીર ગોળીની ચામડી સાથે વળી જાય

૩૪૫ (૧૦) નાનાં ગુપ્ત શરીર

૩૪૬ (૧૧) ગોળીઓ વગરના પુરુષો

૩૪૭ સ્ત્રી જાતિને લાગુ પડતી ખોડખાંપણો

૩૪૮ (૧) સ્ત્રીનું ગુપ્ત શરીર અતિશય નાનું હોય

૩૪૯ (૨) બહારના ભાગો જોડાઈ ગયા હોય

૩૫૦ (૩) પડદાનું મહત્વ

૩૫૧ પડદાનો નાશ થવાનાં અનેક કારણો

૩૫૨ દરદી અને ધરાની સ્ત્રીઓમાં જન્માતી ખોડખાંપણ.

૩૫૩ દરદીથી કે વહાડકાપથી નીપજતી ખોડખાંપણો

પ્રકરણ ૩૩ મું.

- ૩૫૪ પુરુષને લાગુ પડતી જાત જાતની નામરદી
 ૩૫૫ મનની નબળી હાલતથી નીપજતી નામરદી
 ૩૫૬ ઉંડા અભ્યાસથી થતી નામરદી
 ૩૫૭ અકરમાત બનાવોની અસરથી લાગુ પડતી નામરદી
 ૩૫૮ ઘડપણની નામરદી

પ્રકરણ ૩૪ મું.

- ૩૫૯ પુરુષની નામરદી માટે વપરાતી જાતજાતની દવાઓ
 અને ધલાજો
 ૩૬૦ જરમન તખીય લુખ કુદૂનનો નામરદી માટેનો ધલાજ
 ૩૬૧ અમેરીકન તખીય કેલોમનો નામરદી માટે ચંપીનો ધલાજ
 ૩૬૨ નામરદી માટે પુવંકાળના રોમન લોકોનો ધલાજ
 ૩૬૩ નામરદી માટે યાંત્રિક ધલાજો
 ૩૬૪ મનોવજની નિર્જાળનાથી પેદા થએલી નામરદીનો ધલાજ
 ૩૬૫ સ્પનની માંખો નામદારીની દવા તરીકે
 ૩૬૬ નામરદીઓ માટે નવી નવી દવાઓ
 ૩૬૭ નામરદી માટે 'થોલીમખીન કલોરાઇડ'ના ગુણ અને અવગુણ
 ૩૬૮ નામરદી માટે "મ્યુરા પુઆમા" અને 'લેસીથીન'નો ધલાજ
 ૩૬૯ દારૂથી પુરુષની મરદી ઉપર થતી અસર
 ૩૭૦ દારૂની સ્ત્રી જાત ઉપર થતી અસર
 ૩૭૧ નામરદીના ધલાજ તરીકે વપરાતી દવાઓ
 ૩૭૨ ઓછી મરદાનગીવાળા દરદીને સુચના
 ૨૭૩ પુરુષને નામરદ બનાવનારી દવાઓ
 ૩૪૭ નામરદી માટે "ઑરગેનોથીરેપી" વાળી દવાઓ
 ૩૭૫ સાંઢાનાં તેલ લેપ વગેરે દવાઓ
 ૩૭૬ નામરદી માટે હાઇડ્રો થીરેપી, ઇલેક્ટ્રો થીરેપી વગેરે
 વિદ્યાઓને આધારે શોધાયેલા ધલાજો.

દંપતિ જીવન રહસ્ય.

પ્રકરણ ૧ બું.

બાળકો.

દરેક કોમની કીર્તિ અને ધર્મની ઉન્નતિ તથા દેશનો ખ્યાલ, તે કોમના બાળકોને આધારે હોય છે. જે કોમના બાળ-પુરૂષ નબળા, દુબળા, અને દુરાચારી હોય, તે કોમનાં ખરેખર દિનભાગ્ય સમજવાં, કેમકે તેવાઓથી તેમજ તેવાઓની ઓલાદથી દેશને તેમજ કોમને કાંઈ પણ લાભ કે ફાયદો કરી શકતા નથી. તેથી ઉલટું જે દેશ કે કોમના બાળકો બલા અને ઉમદા ખવાસના હોય તેવાઓની ઓલાદ ખરેખર ભાગ્યશાળી અને છે, કેમકે તેઓ દેશ, કોમ, અને ધર્મનું રક્ષણ કરનારા નિવડે છે.

નરના નામને જેખ દેનાર ‘બાળ-પુરૂષ.’

ઓ જાજરી જાતીના જોરાવર નર ! યાદ રાખ કે તું એક વખત ‘બાળ-પુરૂષ’ હતો. તારાં સદગુણી મા-બાપની દેખરેખ હેઠળ જો તું ઉછરીને મોટો થયો નહિ હોત, જો તેઓએ તારા ભવિષ્યનો વિચાર પોતાને હેયે ધર્યો નહિ હોત, અને તને તારા ફાંટા પ્રમાણે ફરતો મેલ્યો હોત, અને જો તારી બાધ્યાવસ્થામાં અંકુશ વિનાના એક “સાંદ”

માફક તારી મરણ પ્રમાણે તને વતંવા દીધો હોત, તો બેઠક તારી કામને અને તારા દેશને તું કેવો અને કેટલો ઉપયોગી થઈ પડ્યો હોત, તેનો તને કંઈ ખ્યાલ આવે છે ?

હે બાળ-પુરૂષ ! તારે બળ જન્મતમાં પ્રબળ થાવ ! નરના નામને જેબ દેનાર, નરના નામની કીર્તિની કક્ષગીને શબ્દમારનાર દેશ અને કામને ઉમારનાર, તારા સિવાય નારીને તારનાર બીજો કાણુ છે ? સંસારને સ્વર્ગમાં ફેરવી નાખનાર તો સદગુણી નારી કહેવાય છે, પરંતુ તેવી નારીઓના શીરછત્ર થવાનું માન, ઓ નર, દુનિયામાં તું એકલે હાથે જીતી જાય છે. જન્મતમાં તારો જય થાવ. પણ દુનિયામાં તારો ફત્તેહનો રસ્તો કાંઈ સિધ્ધો અને સરળ નથી. તારો કીર્તિ માત્ર કંઈ ગુલાબના સુમંધી પુલોથી બરેલો નથી, પણ ખાડા ખાખોચીઆં અને, ઉંડી ખાખવાળો છે. દુનિયામાં જો તારે જશ મેળવવો હોય, અને તારા નામને જો કીર્તિથી ચળકાવવું હોય, તો સિધ્ધો માત્ર અખત્યાર કરજો. જો તું બેદરકારીથી ચાલશે, તો એકજ ઠોકર લાગતાં, નાશની ઉંડી ખાખમાં તું મગડી પડશે, કે જોમાંથી તારો છુટકો મોત અને નામોશીથીજ થશે.

એક હુન્નરમંદ ઇટાલીયન છુટારાની કહાણી.

જેમ એક મોટી ઇમારત બાંધવા પહેલા સારા પાયાની જરૂર છે છે, તેમ આપણા ‘બાળ-પુરૂષ’નું બવિષ્ય ફત્તેહમંદ અને એવું બનાવવા માટે, મા-બાપોએ થું થું કરવું જોઈએ, તે તેઓએ જાણવું જરૂરનું છે. બહુક મા-બાપો તે જાણવાનું ગુમાન રાખતા

હશે, પણ ધણુજ થોડા મા-આપે તે પ્રમાણે અમલ કરતા હશે. એકજ દાખલો આ પ્રસંગે બસ થશે.

એક બાહોશ ઇલાલીબન હુટારો ઘર ફાડવાના હુન્નર માટે યુરોપની તવારીખમાં પોતાનું નામ અમર કરી ગયો છે. તે એક આબરુદાર ખાનદાનનો નથીરો હતો, તેનો આપ એક બાહોશ બારીસ્ટર હતો, અને તેની મા એક મજહૂર ગાનારી હતી. તેમનો આ નામીયો દીકરો, જે કે મોટી દોલતનો વારસ થનાર હતો, પણ તેના મા-આપની બેપરવાઈ અને બેદરકારીને લીધે, તેઓ પોતાના આ એક પુરા ફરજન્દને ઉછેરવા, અને તેના ભવિષ્યને જોઈએ તેરી રીતે ખિલવવા નિષ્ફળ નિવડ્યાં, અને પરીણામમાં તે બાળક જુરી સંજનમાં પડવાથી, તેનું બુદ્ધિબળ બુદ્ધેજ માગે વળ્યું. તેને મોતની સજા કરતાં વડા ન્યાયાધીશે કહ્યું કે:-“ તારા બુદ્ધિબળનો તેં ઘણો ખરાબ ઉપયોગ કીધો છે. જે તારા બુદ્ધિબળને બચપણથી તારા મા-આપે સારી તાલીમ આપી હોત, તો આજે તું તારા દેશને મોટો ઉપયોગી થઈ પડત, અને તારા મા-આપની કીર્તિમાં તું મોટો ઉમેરો કરત. પણ તારા મા-આપની બેદરકારીથી આજે તને ફાંસીની સજા ભોગવવી પડે છે.”

આવા સેંકડો દાખલાઓ આપણી નજર સામે બનતા આપણે દુનિયામાં જોઈએ છે અને ડાહ્યા માણસોએ તેમાંથી ધડો ભેલો ધટે છે.

પ્રકરણ બીજું.

બાળકને ચુંબન.

માતાઓ નેમજ પિતાઓએ બાળકની બાબતમાં એક વાત ખાસ ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે. બચ્ચાં ઉપર વહાલ કરવા કોઈ પણ સ્ત્રી યા પુરૂષ બચ્ચાને ચુંબન કરે. તો તેમ કરતાં તમે તેમને તરતજ અટકાવજો, કેમકે બચ્ચાને ચુંબી કરવા દેવામાં મોટું જોખમ સમાયલું છે, એ વાત મા-બાપે કદિ ભુલી જવી નહીં જોઈએ પહેલાં તો કોઈ પણ માણસ બચ્ચાને ચુંબી કરે, તે બચ્ચાને પોતાને ગમતું નથી. અને બીજી ચુંબીથી બચ્ચાની તંદુરસ્તીને મોટું નુકસાન થવાનો સંભવ રહે છે. બચ્ચાને ચુંબી લેનાર, જે ગુપ્ત ખહીના રોગથી, યા ખાંસીના દરદથી કે મોઢાનાં કાંઠક દરદથી, યા તેવાજ કોઈ ઉડતા પ્રકારની બિમારીથી હેરાન થતું હોય, તો તેવી બિમારી બચ્ચાને લાગુ પડવાનો દરેક સંભવ રહે છે. એવા બનાવ ધણાજ સાધારણ છે.

આયા-દાયાવાલી માતાઓ.

માતાઓએ પોતાના બચ્ચાને પોતાની જાતી દેખરેખ હેઠળ હંમેશા રાખવું, અને બનતાં સુધી બાડાની આયા-દાયાઓને સ્વાધીન કરવું નહીં. ધણીક માતાઓ એવી તો આગસુ હોય છે કે પોતાના બચ્ચાને પાળવા, અને ઉછેરવામાં તેઓ એક જાતની જંગળ આફત સમજે છે. બાળકને આયા-દાયાઓનો સ્વાધીન કરી દેવાની કે ટેવ બિઠારવા લાયક છે. ખરું જોતાં તો માતાઓએ પોતે પોતાના બાળકોને રમત ગમત આપી રાજી રાખવા ઘટે છે.

પરદેશની બદી.

માતાઓએ જાણવું જોઈએ કે બાળકોને આયા-દાયાઓને સ્વાધીન કરવામાં મોટા જોખમે સમાયેલા છે. કેટલીક દાયા-આયાઓ, પોતાને સ્વાધીન કરેલાં બાળકો જ્યારે ઘણાં રડે છે, ત્યારે તેમને મુંગા રાખવા માટે ઘણુંજ “ઘાતકી ક્રમ” બાળકો ઉપર ચુલ્લરે છે તે એ કે, નિર્દોશ બાળક ઉપર તેઓ ‘દસ્તદરાજી’ (ચુલ્લ ભાગ ખજવાળવાની ક્રિયા) કરે છે, જેથી તેઓ રડતાં બંધ થાય છે. આવાં અનિતિ ભરેલાં ક્રમથી, બચ્ચાંની ‘નવંસ સિસ્ટમ’ (સ્નાયુ બંધારણ.) ઉપર ઘણીજ નાશકારક અસર બાળપણથીજ થવા માંડે છે. એના પરિણામે મોટપણમાં થતી અસરનો છલાજ કરવો મુશ્કેલ થઈ પડે છે, કેમકે દુઃખનું ખરું કારણ બેદના પડદામાં વિંટાયેલું હોય છે અને ખુદ મા-આપો પણ તેથી જોખમર હોય છે,

ખુદલી હવાને બદલે મલિન વાતાવરણ.

જેથી ત્રણ વરષની ઉંમરના બચ્ચાઓને આયા દાયાઓની સાથે સાંજે ખુદલી હવામાં મોકલવાનો રિવાજ આપણાં લોકોમાં ઘણી વધી ગયો છે. મા-આપો એવું સમજે છે કે બાળકો ખુદલી હવામાં ફરી આવે છે પણ આયા-દાયાઓ બાળકોને લઈ અમુક જગ્યાએ પોતાના નાત જતવાળાઓ તેમજ હલકી પંકતીના લોકો સાથે મેલી બાંડ બાપામાં વાતચિત ચલાવે છે, તેમજ નીતિબ્રષ્ટ ચેનચાળા કરે છે. એવી આયાઓની સંભાળમાં આપેલાં જે ત્રણ વરષની ઉંમરના ચંચળ બાળકોના મન ઉપર જે છાપ પડે છે, તે પાછળથી કદી ભૂંસાઈ શકતી નથી, એ મા-આપોએ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું ઘટે છે.

ખોટું અભિમાન.

એક ખાસ ફરજ મા-બાપોએ પોતાના દીકરાઓની તરફ તેમના બચપણુ ફરમાન બળવવાની છે, તે એ કે પેલી 'ગુપ્ત બદી'ને નામે જજાયથી ખોટા અભિમાનની ટેવ સામે તેમનું રક્ષણ કરવું. આ બાબતે સુધરેલી દુનિયાનું ખાસ ધ્યાન ખેંચેલું છે. વૈદકશાસ્ત્રીઓએ એ વિષે પુસ્તકો લખેલાં છે કેમકે આ તેમજ પુરૂષની બરિષ્ઠની જીંદગીના જીવનની સલામતી એ સલાહને આધારે લટકેલી છે. કમનશીમે મા-બાપોને પોતાના દીકરાઓના નિર્દોષપણા માટે અસાધારણ મોટું માન હોય છે. બીજાઓના 'પારીયા' ગમે તેવા હોય, પણ પોતાના 'દીકરાઓ' એવી કસુર કદી કરેજ નહીં, એવું માની બેઠેલાં હોય છે. બારીક તપાસ કરતાં એવું માલમ પડ્યું છે કે એ 'કુટેવે' જવાન બચ્ચાંઓ પોતાથી સહેજ મોટી ઉમ્મરના બગડી ગયેલા મિત્રોની સંમતમાં રહ્યાથી શિષ્યા હતા.

આ બાબત જોટલી નાજુક છે તેટલીજ અમત્યની છે. બચ્ચાને એકવાર એ કુટેવ લાગુ પડ્યા પછી, તે કેમે કરી ઓડી શકાતી નથી માટેજ મા-બાપોએ પોતાના બાળકો કાની સંમતમાં ફરે છે તે ઉપર બારીક ધ્યાન આપવું ઘટે છે.

બચ્ચાંઓના ગુપ્ત ભાગો.

બચ્ચાંઓ બચપણમાં પોતાના શરીરના 'ગુપ્ત' ભાગોને રક્ષણ કરવાની ઇચ્છા કે વળણુ દેખાડે, ત્યારે મા-બાપે તેમના તે ભાગોને સાફ અને સફાઈદાર રાખવાની ખાસ સાવચેતી રાખવી ઘટે છે. એટલું જતાં પણ જો બચ્ચું પોતાની તેવી ઇચ્છા ચાલુ રાખે, તો ઘરતજ કોઈ કામેલ તબિયતની સલાહ લેવી, જેથી તે બાળકને સુખ કરવાની જરૂર છે કે નહીં, તે વિષે મત આપી શકે.

“ઐટલું પ્યાનમાં રાખવું ઘટે છે કે બચપણમાં મળેલા સંસ્કારો મનુષ્યની ભવિષ્યની આખી જીંદગી ઉપર સારી કે નરસી દિશામાં ભારે અસર પાડે છે, તેથીજ બાળકોના આસપાસના વાતાવરણનો ખ્યાલ રાખવો જોઈએ અને ખરાબ સોબનથી તેમજ જનને દ્રિયના વિભાગમાં થતી ખરજ વિગેરે ઉપર દેખરેખ રાખી તે બધાં સામે બાળકોનું રક્ષણ કરવું જોઈએ.”

મા-આપો બચ્ચાનું મન કેમ બગાડે છે ?

ન્યારે બચ્ચું મા-આપ સાથે વાતચિત કરે ઐટલું મોટું થાય, યાને સુમારે સાત વરષનું બને, ત્યારે પોતાના નિર્દોષપણમાં તે મા-આપોને કાંઈ પણ પુછે, તેનો જવાબ તેવીજ રીતે ખુદ્દા દીક્ષથી મા-આપોએ આપતાં જરા પણ આનાકાની કરવી નહીં. અમુક સવાલના જવાબથી બચ્ચાને સંતોષ થતો નથી. અને જો તે બાળકોનો ખવાસ ચટપટીઓ હોય છે, તો તે બીજાઓ પાસેથી તેનો જવાબ જાણવાની તજવીજ કરે છે. જો બચ્ચાને તમે કાંઈક ઉડાવનારો જવાબ આપશો. તો ચંચળ બુદ્ધિવાળું બાળક તેજ સવાલ કોઈ બીજાને પુછશે, અને એકજ સવાલના બે જવાબ મળવાથી બાળક તમારી તરફ શકની નજરથી જશે અને આડકતરી રીતે તે બુદ્ધિ બોલતાં શિખશે. બચ્ચાનું મગજ અને મન જેમ બને તેમ મા-આપે ચોખ્ખું રાખવું ઘટે.

બચ્ચાનું બીજાનું.

કદીપણ તમારા બચ્ચાને એકજ બીજાના ઉપર તમારી સાથે કે બીજા કોઈની સાથે, યા કોઈ બીજા છોકરા સાથે સુવાડતા નહિં.

પ્રકરણ ૩ જી.

બાળ-સ્ત્રી અને બાળ-પુરૂષ.

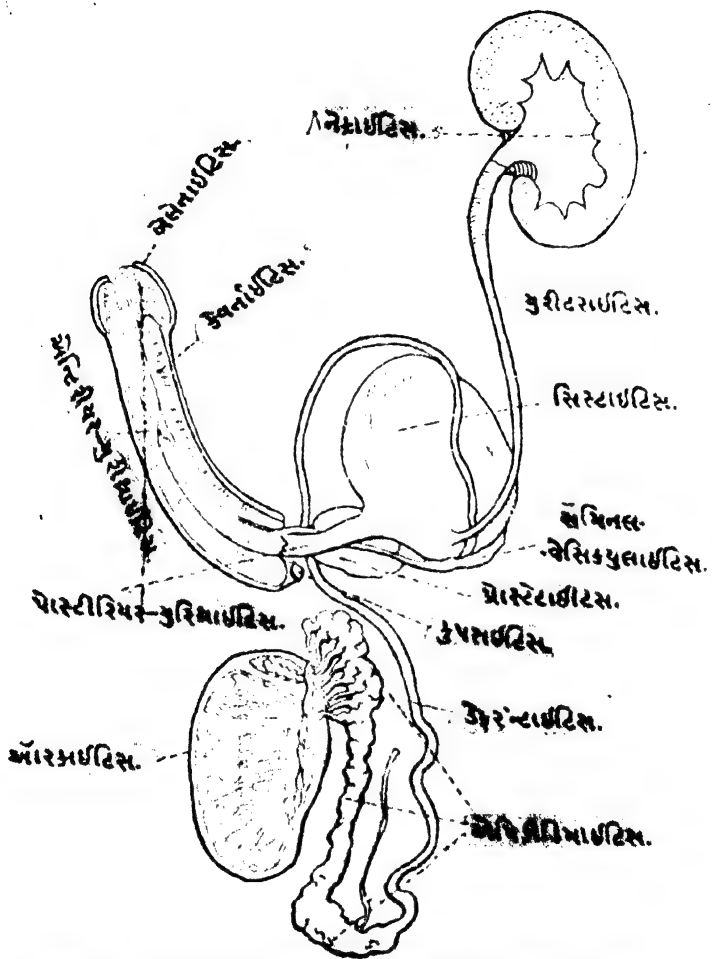
ભવિષ્યનો જવાન મદ, જ્યારે બાલ્યાવસ્થામાં હોય છે, ત્યારે એક બાળ-સ્ત્રીથી તે કાષ્ઠથી રીતે જુદો પડતો નથી. બંને સાથે ખેલે છે, બંને સાથે મળે છે અને બંને સાથેજ ગેલ કરે છે. દેખાવમાં અને કદમાં શરૂઆતમાં તેઓ વચ્ચે કાંઈ પણ તાલુવાળો ફેરફાર જણાતો નથી.

પ્રાથમિક શારિરીક ફેરફારો.

પણ જેમ જેમ વખત આગળ વધતો જાય છે, તેમ તેમ બંનેના શરીરનો બાંધો ખીલીને વધતો તેમજ મોટો થતો જાય છે. છોકરાનો અવાજ ધાડો, મજબુત, અને જોરદાર થતો જાય છે; તેના શરીરના હાડકાં ઝડપથી ખીલીતાં જાય છે, તેના ખભાં વધારે અને વધારે પોહોળાઈમાં વધતાં જાય છે, અને તેના નાજુક ચહેરાની સુંવાળી ચામડી ઉપર ધીમે ધીમે બાલ આવવા માંડે છે.

કમ્મર અને છાતીમાં થતા ફેરફારો.

મરદની કમ્મર સ્ત્રીના કરતાં વધારે સાંકડી હોય છે, પણ સ્ત્રીના ખભાની રચના કુદરતે એવી કરેલી છે કે જેથી તેની છાતીનું પહોળાણ મરદ કરતાં વધારે મોટું હોય છે. મરદના શરીર ઉપર માંસના લોચા-રનાયુઓ-સારી રીતે ગંઠાયલા અને ખીલેલા હોય છે, જ્યારે

જનન શરીરને ઝોનેરિથિસ-ઝેપ લાગુ પડવાથી જ્યાં
 ફરકનાં થિયો.

સ્ત્રીમાં તેમ હોવું નથી. મરદમાં બળ અને શક્તિ સ્ત્રી કરતાં વિશેષ હોય છે જ્યારે સ્ત્રીમાં બળ અને જોર કરતાં સહનશક્તિ વધારે હોય છે.

છોકરા અને છોકરીઓની જનન શક્તિ.

છોકરીઓ વીસ વર્ષની ઉંમરે સ્ત્રીત્વમાં આવેલી કહેવાય છે. પણ મરમ દેશોમાં, એટલે હિન્દુસ્થાનની આખો દવાને લીધે, સ્ત્રીઓ વીસ વરસની ઉંમરે પહેલેયે તે પહેલાંજ તેઓ સ્ત્રીત્વમાં આવી જાય છે, અને કેટલીકવાર તે વીસ વરસે એકાદ બે બચ્ચાંની માતા પણ થઈ ગયેલી જાણાય.

છોકરાઓની આયત્નમાં એથી જુદોજ મામલો બનવા પામે છે. છોકરાઓ જો કે વીસ વરસ પહેલાંજ પુરુષત્વમાં આવે છે. પણ વીસ વરસ પુરાં કાંઈમાં પછી તેઓના શારિરીક આંત્રમાં તેમજ બીજી શક્તિઓમાં અને ખાસ કરીને જનનશક્તિઓના આયત્નમાં સુધારો તેમજ વધારો થતો ચાલુ રહે છે.

છોકરા અને છોકરીઓના પેડુના બાંધા.

પુરુષ અને સ્ત્રીના પેડુનો દેખાવ સાધારણ નજરે એક સરખો લાગે છે. સ્ત્રી ગમે એવી પાતળી કે ઠીંગણી હશે, અને પુરુષ ગમે એવો જાડો કે ઉંચો હશે, તેથી કાંઈ એવું નક્કી નથી કે તેઓના પેટ અને પેડુ નાના અને મોટાં હોવાજ જોઈએ.

મરદનું પેડું સ્ત્રી કરતાં વધારે મજબુત હોય છે, અને તેથીજ તેના પેડુના હાડકાં સંગીન અને જડ હોય છે. સ્ત્રીનું પેડુ મરદના પેડુ જેટલું મજબુત અને સંગીન હોવું નથી. પ્રગ્ન ઉત્પન્ન કરવાની

જે ફરજ સ્ત્રીને કુદરતે અપાંણુ કરી છે, તે જોતાં સ્ત્રીના પેકુનો ગાળો જો કે મરદના પેકુના ગાળા કરતાં વધારે મોટો હોય છે, પણ મજ-શુભાષ અને સંગીનના મરદના પેકુના હાડકામાં જેટલી હોય છે, તેટલી સ્ત્રીના પેકુના હાડકાઓમાં હોતી નથી. સામે આપેલું ચિત્ર, એ વિષે સંપૂર્ણ ખુલાસો કરે છે.

સ્ત્રીના ચાર જાતના સ્તન.

એક બીજો જણવા જેવો તફાવત મરદ અને સ્ત્રીની જાતીના આંધા અને બંધારણમાં સમાયેલો તબિયો જણાવે છે. મરદ અને સ્ત્રીની જાતી વચ્ચે જે પહેલો તફાવત નજરે પડે છે, તે એ છે કે, બંનેની જાતી ઉપર આવેલા સ્તનની વચ્ચેના ગાળામાં સમાયેલો છે. બંનેનાં સ્તનના મુખ-ટોટી-વચ્ચે જેટલું અંતર સ્ત્રીમાં હોય છે, તેના કરતાં પુરુષમાં વધારે અંતર માલમ પડશે.

સ્ત્રીના સ્તન અને તેની રચના, તેમજ એ અવયવમાં સમાયેલી શક્તિઓ અને તેને લાગુ પડતાં દુઃખ દરદોનો અભ્યાસ કરનારા ખાસ તબિયો પોતાના અભ્યાસ અને અવલોકનને આધારે જણાવે છે કે સ્ત્રીના સ્તન ચાર જુદા જુદા ઘાટના હોય છે.

ડોક્ટર પ્લોસ અને મેક્સ વાટ્ઁલ્સ લખે છે કે:-સ્ત્રીઓના સ્તનની ચાર પ્રકારની આકૃતિઓ હોય છે. એક વાટકા ઘાટના (વાટકો ઉંધો મુકતાં જેવો ઘાટ દેખાય તેવો) અર્ધ ગોળાકાર, બીજો ગોળાકાર અને બકરીના આંચળના ઘાટના.

સ્ત્રીની ત્રણ જાતની છાતી.

પુરુષની છાતીને માટે પણ એવોજ અનુભવ વિદ્વાનોએ જાહેર કર્યો છે કે પુરુષની દમ લેવાની શક્તિ સ્ત્રીના કરતાં વધારે સારી હોય છે. તેથીજ સ્ત્રીઓ જલદી હાંધી જાય છે. તેજ રીતે પુરુષોની સાથે હિતાવળે પગલે ચાલવાની શક્તિ સ્ત્રીઓમાં દેખાતી નથી. તબિયોના અનુભવ પ્રમાણે સ્ત્રીની ગરદન મરદની સાથે સરખાવતાં ટુંકી અને પહોળી હોય છે.

પુરુષોની છાતી મોટી અને પેટ નાનું હોય છે, અને સ્ત્રીઓની છાતી નાની, અને પેટ મોટું હોય છે. આ વાત આજે પણ મોટે ભાગે વિદ્વાન તબિયો કબુલ કરે છે, અને તેમના એ મતને એટલાથીજ ટેકા મળે છે કે સ્ત્રીની દમ લેવાની શક્તિ પુરુષના કરતાં ઘણી ઓછી હોય છે.

એક પ્રખ્યાત સરજનના મત પ્રમાણે સ્ત્રીની છાતીને બાધે ત્રણ જાતનો હોય છે. (૧) પહોળી-મરદના જેવી ખીણેલી છાતી, (Broad) (૨) ગોળ જે સ્ત્રીઓમાં જવલેજ જોવામાં આવે છે; (૩) ઘાંખી છાતી, જે મોટે ભાગે અંગ્રેજ અને આર્ય સ્ત્રીઓમાં હોય છે.

સ્ત્રી પુરુષની શરીર રચના તપાસતાં કાંઈ એટલેથીજ તેની હદ આવી અટકતી નથી. અને જનિતા શરીરના દરેક ભાગનું ખારીક વધુન કરવું અને એક બીજાથી તે કેવી રીતે જુદાં પડે છે તે દેખાડવું અને તે નકામું છે; પણ મુખ્ય શારીરિક અંધનની ખુશીઓ જાણવી આવશ્ય જરૂરની છે.

સ્ત્રી અને પુરૂષની જાંગ વચ્ચે ફરક.

સ્ત્રી અને પુરૂષની જાંગ વચ્ચે જાણવા જોગ ફરક હોય છે. ધણાદેા સમજે છે કે ‘જાંગ’ યાને ‘ટાંગ’ એમાં ફરક તે કેવો હોય ? જેવી જાંગ સ્ત્રીની તેવીજ જાંગ પુરૂષની ! એવું માનનારાઓ પોતાનું અજ્ઞાનપણ દેખાડે છે. તેઓ જાણતા નહીં હશે કે આદમીના શરીરના સર્વે ભાગે કરતાં તેના પગ અને જાંમની વૃદ્ધિ ધણીજ ઝડપથીજ થાય છે. પુરૂષ અને સ્ત્રીની જાતને મુકાબલે કરતા વિદ્વાનોએ પોતાનો અનુભવ જાહેર કીધો છે કે “ મરદની જાંગના કરતાં સ્ત્રીની જાંગ ટુંકી હોય છે. ” તથિબી નજરે જોતાં મરદની જાંગ અને સ્ત્રીની જાંગનું શારિરીક બંધારણ કેવળ બુદ્ધિજ દબનું જણાયું છે સ્ત્રીની જાંગનો ઘેરાવો મરદ કરતાં વધારે ભરેલો, એટલે જડો હોય છે અને એ વધારાની શરૂઆત ધણી નાની ઉંમરથી થવા માંડે છે. યુરોપીયન અને અમેરીકન સ્ત્રીઓમાં આ ફરક ખીજી કાંમા કરતાં વધારે જણાયેલો છે.

સ્ત્રી અને પુરૂષની કમ્મર વચ્ચે ફરક.

એટલુંજ નહીં પણ જાંગ ઉપરાંત સ્ત્રીઓની કેડ યાને કમ્મરનો ઘેરાવો પણ મરદ કરતાં વધારે મોટો જણાયો છે. ડોક્ટર સારજન્ટ નામના એક અનુભવી અમેરીકને પોતાના અતિ લાંબા અનુભવને આધારે જણાવ્યું છે કે:—‘પંદર વરસની ઉંમરની તંદુરસ્ત અમેરીકન છોકરીઓની જાંગના ઘેરાવા, પંદર વરસના અમેરિકન છોકરાઓની જાંગ સાથ સરખાવતાં વધારે મોટા જણાયા છે. સામાન્ય રીતે ઓરત અને મરદના શારિરીક ભાગોની તપાસ કરતાં, તેમના શરીરનો આ ભાગ

મરદ કરતાં વધારે મોટો (એટલે જડો) માલમ પડ્યો છે.

પૃથ્વીના જુદા જુદા ભાગોમાં વસતી જુદી જુદી પ્રજાઓના શરીરના જાહેર તેમજ ગુપ્ત ભાગોની રચના અને અંધારણુમાં વિદ્વાનોને અનેક ફરકો જણાયા છે અને તે સમજાવી નોંધી તેઓએ દુનિયા સમક્ષ રજુ કરી છે.

જુદી જુદી પ્રજાના ગુપ્ત ભાગોની વિચીત્ર રચના.

સ્ત્રી અને પુરૂષનાં પેકુના હાડકાંની અમુક પ્રકારની રચનાને કારણે પુરૂષના કરતાં સ્ત્રીના શરીરના હેઠળના ભાગોમાં અમુક ફેરફારો કુદરતે સરજેલા જણાયા છે. મેક્સિકામાં વસતી ચોકસ પ્રજાની સ્ત્રીઓમાં તેમના પેકુના હાડકાંની વિચીત્ર આંધણીને સમજે, તેમના મળ-માગ' યાને ગુદા ધણીજ પછવાડે, તેમના બરડાની કરોડના લગભગ છેલ્લાં હાડકાં તરફ આવેલી હોય છે. પણ તેઓના પુરૂષોમાં એ સ્થિતિ એટલી હદ સુધી જણાતી નથી.

વળી આફ્રિકામાં વસતી ચોકસ પ્રજાઓની સ્ત્રીઓમાં, તેમજ મુર પ્રજાની સ્ત્રીઓના પેકુના હાડકાંની કાંઈક એવીજ રચનાને લીધે, તેમના જનન શરીર અંધનમાં ધણોજ અજાયબ પ્રકારનો ફરક જણાયો છે. એ પ્રજાની સ્ત્રીઓમાં 'પ્રસવ માગ' એટલો બધો તો પછવાડે રચાયેલો જણાયો છે કે જેથી પ્રસવ પ્રસંગે, તેમજ વિષયોપભોગ વખતે તેમને ચોપમાં જનવર જેવી હમે વત'વું પડે છે.

સ્ત્રી પુરૂષની ઉંચાઈ અને વજન.

સ્ત્રી-પુરૂષ વચ્ચે સરખાએલા શારિરીક ફરકોમાં બીજો અને જાણવા

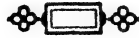
જેવો ફરક જે નજરે પડે છે, તે તેમના કદને લગતો છે. યુરોપીયન સ્ત્રીઓના કદનું અવલોકન કરનાર વિદ્વાનોએ એવી નોંધ લીધી છે, કે માટે ભાગે યુરોપીયન સ્ત્રીઓની ઉંચાઇ ૫ ફીટ ૩ ઇંચની હોય છે, અને યુરોપીયન મરદોની ઉંચાઇ ૫ ફીટ ૭ ૩/૪ ઇંચની હોય છે. એજ મજૂરી કરનાર વિદ્વાન જાહેર કરે છે કે તુરતના જન્મેલા બાળકોમાં છોકરીઓ કરતાં છોકરાઓ લગભગ ૧ ઇંચ જેટલા વધારે લાંબા હોય છે. પણ એ તો ઉંચાઇ વિશે થયું; વજનમાં પણ એજ રીતે સ્ત્રી કરતાં પુરૂષ વધારે ભારે હોય છે અને તેટલાંજ પ્રમાણમાં બાળ-પુરૂષ બાળાઓ કરતાં વજનમાં વધુ ભારે માલમ પડ્યા છે.

સ્ત્રી પુરૂષના શરીરના બે ચોક્કસ ભાગોની રચના.

શરીરના બીજા ભાગો સાથે વધુ સરખામણી ન કરતાં, સ્ત્રીના શરીર ઉપરના રનાયુઓ તરફ નજર કરશું તો પુરૂષના કરતાં સ્ત્રીના શરીરના ચોક્કસ બે ભાગો વધારે મોટા અને વધારે સારી રીતે પ્રગટી નીકળેલા લાગે છે. એ બેમાંનો પહેલો ભાગ તે સ્ત્રીની છાતી, અને બીજો ભાગ તે સ્ત્રીના નિતંબ. આ બંને ભાગો ઉપર આવેલા રનાયુઓમાં ચરબીનો મોટો જથ્થો હોય છે, જેથી એ બંને ભાગો સ્ત્રીની શારીરિક ખુબસુરતીમાં વધારો કરનારા ગણાય છે. પુરૂષની શરીર રચનામાં એવું કંઈ જણાતું નથી. એ બે મુખ્ય કારણે સ્ત્રીની ખુબસુરતી, જે તે ખરેખર સોહામણી હોય તો, પુરૂષ કરતાં વધારે આકર્ષક થઈ પડે છે.

પ્રકરણ ૪ થું.

મોહીનીની માત્રા.

પ્રુથ્વસુરત અને મનપસંદ આગક જણવા માટે સ્ત્રી તેમજ પુરુષ વચ્ચે અરસપરસના પ્યારની જરૂર છે. અરસપરસના પ્યારવગર સંસારમાં લગ્નનો ભવ બિલકુલ વ્યથા જાય છે. પુરુષને મનપસંદ સ્ત્રી પરણવાને જોઈલો હક છે, તેટલોજ હક સ્ત્રીને પણ મનપસંદ પતિ પરણવાનો છે. પરણવા પહેલાં સ્ત્રીને કસી જોવાની, તેમજ તેની પ્રીતિ મળવવા તેનું મન પોતાની તરફ ખેંચવા, અને તેના અંતરમાં પોતાની તરફ પ્રેમની લાગણી ઉત્પન્ન કરવા પુરુષો પ્રયત્નો કરે છે. પુરુષોનેજ એવા હક મળેલા છે એમ સમજવું નહિ, સ્ત્રીઓ પણ પુરુષોના મન હરવાની તજવિજ્ઞે કરે છે, અને તેમ કરી લગ્નની ગાંઠથી જોડાઈ, પોતાની જીંદગીનો બવસાગર સુખ શાંતિમાં પસાર કરવાની ઇચ્છા રાખે છે. એ કાંઈ આજના સુધરેલા અને કેળવણીના જમાનાની રીત છે એમ સમજવાની ભુલ કરવી નહી. જમકર્તાએ જનવરો તેમજ મનુષ્ય જાતથી દુનિયાને વસાવવાની યોજના યોજી, ત્યારથી જ તેણે એવી બુદ્ધિ માણસ જાતમાં તેમજ પણ પંખી અને જનવરોમાં ઉત્પન્ન કરી છે. આ પુસ્તક એટલું મોટું નથી કે કુદરતના ગુપ્ત બેદોનો બરમ ખોલવા જોઈલી જગ્યા તેમાં મેળતી શકાય. તે પણ વાંચક મિત્રોને દુનિયાની હસ્તી અંદર વસ્તી જુદી જુદી પ્રજામાં સ્ત્રી તેમજ પુરુષો પોતા તરફ સામી જાતિનું મન ખેંચવા કેવી કેવી રીત અખત્યાર કરતા રહ્યા છે, તેના થોડાક દાખલા નોંધવા જેવા છે.

સીલોનની 'વેધા' જાતની સ્ત્રીઓ.

સીલોનમાં કંગાલિયન અને દરિદ્રતા વચ્ચે વસ્તી "વેધા" જાતની સ્ત્રીઓ પીતળની સાંકળીઓ અને કાચના દાણાઓથી પોતાના શરીરને શણગારવાની મોટી કાળજી રાખતી જણાઇ છે.

તારમાનીઆની સ્ત્રીઓ પુરૂષોના મન જીતવા શુ કરતી હતી.

તારમાનીઆના મુલકની સ્ત્રીઓને માટે વિદ્વાન મુસાફર કુક કહે છે કે ગમે એવી ઉપયોગી અને કિંમતી વસ્તુઓની તેઓ જરા પણ દરકાર કરતી નથી, પણ નજીવી કિંમતના ખોટાં ધરેણાં મેળવવા તેઓ ધણીજ ઇન્તેજાર રહે છે. જંગલી પ્રજાની સ્ત્રીઓ માટે જાણીતા મુસાફરો એકે અવાજે કહી ગયા છે કે બીજી કોઇ પણ વસ્તુઓ કરતાં પોતાના મળામાં કે હાથ ઉપર પહેરવા માટે જે કાચના રંગીન દાણા, કે એરીજ કાંઇ વસ્તુ તેઓને મળતી, તો તેઓ પાર વિનાની ખુશીમાં આવી જતી હતી. પંખીઓના રંગીન પીછાં, કાચના રંગ ખેરંગીન દાણા, કુલ, કડીઓ, કડાંઓ અને બંગડીઓ તથા એવીજ બીજી વસ્તુઓ ઉપર તેઓ પોતાનો જીવ સુદ્ધાં આપવા તૈયાર જણાઇ હતી. આ સઘળાનો તેઓ શારિરીક ભુખણ તરોકે ઉપયોગ કરતી, અને એ સઘળાના ઉપયોગથી તેઓ પુરૂષોના મન ઉપર પોતાની ખુબસુરતીની છાપ પાડી તેમના દીલ જીતી લેવાની કાંઇક મરજી રાખતી હતી.

જંગલી જમાનાની સ્ત્રીઓ મરદાને મોહાવવા કેવી રીતે ખુબસુરત બનતી હતી.

ઉપર જણાવેલા તો શરીરને શોભાવવાના સાધન હતાં; પણ

મરદોના દીલ પોતાની તરફ ખેંચવા માટે સ્ત્રીઓ ખુબસુરત બનવાની ઉલટથી જંગલી જમાનામાં પોતાના શરીરને તેઓ તરેહવાર રીતે પીડા આપતી જણાઈ છે. કાન, હોઠ અને નાક વિગેરે શરીરના ભાગોમાં છેદ પાડી, તેમાં મોટી મોટી કડીઓ ધાત્રી કરવામાં તેઓ ખુબસુરતી સમજતી હતી. પુર્વ આફ્રીકામાં વસ્તી એક પથ્થુ સ્ત્રી એવી નહીં હશે, કે જેણે પોતાના ઉપલા હોઠમાં છેદ પડાવી, તેમાં મોટી જેવી કડી પહેરી નહીં હોય. એવી રીતે હોઠમાં પહેરેલી કડી ઓછામાં ઓછી ૩ થી ૪ ઇંચ મોટી હોય છે. એ કડી જેટલી મોટી તેટલી તે પહેરનાર સ્ત્રી વધારે ખુબસુરત ગણાય છે.

આરબીપેલોગોની સ્ત્રીઓ કેવી રીતે ખુબસુરત બને છે.

હોઠ પછી દાંત તરફ નજર કરીશું તો આરબીપેલોગોમાં વસ્તી સ્ત્રીઓ, પુરુષોના દીલ છતવા માટે ખુબસુરત બનવાની ઉલટમાં પોતાના દાંતોને કાનસ વડે ઘસાવી કાળા રંગે છે. સફેદ દાંતોને તેઓ ધિક્કારે છે. આસ્ટ્રેલિયામાં વસ્તી અમુક જંગલી જાતની સ્ત્રીઓ પોતાના ઉપલાં જડામાં માંહેલા દાંતોમાંથી વચસા બે દાંતો ખુબસુરત બનવા માટે ખેંચી કઢાવે છે.

બુદાબુદા મુલકોની સ્ત્રીઓની પુરુષોના દીલ છતવાની રીત.

માથાના બાલોને શ્વેતગારવાની રીત જંગલી જમાનાથી ચાલી આવેલી જણાય છે. કાષ્ઠ માથાના બાલને રંગે છે, તો કાષ્ઠ તેમાં રંગીન દાણા પરોવી પોતાને ખુબસુરત બનેલી સમજે છે. ઉત્તર અમેરીકામાં મુસાફરી કરનાર મુસાફરો જણાવે છે કે મરદોના માથા ઉપર એટલા

તો લાંબા બાલ તેઓએ જોયા હતા કે જો તે છુટા કીધા હોય, તો જમીન ઉપર તે બાલની લટ પુંછડીની માફક ચાલતી વખતે ઘસડાયા કરે છે. ત્યાંના મરદો એવા લાંબા બાલમાં પોતાની મોટી ખુબસુરતી સમજે છે.

ન્યુઝીલેન્ડના મુલકમાં મરદો પોતાના હોઠોને બલુ રંગથી રંગે છે. એઓટના ટાપુમાં વસ્તા લોકોને પોતાના બાલો સફેદ રંગવાનું જખર ચેટક લાગેલું હોય છે.

ડારવીન કહે છે કે ઉત્તર ગોલાધંથી દક્ષીણમાં ન્યુઝીલેન્ડ સુધી આવેલા મુલકોમાં એવો એક પણ મુલક નહીં હશે કે જ્યાં લોકો પોતાના આંગ ઉપર છુંદણ પડાવતાં નહીં હોય. છુંદણ પડાવવાનું ધણા પુરાણા ધાળથી ચાલતું આવેલું કેહવાય છે. આગલા કાળમાં એસિરીઅન, ટ્રિટન્સ અને થ્રેસિયન્સ પ્રજામાં છુંદણ પડાવવાનો રિવાજ ધણોજ સાધારણ હતો. એ છુંદણ સુધરેલી રીત પ્રમાણે હાલ આજે કેટલીક જાતના લોકો પડાવે છે. કેટલાકો પોતાના કપાલ ઉપર, કેટલાકો હોઠો ઉપર, કેટલાકો ગાલ ઉપર, કેટલાકો હાથના કાંડા અને પગની પાંડી વિગેરે જખાઓ ઉપર પડાવે છે. એપિસિનીઆના મુલકમાં વસ્તી ઓછો પોતાના દાંતના પેઢાને બલુ રંગથી રંજવામાં ખુબસુરતી સમજે છે.

દક્ષીણ આફ્રીકામાં છોકરીઓના દીલ જીતવાની રીત.

દક્ષીણ આફ્રીકામાં વસ્તા ચોકસ ટોળાના મરદો માટે રેવરન્ડ મેઅર કહે છે કે જ્યાં ઉમરના છોકરાઓ પરજીવાની ઉમેદમાં પોતાની

હાઠીના બાલને ટુંપી કઢાડી, પીળા રંગથી પોતાનું શરીર રંગી પોતે ખુશ્મુરતમાં ખપે છે, અને એવી રીતે રંગીન બનવામાં તેઓ પોતાની ખુશ્મુરતી અને જવાનીએ મોટું માન મળતું સમજે છે. જ્યારે સંવાલ કરવામાં આવે છે કે: “એવી રીત અખત્યાર કરવાનું કારણ?” ત્યારે જવાબ આપે છે કે: “શોભીના દેખાવા, અને બધાં રંગોના દીક્ષ જીતવા માટે.” નીકાળારીસમાં મરદો જવાનીમાં આવતાંજ પોતાના હાંતોને કાળા રંગે છે. મરદોના આવી રીતે કાળા કરેલા હાંતો ત્યાંની સ્ત્રીઓને એટલા બધા તો પસંદ પડે છે કે સફેદ હાંતવાળા મરદો સાથે વાત કરવાનું પણ તેઓ ધિક્કારે છે.

માડાગારકરની સ્ત્રીઓએ મરદોની કામશક્તિ જળવવા અસાવેલી લડત.

માડાગારકરના એક મુલકના રાજ્યએ યુરોપીયન સુધારો પોતાના દેશમાં દાખલ કરવાના ઇરાદાથી તેણે પોતાના તમામ ઓધેદારો અને સિપાહોને હુકમ કરીધો કે સઘળાઓએ પોતાના માથાના બાલ કપાવીને ઇંગ્રેજો જેવા ટુંકા કરાવવા. રાજ્યનો આ હુકમ બહાર પડતાંજ જાહેરમાં વસ્તી તમામ સ્ત્રીઓમાં ખળભળાટ ઉઠ્યો આખા શહેરની સ્ત્રીઓ રાજ્યના હુકમ સામે ફરીયાદ કરવા બેગી મળી તોફાન મચાવવા લાગી, અને જ્યારે લશ્કરના સિપાઇઓએ તેમને જબરીથી પોતાના બાલાનો ઉપયોગ કરી વિખેરી નાંખી, ત્યારેજ તેઓ છુટી પડી. તેઓની દલીલ એ હતી કે મરદોના માથા ઉપરના લાંબા બાલ તેમની કામશક્તિને તાકાત આપે છે, અને તેથી જો મરદોના બાલ કપાવી નાખવાનો હુકમ જો અમલમાં મેલાશે, તો તેથી તેમના સંસાર સુખમાં મોટી ખલલ થશે.

બાલને શલ્પુગારી ખુબસુરત બનાવવાને શોખ જવાનોને વધારે હોય છે. સ્ત્રી તેમજ પુરુષો, બંને જાતિને એ શોખ એક સરખો રહે છે અને એક બીજાના દીકરા ખેંચવાની મતલબથી તેઓ ચહેરાને રંગે છે અને બાલને વધારી તેને શલ્પુગારે છે.

સેમોઆ દેશના મરદો ઉપર મોહી પડતી સુંદરીઓ.

શરીર ઉપર છુંદણ પડાવીને ખુબસુરત બનવાની મોસમ ત્યારેજ આવે છે કે જ્યારે મરદ તેમજ ઓરત જવાનીના બહારમાં આવેલાં જણાય છે. સેમોઆ લોકમાં એવો રિવાજ છે કે જ્યાં સુધી એક મરદ પોતાના શરીર ઉપર છુંદણ પડાવે નહીં ત્યાં સુધી તેનાથી પરણવાનો વિચાર થઇ શકે નહીં. છુંદણ પડાવ્યા પછી જ્યારે શરીર ઉપરના જખમ રૂઝાઇ જાય છે, ત્યારે લાગતાં વલ્લમતાંઓ અને સગાં રનેહીઓનો એક મોટો મેળાવડો કરવામાં આવે છે. અને ત્યાં શરીર ઉપર પડાવેલાં છુંદણ હાજર રહેલાંઓને ઉમળકાથી દેખાડવામાં આવે છે, અને હાજર રહેલી સ્ત્રીઓ તે છુંદણ જોઇ, તેની ખુબસુરતી ઉપર મોહી પડે છે.

બેન-કોફ્ટ નામનો મુસાફર કહે છે કે, એક સ્ત્રીને પોતાના ધણીનો પ્યાર અને માન મેળવવા માટે પોતાની છાતી ઉપર છુંદણ પડાવતી, અને ચહેરાની ઉપર કાળી રેખ પાડતી તેણે જોઇ હતી.

સાધારણ રીતે એવી માન્યતા ફેલાએલી છે કે મરદોના કરતાં ઓરતો પોતાનો શૃંગાર વધારે કરે છે. ધણીક મુલકોની ઓરતો મમે તેવી હશે, પણ દુનિયાના કેટલાક મુલકોમાં એવી ઓરતો છે કે તેઓના મરદોજ ધણી ફાંકડા અને બાંકા બનવા ઓરતના

કરતાં વધારે શૃંગાર કરે છે, અને ઓરતો ફક્ત કુદરતે બક્ષેલી ખુબ-સુરતી ઉપરજ સંતોષ પકડે છે.

આ સધળા રીવાજ અને રીત જંગલી જમાનામાં વસ્તી પ્રજનન છે, પણ વખત જતાં જેમ દુનિયામાં સુધારો પતો થયો, તેમ તેમ સુધારાના ફેલાવાથી માણસ જાત એવી જંગલી રીત છોડવા લાગી. શારિરીક લુપ્ત અને ખુબસુરતીનાં વધારા માટે નવી યોજનાઓ યોજવા લાગી. તો પણ આગલા જમાનાના રીતરિવાજ હજી આજે પણ સુધરેલા વખતમાં કોઇ કોઇ ઠેકાણે નજરે પડે છે. અલખત તેની જંગલી હાલતમાં તો નહીજ, પણ તેની બદલાયેલી હાલતમાં નજરે પડે છે. દાખલા તરીકે ધરાનમાં તેમજ હિન્દુસ્થાનમાં આજે પણ સ્ત્રીઓ નાકમાં નથ પહેરે છે તેમજ કાનમાં પહેરવાના ધરેણું પણ કાંઇ ઓછાં થયાં નથી આ સધળા શયુગારનો મુળ હેતુ આગલા જમાનામાં જે હતો તેજ આ સુધરેલા જમાનામાં પણ છે. ફેરફાર ફક્ત વખતને અનુસરતો થયો છે. એ સધળું શારિરીક લુપ્ત માટે થયું, પણ હવે પહેરવેશની બાબત ઉપર આવીએ.

નગ્ન હાલતમાં ફરતી સ્ત્રીઓ.

પ્રખ્યાત મુસાફર માસ'ડન કહે છે કે, સુમાત્રામાં એક જવાન સ્ત્રી કપડાં પહેરવા જેટલી ઉમરની થાય, તે આમમજ તે બિલકુલ નગ્ન હાલતમાં ફરે છે, પણ પોશાક તરીકે એક રૂપાંની સાંકળી પોતાની કમરે પહેરે છે, અને તે સાંકળી સાથે હૃદયના આકાર જેવી એક ઢાલ આગલી બાજુએ વચોવચમાં બાંધેલી હોય છે, જે એક પોશાકની ગરજ સારે છે. બંગાળ ઇલાકાના એકસ ગામમાં વરતા મરદો

તેમજ ઓરતો ફક્ત કમ્મરના ઉપર એક કપડું વિંટાળી પોતાના શરીરને ઢાંકે છે. આ પોશાકની ઉપર કોઇવાર શ્વેતગાર તરીકે ધરેણું લટકાવવામાં આવે છે. હોટેનટોટ સ્ત્રીઓ માટે જાણીતો લખનાર બરો કહે છે કે, 'એપ્રન' તરીકે છ કે સાત ઇંચ પોહોળું કપડું સ્ત્રીઓ પોતાની કમ્મરની આસપાસ વિંટાળે છે, અને પોતાની તરફ ધ્યાન ખેંચવા માટે, તેઓ એ પહેરણ ઉપર કેટલોક શ્વેતગાર કરે છે.

ધણાક મુસાફરોનું કહેવું છે કે, શરીરની નગ્ન હાલતને જોવાની એક વખત ટેવ પડી ગઇ, એટલે તેમાં અમર્યાદા જેવું કશુંએ લાગતું નથી. એવી નગ્ન હાલતમાં ફરનારાઓને કપડાંની કાંઇપણ જરૂર હોય એમ જરા પણ તેમને લાગતું નથી. એક જાણીતો મુસાફર મી. વોલેસ પોતાનો મત આપતાં લખે છે કે:—'આપણા નાટકના તખ્તા ઉપર પારદર્શક અને ચામડીના રંગ જેવાં કપડાં પહેરી નાચનારી સ્ત્રીઓમાં જેટલી મર્યાદા હોતી નથી, તે કરતાં વધારે મર્યાદા એ લોકોમાં હોય છે.'

અરસપરસ આકર્ષણ કરવાની જુદી જુદી રીતોએ દુનિયાના જુદા જુદા જંગલી મુલકોમાં જુદી જુદી રીતે ચાલુ રહેલી છે. જેમ જંગલી મુલકોમાં વસ્તી જંગલી પ્રજા, દિલ આકર્ષણ કરવા માટે ઉપર જણાવેલી રીતે વરતે છે, તેમ સુધરેલી દુનિયાના સુધરેલા મુલકો, પોતાના સુધારા અને કેળવણીને અનુસરતી રીત અખતવાર કરે છે. દાખલા તરીકે ચીનના લોકો સ્ત્રીઓની અત્યંત નાની પાની ધણીજ પસંદ કરે છે. અને તેથી નાના પગ બનાવવા માટે ચીનાઇ બાળાઓને પાર વિનાનું દુઃખ અને વંદના ખમવાં પડે છે.

પ્રકરણ ૫ મું.

નબ્બ સ્ત્રી-પુરુષોની લાજ મર્યાદા.

દુનિયાની સપાટી ઉપર આવેલા જુદા જુદા મુલકોમાં વસ્તી પ્રજાની સ્ત્રીઓ તેમજ પુરુષો પોતાની તરફ સામી જાતિના મન અને દીક્ષા ખેંચવા કેવી રીતે અખત્યાર કરતા હતા તે વિષે લખ્યા પછી, દુનિયામાં વસ્તી જુદી જુદી પ્રજાના લોકોમાં લાજ યાને મર્યાદા કેવા રંગ રૂપમાં ફેલાયેલી છે, તેનું ટુંક વર્ણન કરવામાં આવે છે.

આપણે એટલું તો જાણીએ છીએ કે સ્ત્રી જાતને લાજ યાને મર્યાદા હંમેશા રાખવી પડે છે. ગુજરાતીમાં આ કહેવત જાણીતી છે કે “જેણે છોડી લાજ, તેને નાનું સરખું રાજ.” પુરુષ જો લાજ છોડે તો તે ઠપકાને પાત્ર થાય છે. જન સમાજમાં તે હલકો પડે છે અને તે પોતાનું સ્વમાન વિગેરે ખોષ ખેંચે છે. પણ એક સ્ત્રી જો લાજ-મર્યાદા છોડે તો તેના વિષે શું સમજી લેવું? આપણા દેશમાં સ્ત્રીની લાજનું રક્ષણ કરવું એ દરેક પુરુષનો ધર્મ છે. પણ દુનિયામાં આવેલા જુદા જુદા મુલકોમાં વસ્તી પ્રજા સ્ત્રી તેમજ પુરુષો પોતાની લાજ મર્યાદા શાની અંદર સમજે છે અને તેઓ તે કેવી રીતે જાળવે છે, તે જાણવું જરૂરું છે.

મહાન મુસાફરોએ દુનિયાની મુસાફરી કરી પછી પોતાની નજરે જોયેલા હેવાલો પ્રગટ કરેલા જ્યારે વાંચીએ છીએ ત્યારેજ માલુમ પડે છે કે આ દુનિયામાં વસ્તી જુદી જુદી પ્રજાઓની રીતભાત, અને

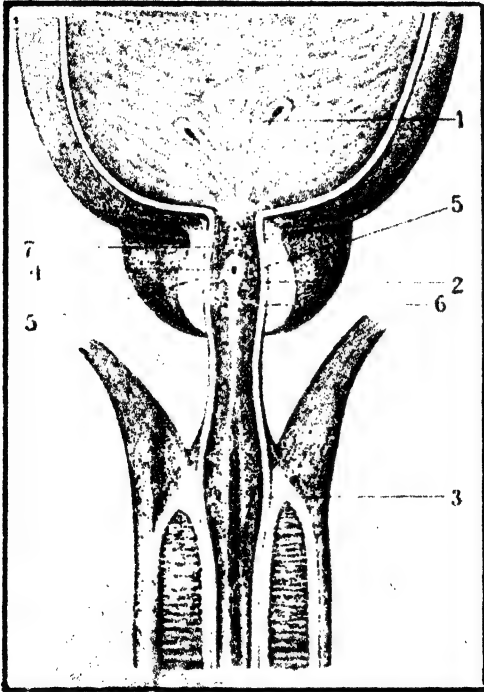
મર્યાદા કેવી અભ્યય જોવી છે. જે રીત રિવાજો વિશે લખતાં લખવાઇએ, તેવી રીતભાતનો તેઓએ અંગીકાર કરેલો માલુમ પડે છે. જેને આપણે ‘નિર્લજ્જપણાને’ નામે ઓળખીએ છીએ. તેને તેઓ ‘મર્યાદાને’ નામે ઓલખે છે અને તેવી રીતે જીંદગી ગુજરવામાં તેઓ પોતાની નીતિ સમજે છે. આ વાતના થોડાક દાખલાઓ વાંચકની જાણ માટે ચુંટી કાઢાડી અતરે આપ્યા છે.

ઉત્તર કવીન્સલેન્ડમાં સ્ત્રી-પુરૂષની લાજ જળવવાની રીત.

એ દેશમાં વસ્તી પ્રજા તમામ નખ દાહતમાં પોતાનું જીવન માળે છે. સ્ત્રી તેમજ પુરૂષો પોતાના ગુપ્ત શરીરને જાહેર પ્રસંગો ઉપર ઢાંકવા માટે, અમુક રીતે બનાવેલાં લાલ રંગના કુંમકાવાળા ઢાંકણનો ઉપયોગ કરે છે. ખાસ કરી જ્યારે તેઓ ગોરા લોકથી વસાયેલા સંસ્થાનની પડોશમાં હોય છે, ત્યારે પોતાની મર્યાદા જળવવા એવી રીતે વર્તે છે. સ્ત્રીઓને બેઅદ્ય ઉધ્ધન જવાનો તરફથી લલચાવનારી માંગણીઓ કરવામાં આવે તો તેઓ નમનતામયી ના પાડતાં બોલે કે:—‘હું પરણેલી છું.’ વળી ઘણીક નીતિવાન સ્ત્રીઓ પોતાની મસ્કરી કરનાર તરફ સહેજ પશુ ગુસ્સે થતી નથી, તેમજ તેઓ લજવાતી પણ નથી. પરંતુ એવા અનાડીઓને તેઓ હસને ચહેરે નરમાશયી ઠપકો આપે છે.

ડાક્ટર હોલ્ડર જેણે મોનટાના મધે ઘણાક વર્ષો સુધી વસવાટ કર્યો હોય, તે જણાવે છે કે:—“સ્ત્રી પોતાની લાજને ખાતર પોતાનો જીવ સુદ્ધાં આપવા ડરતી નથી.” એક હમેલદાર સ્ત્રી પોતાની સુવાચક પ્રસંગે મને એવી અડચણ યા જોખમમાં આવી પડવા છતાં, કોઈ પણ

પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડસ.

તો, હા: જન્મ: ધર્મિ ધર્મિ જ્ઞાન: ચર: છે તે જગ્યા છે.

એક ગુપ્તસુરત હીઝડો.

મરદ તખીબ-પોતાની જાતવાલા કે ગોરા-ની તે મદદ લેતી નથી. પણ જેમ જેમ એ લોકોમાં સુધારો દાખલ થતો ગયો, તેમ તેમ તેઓ તખીબોની સારવાર અને મદદ લેવા લાગ્યાં. ડાક્ટર હોલડર પોતે એક દરદી માટે જણાવે છે કે:-“એક જવાન સ્ત્રી સુવાવડ દરમિયાન ઘણીજ હેરાન થવા લાગી, અને કાંઈપણ તખીબની મદદ લેવા તેણે ના પાડી, જેથી અંતે તે મરણને કાંઠે આવી પડી. પણ ખીજાઓની સમજાવટથી તે અંતે ડાક્ટરની મદદ લેવા કબુલ થઈ. પણ પોતાની લાજ જાળવવા ખાતર પોતાની જાંઘ અને જનન શરીર કપડામાં ઢાંકી, ફક્ત પ્રસવ ભાગ તખીબની તપાસ માટે ખુલ્લો રાખ્યો.”

આસામની ‘નાગા’ સ્ત્રીઓની મર્યાદા.

આસામમાં વસતી ‘નાગા’ જાતની સ્ત્રીઓ પોતાની તમામ મર્યાદા અને લાજ, પોતાનું આખું શરીર નગ્ન હાલતમાં રાખી, ફક્ત પોતાની છાતીનેજ ઢાંકવામાં સમજે છે. એનું કારણ તેઓ એવું જણાવે છે કે:-“શરીરના જે ભાગો તેમના જન્મથી લોકોએ જોયલા છે તે ભાગોને ઢાંકવામાં મુખાંધ છે; પણ છાતીની ખાખતમાં તેમ ખનવું નથી, કેમકે તે પાછળથી પ્રગટે છે, માટે તેને ઢાંકવાજ જોઈએ.”

પશ્ચિમ આફ્રિકાના સ્ત્રી પુરુષોની લાજ અને મર્યાદા

જાળવવાની રીત.

ખાસ કરીને કેમીરોન નદી ઉપર આવેલા મુલકોમાં સ્વધર્મી કુમારી સ્ત્રીઓએ તમામ નગ્ન હાલતમાં ફરવું એવો રિવાજ છે આગુંડાના મુલકમાં કાંઈ પણ સ્ત્રી પગના ચુંકણની ઉપરનો ભાગ સેદેજ ઉઘાડે

રાખી ફરે તેમને સળ કરવાનો હુકમ હોવા છતાં, રાખની રાણીઓ પશુ દરબારમાં તમામ નગ હાલતમાં હાજર થવામાં પોતાની મર્યાદા અને લાજ સમજતી હતી. કાલીરોન્ડોને નામે જણાયલા આફ્રીકનોમાં સઘળા કુંવારી સ્ત્રીઓ મિલકુલ વસ્ત્ર વગર ફરે છે અને અચ્ચાવાલી માતાઓ શરીરના નિયંત્રણ ભાગને ઢાંકીને ફરે છે. ખારતુમની ઉત્તર-પશ્ચીમ તરફ ૨૦૦) માઇલની અંતરાલમાં મરદો નગ હાલતમાં વસ્તા જણાયા છે.

એક તરફ લાજ જળવવા આવા રિવાજ આપણે વાંચીએ છીએ ત્યારે બીજી તરફ 'નીમેટીક' ખતના આફ્રીકનોમાં કુવારા જવાનોને તમામ નમ હાલતમાં વસ્તા જણાયા છે. તેઓમાં પરણેલા મરદો, જેઓ અચ્ચાના આપ હોય, તેઓ પોતાની કમ્મરની આસપાસ બકરાના ચામડાને વિટાળીને ફરે છે પરણેલા અને અચ્ચાવાલા મરદોએ પોતાની સાસુને ત્યાં આવા ચામડાના પોશાક વગર કદી પણ જવું નહિ, એવો રીવાજ હોય છે, કેમકે તેથી મર્યાદાનો મોટો ભંગ થતો લેખાય છે. છતાં જે કોઇ મરદ બકરાનાં ચામડાનો પહેરવેશ પહેર્યા વગર પોતાની સાસુ પાસે જતો, તો તેને સળ તરીકે અમુક રકમના બકરાં દંડ તરીકે આપવાની ફરજ પડતી હતી. જે કોઇ સુધારાવાદો જમાઇ પોતાની સાસુ પાસે 'પાટલુન' પહેરીને જતો, તો પશુ તેને પોતાના 'પાટલુનની' ઉપર પણ બકરાનું ચામડું બાંધવાની ફરજ પડતી હતી.

પુર્વ આફ્રીકાના લોકોની મર્યાદા.

મસાઇ લોકો તેમજ પુર્વ આફ્રીકાના વતનદારોમાં સ્ત્રીઓ નમ હાલતમાં હોવા છતાં, તેઓ પોતાની માસીક રતુ પ્રસંગે ધણીજ

જાંબાળ અને લાજ જળનીને રહેતી વણુવી છે. પણ એજ જાતના ગુરૂઓ તેમજ મસાઇ મરદો પોતાના ગુપ્ત શરીરને ઢાંકીને ફરવામાં નામોશી સમજે છે અને નમ્મ હાલતમાં ફરતા રહે છે. કેટલીક જાતની અફ્રિકન સ્ત્રીઓ, પોતાની છાતીઓ ઢાંકીને ફરવામાં લાજ અને મર્યાદા સમજે છે. જો કોઇ સારા ખાતદાનની સ્ત્રીને રસ્તે ફરતાં કોઇ મરદ સામો મળે છે, તો તેઓ ધણીજ શરમાઇ જતી હોય એમ માલમ પડે છે.

તુરકી સ્ત્રીઓની લાજ અને મર્યાદા.

કાન્સ્ટેન્ટીનોપલની સ્ત્રીઓ જો કે પોશાક સજ્જત ફરે છે. છતાં તેઓમાં એવોજ વિચાર હસી મળે છે કે કોઇ પણ પરપુરુષને પોતાનો ચહેરો કોઇ પણ સંજોગ વચ્ચે તેઓએ દેખાડવો નહિ. આ સમજને લીધે તુરકી ઓરતો પોતાના શરીરના કોઇ પણ ભાગને ઉઘાડા દેખાડવામાં એમ કે લાજ સમજતી નથી, પણ ફક્ત પોતાનો ચહેરોજ છુપાવવામાં પોતાની લાજ સમજે છે અને તેજ કારણને લીધે તેઓ હંમેશા જુરખા ચહેરે છે. એક મુસાફર લખે છે કે :—“યુટ્રીસ નદીમાં એક તુરકી ઓરત પોતાનું અંગ ધીવા ઉતરી હતી. તેવામાં ત્યાં એક અંગ્રેજનું જવું થયું. પેલી સ્ત્રીએ તુરતજ પોતાના બંને હાથો વડે પોતાનો ચહેરો ઢાંકી નાખ્યો, પણ પોતાના નમ્મ શરીરને ઢાંકવાની તેણે પરવા પણ કીધી નહિ.”

ચીનાઇ સ્ત્રીઓની લાજ અને મર્યાદા.

દુનિયામાં વસ્તી નગ્ન પ્રજાઓની મર્યાદાનો કાંઇક ચિતાર આપ્યા પછી હવે થોડીક એવી પ્રજા તરફ નજર કરીશું કે જેઓ પોતાના

શરીર કપડાં વડે ઢાંકીને ફરતા હોય. ચીનાઇ લોભા કપડાં પહેરી પોતાના શરીરને ઢાંકે છે. તેમની સ્ત્રીઓ મોટે ભાગે પોતાનાં પગને નાના બનાવવામાં મોટી ખુશસુરતી અને મોટું માન સમજે છે. એક ચીનીનો પગ જે નાનો બનાવેલો હોતો નથી તો તે પોતાને શરમ-ભરેલું ગણે છે. ચીનાઓ પોતાની સ્ત્રીની ખુશસુરતી તેના ચહેરામાં નહી, પણ તેના નાના અને બેડોલ બનેલા પગમાં સમજે છે. એક ચીનીનો પગ, તેની નમ્મ હાલતમાં ફક્ત તેનો ધણીજ જોઈ શકે છે. કદાચ કાંઈક દરદને લીધે જે પોતાનો પગ બતાવેલો હોય તો આખો પગ કપડામાં ઢાંકી ફક્ત દરદી ભાગનેજ તપ્તીય આગલા ઉધાડો કરે છે.

એમ્પ્રેસ થિયોડોરાની લાજ બળવવાની રીત.

નમ્મ હાલતમાં ફરતી પ્રજાઓની તવારીખ કાંઈ આટલેથીજ અટકતી નથી. ક્રાઇસ્ટના જન્મ પછી લગભગ છઠી સદીની અંદર જે આપણે નજર કરી સ્ત્રી-પુરુષોની લાજ અને મર્યાદાની રીતભાત વિષેના લખાણો વાંચીશું તો માલમ પડે છે કે છઠી સદીમાં પણ મામલો તેવોજ ચાલતો હતો. જાણીતો લખનાર પ્રોક્યુપિયસ છઠી સદી મોટે લખતાં જણાવે છે કે: “એમ્પ્રેસ થિયોડોરા નાટકશાળામાં થતા નાટકોમાં બિલકુલ નમ્મ હાલતમાં જાહેરમાં દેખાવ દેતી હતી ફક્ત એક ટુંકા સુરવાલ વડે તે પોતાનું શરીર ઢાંકતી હતી.”

પંદરમી અને સોલમી સદીમાં જર્મન પ્રજાની લાજ.

જર્મન લોકો સોલમી સદી સુધી ધણીજ અંધેર હાલતમાં વસતા હતા એમ માલુમ પડે છે, કેમકે તે વખતે જાહેરમાં નાહવાનો

રિવાજ હતો. વળી રાતના સુતી વખતે દરેક પોતાના શરીર ઉપરના સઘળાં વસ્ત્રો કાઢી નાખતાં હતાં. ગરીબ તેમજ તવંગરોમાં નાચના મેળાવડા જ્યારે પણ થતા ત્યારે નાચતી વખતે સ્ત્રીઓને પુરૂષો હવામાં મોટી છલાંગે ઉંચે કુદાવતા હતા, જેથી સ્ત્રીઓના પોષાકો કંઠંગી રીતે ઉંચકાઈ જતા હતા. સ્ત્રીઓ પોતાની લાજ માટે એ વખતે બિલકુલ બેદરકાર અને બેપરવા રહેતી. એવું પંદરમી અને સોલમી સદી માટે થએલા લખાણો ઉપરથી જણાય છે.

પણ એમ સમજવું નહીં કે એ વખતે સ્ત્રીઓ લુગડાં પહેરતી નહીં. સત્તરમી સદીમાં ઇટાલીયન સ્ત્રીઓનું ધ્યાન જ્યારે ટુંકા સુરવાલ તરફ ખેંચાયું, ત્યારે તેઓને તે કાંઈક વિચીત્ર જેવું જણાયું હતું. એ પછી જ્યારે જાહેર હમામખાના બંધ પડ્યાં, અને શરીર ઉપર વસ્ત્રો પહેરવાની શરૂઆત થતાંજ સ્ત્રી જાતની લાજ અને અર્પાદા ઉપર તેની ધણીજ મોટી અસર થઈ.

૪૦ સ. ૧૪૬૧ માં સ્ત્રી જાતની લાજનો મામલો કેવો હતો, તે નિચયું લખાણ વાંચતાં માલમ પડે છે:—

૧૪૬૧ માં જ્યારે લુઇ ૧૧ મો પેરીસમાં દાખલ થયો ત્યારે ત્રણ ધણીજ ખુબસુરત કુમારીકાઓ તદ્દન નગ્ન હાથતમાં તેની સામે જાવી હતી અને તેની સામે ગીત ગાયા હતા. પ્રજાએ તેઓની ખુબ પ્રશંસા કરી હતી. જ્યારે ચાલ્સ' પાંચમો એન્ટવર્પમાં દાખલ થયો ત્યારે શહેરની અત્યંત ખુબસુરત કુમારીકાઓએ કેવળ જાળી જેવા પોષાકમાં તેની અમલ નાચ કર્યો હતો.

ઈં સં ૧૬૫૮ માં ડેનમાર્કનો મામલો.

એજ કાળમાં ડેનમાર્કનો મામલો કેવો હતો? એક પોલીસ અમલદાર જો કે ત્યાંની સ્ત્રીઓના વખાણ કરે છે, છતાં તે તેમના રિવાજ ધણાંજ નિર્ધન જણાવે છે. તે લખે છે કે:—“દરેક જણ નમ્ર સુવે છે. કાંઈ પણ પારકાની સામે કપડાં પહેરતાં કે કાઢતાં જરા પણ શરમાતાં નથી. જો કાંઈ પરાણો હાજર હોય તો તેની પણ તેઓ દરકાર કરતાં નથી.”

ઈંગ્લાંડમાં સુરવાલનો ઉપયોગ ક્યારથી શરૂ થયો.

ઈંગ્લાંડમાં આસરે અરધી સદીની આગમળ સ્ત્રીઓમાં ટુંકક પામળમા યાને સુરવાલ પહેરવાનો રિવાજ દાખલ થયો હતો. ટિલ્ડનામના એક જાણીતા સુવાવડના તબિબે એ પહેરણ પહેરવાની સ્ત્રીઓને મજબુત બધામણ કરી હતી.

આ જાતનો પહેરવેશ પુર્વના મુલકોમાંથી યુરોપમાં દાખલ થયો હતો. વેનીસમાંથી તે યુરોપના જુદા જુદા સહેરોમાં જઈ લાગ્યો હતો. પ્રથમ એ પહેરવેશનો ઉપયોગ હલકી જાતિની સ્ત્રીઓ કરવા લાગ્યો હતો અને તેજ કારણે આજે તેને લોકપ્રિયતા મળી સકી નહીં હતી. પણ આજે તો સુધરેલી અને કેળવાયેલી દુનિયાની સ્ત્રીઓ તેનો એક સરખી રીતે ઉપયોગ કરે છે.

સ્ત્રી જાતની લાજ અને મર્યાદાના રિવાજ જુદા જુદા મુલકોમાં કેવા હતા તેની તવારીખનું આ ટુંક વર્ણન રજૂ કરું છે. ધણી

ઋષિઓ પોતાના શરીરના કેટલાક પક્ષ ભાગ ઉપર પારકાઓની નજર તો થું, પણ પોતાના પરણેતરોની નજર સુધ્ધા પડવા દેતી નથી એવી તેમની લાગણી તિક્ષ્ણ હોય છે. છતાં આજના કહેવાતા સુધરેલા વખતમાં કેટલીક ઋષિઓ પોતાના શરીરને પારદર્શક પોશાકથી સજ્જ લોકોને પોતાના શરીર ઉપર નજર નાખવાની તક આપે છે.

કેટલીક ઋષિઓ કાપનો પણ નમ આકાર જોતાંજ કમકમી તેને ધિક્કારે છે. તેમજ ધણીકોની લાગણી, એવા આકારો જોવામાં મોજ મેળવે છે. એક પ્રખ્યાત તથિય લખે છે કે: “એક જવાન સ્ત્રીને દસ્તાંનની બિમારી લાગુ પડી, અને તેને મોટા જગ્યામાં લોહી જવા લાગ્યું. આ બિમારી વિષે તેણે શરમની મારી લજવામાં પોતાની માતાને સુધ્ધા જણાવ્યું નહીં, અને જ્યારે તથિયની મદદ લેવાની ફરજ પડી, ત્યારે લાજની મારી તેણે પોતાનું ખાનગી શરીર તથિયને તપાસવા દીધું નહીં, અને અંતે તે મરણ પામી.

પ્રકરણ ૬ ઠું.

હસ્ત દાષ.

એક પુરૂષે પોતાના લવિષ્યને જો નિષ્કલંક અને નિરોગી રાખવું હોય તો તેણે પોતાના દેહની બહેતરી અને સુખાકારી ખાતર આ પ્રકરણને મથાળે લખેલી બહુનો ત્યાગ કરવો હટે છે. આ બાબતને નજીવી સમજવાની ભુત કદી પણ કરવી નહીં, કેમકે જેઓ શરૂઆતમાં એ પીડાને પંપાળી તેને વશ થયા છે, તેઓ પાછળથી ખુબ પસ્તાય છે અને પૈસાના ભોગે પણ તે બહીમાંથી છુટી શક્યા નથી.

આ કાંઈ ઉડતો રોગ નથી, તેમજ તે કાંઈ ઇનસાનને લાગુ પડતાં અનેક દરદા માહેલું એક દરદ પણ નથી. એટલુંજ નહીં, પણ એ રોગ કાંઈ હવા કે ખોરાકના ફેરફાર થવાથી લાગુ પડે છે એમ પણ સમજવું નહીં. એ રોગને યુનાની હકીમો 'દસ્ત દરાજી' કહે છે. ગુજરાતી વૈદો એને 'હસ્ત ક્રિયા' ને નામે ઓળખે છે. કેટલાકો એને ગુપ્ત બહી, કુટેવ, યાને 'ખરાબ ઇન્દ્રિય' એવે જુદે જુદે નામે ઓળખાવે છે.

વિલાસ યાને વિષયની ઇચ્છા સ્ત્રી તેમજ પુરૂષોમાં હિમરે પુગ્યા પછી પ્રગટે, એ કુદરતી છે. પણ જ્યારે કાંઈક સત્યમે તેવી ઇચ્છા અપ્રસંગે ઉત્પન્ન થાય, અને તેવી અકુદરતી ઇચ્છાને દરદી વશ થઈ, હસ્તકૃત રીતે તે, પોતાના વીર્યને બદનમાંથી નિકલી જવાનો માગ ખુલ્લો કરી આપે છે, ત્યારે શરૂઆતમાં જો કે પોતાને

લાખશાળી અને સુખી સમજે છે, પણ તેના કડવાં ફળ ચાખવાનો ન્યારે વખત આવે છે, ત્યારેજ તેનું ભાન ઠેકાણે આવે છે, અને પોતાની ભુલ માટે તે પસ્તાય છે. આ ભુલનો ભોગ ધણીકાને ધણીજ મેઘી પડે છે, અને ફટલાકાને તો છેવટે પોતાની જીંદગીનો ભોગ પણ આ કુટેવથી આપવો પડે છે.

પ્રાચીન બદી.

આ ભુરી આદત સુધરેલા મુલકોમાંજ જણાય છે એમ સમજવું નહીં; જંગલી હાલતમાં વસતી બુદ્ધી બુદ્ધી પ્રાણીઓમાં પણ એ કુટેવ લાગુ પડેલી માલમ પડી છે. એક પ્રખ્યાત લેખક લખે છે કે :—

દુનિયાની જે જે જાતિઓની આપણને માહિતી છે તે બધી જાતિઓમાં આ બદી હૈયાતિ ધરાવે છે પછી બંને એ જાતિના સ્ત્રી-પુરુષો ગમે તેવી કુદરતી કે અકુદરતી હાલતમાં વસતા હોય.

પશુઓમાં સુદ્ધાં ફેલાયેલી બદી.

આ કુટેવ કાંઈ માણસ જાતનેજ લાગુ પડતી નથી. વિદ્વાનોને અવલોકન ઉપરથી માલુમ પડ્યું છે કે ચોપગાં જાનવરો પણ એ કુટેવમાં ફસેલાં હોય છે. ઘોડાઓમાં એ કુટેવ મોટે ભાગે લાગુ પડેલી જણાઈ છે. ન્યારે ઘોડો તેના તબેલામાં એકલો અટુલો ઉભેલો હોય છે. ત્યારે તે પોતાના ભિંબને જગૃત કરી તેને પોતાના પેટ ઉપર અક્ષરે છે, અને એમ કરી તે પોતાના વીચ'ને પોતાના બદનમાંથી બહાર નીકળી જવાનો માગ' કરી આપે છે.

કુતરીઓ જ્યારે કામવશ થાય છે, ત્યારે તેઓ નરની શોધમાં નીકળી રાત્રે ચોક્કસ પ્રકારના અવાજે ભસવા માંડે છે. આ અવાજ નરને કાને પડતાં જ તે માદાની આગળ જઈ લાગે છે. પણ જો કામવશ થયેલી માદાને નર મળતો નથી તો તે ઘણીજ ઝુરવા માંડે છે અને કામિક-તૃષ્ણાથી તે પીડાય છે.

હરણીને જ્યારે પ્યારની મોસમમાં સંગત માટે કાંઈ સોજતી મળતો નથી, ત્યારે વન-જંગલમાં તેઓ પોતાના ગુપ્ત બદનને ઝાડની સાથે રગડી યા ધસીને પોતાના વીચરને બદલ જવાનો માર્ગ કરી આપી સંતોષ મેળવે છે.

એજ રીતે ચોપગાં જનવરોમાં મેઢાં અને હિંટ પણ પોતાની કામવાસનાને સંતોષ આપવા એવીજ યુક્તિ અપત્યાર કરે છે. હાથીઓ વળી કાંઈક જુદીજ રીત વાપરે છે. આ જનવર પોતાના લિંગને પોતાના પાછલા પગોની વચ્ચમાં લઈ, પોતાની બુદ્ધિ અનુસાર હિલચાલ કરી પોતાના મનોવિકારને પંપાળે છે.

દેશ પરદેશમાં સ્ત્રી-પુરુષોને લાગુ પડેલી કુટેવ.

જ્યારે રપેનીશ લોકો પહેલ વહેલા ફિલીપાઈન-સના વિઝકાયા નામના મુલકમાં જઈ લાગ્યા ત્યારે આ હરત દોષની બદી તેઓએ ત્યાંની સ્ત્રીઓ તેમજ પુરુષોમાં એક સરખી રીતે ફેલાયેલી જોઈ હતી. સ્ત્રીઓ એ કામને માટે એક ખાસ લિંગરૂપી બનાવેલું હાથી-આર અને બીજી એવી વસ્તુઓ પોતાની ઇચ્છા તૃપ્ત કરવા માટે ઉપયોગમાં લેતી હતી.

અનુભવી અવલોકન કરનાર વિદ્વાનોના મત મુજબ દુનિયાના મોટા ભાગમાં એ કુટેવ બંને જાતિઓમાં લાગુ પડેલી તબીબી દૃષ્ટિરે નોંધાઈ છે. જે જે મુલકોના વતનદારો માટે બારીક અવલોકન કરીધા પછી એ બદીના હેવાલો લખાયા છે, તેમાં પુર્વના કેટલાક મુલકો રહી ગયા નથી. વળી ઇજિપ્તના જનતાખાનામાં પણ એ બદી હતી એમ જણાવવામાં આવે છે. જાપાનીસ સ્ત્રીઓ માટે લખતાં એજ લેખક જણાવે છે :-

જાપાનમાં આ બદી માટેના જાહેર વેચાતાં યંત્રો.

આ ટેવનો શોખ જાપાનીઝ સ્ત્રીઓમાં સક્રિય વધારે ફેલાયો છે. તેમણે તે માટે કેટલાંક યંત્રો પણ બનાવ્યાં છે. એક યંત્રનું નામ “રીન્નો-તામા” છે. જાપાનની “રીઇશા” સ્ત્રીઓ તથા વેશ્યાઓ તેનો બહુ ઉપયોગ કરે છે. અને એવાં યંત્રો બજારમાં છોડ્યોક વેચાય છે.

એ સ્ત્રીઓ વચ્ચેની કીડા.

એક સ્ત્રી બીજી સ્ત્રી સાથે કીડા કરી પોતાના મનને સંતોષ આપે તેવી (Lesbian) સ્ત્રીઓમાં આવાં યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની ટેવ ખાસ જોવામાં આવે છે.

‘પ્રસ્સત’ ‘બદી’ ‘હસ્ત દરાજી’ કે બીજાં ગમે તે નામ આ ટેવને આપીએ પણ તેનાં પરિણામે માણસના શરીરને બારે નુકસાન પહોંચે છે અને અનેક પ્રકારના રોગ લાગુ પડે છે, એ નિર્વિવાદ વાત છે.

ચુરોપના સેંકડો વિદ્વાનોએ આ કુટેવ સંબંધી સંખ્યાબંધ પુસ્તકો સંખ્યા છે. કેમકે સંશોધન કરતાં જણાયું છે કે, સોળમી સદીમાં પણ વિધવાઓ ગભ' ના રહે એવા હેતુથી બુદ્ધિ બુદ્ધિ જાતનાં યંત્રો વાપરી પોતાના મનને સંતોષ આપતી હતી. ક્રાન્સમાં એવાં યંત્રો કાચનાં બનતાં હતાં. જરમનીમાં અદારમી સદીમાં તો ઉંચું કુટુંબની સ્ત્રીઓમાં પણ આવા યંત્રો વાપરવાની કુટેવ પ્રચલિત હતી. એમ જણાય છે.

મેડમ ગુરદાનું કુટણખાનું.

ક્રાન્સમાં અદારમી સદીમાં મેડમ ગુરદાનું કુટણખાનું હતું તે સ્ત્રી "કોન્સોલેટર" નામનાં એજ કામ માટેનાં યંત્રનો વેપાર ધમધાકાર ચલાવતી હતી. મેડમ ગુરદાં મરણ પામી ત્યારે તેનાં જે કાગળપત્રો હાથ આવ્યાં તે ઉપરથી માલુમ પડ્યું હતું કે ત્યાંનાં અનેક મહો ધર્મસ્થાનોની આગેવાન સ્ત્રીઓ (Nuns) પણ તેની પાસેથી એ યંત્રો મંગાવતી હતી.

પ્રકલ્પ ૭ મું.

હસ્ત દોષ (ચાલુ)

આ જમાનામાં તેમજ જુના જમાનામાં, આ દેશમાં તેમજ પરદેશોમાં બહોલાં તેમજ અબહોલાં, સ્ત્રીઓમાં તેમજ પુરુષોમાં હસ્તદોષની આ કુટેવ હસ્તી ભોગવતી આવી છે અને આજના કહેવાતા સુધરેલા જમાનામાં પણ ભોગવે છે એટલું જ નહિ પણ સાધનો અને પધ્ધતિના સુધારા વધારા કે ફેરફાર સાથે એ ટેવ વધારે ફેલાતી જાય છે એમ તો સાફ દેખાઈ આવે છે.

સેંકડે નવાણુંમાં ગુપ્ત બદીની ટેવ.

નસોને લગતાં દરદો માટે પ્રવીણ ગણાતા જરમન તખીય ખરમર તો કહે છે કે સેંકડે નવાણું યુવાનો અને યુવતિઓને આ હસ્તદોષની ટેવ હોય છે. અમન કોહન પણ કહે છે કે જમનીના સંબંધમાં તો એ હકીકત એકંદરે સાચી છે.

નિશાળોમાં ગુપ્ત બદી વધારે.

નિશાળોમાં બહુતાં છોકરા છોકરીઓમાં આ ટેવ વધારે ફેલાયલી નજરે પડે છે. રંગી સ્કુલના પ્રખ્યાત ડાક્ટર ડયુક્સ પણ કહે છે કે, ૯૦ થી ૯૫ ટકા વિદ્યાર્થીઓને એ ટેવ હોય છે. યુરોપના બીજા દેશોના તેમજ અમેરીકાના તખીઓ પણ એ ગણતરીને ટેકા આપે છે.

દરજીઓની દુકાનમાં પંજી બદી.

ષ્ટલીમાં મોરાલીઆ નામના તખીએ ૨૦૦ સ્ત્રીઓને તપાસી જોઈ તેમાંથી ૧૨૦ સ્ત્રીઓ હસ્તકોષની ટેવવાળી માલુમ પડી હતી. કેટલીક સ્ત્રીઓને તો એ ટેવ લાંબા વખતથી પડેલી હોય એમ ખાત્રી થઈ હતી. હેવલોક એલીસ નામનો નામીયો વિદ્વાન લખે છે કે, રોમની દરજીઓની દુકાનોમાં જ્યારે શેઠ કે ઉપરી બપોરે આશાએશ લેવા જાય ત્યારે ત્યાં કામે લાગેલી એકે એક સ્ત્રી હસ્તક્રિયા કરવામાં મગ્ન-ગુલ્લ બની જાય છે.

સ્ત્રીઓને હસ્તક્રિયાનો વધુ શોખ.

ટિસોન નામનો અભ્યાસી કહે છે કે હસ્તક્રિયાની ટેવ સ્ત્રીઓમાં ખાસ વધારે ફેલાયેલી જોવામાં આવે છે. પોલેટ નામના એક વિદ્વાને ફ્રાન્સમાં આ બાબતનો બહુ ચોક્કસામથી અભ્યાસ કર્યો હતો. એ પોલેટ કહે છે કે, આ ટેવ સ્ત્રીઓમાં તો સામાન્ય થઈ પડેલી જણાય છે. ગરીબ તેમજ ધનવાન અને ખાસ કરીને સુધારાનાં મોટાં મોટાં ધામોમાં પણ આ ટેવ એક સરખી ફેલાયેલી હોવાનું માલુમ પડે છે.

સ્ત્રીઓના ખાસ શોખનું કારણ ?

સ્ત્રીઓમાં આ ટેવ વિશેષ પ્રમાણમાં ફેલાવાનાં અનેક કારણો કલ્પવામાં આવે છે પણ તેનું એક મુખ્ય અને સંગીન કારણ ઇટાલી-યન તખીય મોરાલીઆ એ જણાવે છે કે, વિષયવાસના જાગૃત કરવાનું સ્થાન પુરૂષના શરીરમાં માત્ર એકજ છે પણ સ્ત્રીના શરીરમાં વિષય-વાસના જાગૃત કરી શકાય તેવાં ઘણાં સ્થાન છે.

મદ્ધિલી સ્ત્રીઓ.

કવચિત એવી સ્ત્રીઓ પણ નજરે પડે છે કે, જેને રતિવિલાસ ગમતોજ નથી. એવા પુરૂષો પણ હોય છે કે જેમને સ્ત્રીસંગની ખીલકુલ રચી હોતી નથી. તેને અંત્રેણમાં Anesthesia (એનિ-સ્થેસીયા) કહે છે. આપણી બાપામાં તેને ‘રતિ વિમુખ’ કે ‘કામ બ્રજ’ કહી શકાય. પણ એવા દાખલા જવલેજ જોવામાં આવે છે. જ્યારે તેથી ઉદ્દુ કામાંધ સ્ત્રી પુરૂષો સંખ્યાબંધ જોવામાં આવે છે અને તેમાં પણ મદ્ધિલી સ્ત્રીઓ ઘણી હોય છે. એવી કામી સ્ત્રીઓને અંત્રેણમાં Man-mad woman કહે છે. સ્ત્રીઓમાં કેટલીક વાર તો કામ-વાસના એટલી ઉચ્ચ જોવામાં આવે છે કે, તે જાહેર પીકારપ થઈ પડે છે તે એટલે સુધી કે તેમને પુરૂષો માટે વલખાં મારતી કહીએ તો ગેરવાજબી ગણાય નહિ.

પ્રકરણ ૮ મું.

હસ્ત ક્રિયાની ટેવ પડવાનાં કારણ.

હસ્ત ક્રિયાની ટેવ પડવાનાં કારણો છે. કેટલાંક દરદોને લીધે પણ એ ટેવ પડે છે.

અકાળ યુવાની.

કેટલાંક બાળકો ધણી નાની ઉંમરે યુવાનીનાં ચિન્હો ધારણ કરે છે. એવાં બાળકો આપોઆપ આ ટેવને વશ થઈ જાય છે. એજ રીતે જે બાળકોની ઇંદ્રિયા મ્હોડાં ઉપરની ચામડીનું છિદ્ર ધણું બારીક હોય અથવા જેમને તે જગાએ સોજો રહેતો હોય અથવા તો ત્યાંની ચામડી વળગી ગઈ હોય એવાં Precocity Phimosis, Balanitis કે adherent prepuce નાં દરદોવાળાં બાળકોને આ ટેવ લાગુ પડે છે. પેશાબની કાચળીમાં પથરી દાખલ થવાની પણ આવી ટેવ પડે છે એટલુંજ નહિ પણ ઇંદ્રિયા ચામડી અને છિદ્ર સાફ નહિ રહેવાથી, એ ભાગ ઉપર ખુજલી આવવાથી, કૃમિ થવાથી અને કેટલીક વખત તો કબજાઆતથી પણ હસ્તદોષની કુટેવ પડે છે.

આયાઓ-ચાકરડીઓ આ બદી રીખવે છે.

ધનવાન. કુટુંબોનાં બાળકોને આ ટેવ લાગુ પડવાનું એક વિશેષ કારણ છે. એશઆરામી માતૃપિતાઓ પોતાનાં બાળકોને જ્યારે આયાઓ ચાકરડીઓને સાચવતા સોંપે ત્યારે બાળકોને રડતાં બંધ કરવા માટે એવી હલકી વૃત્તિની, ઓછી સમજની અને બ્રહ્મ જાતીની સ્ત્રી નોકરો

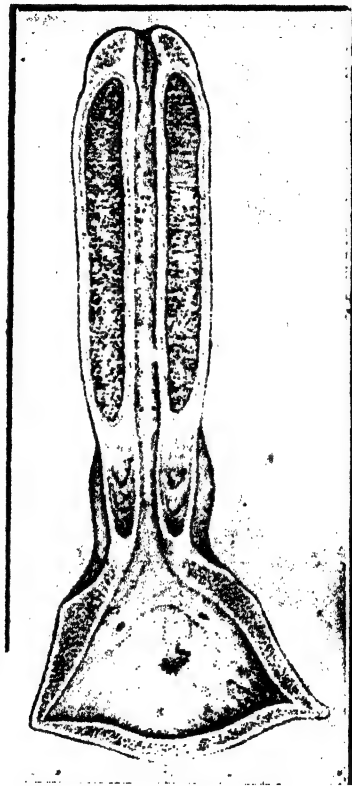

પુરુષોના શરીરનો આધિ આવો હોવો જોઈએ.

પુરુષની પેશાબની નળી-મૂત્ર માર્ગ અને યકકાનો અંદરનો દેખાવ

પેશાબની નળી.

યકકો.

એવી ખરાબ યુક્તિઓ અજમાવે છે અને તેથી બાળપણમાં જ એ બાળકોનાં મન ઉપર એવી છાપ-સંસ્કાર પડી જાય છે કે તેઓ જન્મભરને માટે આ ભયંકર કુટેવને વશ બની જાય છે. ડોક્ટર ટેલર કહે છે કે, એવી રીતે નોકર ચાકરને હાથે ઉછરતા બાળકો સામાન્ય રીતે જનનેન્દ્રિયને પકડી તેને જાગૃત કરી પેદુને અમુક રીતે હલાવી ચલાવીને કે નફર પદાર્થો સાથે ધસાધને માતો જમીન અને હોજરીની વચ્ચે ધસારો કરીને આ ક્રિયા કરે છે.

પ્રેરક કસરતો.

કેટલીક કસરતો પણ એવી છે કે જે હસ્ત ક્રિયાની પ્રેરણા કરનારી થઈ પડે છે હિંચકા ખાવા, સરી પડવું વગેરે કસરતો એવી પ્રેરક ગણાય. જીવાનેને આ કુટેવમાંથી બચાવવાની ખાસ જરૂર છે. કેમકે, મોટી ઉંમરે પહોંચ્યા પછી જે માણસોને આ ટેવ લાગુ પડે તેમને જે કે ધણું નુકશાન થાય છે પણ જીવાનેને તો તેથી ભયંકર નુકશાન થાય છે કારણ કે જીવાનીના-શરીર વિકાસના સમયે જ જે આવી કુટેવ પડી જાય તો શરીર વિકાસ થઈ જીવાની ખીલવવાને બદલે તેઓ જાંઘનીની શરૂઆતમાં જ નામદં બની જાય છે. આ કુટેવથી કેટલાક યુવાને એટલા બધા કમજોર થઈ નામદં બની અચેલા માલુમ પડ્યા છે કે પછીથી તેમને પોતાની ઇચ્છા તૃપ્ત કરવા માટે મુત્ર-માર્ગવાલી નળીમાં કોષ રહેલાકથી વળી શકે તેવી કુમળી વસ્તુ પેસાડી પોતાની વૃત્તિને જમાડી ઇચ્છાની તૃપ્તિ કરવી પડે છે. પરિણામે તેઓ એટલા તો નાહિમત અને શરમીંદા શોકાતુર બની જાય છે કે તેમને કોઈ મિત્ર ભાષબંધ સાથે ફરવું-હરવું, કે રમવું અમતું જ નથી અને એકલા પડ્યા રહેવાની જ આદત પડી જાય છે.

પ્રસવ માર્ગમાંથી મળી આવેલી વિવિધ વસ્તુઓ.

આ કુટેવ ધરાવનારાં માણસો તે માટે કેવાં કેવાં સાધનો શોધી કઢાડે છે તે પણ જાણવા જોગ છે. એમ જણાય છે કે તેવા માણસોએ તે માટે ઘરમાં હમેશાં વપરાતી અનેક ચીજો તે માટે સાધનરૂપ માની છે. સ્ત્રીઓના પ્રસવ માર્ગમાંથી મળી આવેલી તરેહવાર વસ્તુઓ જોતાં એ માન્યતાને સંપૂર્ણ ટેકા મળે છે. સુપ્રસિદ્ધ તખ્તીમ ખર્ચોશ પોતાના એક પુસ્તકમાં લખે છે કે, માજર, કંદમુળ, પેન્સીલ, લાકડી, લાખ સોય રાખવાની ભુંગડીઓ, બુચ, અને માથામાં નાખવાના સોયાઓ સ્ત્રીઓના પ્રસવ માર્ગમાંથી મળી આવ્યા છે. જરમતીમાં સને ૧૮૬૨ માં માથામાં નાખવાના સોયાનો એ ટેવ ધરાવનારી સ્ત્રીઓ તરફથી એટલો બધો ઉપયોગ થતા માંડ્યો હતો કે તે સોયા ખેંચી કઢાડવા માટે એક જરમત તખ્તીમે એક ખાસ હથીયાર શોધી કઢાડ્યું હતું. આજે પણ એવા સોયા છુટથી વપરાય છે. કોઇ કોઇ પ્રસંગે આ કુટેવથી અમુક લાભ થઇ ગયાના દાખલા પણ તખ્તીમોના જાણવામાં આવ્યા છે. પણ એવા દાખલા જવલેજ બને છે અને તે વાત અજ્ઞાન માણસોએ ધ્યાનમાં લેવા જેવી નથી. કેમકે સામાન્ય રીતે તો એ ટેવનું પરિણામ બચકર નુકસાની કરનારં નીવડે છે. આવી ટેવમાં ફસાએલાં સ્ત્રી પુરોને તેમાંથી મુક્ત કરવાં એજ માણસની પવિત્ર ફરજ છે.

બિભત્સ કાગળ પત્રો લખવાની ટેવ.

આ ટેવ લાગુ પડવાનું એક બીજું કારણ એ જણાયું છે કે, જુવાન પુરો અને સ્ત્રીઓને પોતાના પ્યારના પત્રોમાં બીભત્સ વાતો લખવાનો શોખ હોય છે. વિદ્વાન તખ્તીમ ખર્ચોશ કહે છે કે સંખ્યાબંધ પુરો તેમજ સ્ત્રીઓને એવી આદત હોય છે કે, પોતાનાં પ્રેમપાત્રને બિભત્સ વાતોથી ભરપુર પત્રો લખવા લલચાવે અને પોતે પણ એવી દગલાબંધ નાગી વાતો પોતાના પત્રોમાં લખે.

પ્રકરણ ૯ મું.

હસ્ત દાપથી થતાં ભયંકર દર્દો.

એક વખત આ ટેવ પડ્યા પછી તે છોડવી મુશ્કેલ પડે છે પરિણામે ભયંકર દરદો લાગુ પડે છે.

આંખોની બરબાદી.

હસ્તદાપની એ ટેવથી માણસની આંખોનો ઘાટ બગડી જાય છે અને છેવટે એટલી તો તેની નજર શક્તિ ધરી જાય છે. કે તેને Photophobia એટલે કે અજવાળું આંખે જોઈ શકાય નહિ એવું સુરં દરદ લાગુ પડે છે.

હૃદયની નબળાઈ.

આ ટેવથી વળી જીવનના આધાર રૂપ હૃદય ઉપર પણ ગંભીર અસર થાય છે. એક વિદ્વાન તખીએ તો જાણે એ ટેવવાળાં માણસોનાં હૃદય (Heart) કાંઈ ખાસ જુદા રૂપનાં થઈ જતાં હોય એમ માની તેને (Mastobsters Heart) એવું ખાસ નામ આપ્યું છે. ગમે તેમ પણ એટલું તો ચોક્કસ જણાયું છે કે, એ ટેવથી હૃદય ઉપર બહુ મારી અસર થાય છે. તેવાં માણસોને અવાર નવાર છાતીમાં દુખાવો થાય છે અને બધી વખત ધબકારા થઈ આવે છે.

ગાંડપણ.

એ ટેવથી વળી મગજ ઉપર પણ એટલીજ મારી અસર થાય છે. કેટલાંક માણસોને તેથી ગાંડપણ લાગુ પડી ગયાનું પણ જોવામાં આવ્યું છે.

વીર્યાસાવ.

વળી એ ટેવથી જનનેન્દ્રિ ઉપર તો એટલી બધી અસર થાય છે કે પુરુષોને પછી સ્ત્રી સમાગમ વિનાજ વીર્ય સ્પર્શન થવા માંડે છે અને તે અવયવના આધારભુત ભાગોમાં સોજા થઈ આવે છે.

સ્ત્રીઓની દુઃશા.

એથી પણ વધારે જંગીર નુકસાન સ્ત્રીઓને થાય છે. સ્ત્રીઓની જનન-શક્તિની ચેતનતા, એટલી તો નાણુદ થઈ જાય છે કે તેમને પછી પુરુષ સમાગમ માટે અચ્ચીજ થઈ જાય છે. અર્થાત વાસ્તવિક સ્પર્શોમાં કહીએ તો તેમના એ અવયવો શુન્ય બની જાય છે. અને વળી પ્રદર તેમજ રતુસાવ સાથે સંબંધ ધરાવતાં કેટલાંક કંટાળાભર્યા દરદો કાયમને માટે લાગુ પડે છે. અવયવોની શુન્યતા તો એટલી બધી વધી પડે છે કે, સ્ત્રીના નાક હોઠ, કાંડાં, હાથ કે પગો ઉપર પુરુષ થોડી હાથચાલાકી કરે અથવા પુરુષના શરીરના એવાજ કેટલાક અવયવો ઉપર સ્ત્રી જરા હાથચાલાકી કરે કે તુરંતજ કામવાસના પ્રદીપ્ત થતી હોય તેજ ભાગો આ ટેવ પડ્યા પછી સમુજમાં ચેતનહીન થઈ જાય છે—એટલાં તો ચેતન હીન થઈ જાય છે કે સાધારણ સ્પર્શથી કામ-વાસના જગાડી મુકનારા એ અવયવોને પછી તો ચુંથી નાખવા છતાં પણ કામની જરાએ ધ્રુજા વાસના થતી નથી.

માત્ર કલ્પનાથી થતો વીર્યાસાવ.

હસ્તદોષની ટેવ લાંબો વખત ચાલુ રહ્યાં પછી તો એવાં માણસો માત્ર કલ્પના કરીને પણ વીર્યાસાવ કરી લેતાં જોવામાં આવ્યાં છે.

એને આપણે 'માલસિ મૈથુન' નામ આપીએ તો વ્યાજબી થઇ પડે. એવાં માણસો પોતે પૂણું જગૃત હોય ત્યારે પણ માત્ર મનમાં કામી વિચારો કરી ઇચ્છાની તૃપ્તિ કરવામાં સાધનો અને સંજોગોની હસ્તી કદખી લે છે. અને તેની કલ્પનામાં એવો ચિતાર તાદૃશ્ય થતાં ચારજ એના હૃદયમાં કામ વ્યાપે છે, તેને હૃદયમયાવી મુકે છે અને પરિણામે તુરતજ ધાતુસાવ થઇ જાય છે. નામક્રિત ડોક્ટર ફોર્સ્ટ રોક્રો એ વાતની સમ્બાધને ટેકા આપતાં કહે છે કે, તેનો એક દરદી સાવધપણે આરામથી ખુરસી ઉપર બેઠો કે સુતો હોય ત્યારે પણ એવી રીતે કાલ્પનિક ચિતાર તાદૃશ્ય કરીને પોતાની તૃપ્તિ કરતો હતો.

મગજની ખરાબી.

એથી એ પણ સમજી શકાય તેવું છે કે એકંદરે તો વિષયવાસનાનો ખરો આધાર મગજ ઉપર છે. હસ્તદોષની કુટેવથી મગજમાંના કામ-સ્થાનને દિન પરદિન દુર્બળ બનાવે છે તે એટલે સુધી કે પછી તો વાસના કે ઇચ્છાને બદલે આવેશ કે કલ્પનાજ માત્ર તેનો વીચારો બંડાર ખાલી કરી નાખી શકે છે. છેવટે જેમ આવી ટેવવાળી સ્ત્રીઓને પુરુષ સમાગમની અરચી થાય છે તેજ રીતે એવી કુટેવવાળા પુરુષોને સ્ત્રી-સમાગમ માટે અરચીજ થઇ જાય છે.

સ્વભાવ પણ બગડી જાય.

એટલેથીજ વાત અટકતી નથી. ધીમે ધીમે આવી કુટેવવાળાં માણસોનો સ્વભાવ પણ બગડતો જાય છે. કાષ્ટની સોજત તેમને મમતી નથી. પછી તો તેમને એકાંતમાં એકલા રહેવું એજ પસંદ પડે છે.

ધીમે ધીમે તેઓ પાકા ઉદાસ, ગમગીન બીકથી અને નપુંસક થઇ જાય છે કેમકે અમુલ્ય વીર્યનો તેણે બચાંકર દુરપયોગ કરી નાખેલો હોય છે, તેથી તેની યાદદાસ્ત શક્તિ એટલી તો ક્ષીણ થઇ જાય છે કે તે એક બાનભુલો એવી માણસ બની જાય છે. સ્વભાવે ચીડીયો થઇ જવાથી તેની કાષ્ટ દોસ્તી પણ કરતું નથી. પાચનશક્તિ નિમ્ન થઇ તેનું લોહી કમજોર અને એવું તો વિકારી બની જાય છે કે તેને કવખતે-જીવાનીમાં ધડપણ આવે છે અથવા પાંદુરોગ જેવાં બચાંકર દર્દો બોમ્બે છે. તેવા માણસમાં સંતાનોત્પત્તિની શક્તિ તો સંભવતીજ નથી. એ રીતે હસ્તદોષની ટેવમાં ફસાયેલાં સ્ત્રી પુરુષોનાં જીવન નિરાશા અને નિશ્વસાહબર્યાં બની બરબાદ થઇ જાય છે.

પકરણ ૧૦ મું.

હસ્તદોષ (ચાલુ)

ઓળખવાની રીત અને તેના ઉપચાર.

આ ટેવનાં પરિણામરૂપે ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણેની જાત જાતની પીડાઓ અને બીમારીઓ પોતે ભોગવતાં હોય છતાં પણ દુનિયા એવી ટેવ પ્રત્યે બારે તિરસ્કાર ધરાવે છે એ વાત સમજતાં હોવાથી પોતાની અક્ષમ્ય બુદ્ધિ માટે શરમ ઉપજવાથી હો, કે કોઈ બીજું કારણ હો, પણ સામાન્ય રીતે એટલું તો સાફ જણાઈ આવે છે કે, તેઓ પોતાને એ ટેવ હોવાની વાત સાહે ત્યાં સુધી સર્ગાં સંબંધી, મિત્રને કહેતાં નથી. સુધાણી આમળ પેટ સંતાડે એની માફક તેઓ વેદ ડાકટરને પણ એ હકીકત કહેતાં નથી. આથી એ હકીકત સમજી લેવાનો ભાર પણ તેમનાં હિતૈષીઓ કે વેદ ડાકટરને માથેજ આવી પડે છે.

સ્ત્રી પુરૂષના જનન અવયવો.

એ સમજવા માટે પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીને જનન અવયવો સંબંધી થોડીક સમજ હોવાની જરૂર છે. જનન અવયવો પુરૂષ તેમજ સ્ત્રી બંને બહાર તેમજ શરીરના અંદરના ભાગમાં ધરાવે છે.

સ્ત્રીના બહારના જનન અવયવો યોનિ (Vulva), પ્રસવ-માર્ગ (Vagina), સ્ત્રી-લિંગ (Clitoris), અને સ્તન વગેરે છે. અંદરનાં અવયવો સંતાન-બીજ-સ્થાન (Ovaries), સંતાન-બીજ (Ovum),

મહાંસ્થાન અને સંતાન-બીજ-માર્ગ (Fallopian tubes) વગેરે છે.

પુરૂષના બહારના જનન અવયવો બે ગોળાઓ (Testes) અને પુરૂષ-લિંગ છે. અંદરના જનન અવયવો પ્રોસ્ટેટ (Prostate) અને કુપર્સ (Coopers) ગ્લેન્ડ્સ વગેરે છે.

સ્ત્રી પુરૂષની પીશાબની નળીમાં શું ફેર છે ?

પુરૂષ-લિંગના મુખ આગળથી મુત્ર માર્ગ અર્થાત પેશાબની નળી શરૂ થાય છે. તે નળીનો બીજો છેડો પીશાબના પુકા પાસે છે. અંગ્રેજીમાં મુત્રમાર્ગને (Urethra) અને પુકાને (Bladder) કહે છે. સ્ત્રી અને પુરૂષની પીશાબની નળીમાં ફેર એજ છે કે, સ્ત્રીની પીશાબની નળી ફક્ત મુત્રમાર્ગ તરીકેજ કામ કરે છે ત્યારે પુરૂષની એ નળી મુત્રમાર્ગ તરીકે તેમજ ધાતુમાર્ગ તરીકે પણ કામ કરે છે. અહીં આપેલાં બે ચિત્રો જોવાથી સમજી શકાશે કે કુદરતે એ નળીમાં ધણીક છુપી ગોઠવણો રચેલી છે અને પુરૂષની નળીની રચના તો ખરેખર બહુ નાજુક તેમજ આદરે કરામતવાળી છે.

નામદં બનાવનારા ફેરફાર.

કુદરતની એ કામળ અને અજબ કરામતભરી કૃતિનો દુરુપયોગ થવાથી તેનાં દુઃખરૂપ પરિણામ આવ્યા વિના કેમ રહે ? હસ્ત ક્રિયાથી પહેલાં તો ચીત્રમાં દેખાડેલો નં ૩ વાળો ભાગ બગડે છે અને પછી નં. ૨ અને નં. ૪ વાળા ભાગો બગડે છે. પછી એ બગાડની અસર બીજા ભાગો ઉપર થવા માંડે છે જેથી ધાતને ગોળીમાંથી લેઇ જનારી

નસો ધાતની કાથળાઓ અને ધાતનાં પ્રવેશદ્વાર પણ બમડી જાય છે અને હસ્ત ક્રિયા કરનાર બહુ જાતનાં રોગોમાં સપડાય છે. છેવટે તેઓ નામદં બની જાય છે, અને પછી એવા સ્વરમીંદા બની જાય છે કે, પોતાના ખાસ મિત્રો કે વૈદ ડાક્ટરોને પણ તેઓ પોતાની દુર્દશાની વાત કહી શકતા નથી.

કુદરત ઠગાતી નથી.

પરંતુ દરદી ગમે તેવી રીતે ખરી હકીકત કહેવાની આનાકાની કરે તેથી કુદરત કાંઈ છેતરાતી નથી કે સાચી હકીકત છુપાવતી નથી. માણસનાં કર્મનાં ફળ તરીકે તેને જે રોગ લાગુ પડ્યા હોય તેનાં ચિન્હો તે તુરત જાહેર કરવા માંડે છે એવો કુદરતનો કાનુન છે. તેજ રીતે હસ્તદોષ કરનારાઓની ગુપ્ત ઇન્દ્રિય જાહેર મારી ગયેલી જણાય છે તેની ગોળાઓ પુલી ગયેલી અને પોચી પડેલી જણાય છે. પ્રેમ્યુસ યાને લિંગના મુખ ઉપરની ચામડીનો રંગ બદલાઈને કાળો પડવા માંડે છે. વળી એવા દરદીને વારે ઘડીએ પીશાય કરવાનું મન થાય છે અને પીશાય કર્યા પછી પણ કેટલોક વખત સુધી પીશાયના ટપકાં પડ્યાં કરે છે. કેટલાકોને તો પીશાય કરતી વખતે તનખ એટલે કે તીણા ઝટકા વાગે છે અને અગન બળે છે. કોઈ કોઈને તો પીશાયમાં લોહી પણ પડે છે. એવા દરદીઓને આખો દીવસ જાગૃત અવસ્થામાં જેમ વિચારજ પ્રેમ કે કામ વાસનાના આગ્ન્યા કરે છે તેમ સ્વપ્નામાં પણ તેમનું મગજ એ વિચારોમાં ગુંથાયલું રહે છે. કોઈ સ્ત્રીને જોતાં વારજ તેમને કામ વ્યાપે છે. એ વિકારી વિચારોનું પરિણામ એ થાય છે કે તેમને ઘડી ઘડી વીયંસાવ થઈ જાય છે, જ્યારે ખરી રીતે તો તેમની સ્થિતિ એવી હોય

છે કે સ્ત્રી સમક્ષ હાજર થતાં તો તેઓના બધા ઉમળકા ઠંડા પડી જાય છે અને સ્ત્રી સમાગમનો કોઈ પ્રકારનો લ્હાવો લેખ શકતા નથી.

વૈદ ડોક્ટરો પણ સમજી જાય.

કુદરત એ રીતે મદદ કરતી હોવાથી વૈદ ડોક્ટરો પણ ખરી હકીકત સ્હેલાઈથી સમજી જાય છે. દરદી તેમને ઠગવાને પોતાની ખીમારીનાં તરેહવાર કારણો દર્શાવે છે એના નમુના રૂપે એક ડોક્ટરની નોંધપોથીમાં દરદીએ તેની આગળ કેવી રીતે હકીકત કહી તેનું તેણે કરેલું ટાંચણ અહીં આપીએ છીએ. ડોક્ટર પાસે જમને તે દરદીએ કહ્યું:-

“ડોક્ટર, મને આખી રાત ઉંઘ આવતી નથી; મારાં માથામાં ચાલુ દુખારો થયાં કરે છે; મારી આંખમાં બરડાના કાંઠામાં, અને પગોમાં કળતર થયાં કરે છે; જ્યારે ચાલુ છું ત્યારે હું પડી જતો હોઉં એમ મને લાગે છે; મને હસવું, બોલવું બીલકુલ ગમતું નથી, અને મન હંમેશાં ઉદાસ રહે છે. રાતના બડકી ઉઠું એવાં સ્વપનાં આવે છે; યાદદારત શક્તી નબળી થઈ ગઈ છે; કાનમાં તરેહવાર અવાજ થતા રહે છે, અને સહેજ કામ કરતાં કોઈ કોઈ વખત છાતીમાં ધબકારા થઈ આવે છે. કોઈ વખત શ્વાસ પણ બરોબર લેવાતો નથી. અને હંમેશાં હાથના પોંચા તથા પગનાં તળીઆં ધણીજ ઠંડાં રહે છે. જો કોઈ મને ધારી ધારીને જુવે છે, તો મારાથી તેની સામે જોવાતું નથી, અને મને ચકરી આવી જાય છે. જુખ ધણીજ ઓછી લાગે છે, અને કમજોર લાગુ પડેલી છે.”

સ્તન વધે નહિ-માતા થવાય નહિ.

સ્ત્રીઓને હસ્તદોષથી જે નુકશાન થાય છે તેની મોટી અસર તેમનાં સ્તન ઉપર જણાઇ આવે છે. એવી સ્ત્રીઓનાં સ્તન વધતાં કે ભરાવદાર થતાં અટકી પડે છે. આનું પરિણામ કહીએ કે સાર કહીએ તો એ કે, સ્ત્રીની મોટામાં મોટી અભિજ્ઞાપા બાળકની માતા થવાની છે. પરંતુ એવી ટેવવાળી સ્ત્રી માતા થવાની પોતાની શક્તિ ગુમાવી બેસે છે.

મા-બાપોની ફરજ.

આટલાં મંબીર નુકશાન પહોંચાડનારી કુટેવમાંથી બાળકોને બચાવવાને પુરતી કાળજી રાખવાને મા-બાપો બંધાયલાં છે. જરાપણુ મફલત રાખવાથી મા-બાપ પોતાનાં બાળકની જીંદગીનું સત્યાનાશ વાળવાનાં પાપમાં પડે છે એ વાત તેમણે ભુલવી જોઇએ નહિ. એ માટે ખાસ કરી નીચલી આબતો તેમણે ધ્યાનમાં રાખવી જોઇએ.

(૧) બાળકોને હલકી નીતી રીતીનાં આચાર વિચારનાં સ્ત્રી કે પુરુષ નોકરો પાસે પડી રહેવા દેતાં નહિ. એવાં નોકરોને બાળકો સાથે બીભત્સ વાતો કે ચાળા કરવા દેવા નહિ. તેમજ પોતાની ગેરહાજરીમાં બાળકોને તેમની સાથે જેમ બને તેમ ઓછાં રાખવાં.

(૨) બાળકના ગુપ્ત ભાગો તેમને નહવડાવતી વખતે હમેશાં જાળ પુવંક સાફ કરવા-મેલ બીલકુલ જામવા દેવો નહિ. બાળક અમજણું થાય ત્યારે તેને પોતાને એ ભાગો હમેશાં સાફ રાખવાની ટેવ પાડવી.

(૩) આળકોની સમક્ષ પોતે બીજાસ વાતો કે ચેષ્ટા કરવી નહિ અને કોષ્ટને કરવા દેવી નહિ.

(૪) આળકોને 'ઉંધાં સુવાં' દેવાં નહિ. કેમકે ઉંધાં સુવાથી કેટલીક વાર તેમને કામવાસના પ્રકટે છે અને પછી તેની જ્ઞાન્તિ માટે હસ્તદોષ કરવા તેઓ પ્રેરાય છે.

(૫) આળકોને તેમના કોષ્ટ પ્રકારના વાંક માટે સજ્જ કરવી પડે તો પશુ નિતંબ ઉપર તો ફટકા મારવાજ નહિ.

(૬) આળક તેના ગુપ્તભાગ સાથે રમતાં જોવા, જાણવામાં આવે તો કોષ્ટ એવી યોજના કરવી કે એ ગુપ્તભાગ ઉપર આળક પોતાનો હાથ અડકાડી શકે નહિ.

(૭) આળકને જો એવા ગુપ્તભાગ ઉપર કાંઈ ગડગુમડ કે ખસ જોવું દરદ થાય તેથી ખુજલી-ચળ આવવાથી તેમને તે ભાગને ખંજીળવા કે ધસડવાતું મન થઈ આવે છે અને તેમાંથી તેમને હસ્તદોષની ક્રિયાનો ખ્યાલ આવી તેઓ એ પાપી દેવમાં ફસાય છે. માટે એવું દરદ થયું હોય તો તેનો ચાંપતો ધલાજ તાકીદે કરવો.

વૈદકીય-તબીબી ધલાજો.

મા-માપની ગફલતથી કે બીજા કોષ્ટ કારણે પશુ જો આળકમાં એ ભુરી દેવનાં ચિન્હો કે પરિચામ રૂપ નિશાનો જોવામાં આવે તો કુશળ વૈદ ડોક્ટર મારફત તેનો ધલાજ તુરત તુરત કરાવવો જોઈએ.

સુન્નત (Circumcision)

‘ફાઇમોસિસ’ એટલે કે લિંગના મુખ ઉપરનું છિદ્ર વધારે સાંકડું હોય તો ફાઇ બાહોશ વડાડકાપ કરનાર વૈદ, ડાક્ટર પાસે તેનો ઇલાજ કરાવવો. એમાં ઢીલ કરવાથી બારે નુકશાન થાય છે. એના એક ઉત્તમ ઉપચાર તરીકે સુન્નત ગણાય છે અને ઇસ્લામીઓમાં તો તે એક ફરમાન રૂપે છે.

પીચકારી.

મોટી ઉંમરનાં અથવા દરદ જડ ધાલી બેડું હોય તેવા દરદીઓને તો ખાસ કરીને વૈદ ડાક્ટરની સારવારની જરૂર પડે છે અને તેમ કરવું તેજ સલાહ બરેલું છે.

ઉંટવૈદો અને નીમહુકીમોના પ્રપંચ.

આવાં દરદો ધરાવનારાં માણસો છેવટે જરાપણ વૈદક જ્ઞાન ના હોય એવા ઢોંગી અને ડફાંસીઆ ઉંટ વૈદો અથવા નીમહુકીમોના પંજામાં જઈ ફસાય છે. પોતાનાં દરદોની વાત ફાઇ પણ રનેહી સંબંધી કે પ્રતિષ્ઠિત માણસો પાસે કરવામાં તેમને શરમ લાગે છે એટલે મૂખ દુરાચારી, કે પ્રપંચી સેતાન ઓળખ પીછાનવાળાઓ અથવા સોબતી-ઓની સલાહથી કે બારે આડંબરવાળા જહરખખરો વતંમાન પત્રોમાં વાંચીને તેઓ એવા લેભાગુ વૈદ હુકીમો પાસે દોડી જાય છે અને પોતાનાં દરદો નાણુદ થવાની આશામાં તેઓ તેમને સારી રકમો આપે છે. ખરી રીતે એ વૈદ હુકીમો દરદો સાજ કરવા સંબંધી કાંઈ જ્ઞાન ધરાવતા નથી હોતા એટલે દરદીને બીલકુલ લાભ થવો

નથી અને તેણે ખચેલા પૈસા નકામા છુટી પડે છે અને કેટલીક વાર તો પૈસા ખચી હેરાન પણ થાય છે. તે એટલે સુધી કે એ ઉંટ વેદો ઓડનું તોડ વેતરે છે અને દરદીનું દરદ મટવાને બદલે મંભીર રૂપ પકડે છે અથવા નવાંજ દરદો ઉપસ્થિત થાય છે.

આ કુટેવમાં ફસાઈને જોઓ કોઈ પણ પ્રકારના દરદનો ભોગ થઈ પડ્યા હોય તેમને જો પોતાની વધુ દુઃખ શા થવામાંથી બચવું હોય તો એકજ સારો ઉપાય એ કે મન ઉપર કાબુ રાખી એ ટેવ છોડવી અને થયેલાં દરદોના ધલાજ કોઈ પ્રતિબ્દીત ડાકટરને પોતાની બધી હકીકત વીગતવાર અને સાચે સાચી કહીને તેનીજ પાસે કરાવવા.

જાહેર ખખરથી વેચાતી દવાઓ.

જેમ ઉંટવેદો પાસે સારવાર કરવાથી નુકશાન થાય તેમજ છાપાઓમાં પ્રકટ થતી જાહેર ખખરો વાળી દવાઓ—પેટન્ટ દવાઓ—વાપરવાથી પણ નુકશાન થવા સંભવ છે. આવાં દરદોવાળા દરેક દરદીને એકજ દવા માફક આવે એ બનવા જોગ નથી. જાહેર ખખરથી વેચાતી ઘણી દવાઓ તો કાઠીની કાંમતની પણ નથી હોતી છતાં ધારો કે કોઈ દવા સારી હોય તો પણ એ દવા દરદીને માફક આવે એ ભાગ્યેજ અને કેમકે દવા એકજ અને દરદ જુદા જુદા પ્રકારના હોય છે. જેટલું જોખમ ઉંટવેદના હાથે દવા કરાવવામાં રહેલું છે તેટલુંજ જાહેર ખખરથી વેચાતી પેટન્ટ દવાઓ વાપરવામાં રહેલું છે. દરદીનાં દરદના સ્વરૂપના પ્રમાણમાં જુદા જુદા દરદીને જુદી જુદી દવા આપવી પડે અને દવાનાં પ્રમાણ પણ અલગવાં પડે તે કામ વેદકશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરી અનુભવ પામેલા વેદ

ડોક્ટરનું છે તેની ગરજ ઉંટવેદો કે જાહેર ખખરથી વેચાતી દવાઓથી સરે એ કલ્પનાજ ભુલભરેલી ગણાય.

આવાં દરદોમાં વખરાતી દવાઓ.

આથી આ પુસ્તકમાં તેવાં દરદોની કામ ચોક્કસ દવા સુચવવાનું અશક્ય છે. દરદનું રૂપ જોઈ સમજી ડોક્ટરો એવાં દરદીઓને લોખંડનાં તત્વો ધરાવનારી દવાઓ, ક્વીનાઇન, સ્ત્રીકનીન, ફોસ્ફરસ, આર્સનિક ઇત્યાદિ દવાઓમાંથી જે અનુકુળ થઈ પડે તેનો ઉપયોગ કરે છે. આપેલી દવા અનુકુળ થઈ પડતી ના લાગે તો તેમાં વખતો વખત ફેરફાર કરી દરદીને અનુકુળ દવા આપવામાં આવે છે.

શુદ્ધ હવાપાણી વગેરેથી લાભ.

લાંબા વખતથી જેને એ કુટેવ પડી હોય તેમને માટે શુદ્ધ હવામાં રહેવા, હરવા ફરવાની સગવડ પશુ કરવાની જરૂર પડે છે અને તેથી તેમને દરીઆ નજીકની કે ઉંચી ટેકરી ઉપર આવેલાં સ્થળોએ મોકલવાં પડે છે.

કોઈ કોઈ વખત એવા દરદીઓ ઉપર કુશળ તબીબો વીજળીના તેમજ ચાંપી (Massage) ના ઇલાજો પશુ ફતેહમંદ રીતે કરતા જાણવામાં આવ્યા છે.

પથ-ચરીના નિયમો.

આવાં દરદીઓ પોતે પણ કેટલાક નિયમો પથ-ચરી તરીકે પાળે તો જલ્દી આરામ થાય છે. તેમણે (૧) ગરમ મસાલાવાળો, તીવ્ર

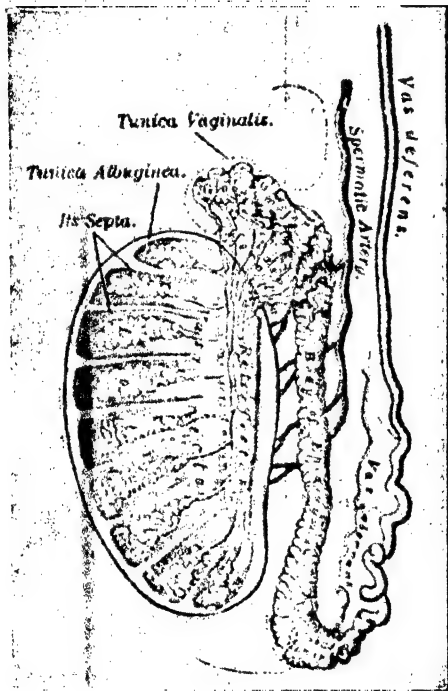
તમતમાટ ભર્યો ખોરાક ખાવાનું સદંતર બંધ કરવું અને જલ્દી પચે તેવો પુષ્ટીકારક ખોરાક લેવાની કાળજી રાખવી જોઈએ. રાતે ખોરાક અને તેટલો ઓછો લેવો.

સુવાની પથારી કઠણ રાખવી. હવાની છુટથી આવજવ થતી હોય તેવી જગાએ સુઈ રહેવું. ગરમ કપડું ઓઢવું નહિં. બનતાં સુધી બહુ વજનદાર ના હોય તેવું કપડું ઓઢવું. ઉંઘ આવવા માંડે કે તુરતજ સુઈ જવું—ઉજાગરો ખીલકુલ કરવો નહિં.

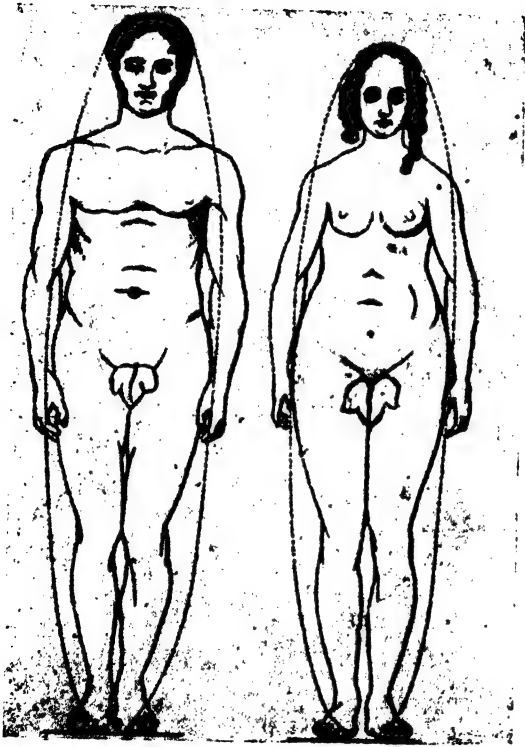
ધીમે ધીમે થતો આરામ.

કોઈ દરદી અથવા તેનાં વાલી વારસ એવી આશા રાખે કે આવું દરદ તાબડતોબ મટી જાય તો તેમાં તેઓ ભુલ કરે છે. આ દરદો ઉપર જે દવાઓ અપાય છે તે ઘણીખરી બહુજ ઝેરી હોય છે એટલે વેદ ડોક્ટર દરદીને તે દવા બહુ થોડા પ્રમાણમાંજ આપી શકે છે એટલા માટેજ એમ કહેવું પડે છે કે દરદીએ પોતે ડોક્ટર બની જવું નહિ, કે કોઈ ઉંટવેદના ખોળામાં માથું મુકવું નહિં પણ કુશળતાથી ધીમે ધીમે પણ સંગીનપણે સંભાળપૂર્વક કામ લે તેવાજ વેદ ડોક્ટરની મદદ લેવી.

ગોળીની અંદરનાં દેખાવો.

સ્ત્રી-પુરુષનાં સંપૂર્ણ ખિલેલા શારીરિક આંધા આવા હોવા જોઈએ.

પ્રકરણ ૧૧ મું.

પુરૂષ વીર્ય-તેની શુદ્ધિ અને મજબુતી ઉપર
પ્રજોત્પત્તિનો આધાર.

સ્ત્રી વંધ્યા રહેવાનું કારણ વીર્યની ખરાબી છે.

પુરૂષના શરીરમાં પેદા થતા વીર્યમાં 'સ્પર્મેટોઝુઆ' નામનાં એવાં જંતુઓ હોય છે કે તેમાંથી બીજું માણસ જન્મે છે. ન્યારે વીર્ય પુરૂષના શરીરમાંથી બહાર પડે ત્યારે મૂત્રમાર્ગમાંનાં પિંડોમાંથી નીકળતા રસ સાથે તેનું મિશ્રણ થાય છે. એ રીતે પુરૂષનું વીર્ય ત્રણ પ્રકારના રસોનું મિશ્રણ છે; (૧) સર્વથી ઉત્તમ રસ પુરૂષની ગોળીમાં પેદા થાય છે; (૨) પાણી જેવો રહેજ પાતળો રસ 'વેસિકલ્સ'માંથી નીકળે છે. અને (૩) પ્રોસ્ટેટ પિંડોમાંથી નીકળતો રસ જે તેજ જેવો દેખાય છે અને કાંઈક ઘટ હોય છે.

જીવન શક્તિ આપનારો રસ.

વીર્યમાંનાં સ્પર્મેટોઝુઆમાં પ્રોસ્ટેટ પિંડોમાંથી નીકળેલો પ્રવાહી ભળે કે તુરત તેની તેજ અને ગતિ વધી જાય છે. તખીબી વિદ્વાનો એમ જણાવે છે કે, સ્પર્મેટોઝુઆને પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડમાંથી નીકળતો રસજી જીવન આપે છે. કેમકે તે રસ બેળાતાં પહેલાં સ્પર્મેટોઝુઆ મંદ, મુડદાલ સ્થીર હાલતમાં હોય છે. પરંતુ ન્યારે હસ્તદોષ વગેરે કુટેવથી કે કાંઈ બીજા કારણે ન્યારે એક પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડમાંજ કાંઈ દરદ થાય

ત્યારે સ્પર્મેટોઝુઆને જીવન આપી તેજ બનાવનારો એ કીંમતી રસ સારો કે પુરતા પ્રમાણમાં મળી શકતો નથી એટલે પુરુષનું વીય નિર્માલ્ય રહે છે.

જનવરોના દાખલાથી મળતો ટેકો.

પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડમાંથી મળતો એ રસ જીવન શક્તિ આપનારો હોષ અમુલ્ય છે એ બીનાને જનવરોનાં શરીરનું અવલોકન કરવાથી પણ ટેકો મળે છે. જ્યારે જનવરોમાં પ્રજોત્પત્તિની મોસમ આવે છે ત્યારે એમ માલુમ પડ્યું છે કે તેમનાં શરીરમાંના એ પિંડો તણાતને મોટા થાય છે અને પ્રજોત્પત્તિની મોસમ પુરી થત્ર જાય એટલે પાછાં તે એટલાં તો સંકોચાઈ જાય છે કે બીજકુલ જોઈ પણ શકાતાં નથી.

જનવર અને મનુષ્યની શરીર પ્રકૃતિમાં ઇશ્વરે જે ફેર રાખેલો છે તેને અનુકુળ થઈને મનુષ્યમાં આ પિંડો અદૃશ્ય થતાં નથી કેમકે જનવરો માટે પ્રજોત્પત્તિનો અમુકજ સમય નિર્માણ થએલો છે ત્યારે માણસ જન માટે કોઈ પણ સમય તે માટે અનુકુળજ છે.

ગર્ભાધાનનો ખરો આધાર.

એ ઉપરથી એટલું તો નિર્વિવાદપણે કબુલ કરવામાં આવે છે કે, સ્પર્મેટોઝુઆને જીવન આપનાર પિંડોમાંથી નીકળતો આ રસ અમુલ્ય છે. સ્ત્રીને ગર્ભાધાન થવાનો આધાર પણ એજ રસ ઉપર રહેલો છે કેમકે મરદ મરદાઇમાં હોય અને પોતાની સ્ત્રીને તેના સર્વ ફકોનો ઉપભોગ આપતો હોય છતાં પિંડો તરફથી મળતો એ રસ કોઈ બીમારીથી તેના શરીરમાં શુદ્ધ કે પુરતો પેદા થતો ના હોય ત્યારે તેના

સ્પર્મેટોઝુઆમાં જીવને તેજ આવે નહિ અર્થાત તે સ્વભાવે જેવું મંદ અને સ્થીર તેવુંજ સુસ્ત રહે અને તેથી તે સ્ત્રીના પ્રસવ માર્ગમાંથી તેના ગર્ભાસ્થાનમાં દાખલ થઇ શકતાં નથી. સંતાન બીજ-(Ovum) સાથે સ્પર્મેટોઝુઆનો સમાગમ થાય ત્યારેજ સ્ત્રી ગર્ભ ધારણ કરી શકે છે પણ પુરુષના વીર્યમાંનાં સ્પર્મેટોઝુઆ મંદ-મુડદાલ હોવાથી તે સંતાન બીજ સાથે મળે નહિ ત્યારે ગર્ભાધાન થવા પામતું નથી.

વંધ્યા સ્ત્રીની ગેરસમજ.

કેટલીક વાંઝણી-વંધ્યા સ્ત્રીઓ આ ખાતર સમજતી નથી હોતી. વંધ્યા સ્ત્રીઓ સામાન્ય રીતે એવીજ ગેરસમજ ધરાવે છે કે તેમને ગર્ભ ના રહે તેનું કારણ તેમના પોતાના શરીરની કાંઈ ખામી-દરદજ હોવું જોઈએ. પુરુષના વીર્યમાં જોઈતા ત્રણ રસમાંથી કાંઈ રસનું ઓછા-પણું કે વિકાર હોવાથી ગર્ભ રહેતા નહિ હાય એ વિચાર સ્ત્રીઓને કવચિતજ આવે છે આથી પોતાના શરીરને સુધારવાને તેવી વંધ્યા સ્ત્રી બહુ તલપાપડ થઈ રહે છે. દાવણો, ડાકટરો વૈદો વગેરેની શોધમાંજ તેનું મન લાગ્યું રહે છે અને એવી લાલસામાં તેઓ ધણું ઉંટવૈદો કે ધુતારાઓને હાથે પૈસાથી લુટાવા ઉપરાંત વિના કારણ પોતાના શરીરની પણ હાથે કરીને ખરાબી કરી મુકે છે

વિના કારણ સ્ત્રીઓની સતામણી.

એમાં એ જીવાન વંધ્યા સ્ત્રીઓનો દોષ પણ ઓછો હોય છે કેમકે વંધ્યાપણા માટે સ્ત્રીઓનેજ દોષ દેવાના જનસમાજમાં સામાન્ય રીવાજ થઈ પડ્યો છે. એક સ્ત્રીને અમુક વખતમાં શ્રીમંત ના આગ્યું તો તેને

સાસરીયાંઓ તરફથી મેણું ટાણું આખો દીવસ સંભળાવવામાં આવે છે તેને અપશુકનભરી કહેવામાં આવે છે 'અને જો કુટુંબ પૈસે ટકે સુખી હોય તો, તો, તેના પતિ બીજી સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરે એવી પતિને બલા-મણ થવા માંડે છે અને વંધ્યા પત્નીને ધમકી મળે છે. પતિ બીજી સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરે તો પોતાનો માન મરતખો ઘટે, પોતાને માથે શોક-નું વાદળ આવી ઉભું રહે અને પોતાની સુખ સંબંધી સર્વ આશા ધુળ મળી જશે એમ જોતાં, એક વંધ્યા સ્ત્રી એવી રીતે ચિંતાતુર બની જાય તેમાં શું નવાઈ છે ? સૌ કોઈ વંધ્યા રહેવા માટે સ્ત્રીના જ દોષ કહાડે એટલે તે પણ તેમાં પોતાના જ શરીરનો કે નશીબનો દોષ હોવાનું સ્વીકારી લઈ એ દરદ-દોષ દુર કરવામાં ફાંફાં મારે છે. પણ તેનું પરિણામ એ આવે છે કે ખરો દોષ પુરૂષના વીર્યનો હોવાનો અને તેનો ઉપાય કરવાનો તે સ્ત્રીને કે તેના પતિ-પુરૂષને ખ્યાલ પણ આવતો નથી. એટલે કે જે કરવું જરૂરી હોય તે થતું નથી અને કાંઈ ફાયદો થવાનો સંભવ જ ના હોય તેવા પ્રયાસો થયાં કરે છે. આ માટે ખાસ સમજવા જેવું છે કે ગભાં ધારણ નહિ થવાનાં ઘણાં કારણો છે પણ તેમાં પુરૂષના વીર્યમાં ત્રણે રસ ઉત્તમ પ્રકારના અને પુરતા પ્રમાણમાં ના હોય એજ એક મજબુત કારણ હોવાનો સંભવ છે. આટલા માટે કોઈ દંપતિને પ્રભ પ્રાપ્ત થાય નહિ ત્યારે ખરો માર્ગ એ છે કે દોષ-પ્રજ્વેત્પત્તિ નહિ થવાનું કારણ શું છે-તેમાં દોષ સ્ત્રીના શરીરનો છે કે પુરૂષના શરીરનો તે વિદ્વાન અનુભવી ડોક્ટરની પાસેથી જાણી લેવું અને પછી જરૂરી ઉપાયો કરવા.

પ્રકરણ ૧૨ મું.

પુરૂષ વીર્ય-દવા તરીકે તેના ઉપયોગ.

પુરૂષનું વીર્ય કેવી ઉમદા ચીજ છે તે એટલા ઉપરથી સ્હેલાઈથી સમજી શકાશે કે ઘણા જીના વખતથી તેનો વિદ્વાનો ઉડો અભ્યાસ કરતા રહ્યા છે અને સંશોધન કરી તેના ઔષધ તરીકે પણ ઉપયોગ થતો આવ્યો છે.

પ્રાચીન કાળથી જણાયલા વીર્યના ગુણ.

હેવલોક એલીસ નામનો વિદ્વાન સંશોધક લખે છે કે, “વીર્યમાં અનેક તત્વો” છે. એ તત્વો તેમાંથી છુટાં પાડી શકાય છે. કેટલાંક તત્વો થોડાં વખત ઉપરજ જણવામાં આવ્યાં છે પણ ખુદ્દી રીતે એમ જણાય છે કે વીર્યમાં રહેલાં કેટલાંક તત્વોની તો જનસમાજને પ્રાચીન કાળથી માહિતી હતી.

ઓસ્ટ્રેલીઆ અને આફ્રિકામાં વીર્યનો થએલો ઉપયોગ.

જે. હન્ટર નામનો એક વિદ્વાન તખીય લખે છે કે, “વીર્ય અમુક વખત સુધી મ્હોડામાં રાખવામાં આવે” તો તેમાંથી કેટલોક વખત સુધી તેજનાઓના જેવો તમતમાટ છુટે છે. અનવાજોગ છે કે આથીજ પહેલાં એ વાત સમજવામાં આવી હોય કે વીર્ય શરીરમાં દાખલ કરવામાં આવે તો તે તેજક દવા તરીકે કામ કરે, ઓસ્ટ્રેલીઆની જંગલી જાતો નિર્જળ અને મરણ પથારીએ પડેલાં માણસોને વીર્યનો ઘુંટડો ખાતા હતા. મધ્ય આફ્રિકામાં “અકરાની ગોળીઓને કામોત્તેજક દવા

તરીકે વાપરવામાં આવે છે.” એવીજ રીતે પુરુષના વીર્યનો દવા તરીકે ઉપયોગ કરવાની નોંધો અઢારમી સદીના અનેક ડાક્ટરોની નોંધો પોથીઓમાંથી મળી આવી છે.

પુરુષની ગોળીઓનો કસ.

પુરુષના વીર્યના ગુણદોષ સમજવા માટે અનેક વિદ્વાનો મઠ સદીમાં પ્રયત્ન કરતા હતા પણ સર્વેથી વધુ મહેનત આઉન સિકવાડે કરી હતી તેણેજ એમ જાહેર કર્યું કે કવખતના ધડપણ જેવાં દર્દ ઉપર “ગોળીઓનો કસ” (Testicular Juices) બહુ અકસીર પ્રલાભ થઈ પડે એ વાત જાહેર થતાંજ તબીબોએ તેવા અર્ક બનાવવાની વિધિ શોધી કઢાડી અને પહેલ વહેલી Spermin (સ્પર્મિન) નામની તેવી દવા ‘પેહેલ’ નામના વિદ્વાને બનાવી.

ડુંકમાં કહીએ તો લોકો એમ માનતા હતા કે વીર્ય પુરુષના અરડાના કાંઠા (Spinal Cord) માંથી ઉત્પન્ન થાય છે અને તે એક શક્તિ આપનારી (Tonic) દવા છે અને તેથી હૃદય અને સ્નાયુઓ તાકાતવાન થતાં હોવાથી નિર્બળ માણસોને ઘણી ઉપયોગી થઈ પડે છે.

વીર્યનો જંત્ર મંત્ર-વશીકરણ તરીકે થએલો ઉપયોગ.

માત્ર દવા તરીકેજ નહિ પણ જંત્ર, મંત્ર, તરીકે પણ તેનો ઉપયોગ ઘણો થતો હતો એમ એજ સૈદ્ધાંતોની કેટલીક નોંધ પોથીઓ જેવાંથી ખાતરી થાય છે. સ્ત્રીઓ પોતાના ભરથારોને વશ કરવાનાં વશીકરણ તરીકે તેનો એટલો બધો ઉપયોગ કરવા લાગી હતી કે તેમ કરનારી સ્ત્રીઓને સાત વરસની કેદની સજા ફરમાવવાની જરૂર પડી.

હતી. એમ હેવલોઝ એલીસ નામનો વિદ્વાન અભ્યાસી પોતાના પુસ્તકમાં જણાવે છે.

પુરૂષનાં વીર્યનાં મહત્વ વિષે ઘણું લખી શકાય તેમ છે પરંતુ આટલાં ટુંક વર્ણનથી પણ તેનો ખ્યાલ વિચારવંત વાંચકને આવીજ મળે હશે.

વીર્યના સંગ્રહ.

પુરૂષકાળનાં તેમજ હાલના કેટલાક વિદ્વાનો એમ માને છે કે વીર્ય પુરૂષના શરીરમાં લાંબો વખત રહી જવું જોઈએ નહિ. પણ તેમના એ વિચારથી વિરુદ્ધ પુરૂષકાળનાં ઘણા વિદ્વાનો વૈદો અને રૂપિ મુનીઓએ એવા અભિપ્રાય દર્શાવ્યા છે કે વીર્યનો સંગ્રહ જેમ અને તેમ વધુ થવો જોઈએ અને તેથી ફાયદો જ થાય છે. વિદ્વાન તખીજ હાલર કહે છે કે, વીર્યનો સંગ્રહ થયા પછી તે પાછું લોહીમાં સોસાઈ જાય છે અને તેથી જીવાનીના બહાર તરીકે માણસને દાઢી તેમજ મુછના બાલ ઉગે છે કે જે વાળ હીજડાઓને ઉમતાજ નથી.

વીર્ય એમુલ શક્તિ.

એટલું તો સર્વેએ સ્વીકાયું છે કે પુરૂષનું વીર્ય એક એમુલ વસ્તુ છે. પ્રજોત્પત્તિ માટે તે એમુલ છે એટલુંજ સમજવું બસ નથી. હંમેશાં યાદ રાખવું કે પુરૂષનું પુરૂષાતન, શુરવીરપણું અને મર્દાંત્રીનો આધાર વીર્યની ઉત્તમતા અને સંગ્રહ ઉપરજ રહેલો છે. વીર્યવાન પુરૂષ અને નામદં હીજડા વચ્ચે ફેર છે તે એ અજબ કરામતભર્યું વીર્યજ દેખાડી આપી શકે છે.

પ્રકરણ ૧૩ મું.

જનવરોનાં અવયવો, શાકભાજી, વનસ્પતિ, તેજનાના
ગુણ અને ચમત્કાર.

ફેટલોક વખત થયા હાલના યુરોપી વિદ્વાનોએ પણ આ બાબત ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવા માડ્યું છે અને તેમણે મગજને લાગુ પડતાં ફેટલાંક દરદોના ઔષધી ધલાજે માટે (Organotherapy) ઓરગેનો થેરેપી નામની એક નવીજ વૈદક પદ્ધતિ શોધી છે. પણ બારીકાઈથી અભ્યાસ કરતાં જણાય છે કે, એ પદ્ધતિ નવી નથી પણ તે પુર્વકાળમાં અરથ અને ચીન પ્રજાઓમાં જાણીતી હતી. માત્ર ફેર એટલેજ છે કે પશ્ચીમના વિદ્વાનોએ તેને જીદાજ રૂપે જનસમાજ સમક્ષ રજૂ કરી છે.

અરથ લોકોના લખેલા ગ્રંથો.

પુર્વકાળમાં અરથ લોકોએ આ વિષયના લખેલા અનેક ગ્રંથો મળી આવે છે તે વાંચવાથી જણાય છે કે એ જમાનામાં અનેક જીવ જંતુઓ અને જનવરોના શરીરના અનેક અવયવો અતુપાન તરીકે જીદી જીદી વસ્તુઓ વાપરીને ફેટલાંક દરદોના નિવારણ અથે' દવા તરીકે ખવરાવવામાં આવના હતા. એ બાબતમાં અરબી ગ્રંથ “હયાત-અબ-હયવાન” સુપ્રસિદ્ધ છે અને તેનું મહુ'મ લેક્નન્ટ કરનલ એ. એસ જી. જયકર આઇ. એમ. એ લાપાંતર પણ કયું છે.

સસલાનું ભેજું જીવાની આપે છે.

“હયાત-અબ-હયવાન”માં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે, સસલાનું ભેજું રાંધીને મરી સાથે ખવરાવવાથી ધુળરીનો રોગ મટે છે.

વળી જો સસલાતું બેજું દુધમાં પકાવીને ખાધું હોય તો માણસને કદી ધડપણ આવતું નથી.

કોલ્ડનાની ગોળીના અક.

એક પુસ્તકમાં લખ્યું છે કે, કોલ્ડનાની ગોળીના અક કહાડીને ખવરાવવાથી નપુસકની નપુસકતાનો નાશ થઈ તે માણસ મરદ બને છે અને જો એજ કોલ્ડના નકને (Dung) ગુલાબના તેલમાં મેળવી તે તેલ પુરૂષના ગુપ્તભાગ ઉપર ચોળવાથી તે ભાગ બહુજ ખળવાન બને છે.

ધુવડની આંખ તથા હૃદયના જાણુવા જોગ ચમત્કારો.

એ “હયાત-અલ-હયવાન” માં ધુવડના અવયવોના ચમત્કાર લખ્યા છે. જો કે તે બાબતનો અનુભવ મેળવવો મુશ્કેલ છે એટલે તેની સત્યતા વિષે આપણે કાંઈ અભિપ્રાય ઉચ્ચારી શકીએ નહિ પણ એ ઉપરથી એટલું તો ચોક્કસ સમજાય છે કે (Organo-therapy) એ ચાલુ જમાનાના યુરોપના શોધકોએજ શોધેલી તદ્દન નવી વિદ્યા નથી-તે પુર્વકાળમાં પણ લોકો જાણુતા હતા. પણ તેમણે તેને સુધારી વધારી નવાજ રૂપમાં અને બહુ વીસ્તારથી જન સમાજ સમક્ષ રજુ કરી છે.

એ પુસ્તકમાં ધુવડની આંખ માટે એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે, ધુવડને મારી નાખવામાં આવે ત્યારે તેની એક આંખ મીંચાઈ જાય છે જ્યારે બીજી આંખ ઉઘાડી રહે છે. એ ઉઘાડી રહેલી આંખ કહાડી લઈ તેને વીંટીમાં રાખવામાં આવે તો તે વીંટી જ્યાં સુધી

પહેરી રાખવામાં આવે ત્યાં સુધી તે માણસ જગૃતજ રહે છે. તેને રાતે કે દિવસે ઉંધ આવતીજ નથી. નિદ્રાવશ સ્ત્રી પોતાના મનની બધી વાત કહે છે.

બીજો ચમત્કાર.

એજ ગ્રંથમાં એ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ધ્રુવડને મારી નાખી તેનું હૃદય કઢાડી લીધું હોય તે કાષ્ઠ ઉંધમાં પડેલી સ્ત્રીના કાયા હાથમાં મુકવામાં આવે તો તે નિદ્રાવશ સ્ત્રી તેના મનની બધી વાત બોલવા માંડે છે.

કામવધંક માછલીઓ.

કેટલીક જાતની માછલીઓ પણ એવીજ રીતે કામવૃદ્ધિના ગુણ ધરાવતી હોવાનું મનાય છે. કાટલાં અને ભાંગડાંવાળી ઓછરટર, શેલ વગેરે માછલીઓ ખાસ કામવધંક મનાય છે.

જનવરોનાં અવયવોમાંથી બનેલી દવાઓ.

ચાલુ જમાનામાં “મેરૂબીન” “વિરોલ” “કારપોરા લૂટિયા” “સ્પમિન” “ઓકિંડીન” “ટેસ્ટીક્યુલીન” વગેરે દવાઓ એજ ઓરગેનો થેરેપીનાં શાસ્ત્ર મુજબ જનવરોનાં શરીરના અવયવોમાંથી નીપજાવેલી દવાઓ છે.

ધાતુપુષ્ટ શાકભાજી.

જનવરોનાં અવયવોની માફકજ જીવનાં જમાનાનાં પુસ્તકો જોવાથી પણ જણાય છે કે અનેક પ્રકારની શાકભાજી અને વનસ્પતીઓ પણ ધાતુપુષ્ટ દવાઓ તરીકે એ વખતથી નામીચી થયેલી છે.

બટેટાને મળેલો મફતનો યશ.

ઘાઠ વાર એવા પણ દાખલા જણાયા છે કે ભ્રમણાથી કેટલીક વસ્તુઓમાં અજબ ગુણો હોવાનું કદી લેવામાં આવ્યું હોય છે. દાખલા તરીકે ઇંગ્લેન્ડમાં જ્યારે બટેટા (Potato) આવ્યા ત્યારે લોકો એમ કહેતા હતા કે અમેરીકાથી આવેલી એ અજબ વસ્તુ કામોત્તેજક છે. પણ હમેશાં કાંઈ એવી ભુલજ થઈ હોય એમ એવા એક દાખલાથી માની લેવું જોઈતું નથી. કેટલાંએક શાકભાજી અને વનસ્પતિઓમાં ખરેખર તેવા ગુણ મોટા પ્રમાણમાં હોવાનું જણાય છે.

કાંદા-કુંગળીમાં કામોત્તેજક બનાવવાનો ગુણ છે એ વાત ગ્રીક લોકો પણ જાણતા અને માનતા હતા. અને આ દેશમાં આજે પણ તેમ મનાય છે અને તેનો ઉપયોગ પણ તેવા હેતુથી થાય છે. લસણ પણ શક્તિવર્ધક અને કામોત્તેજક છે એમ યુનાની હકીમોએ જુના ગ્રંથોમાં પણ લખેલું છે અને તેના તરેહવાર પાક બનાવવાના નુસ્ખાઓ અજમાવી જોતાં આ લખનારને તેની સમ્યાક વિષે ખાત્રી થઈ છે.

ધાતુપુષ્ટ તેજના વનસ્પતિ અને ફળો.

આપણા દેશની વનસ્પતિ અને ફળોમાંથી જે કેટલીક વસ્તુઓ ધાતુપુષ્ટ તરીકે સારી રીતે નાખીચી થયેલી છે. તેમાં સફેદ મુસલી, કાળી મુસલી, ગોખરૂ, એખરો, સીંગોડાં, કમરકસ, ઝેરકોમળું, કમર કાકડી, દુધીનાં બીજ, કોળાનાં બીજ, બદામનાં બીજ, પીસ્તા, ચારોલી, બહુફળી, તજ, સુંઠ, જવંત્રી, જયફળ, કસ્તૂરી, અંબર, કેસર વગેરે છે.

પ્રકરણ ૧૪ મું.

વીર્યના વધારે ધટાડો.

પુરુષના વીર્યમાં રહેતાં સ્પર્મેનુટોઝાનાં જંતુઓની શારીરિક રચના, શક્તિ સંબંધ જ્ઞાન ધણું ઉપયોગી છે.

સ્પર્મેટોઝા.

‘સ્પર્મેટોઝા’ જીવન-જંતુ છે. એ જંતુઓ મજબુત ખાંધાના કદાવર અને જોરાવર પુરુષોના શરીરમાં સંખ્યાબંધ અને સશક્ત હોય છે. જ્યારે કમજોર પુરુષોમાં એ જંતુઓ પણ કમજોર સુસ્ત અને નાના કદનાં જોવામાં આવે છે એટલુંજ નહિ પણ તેની સંખ્યા પણ બહુ થોડી હોય છે. આ જીવન જંતુઓ કેટલાક પુરુષોના શરીરમાં ધાતુસ્ત્રાવ થયા પછી મોટી સંખ્યામાં પેદા થાય છે. જ્યારે કેટલાકના શરીરમાં તેની ઉત્પત્તિ બહુ ધીમે ધીમે થાય છે. જ્યારે પુરુષને કાંઈ બીમારી થઈ હોય અને ખાસ કરીને તે બીમારી જ્યારે લાંબા વખતની હોય ત્યારે આ જંતુઓની ઉત્પત્તિ તેમજ શક્તિ ઘણી ઘટી જાય છે. કેટલીકવાર પુરુષના વીર્યમાં રહેલાં એ જંતુઓમાંથી કોઈ કોઈ બહુ કદરૂપાં અથવા વિચીત્ર આકારનાં પણ મળી આવે છે જેમકે કોઈ જંતુને બે માથાં હોય, કોઈને બે પુંછડી હોય તો કોઈનું માથું ઘણું પુત્તી ગયું હોય.

વીર્ય પ્રવાહનું પ્રમાણ.

વીર્ય પ્રવાહ કેટલો થાય તેનું કોઈ ચોક્કસ પ્રમાણ તો રહેતું નથી પણ સાધારણ રીતે તંદુરસ્ત જીવાન પુરુષના શરીરમાંથી વીર્ય

એ દ્રામ જેટલું વહેવું જોઈએ એમ માનવામાં આવે છે. ઉમ્મર વધતી જાય તેમ તેમ એ પ્રવાહ ધટતો જાય છે અને છેવટે ધરડા માણસોના શરીરમાંથી તો માત્ર એક દ્રામ જેટલુંજ વહે છે.

વીય'ના પ્રવાહના જથ્થામાં થતી વધઘટ.

પણ કેટલીક વખત તેથી ઉલટુંજ બને છે અને પ્રવાહનો જથ્થો ઘણો વધી જાય છે. આ સ્થિતિ તુકશાનકારક હોય તેને બીમારી ગણવામાં આવે છે અને તે દદ'નું નામ અંગ્રેજીમાં “પોલીસ્પમિ'યા” રાખેલું છે. ઉલ્ટમેન નામનો તબીબ એવો એક દદી' જોએલો જણાવે છે કે જેના શરીરમાંથી ૩૫ ગ્રામ જેટલો પ્રવાહ જતો હતો.

‘પોલીસ્પમિ'યા’ ઘણું કરીને ધુબરી પ્રકૃતિના પુરૂષોને થઈ આવે છે. રહેજમાં ઉશ્કેરાય જાય એવા સ્વભાવનાં માણસોનો વીય' પ્રવાહ વધી જાય છે પણ તપાસ કરતાં એમ પણ જણાયું છે કે, તેવો મોટા જથ્થામાં પણ સ્પેમે'ટોઝુઆનાં જંતુઓનું પ્રમાણ વધતું હોતું નથી પણ પિંડોમાંથી નીકળતા રસોનું પ્રમાણ ઘટી જાયેલું હોય છે.

એથી ઉલટી રીતે કોઈ વખત ‘વીય' પ્રવાહનું પ્રમાણ ઘટી જાય છે તેને ‘ઓલિગોસ્પ-સ્પમિ'યા'નું’ દરદ કહે છે. અતિશય વિલાસ કે બિભિચારી માણસોને અથવા બહુજ કમતાકાત કરી નાખે એવાં દરદોથી પીડાતાં માણસોને આ પ્રવાહ ઘટી જાય છે. ઘણું ખર્ચ જ્યારે ‘પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ'નાં પિંડોમાં કાંઈ ખોડખાંપણ પેદા થાય ત્યારેજ એવી સ્થિતિ થાય છે પરંતુ કોઈ વખત બીજાં કારણોથી પણ તેમ

બને છે એટલે તેવી સ્થિતિ થતાં તેનું ખર્ચ કારણ શોધવા માટે કોષ વિદ્વાન તબીબની મદદ લેવાની જરૂર છે.

વીર્ય હીનતા.

એ ઉપરાંત એક વધુ વિચીત્ર દરદ તો એ છે કે, એક પુરુષ તંદુરસ્ત હોય, કોષ પશુ પ્રકારનાં દુઃખ કે વેદનાની તેને ફરીયાદ કરવાની ના હોય, ચુપ્ત ભાગ પશુ કોષ જાતની ખામી રહિત હોય અને સ્ત્રીને લગ્નના હક પશુ ભોગવાવી શકતો હોય છતાં તેની માત્ર એકજ અજબ ફરિયાદ એ હોય છે કે તેને મૈથુન પ્રસંગે ધાતુસ્રાવ થાયજ નહિં.

વાંઝીયું વીર્ય.

આગલાં પ્રકરણોમાં આપણે સમજી ગયા કે વીર્યમાં ત્રણ વસ્તુઓ છે અને જો સ્પર્મેટોઝોઆનાં જંતુઓને પિંડોમાંના રસ ના મળે તો એ જંતુઓ મંદ સુસ્ત રહેવાથી સ્ત્રીના બીજ સ્થાન સુધી જઈ નહિ પહોંચવાથી ગર્ભાધાન થતું નથી પરંતુ તેથી વિશેષ કેટલાક પુરુષોનાં વીર્યમાં ખુદ એ જંતુઓજ હોતાં નથી. એ વીર્ય તો વાંઝીયુજ કહેવાય કેમ કે ગર્ભાધારણ કરાવનારાં જીવન જંતુઓ વીનાનું એ વીર્ય જો કે પુરુષના શરીરને નુકશાન કરતું નથી પણ પ્રજોત્પત્તિ માટે તો તેવું વીર્ય કોડીની કીંમતનું પણ ગણાય નહિ એવા મરદથી તે બીજી રીતે પુરતી મરદાંગ ધરાવતો હોવા છતાં સ્ત્રીને સંતાન તો થઈ શકતુંજ નથી. એવાં દંપતિઓ પરસ્પર દીક્ષસોજીથી બાળ્યેજ રહી શકે છે કેમકે પોતાનાં સત્રંગાં સુખ વૈભવ હોવા છતાં પોતાને સંતાન-વારસ-વંશજ નથી એ વિચારથી તેમનાં દીક્ષમાં હમેશાં દુઃખ થયાં કરે છે.

કોણ વાંઝીયુ ? સ્ત્રી કે પુરુષ ?

પુરુષના વીચની ખામીથી સંતાનોત્પત્તિ થતી અટકે છે એ વિષે લાંબાણથી અત્રે સમજાવ્યું છે અને તે વાજખી છે, પણ તેનો અર્થ એવો નથી સમજવાનો કે હમેશાં વાંઝીઆપણા માટે પુરુષનાં વીચનોજ દોષ હોય છે. કેટલીક વાર સ્ત્રીઓના શરીરની કાંઈ ખામી કે બીમારી પણ તે માટે કારણભૂત હોય એ પણ બને છે. તે માટેજ ડોક્ટર વીલ્ચમ એકટન એક ઠેકાણે લખે છે કે જે પુરુષથી એક સ્ત્રીને ગર્ભાધાન થયું ના હોય તેજ પુરુષથી બીજી સ્ત્રીને ગર્ભાધાન થયું હોય છે.

એક વાંઝીઆ પુરુષની રસભરી કહાણી

એટલું છતાં એ તો ચોક્કસ છે કે વાંઝીઆપણાં માટે પુરુષો પણ ઘણીવાર પુરેપુરા જવાબદાર હોય છે એ સંબંધનાં એક પુરુષની નીચલી કહાણી જાણવાખોજ થઈ પડશે.

એક તંદુરસ્ત અને કદાચ બાંધાનો શખ્સ પોતાને મનપસંદ સ્ત્રીને પરણ્યો. ઘણી ઘણીઆણી બેઢીને સંતાનનો વણો શોખ હતો પણ લાંબો વખત જવા છતાં એક પણ સંતાન થયું નહિ. એથી સ્ત્રી મુંઝાવા લાગી અને છેવટે તેનો ઘણી તેને અમેરિકાની એક હોસ્પિટલમાં લઈ ગયો. ડોક્ટરોએ ઘણીક રીતે વહાડકાપ કરી જેથી તે સ્ત્રીને બહુ દુઃખ વેઠવું પડ્યું. એ બધું દુઃખ વેઠવા છતાં પરિણામે તેને કાંઈ લાભ થયો નહિ અને સાચું થયા પછી લાંબો વખત નીકળી જવા છતાં પણ સંતાન થયુંજ નહિ પછી તો એ ઘણીઆ-

શ્રીનીનિરાશાનો પાર રહ્યો નહિ. તે બાદ એક કુશલ તબીબ પાસે તેઓ ગયાં. એ તબીબે તેમની બધી હકીકત સાંભળી તેમને બેઠિને તપાસવાની જરૂર સમજાવી. ધણીના વીય'ની તપાસ કરતાં તબીબને માલુમ પડ્યું કે તેના વીય'માં જીવન જંતુઓ હતાંજ નહિ. આનું કારણ જાણવા પુછપરછ કરતાં ધણીએ જણાવ્યું કે તેને પરણતા પહેલાં કેટલાક વરસો અગાઉ પ્રમેહની સખ્ત બીમારી લાગુ પડી હતી અને તે વખતે તેની ગોળીઓની બેઠિ રગો સુ'ંઝ ગઇ હતી. તબીબે તુરતજ તેને કહી દીધું કે, “તમારા વાંઝીઆપણાનું કારણ તમારી સ્ત્રી નહિ પણ તમે પોતેજ છો કેમકે તમારા વીય'માં સ્પર્મેટોઝુઆનું એક પણ જીવન જંતુ નથી.”

જીવન જંતુ વિનાનું વીય' થવાનાં કારણો.

જીવન જંતુ હોયજ નહિ એવું વીય' થઇ જવાનાં કારણો શોધતાં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રમેહની બીમારીનાં પરિણામે કે બીજા કોઇ કારણે ગોળીઓમાં સોજો થયો હોય. ગોળીઓમાં પાણી ભરાઇ ગયું હોય, ગોળીઓમાં લોહીની માંઠ બંધાઇ ગઇ હોય, ગોળીઓ પેટુની હેઠળની જગામાં અટકી ત્યાંજ રહી ગઇ હોય, અથવા દરદીને પહેલાં ચાંદી સિક્કિલસ યા વિસ્ફોટકનું દરદ થયું હોય તેનાં પરિણામ તરીકે આ ઉપયોગી જીવન જંતુઓની ઉત્પત્તિ થતીજ બંધ થઇ જાય છે.

એકસ-રે થી નીપજતું વાંઝીઆપણું.

આ તકે એક બીના વાંચકના ધ્યાન ઉપર ખાસ લાવવા યોગ્ય એ છે કે, સને ૧૯૦૫ માં નામાંકિત અમેરીકન તબીબ એર.

આગ્નિના શરીરનો આંધો આવે હોવો જોઈએ.

પુરૂષની તંદુરસ્ત અને દરદી હાલત.

તંદુરસ્ત હાલત..

દરદી હાલત

ટીફન બાઉને ખુલ્લા શબ્દોમાં જાહેર કરી જગતને ચોંકાવી દીધું હતું કે, જે 'એક્સ-રે' ના આજે અનેક દરદો ઉપર પ્રયોગો થઈ રહ્યા છે તેથી દરદીઓ વાંઝીયાં બને છે. તેણે એટલે સુધી કહ્યું કે માણસ માત્ર “ એક્સ-રે ” વાળાં વાતાવરણમાં હાજર રહે તો પણ અમુક વખત પછી તે વાંઝીઆપણાની સ્થિતિ ધારણ કરે છે, તેણે એ અભિપ્રાય જાહેર કરતાં પહેલાં કેટલાંક માણસોને તપાસી જોયાં હતાં. ત્રણ વરસ સુધી એવી 'એક્સ-રે'નાં વાતાવરણવાળી જગાએ કામ કરનારાંઓની તપાસ કરતાં તેને માલુમ પડ્યું હતું કે, ગરમીનું કે બીજું કોઈ હાનિકારક દરદ થયું ના હોય તેવાં માણસોનાં વીચ' બીલકુલ સ્પર્મેટોઝુઆ (જીવન-જંતુઓ) વિનાનાં બની ગયાં હતાં. એ માણસો બીજી કોઈ રીતે કમજોર થયેલાં જણાતા નહોતા પરંતુ જ્યારે તેમના વીચ' સુક્ષ્મદર્શક યંત્ર વડે તપાસ્યાં ત્યારે તેમાં એ જીવન જંતુઓ હતાજ નહિં અને કવચિત થોડાં જંતુઓ હોય તો પણ તે નિર્માલ્ય, કદરૂપાં અને એવા તો હાલહવાલ થઈ ગયેલાં હતાં કે કોઈને માથું ન હોય તો કોઈને પુંછડી ન હોય.

**વનસ્પતિ અને જાનવરો ઉપર 'એક્સ-રે' ની થતી
માઠી અસર.**

એ શોધ યથાર્થ હોવાનું માનવાનું વધારે સખળ પ્રમાણ એ મળે છે કે, વનસ્પતિ ઉપર પણ તેવીજ માઠી અસર થાય છે અને બીજ બળહીન બની જાય છે 'એક્સ-રે'નાં કિરણોની અસર પામ્યા હોય તેવાં બીજને ઉગતાં ધણીવાર લાગે છે.

સસલાંઓ ઉપર એ માટે પ્રયોગ કરી જોવામાં આવતાં એજ ખીના પુરવાર થઇ કે ધાતુમાંનાં જીવન-જંતુઓ નાશ પામે છે. એટલુંજ નહિ પણ સસલાંઓ ઉપર પ્રયોગ કરી જોતાં એવું પણ જોવામાં આવ્યું કે તેમનાં બીજ-સ્થાનનાં સ્વરૂપમાં ભારી ફેરફાર થઇ જાય છે અને તેમાં 'ગ્રેશીયન ફેલિક્લસ'નો નાશ થાય છે, એ અસર કાયમને માટે રહે છે કે થોડો વખતજ ટકે છે તે હજી નક્કી થઇ શક્યું નથી.

પ્રમેહ (ગોનોરીઆ)ની અસર કેવી રીતે થાય છે ?

પ્રમેહની અસરથી વાંઝીયાપણું કેમ નીપજે છે તે સમજવા સરખી ખીના છે. કેમકે કેટલાક માણસોને પ્રમેહ થયા પછી પણ તેમનામાં પ્રજેત્પત્તિ કરવાની શક્તિ કાયમ રહેલી હોવાના દાખલા જોવામાં આવે છે. એનું કારણ સ્પષ્ટ છે, પ્રમેહથી ગોળી ઉપર આવેલી રગોને સોજો લાગુ પડે છે. જો એકજ ગોળીની રગોને એ સોજો લાગુ પડ્યો હોય તો બીજી ગોળીમાંની ધાતુમાં જીવન-જંતુઓ હોવાથી તે ધાતુદ્વારા જીને ગભરું રહે છે પણ જો એક ગોળીની રગોને સોજો થાય તો એ જીવન-જંતુઓ ગોળીમાંથી બહારજ નીકળી શકતાં નથી અર્થાત્ પુરૂષ તેથી પ્રજેત્પત્તિ કરવાને અશક્ત થઇ જાય છે જેને ડોક્ટરો 'ગોનોરિયલ-સ્ટરિલિટી' કહે છે.

પ્રકરણ ૧૫ મું.

પુરૂષના વીર્યમાં થતા વિકારો.

પુરૂષના વીર્યમાં થતા વિકારો અનેક પ્રકારના હોય છે. સમુળગી વીર્યની ઉત્પત્તિજ ન થાય અને છતાં તે પુરૂષ બીજ બધી રીતે તંદુરસ્ત હોય અને દરેક રીતની શક્તિ ધરાવતો હોય પણ મૈથુન વખતે તેને વીર્યનો સ્ત્રાવ થતો ન હોય એવી બીમારીનું થોડુંક વિવેચન અગાઉ કરવામાં આવ્યું છે. આ બીમારી જવલેજ જોવામાં આવે છે. પણ તેવાઓની સ્થિતિ એવી હોય છે કે, તેમને સ્ત્રી-સંગની ઇચ્છાજ થતી નથી. કદાચર અને મજબુત આંધાના મરદોની પણ એવી સ્થિતિ હોવાના દાખલા જોએલા હોવાનું કેટલાક ડાક્ટરો જણાવે છે. એને અંગ્રેજીમાં એરપમેંટિઝમ કહે છે. આવી બીમારી અનેક કારણોથી થાય છે. આ બીમારી કેટલીક વખત કાલીલ-અસાધ્ય હોય છે અને કોઈ રીતે તે દુર થઈ શકતી નથી. જ્યારે કેટલીક વખત તે સંદોષથી દુર કરી સુધારી શકાય છે. આ બીમારીનાં કારણ શોધી કહાડવાનું કામ ઘણું કઠણ છે. માટે એવા દરદીઓએ ખાસ અનુભવી ડાક્ટરોની સલાહ લેવી. એ બીમારી માટે જાહેર ખખરથી વેચાતી દવાઓ, ચાટણો, ગોળીઓ ઉપર બીલકુલ ભરોસો રાખી શકાયજ નહિં.

લોહીવાળું વીર્ય.

વીર્યમાં બીજો એક વિકાર એ જોવામાં આવે છે કે, વીર્ય લોહીવાળું નીકળે છે. જ્યારે જ્યારે વીર્ય લોહીવાળું નીકળે ત્યારે એમ

માની લેવું નહિ જોઇએ કે વીય'નેજ કાષ્ટ વિકાર લાગ્ય પડ્યો હોય. શરીરના કાષ્ટ બીજા ભાગમાંથી નીકળતું લોહી વીય'માં ભળી જતું હોય તેથી પણ વીય' લોહીવાળું જણાય એવું બને છે.

ડોક્ટર એકટન પચાસ વરસની ઉમરના એક દરદીની હકીકત કહેતાં જણાવે છે કે, એ દરદી ઘણો વિલાસી પણ નહોતો. એક દિવસ સહવારે તે પથારીમાંથી તે ઉઠ્યો ત્યારે તેણે જોયું કે તેનું પહેરણ લોહીથી ખરડાયલું હતું. આથી આશ્ચર્ય પામી તે ડોક્ટર એકટન પાસે દોડી ગયો અને તેનો પીશાબ તપાસતાં ડોક્ટરને જણાયું કે તેમાં કશો પણ વિકાર થયેલો નહોતો. ડોક્ટર એકટન પોતાના અનુભવથી એવો અભિપ્રાય દર્શાવે છે કે કાંતો હૃદય ભોગી-વિલાસી હોનાર માણસને એવી બીમારી થાય છે, કાંતો ઉંઘમાં પુરુષની ગુપ્ત ઇન્દ્રિયે કાંઈ ઇજા થવાથી થાય છે અને કાંતો હસ્તદોષથી પણ થાય છે.

ગભ' ધારણ થાય કે નહિં?

આથી એક અગત્યનો સવાલ એ ઉભો થાય છે કે એવા લોહી-વાળા વીય'થી સ્ત્રીને ગર્ભાધાન થઈ શકે કે નહિં. આ બાબતમાં પણ એક સરખો નીયમ જોવામાં આવ્યો નથી. વીય'માં લોહી નીકળવાનાં કારણો જુદાં જુદાં જણાયાં છે તેમ તેનાં પરિણામ પણ જુદાં જુદાં જણાયાં છે. ડોક્ટરોને અનુભવ થયો છે કે જો વીય'માં લોહી થોડુંજ મળતું હોય તો તેની ગભ' ધારણ કરાવવાની શક્તિ નાશ પામતી નથી. શારાંશ કે લોહી ઘણું વધારે આવતું હોય ત્યારેજ વીય'ની એ શક્તિનો નાશ થાય છે કેટલીક વખત પ્રમેહના રોગથી પીડાતા દરદીઓના વીય'માં તેમના જનન-શરીરના અમુક ભાગોમાં

ચએલા સોળએના કારણે લોહીનો પણ સાવ થાય છે. એ લોહી પણ પ્રમેહના ચેપવાળું હોવાથી વીય'માંનાં સ્પર્મે'ટાશુઆ-જીવન જંતુએનો નાશ થઇ ગયો હોય છે એટલે તેવાં વીય' જનન શક્તિ વિનાનાં હોઇ વાંઝીઆપણું જ પ્રાપ્ત કરાવે છે.

ગમે તે કારણે લોહી વીય'માંથી નીકળતું હોય પણ એવી બીમારી વખતે દરદીએ તદ્દન પચારીમાં પડી રહી બહુજ આરામ લેવો જોઇએ. એમ તો ડોક્ટરો સર્વાતુમતે એક સરખોજ અભિપ્રાય દર્શાવે છે અને વળી એવી પણ બલામણુ કરે છે કે એ દરદીઓએ મસાલાવાળી, તીખી, તમતમાટવાળી કે ખાટી વસ્તુઓ બીલકુલ ખાવી નહિ એટલુંજ નહિ પણ દરદ મટતાં સુધી તેમણે સ્ત્રી-સંગનો પણ ત્યાગ કરવો.

પરવાળું વિય'.

વીય'માં જેમ લોહી નીકળતું જણાય છે તેમ ફટલીક વાર વીય' સાથે પર નીકળતું પણ જણાય છે. ઘણું પર આ બીમારી સખ્ત પ્રમેહ થઇ આવ્યો હોય ત્યારેજ લાગુ પડે છે, મુત્ર-માર્ગમાં પ્રમેહનો ચેપ લાગુ પડી જાય ત્યારે વીય'માં પર બળી જાય છે. વીય' પરમાં બળે ત્યારે સ્પર્મે'ટાશુઆનાં જીવન-જંતુ ઉપર તેની એટલી ગંભીર અસર થાય છે, કે ફટલોક વખત તો તેનો સદંતર નાશ થાય છે.

પ્રમેહ સ્ત્રીઓને પણ થાય.

પ્રમેહનું દરદ માત્ર પુરુષોનેજ લાગુ પડે એમ નથી. સ્ત્રીને પણ પ્રમેહનું દરદ થાય અને તે તેના સમાગમમાં આવનાર પુરુષને પણ લાગુ પડે એવું બને છે. પ્રમેહના ચેપથી પુરુષનું વીય' પીણું પાતળું

અને કમળેર થઇ જાય છે તેનો ચોક્કસ ઇલાજ તેનું મુળ કારણ શોધી કઢાડવાથીજ થઇ શકે છે.

પાણી જેવું પાતળું વીયં.

ખીજ એક ખીમારી વીયંમાં એવી લાગુ પડેલી જેવામાં આવે છે કે વીયં પાણી જેવું પાતળું બની જાય છે. એવી ખીમારી લાગુ પડે ત્યારે વીયંસાવનો જથ્થો પણ ઓછો થઇ જાય છે. અને તેમાંજીવન જંતુઓની સંખ્યા પણ બહુ થોડી હોય છે. એટલુંજ નહિ પણ એ જંતુઓ દુર્બળ-મુડદાલ જેવાં હોઇ જનન શક્તિ ખોઇ બેસે છે.

મોટા જથ્થામાં થતો વીયં પ્રવાહ.

ખીલકુલ વીયંસાવ ના થાય એનાથી ઉલટી ખીમારી એ થાય છે કે વીયં પ્રવાહ મોટા જથ્થામાં થાય છે-અંગ્રેજીમાં એ દરદ “પોલીરપર-મિયા” નામથી ઓળખાય છે. એવા પણ દાખલા ડોક્ટરોએ જોયેલા છે કે એકી વખતે પાંચ તોલા જેટલાં વીયંનો સાવ પણ થઇ જાય છે. આ દરદ ગુપ્તરથાનમાં કાંઇક ખીમારી ચવાથી થાય છે.

ચિકાશવાળું વીયં.

કેટલાંક માણસોનું વીયં ઘણું ચિકાશવાળું થઇ જાય છે. ‘ગ્રોસ્ટેટ-ડેન્ડઝ’ નામનાં પિંડોનો વીયંના ગુણ સાથે કેટલો સંબંધ છે તે સંબંધી આગળ ઘણું સમજાવવામાં આવ્યું છે એટલે અત્રે તે વિષે વધારે લખવાની જરૂર નથી. પણ એટલુંજ કહેવું બસ થશે કે જ્યારે એ પિંડોમાં કાંઇ ખીગાડ થાય ત્યારે તેમાંથી નીકળતો રસ ઓછો થઇ, તેથી વીયં ચિકાશવાળું બની જાય છે. અને તેનું પરિણામ એ આવે

છે કે, જીવન-જંતુઓની મતી તેથી એટલી ધીમી પડી જાય છે કે તે ઓના બીજા સ્થાન સુધી પહોંચી શકતાં નથી એટલે ઓ ગભાં પારણ કરતી નથી.

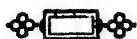
અદીણની મહોડાણ.

એ ઉપરાંત એક વાત અત્રે ખાસ જણાવવી જરૂરી છે કે વાંઝીયા બનાવવાની અદીણમાં અજબ શક્તિ સમાયેલી છે. અદીણ ખાનારો માણસોનાં વીચની તપાસ કરતાં એમ સ્પષ્ટ માલુમ પડ્યું છે કે ગભાંધાન થવા માટે સ્પર્મેટોઝુઓનાં જે જીવન-જંતુઓની હયાતી આવશ્યક છે તે તેમાં હોતાંજ નથી અને કદાચ હોય તો દુબળ હોય છે એટલે સ્વાભાવિક છે કે અદીણીઓ બીજા બધી રીતે મરદીમાં હોવા છતાં વાંઝીઆજ રહે છે.

દરદ મટવાનો સંભવ.

આવી રીતે વીચમાં થતા ધટાડાની બીમારીઓ અતિશય ઓ-સંગથી લાગુ પડે છે. વીરફોટક પ્રમેદ કે ક્ષયનાં જેવાં દરદીઓમાં ખાસ કરીને વીચનો ધટાડો થઈ જાય છે પણ ક્ષયના દરદીના સંબંધમાં તેની એ બીમારી સુધારી શકાય એવો સંભવ હોતો નથી, જ્યારે બીજા કારણોથી થયેલી આવી બીમારી કુશળ તબીબ સુધારી શકે છે અને તે સુધારવા માટે દરદીએ જે એક બીના ખાસ ખ્યાનમાં રાખવી છે તે એ કે તબીબ સુચવે તેટલો વખત ઓ-સંગ ડોક્ટરની સુચના મુજબ ઓછો કરવો અથવા બીલકુલ બંધ કરવો.

પ્રકરણ ૧૬ મું.

વાંઝીયાપણાનું ખાસ કારણ.

સ્પર્મેટોઝુઆનાં જીવન-જંતુઓ ગર્ભાધાન થવામાં મુજ આધાર રૂપ હોવાથી પુરૂષનાં વીર્યમાં તે સારા જથ્થામાં અને સારી હાલતમાં હોવાંજ જોઈએ એટલું તો વાંચક સમજી શક્યા હશે. ખીજાં દરદો લાગુ પડવાથી વાંઝીઆપણું ભોગવવા વખત આવે અને ના પણુ આવે પરંતુ જો એ જીવન-જંતુઓ વીર્યમાં ના હોય તો તો તે પુરૂષ વાંઝીઓ રહે એ વાત નિર્વિવાદ સિદ્ધ થએલી છે.

આ જીવન-જંતુઓની વૃદ્ધિ અમુક દિવસો કે માસોમાં ઓછા વધતા પ્રમાણમાં થાય છે એમ અભ્યાસીઓ અનુભવથી કહે છે.

વૃદ્ધ પુરૂષનાં વિચિત્ર ચમત્કાર.

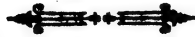
સાઠ વરસની ઉંમરનો એક પરણેલો માણસ કુદરતનો અભ્યાસ કરવાને બહુ શોખીન હતો તેને “કેરપર” નામના વિદ્વાન તથાએ આ વિષયમાં રસ લેતો કર્યો હતો તેથી તે માણસ અને કેરપર પોતે સુદૃઢદશકે યંત્રની મદદથી વીર્ય અને જીવન-જંતુઓ સંબંધી અનેક રીતે તપાસ કરતા હતા. સ્ત્રી-સંગ કર્યા પછીનાં એજ માણસનાં વીર્યને પણુ તેમણે ઘણી વખત તપાસી જોયું હતું. તેના સંબંધમાં કેરપર કહે છે કે, એ તપાસ દરમ્યાન જુદી જુદી સ્થિતિ અમારા જોવામાં આવી હતી. સ્ત્રી-સંગ થયા પછી ત્રીજે દિવસે નાનાં જીવન-જંતુઓ સંખ્યાબંધ જોવામાં આવ્યાં. પાછો સ્ત્રીસંગ કરવામાં

આવ્યો અને તે પછી ચોથા દિવસે તપાસ કરી ત્યારે જીવજંતુઓ નાનાં અને થોડાં નજરે પડ્યાં. વળી બેજ દીવસનાં આંતરે તપાસ કરી ત્યારે એક વખત જીવન-જંતુ નજરે પડ્યું નહિ. બીજી વખત પાંચ દિવસને આંતરે સ્ત્રીસંગ થયો અને વીચારે તપાસી જોયું ત્યારે જીવન જંતુઓની ઘણી મોટી સંખ્યા જોવામાં આવી. વળી બીજી એક વખત છ દિવસના આંતરાતું પરિણામ એ જણાયું હતું કે જીવન-જંતુની સંખ્યા મોટી હતી અને તે કદમાં મોટાં હતાં.

ડોક્ટર ઈરપરની જણાવેલી હકીકત સૌ કોષ્ટને ઉપયોગી થઇ પડે તેવી નથી પણ કોષ્ટને તે ખાસ મનન કરવા જેવી પણ જણાશે એટલે અમે લગભગ તે તબીબના પોતાનાજ શબ્દોમાં જણાવી છે.

પ્રકરણ ૧૭ મું.

ગોળી અને તેની રંગોને થતા સોળ.

ગોળીઓ અથવા તેની રંગોમાં સોળ થવાથી વીચની શુદ્ધિ અને સ્થિતિ ઉપર માહી અસર થાય છે એમ પહેલાં જણાવ્યું છે પણ તે બાબત એટલી અગત્યની છે કે, તેના સંબંધમાં આ પ્રકરણમાં કેટલુંક વીવેચન જરા વિસ્તારથી કરીશું. ગોળીઓને જે સોળે લાગુ પડે તેને અંગ્રેજીમાં 'ઓરકાષ્ટીસ' કહેવામાં આવે છે અને ગોળીઓની રંગોને સોળ થયા હોય તેને 'એપીડીડીમાષ્ટીસ' કહેવાય છે. રંગો પણ ઘણી છે અને તે દરેક રંગના સોળનાં ભુદાં ભુદાં નામે પણ છે તે સ્થળોં અને જણાવવાની જરૂર નથી કેમકે આ પુસ્તકના વાંચકને એટલી બારીક વિગત જણાવવી જરૂરી થઈ પડે નહિં કારણ કે એટલું બારીક મનન તો કોઈ વૈદ કે તબીબજ સમજી શકે.

રંગોના સોળના બે પ્રકાર.

રંગોને લાગુ પડતા સોળ બે પ્રકારના હોય છે. એક સાદા સોળે અને બીજો વીરફોટક કે પ્રમેહનું દરદ થવાથી લાગુ પડતો સોળે. વીરફોટક કે પ્રમેહનું દરદ થવાથી થયેલા સોળ દરદીની જાંઘીની બારે ખરાબી કરે છે બ્યારે સાદા સોળ એટલા બધા ધાસ્તી ભરેલા જણાય નહિ, કારણ કે તે રહેલાઈથી મટાડી શકાય છે. સાદા સોળ તો જે બેઉ ગોળીઓની રંગોને થઈ આવ્યા હોય તોજ વાંઝીયાપણું

નીપજવી શકે છે પણ જો એક ગોળીની રગને સોળ થયા હોય તો તેનું ખરાબ પરિણામ બનતા મુધી નીપજવું નથી.

પ્રમેહથી થએલા સોળ.

આપેલાં ચિત્રો જોવાથી રગોને સોળ કેવી રીતે લાગુ પડે છે તે સારી રીતે સમજી શકાશે. ન્યારે “ એપીડીડીમાઇટીસ ” એટલે કે રગોને સોળ થાય ત્યારે દરદી દુખાવો થવાની શુભ મારે છે. એવી હાલતમાં હાથથી તપાસી જોતાં પણ જણાય છે કે ગોળીની રગો પુલીને બમણી ત્રણ ગણી મોટી થઇ ગએલી હોય છે અને જરા દાબી જોવામાં આવે તો સખ્ત દુખાવો થાય છે. એ સોળ ધણી સખ્ત હોય તો તેથી દરદીને ૧૦૦ થી ૧૦૩ ડીગ્રી જેટલો તાવ પણ ચડી આવે છે.

વીયંની ઉત્પત્તિ કયાં થાય છે ?

ચીત્રમાં જોતાં જે જીડાં જીડાં કુમખાંઓ દેખાય છે તેની અંદર વીયંની ઉત્પત્તિ થાય છે. એ દરેક કુમખામાં બારીક નળીઓ રહેલી છે અને એ નળીઓમાંથી અમુક રસ્તે થઇને વીયં આગળ વહી બહાર નીકળે છે. ન્યારે ગોળીમાં સોળ ચડે ત્યારે એ બધી રચનાનું રૂપ બદલાઇ જાય છે પણ ચાંપતા ઇલાજ લેવાથી આ સોળ ઉતરી જાય છે.

બાલુના ચિત્રમાં ગોળીનાં બે ચિત્રો આપેલાં છે તેમાં એક તદ્દન સારી હાલતની ગોળી કેવી હોય તે દેખાડે છે ન્યારે બીજી ગોળી બીલકુલ બગડેલી હાલતમાં કેવી હોય તેના ચિતાર આપે છે.

ગોળીની એવી ખરાબ સ્થિતી થઇ જાય ત્યારે રગોને સોળ લાગુ પડી ગએલા હોવાથી વીચને બહાર નીકળવાના માર્ગો બંધ થઇ જાય છે. એટલે વીચ સાવ થતો અટકી પડે છે અને તે છતાં અજબ જોવું તો એ છે કે, દરદીની વિષયવાસના જરા પણ ઓછી થતી નથી.

ગોળીને સોળ થવાનાં કારણ.

ગોળીને તેમજ તેની રગોને સોળ ધણું એક કારણથી થઇ આવે છે, બહુ વધારે પડતી મહેનત કરવાથી કે ગોળીવાળા ભાગ ઉપર માર લાગવાથી કે કાંઇ ધન થવાથી સોળ ચડે છે. મુત્ર માર્ગમાં 'કંથીટર' કે કાંઇ હથીઆર મુકવું પડ્યું હોય તો પણ સોળ ચડે છે. કાનમાં થતાં દરદના પરિણામે પણ આ ભાગ ઉપર સોળ ચડે છે. કાંઇવાર ટાઇફોઇડ, મેલેરીઆ જેવા તાવોથી પણ ગોળીમાં સોળ ચડે છે.

સોળ હોવાની નીશાની.

ગોળી ઉપર કે ગોળીઓની રગો ઉપર સોળ થયલા હોવાની નીશાનીઓ એ જણાઇ છે કે, સખ્ત દુખાવો થતો હોય, સુજેલા ભાગ તતડી આવતાં હોય, તેના રૂપ આકારમાંજ ફેરફાર થઇ ગયો હોય જે દરદીને તાવ ચડી આવતો હોય તો તે એ સોળ વધારે સખ્ત હોવાની નિશાની છે અને એટલું ધ્યાનમાં રાખવું જોઇએ કે ચાંપતાં ધલાજ લઇ એ સોળ જલ્દી ઉતારવામાં ના આવે તો પરિણામે ગોળીઓ પાકવા માંડે છે.

સોજના ધલાજ અને સારવાર.

ગોળીમાં કે રગોમાં સોજે ચડે ત્યારે તેના દુખાવાની વેદના એટલી સખ્ત હોય છે કે દરદી તે સહન કરી શકતો નથી. આથી તે સોજે ઉતરી જાય તે દરમ્યાન તેને અને તેટલી રાહત મળે તેવી રીતે સારવાર ચવાની બહુજ જરૂર છે.

સુવાડવાની હીકમત.

આટલા માટે દરદીને સુવાડવામાં પણ જરા હીકમત વાપરવી પડે છે. એવા દરદીને સુવાડીને ધીમે ધીમે નીચેથી તેની ગોળીઓને ટેકા આપવો તે એવી રીતે કે તે ઉંચી રહે અને તેને ઝોકા લાગે નહિ. એમ કરવાથી દરદ હોવા છતાં દરદીને તેની વેદના ઓછી થાય છે અને એ રીતે આરામ મળવાથી તેનામાં નબળાઇ ઘણી વધી જતી નથી.

પોટીસ.

ગોળી ઉપર અજસીના આટાની ગરમ પોટીસ મુકવા માંડવી. પોટીસ લગભગ અર્ધા ઇંચ જેટલી જાડી રાખવી અને તે એવી રીતે મુકવી અથવા બાંધવી કે તે આખી ગોળીને તેમજ તેની ઉપરની રગોને લાગે. પોટીસ ઉપર વળી પાતળી ફ્લેનલનું કપડું બાંધી શકાય તો પોટીસ જલ્દી ઠંડી પડી જશે નહિ અને તે દર ત્રણ ચાર કલાકે પોટીસ બદલાવવામાં આવે તો પણ બસ થશે દુખાનો ધણોજ થતો હોય તો પોટીસમાં જરા અરીણનું ટીંકયર છાંટવું.

બરફ મુકવાથી થતો લાભ અને ગેરલાભ.

કેટલાક ડોક્ટરો આવા પ્રસંગે આપસ-બરફ મુકવાની ભલામણ કરે છે. બરફથી ચડેલ સોજો હિતરી જવાનો લાભ થાય છે એ વાત ખરી છે પણ દરદીની સારવાર કરનારે બરફ મુક્યા પછી બહુ સાવધ રહેવાની જરૂર છે કેમકે જો બરફ ધણો વખત ચાલુ રહે તો સોજો હિતરી જાય પણ બીજી ટ્રેલીક નવી બીમારી લાગુ પડી જાય છે.

બેલેડાનાનો મલમ.

દુખાવો ધણો સખ્ત હોય તો બીજો એક ઇલાજ એ છે કે, દવા વેચનારા વેપારીને ત્યાં બેલેડાનાનો મલમ તૈયાર મળે છે. તે દરદી ગોળા ઉપર ધીમા હાથે લગાડી તેના ઉપર ૩ લપેટી તે સંભાળથી બાંધી લેવું.

ઉપચારો ચાલુ હોય તે દરમ્યાન પણ ખનતાં સુધી દરદી જો હીલચાલ કર્યા વિના પોતાની પીઠ ઉપરજ સુષ્પ રહે તો તેને ધણો આરામ મળે છે. ઉપર જે ધરગતુ ઉપચારો જણાવ્યા છે તે પણ તાત્કાલીક ઉપાય લઈ શકાય તે માટે જણાવ્યા છે. પણ વધારે સારું તો એજ છે કે દરદીને તરતજ કુશળ વૈદ ડોક્ટરની સારવાર નીચે મુકવો. દરદીએ વૈદ ડોક્ટરને પોતાનો પ્રમેહ, વિસ્ફોટક-સિફીલસ કે, જે કાંઈ દરદ થયું હોય તે ખુલી રીતે વીગતવાર સમજાવવાની આસ જરૂર છે, તેમ કરવાથીજ તેને જલ્દી આરામ થઈ શકે છે. જો શરમમાં રહી એવી હકીકત છુપાવવામાં આવે તો તેથી તેનેજ હેરાન થવું પડે છે અને નુકશાન થાય છે.

પ્રકરણ ૧૮ મું.

કોણે કોણે લગ્ન કરવું ?

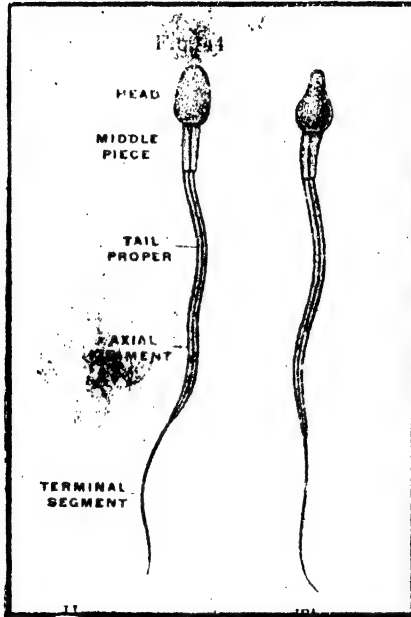
અત્યાર સુધીમાં જે દુઃખ દરદો જણાવ્યાં તેથી જો સ્ત્રી પુરુષો એવો નિશ્ચય કરે કે લગ્ન કરવા કરતાં જીવગી કુંવારીજ ગાળવી એ વધારે સારું છે તો તેમાં આશ્ચર્ય પામવા જેવું કાંઈજ નથી. પરંતુ આપણે તેમને એટલું તો જરૂર કહીશું કે એવો નિશ્ચય કરવાની ખરી રીતે બીલકુલ જરૂર નથી. જે બીમારીઓના લયથી સંસાર વ્યવહાર એટલો બીહામણો લાગે છે તે ખરી રીતે તેવો નથી. જો આરોગ્ય જ્ઞાનના નીચમ પ્રમાણે વતંવામાં આવે, વહેવારમાં મિતાહારીપણું, જળવવામાં આવે તો લગ્નના પરિણામે પરતાવાનો સમય આવેજ નહિ. માત્ર સંભાળ એ રાખવાની છે કે લગ્ન કરવાની ખોટી ઉલટ અને ઉતાવળમાં મગજના તોર અને આવેશી લાગણીઓને વશ થઈ જવું નહિ કે સુંદર સ્વરૂપ અથવા બોલવા ચાલવાની આકર્ષક ઢપ છપ ઉપર મોહી જવું નહિ. ડોક્ટર કુલોગ તે માટે વ્યાજબી રીતે ચેતવણી આપતાં કહે છે કે, કુદકો મારતા પહેલાં વિચાર કરજો, ચારે બાજુ સંભાળથી જોઈનેજ મારજો. અંધારામાં કુદકો મારવામાં બારી ભય સમાયલો છે; માટે ખુનસુરત ચહેરો જોઈને કે બોલવા ચાલવાની ચપળતા અને તનમનાટ જોઈને અંગ્રાજ જશે નહિં. જેના સાથે લગ્ન કરો તેના બાહ્યાચાર ઉપર ધ્યાન ના આપશો પણ વિનય, સાદાઈ, સહૃદયતા, નીતિ-અંતઃકરણ અને મનના સદ્ગુણો ઉપર

ધ્યાન આપજો તેનાજ આધારે તે માણસ સાથે લગ્ન કરવું કે નહિ તે નક્કી કરજો.

ડોક્ટર કૅલોગની એટલી સુચના ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે તો નીતિ રીતિ સંબંધી પરિક્ષા બસ છે એટલે હવે તે વિષે વધારે વીસ્તાર નહિ કરતાં હવે જીંદગીની જાળવણી, સલામતી અને સુખને માટે ધ્યાનમાં રાખવા જેવી વૈદક-આરોગ્યશાસ્ત્ર સંબંધી કેટલીક સુચનાઓ અત્રે રજૂ કરીશું.

એવી તેમજ ઓધે ઉતરતાં દરદો કયા કયા છે ?

વૃદ્ધ માણસો એમ કહે છે કે દીવસે દીવસે દુનીઆમાં દરદો પણ નવાં નવાં પેદા થતાં જાય છે અને તે વાત ખરી છે એમ છેલ્લી એક બે સદીની તવારીખ તપાસવાથી ખાત્રી થાય છે. દિન પરદિન માણસ જાતની ઓલાદ નીળાં જાતી જાય છે અને તેમનાં આયુષ્ય પણ ટુંકાં થતાં જાય છે. આજથી પચાસ પંચોતેર વરસ પહેલાં સામાન્ય રીતે માણસ જે ઉંમરે મરણ પામતાં હતાં તે કરતાં આજે મરણનો સમય વહેલો આવતો જોવામાં આવે છે. એ રીતે પ્રજાનાં આયુષ્ય ટુંકાં થવા માંડે એ બીના બહુજ ભયંકર ગણાય. તેમ થવાનાં કારણો પણ તેવાંજ ગંભીર હોવાં જોઈએ એ ચોક્કસ સમજવું. આયુષ્ય ઘટવાનું કારણ માત્ર એકજ હોષ શકે તે એજ કે આજકાલ જે લગ્નો થાય છે તે ઘણી વખત ભયંકર રોગોથી પીડાતા સ્ત્રી પુરુષો વચ્ચે થયેલાં હોય છે. રોગીષ્ટ મા-આપોની ઓલાદ પણ રોગીષ્ટ હોવાથી તેમનાં આયુષ્ય ટુંકાં થતાં જાય એ સ્વાભાવિકજ છે કેમકે એવાં સંખ્યાબંધ દરદો છે કે જે પહેડી ઉતાર-વંશ પરંપરા ઓધે ઉતરતાં હોવાનું

પુરુષની તંદુરસ્ત હાલતમાં સ્પર્મ ટોઝુઆના જીવન ગ્રંથુઓ
શરીરમાં ફેલા હોય છે.

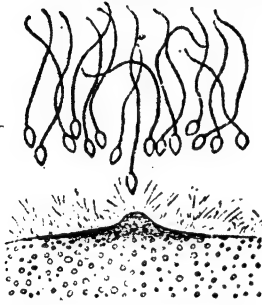

FIG. IV.

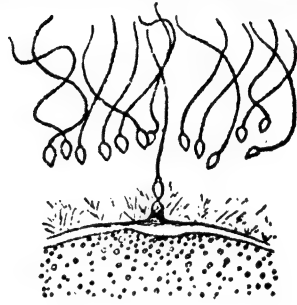

FIG. V.

ગર્ભસ્થાનમાં સ્પર્મેટોઝુઆનાં જીવન જંતુઓનો સંતાન પીઞ સાથે
કેવી રીતે મેળાપ થાય છે.

વૈદ્યકીય તપાસના આધારે પુરવાર થયું છે. ક્ષય, સિક્કિલિસ અર્થાત વિસ્ફોટક, નાસુર, રક્તપિત્ત, શીફર, જ્ઞાનતંત્રનાં દરદો, દીવાનાપણું, દારૂડીઆપણું વગેરે દરદો એવાં ઓધે ઉતરતાં દરદો તરીકે સિદ્ધ થયાં છે.

માણસ જાતની ખુવારી કરનારાં ખરેખરા ત્રણ દરદો.

દરેક લમ કરનારે ઓછામાં ઓછું એટલું તો ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું કે દારૂડીઆપણું, વિસ્ફોટક અને ક્ષયની બીમારી ભોગવનાર માણસે લમ કરવું જોઈએ જ નહિં.

દારૂડીઆપણાથી શું અને ?

દારૂના વ્યસનનાં પરિણામ કેવાં ભયંકર આવે છે તેનો ખરો ખ્યાલ તો જોણે “ડીલીરીયસ ત્રેમ-સ” નામનાં રોગથી પીડાતાં માણસોની હાલત નજરો નજર જોઈ હોય તેને જ આવી શકે. દારૂ પીવાની આપની લતનો વારસો છોકરાંઓને તેઓ માતાના મલ-સ્થાનમાં હોય ત્યારથી જ મળે છે.

દારૂડીઆ આપનાં છોકરાંઓની સ્થિતિ જોઈએ તો ખરે જ તે દયા ઉપજાવે તેવી હોય છે. એ બાળકો મોટે ભાગે શીફર અથવા ક્ષયથી પીડાતાં હોય વહેલાં મરણ પામે છે અને જો તેઓ વધુ જીંદગી ભોગવે તો તેઓ દારૂડીઆ અને કરપીણ કામો કરનારાં માણસો નીવડે છે, એમ ડોક્ટર બ્લોશ લખે છે.

કુંવારી છોકરીઓને લાગેલો દારૂનો લત.

વળી જે માતાને દારૂનો લત લાગેલો હોય તેનાં બાળકોની તો તેથી પણ વધારે દુઃશ થાય છે એવી સ્ત્રીનાં તો લમ જ કરવા

નહિં જોઇએ. દારૂના લતમાં પડેલી સ્ત્રી પોતાનાં આળકની સંભાળ લેઇ શકતી નથી. દારૂના લતવાળી માતાએ પોતાની આળક દીકરીનું ખુન કરવાના દાખલા પણ નોંધાયલા છે.

સિફિલિસ-વિસ્ફોટકનાં દર્દીનું કમકમાટીભર્યું વર્ણન.

વિસ્ફોટક યાને સિફિલીસ એક ધાતકી જીવલેણ દરદ છે ખરી રીતે તો આવા દરદવાળા સ્ત્રી કે પુરૂષે લગ્ન કરવાનું નહિ જોઇએ. શરૂઆતમાં આ દરદ નજીવ સરખું લાગે છે કેમકે પહેલાં તો માત્ર એક નાનું સરખું ચાંદુજી શરીર ઉપર પડેલું જણાય છે પણ પછીથી તે જખમનો વિસ્તાર વધવા માંડે છે અને તેનું ઝેર આખા શરીરમાં ફેલાઇ જાય છે. પછી તો એ દરદ જીદા જીદા રૂપે શરીરના જીદા જીદા ભાગોમાં દેખાવ દેવા માંડે છે અને આખરે તે એક ભારે ત્રાસદાયક દરદ થઇ પડે છે. પછી દરદીના પસ્તાવાનો પારજ રહેતો નથી. કેમકે દરદીની જીભ ખગડવા માંડે છે, માથાની ખોપરીનાં હાડકાં ખવાવા માંડે છે અને કેટલોક વખત તો ભેખની અંદર પણ એ સડો લાગી પડે છે. જે એક નાનું ચાંદુ શરૂમાં થયું હતું તેવાં તો સંખ્યાબંધ ચાંદાઓ આખા શરીર ઉપર પુટી નીકળે છે. તેનું નાક પુલી જાય છે, હોઠ સુજી જાય છે, આંખો સુજીને લાલચોળ થઇ પુગી આવે છે અને ત્રાહે ત્રાહે પોકારી જીંદગીનો અંત આવે ત્યારેજ તેનો છુટકો થાય છે.

સિફિલિસના દર્દીઓએ લગ્ન કરવાં ?

કેટલાક તખીઓ એમ કહે છે કે એ દરદની અસર નરમ પડ્યા પછી એ ત્રણ વરસે લગ્ન કરવામાં આવે તો વાંધો નથી પણ સંખ્યાબંધ

તખીઓ એ વીચાર સાથે મળતા થતા નથી અને એવોજ અભિપ્રાય દર્શાવે છે કે એમણે લગ્ન કરવાં એ બહુ જોખમ ભરેલું છે. કારણ કે તેઓ એમ કહે છે કે એ દરદ ત્રણ તો થું પણ ત્રીસ વરસ પછી પણ શરીરમાંથી નિમુઁળ કરી શકાતું નથી અને એક વખત તેવું જોર નરમ પડેલું જણાય છતાં પણ પાછું નવેસરથી અને નવા રૂપમાં તે ક્યારે ઉભરી આવે તે કહી શકાતું નથી.

જીવલેણ જાલીમ ક્ષય.

વિદ્વાન તખીઓ ક્ષયનાં દરદીઓને પણ લગ્ન કરવાની મના કરે છે.

જન્મથી કુદરતી ખોડવાળાં માણસોએ લગ્ન કરવાં ?

જે માણસોને જન્મથીજ ખોડ ખાંપણ હોય-દાખલા તરીકે જેઓ જન્મથીજ આંધળાં, બહેરાં, વગેરે હોય તેમનાં સંબંધમાં પણ એમ માનવામાં આવે છે કે એ ખોડખાંપણ ઓધે ઉતરે છે.

અધાર કમ કરનારાંએ પરણવું નહિં.

અધાર કમ કરનારા પાપી ગુન્હેગાર વગનાં માણસોના સંબંધમાં વિદ્વાનોએ ખારીક અવલોકન કરીને એવો મત દર્શાવ્યો છે કે તેમની માનસીક વલણ-આસીયત તેમનાં આગકામાં ઓધે ઉતરે છે અને તેથીજ એવાં માણસોની સંખ્યા દુનિયામાં દિવસે દિવસે વધતી જાય છે. એવાં માણસો પોતાનાં આગકાને લુચ્ચાઇ બદમાશી, સંતાવા, છુપાવાની પ્રકૃતિ વારસામાં સોંપે છે અર્થાત એ આગક જન્મથીજ જોલજત્રાએ જવાનો પરવાનો લેખને જન્મે છે.

લગ્ન બાબતમાં એક રાજનો અદ્ભુત હુકમ

એક સ્પાર્ટન રાજ્યે એવો હુકમ બહાર પાડ્યો હતો કે જે કોઈ પુરૂષ શરીરના બાંધામાં કે દેખાવમાં પોતાના કરતાં ઉતરતા પ્રકારની હોય તેવી સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરે તેણે રાજ્યને મોટી રકમનો દંડ ભરવો.

નુકશાન કરનારા લગ્ન.

સામાન્ય રીતે લગ્નની ગાંઠથી જોડાતાં પહેલાં એ ધ્યાનમાં રાખવું કે, સ્ત્રી કરતાં પુરૂષ એ પાંચ વરસે મોટો હોવો જોઈએ. પોતાના કરતાં ઘણી વધારે ઉંમરવાળા પુરૂષ સાથે લગ્ન કરવાં એ પણ ઇચ્છવા યોગ્ય નથી કેમકે એવા લગ્ન પણ “કળેડા” જ કહી શકાય અને તેનાં પરિણામ પણ હદબહાર નુકશાનકારકજ નીવડે છે.

ગોરી અને કાળી પ્રજા વચ્ચેનાં લગ્ન કેવા નીવડ્યા.

એ જુદા ધર્મવાળાં કે જુદી જાતિ-કોમ વાળાંઓએ કદી પણ એક બીજા સાથે પરણવું નહિ જોઈએ. ગોરી અને કાળી પ્રજા વચ્ચે થયેલાં લગ્નો સુખી નીવડ્યાં હોય એમ માલુમ પડ્યું નથી, તેમનાથી પેદા થતાં બાળકોને પણ તેથી ઘણું વેઠવું પડે છે. વળી એવાં બાળકોનાં આયુષ્ય પણ ટુંકા હોય છે. એમ વિદ્વાનોએ બારીક અભ્યાસથી સાબીત કર્યું છે.

ગુજરાનના સાધન ધરાવનારેજ પરણવું.

કેટલીક દેશોમાં એવા પણ દાખલા જોવામાં આવે છે કે, પોત્તે ગુજરાન ચલાવવાને અશક્ત હોય પણ પરણેતર પાસે જે દોલત હોય.

તેનાથી ગુજરાન ચલાવી શકાશે એવી ગણતરી કરી કોષ પૈસાદાર
 છોકરી મળી આવે તો તેની સાથે લગ્ન કરવા તૈયાર થઇ જાય છે.
 પણ તેમણે ધ્યાનમાં રાખવું કે ગુજરાનનું સાધન નહિ ધરાવનાર
 પુરુષોને જે સ્ત્રી પરણવા તૈયાર થઇ હોય તે કાં તો કાંઈ ખોડખાંપ-
 ણવાળી હોય અથવા કોષ કારણસર તેનો કોષ પુરુષ સ્વીકાર કરતો
 ન હોય અને કદાચ કુંવારી માતા બની ગયેલી હોય એવો કોષ
 પ્રકારનો ફસિા ગળામાં આવી પડવાની એવા દાખલાઓમાં પુરી
 ધાસ્તી સમાયેલી હોય છે. અને તેવા લગ્નો કોષ કાળે પણ સુખી
 નીવડે એવી આશા રાખી શકાય નહિં.

કન્યાઓએ વર કેવો પસંદ કરવો ?

પરણનાર સ્ત્રીએ પોતાના બાવી બરધારની કસોટી કરતાં નીચલી
 અમ્મતો બરાબર ધ્યાનમાં રાખવી:-

- (૧) જે પુરુષ પોતાના ધર્મ માટે બેદરકાર હોય.
- (૨) જે હાંદગીની જોખમદારી સમજી શકતો ન હોય.
- (૩) જે જરા જરામાં ગલીચ ગાળોનો ઉપયોગ કરતો હોય.
- (૪) જેને દારૂનું વ્યસન હોય.
- (૫) જેને તંબાકુનું વ્યસન હોય.
- (૬) જેને ઘોડાની શરત અથવા બીજો કોષ પ્રકારનો જુગાર
 રમવાનો શોખ હોય.
- (૭) જે થોડો ધણો પણ અકડબાગ, હોય.

(૮) જે આજસુ અથવા વગર કામે બાટકવાને ટેવાઇ ગયેલો હોય.

(૯) જે શેખસક્ષીની માફક હવાઇ વિચારો આંધનારો હોય.

(૧૦) જેને સદ્દો રમવાનો શોખ હોય.

(૧૧) જેને ખાવા પીવાનો ધણો શોખ હોય.

(૧૨) જે વ્યભિચારી-કુછંદી હોય, એવા પુરુષ સાથે કદી પણ લગ્ન કરવુંજ નહિ કેમકે જેને ઇશ્વર પ્રત્યે પ્રેમ ના હોય તે માણસને પોતાની સ્ત્રી કે પોતાનાં બાળકો પ્રત્યે પ્રેમ હોઇજ શકતો નથી. વ્યસનોને વશ થઇ ગયેલો પતિ કે બાપ પોતાની સ્ત્રી કે બાળકોને કદી સુખી કરી શકે નહિ. પરસ્ત્રીમાં આસક્ત થયેલો પુરુષ કદી પણ પોતાની સ્ત્રી પ્રત્યે વફાદાર રહી શકે નહિ એ હંમેશાં ચોક્કસ માનવું.

પરણવા નીકળેલી છાકરીની કસોટી કરવાની ખરી રીત.

એજ રીતે પુરુષે કાઇ પણ સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરતાં પહેલાં તેની કસોટી કરવા માટે નીચલી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી:-

(૧) સ્ત્રી એવી નહિ હોવી જેમણે કે જેની સાથે માન અને વિવેકથી વત'વું જેમણે. છતાં તેમના તરફ તે એપરવા અવિવેક કે ધિક્કારથી જીવે.

(૨) ઇશ્વરને ભુલી જનારી નહિ હોવી જેમણે.

(૩) સ્ત્રી કાતર જેવી જીભવાળી ગમે તેમ બકવાદ કરનારી કે બહુ બોલવાનો શોખ ધરાવનારી નહિ જેમણે.

(૪) માઆપ સામુ સસરા વગેરે વડીલોનું માન રાખનારી હોવી જોઈએ.

(૫) ધાર્મિક વિચાર આચાર જાણવા, સમજવા અને અમલમાં મુકવાની વૃત્તિવાળી હોવી જોઈએ.

(૬) સ્ત્રી ઉતાવળી, ઝડુની, નિંદાખોર અને અસ્થીર વિચારવાળી નહિં હોવી જોઈએ.

(૭) સ્ત્રી, બહુ દહેરી, બહુ વિલાસી, કે બહુ મોજાલી નહિં હોવી જોઈએ.

(૮) દારૂ કે બીજાં વ્યસનની, આદત ધરાવનારી નહિં હોવી જોઈએ.

(૯) સ્ત્રી ભપકો કરી ફરનારી, કે પોશાકમાં વધારે પડતી ટાપટીપ કરનારી પણ નહિં હોવી જોઈએ.

પ્રકરણ ૧૯ મું.

સિદ્ધિલિસ અર્થાત્ વિસ્ફોટક.

આદ્રેડ, ડુસ્નીઅર નામનો વિદ્વાન કહે છે કે મધ્યકાળમાં પ્લેગનું દરદ જે જાતનો ત્રાસ વર્તાવતું હતું તેવોજ ત્રાસ આજે દારૂડીઆપણા અને ક્ષયની સાથે સિદ્ધિલિસ-વિસ્ફોટકનું દરદ વર્તાવે છે. એ વાત તદ્દન સાચી છે. વિદ્વાનોએ સિદ્ધિલિસ-વિસ્ફોટકનાં દરદની ઉત્પત્તિ અને તેનાં પરિણામોનો અભ્યાસ કરવા પાછળ ઘણી મહેનત ઉઠાવી છે.

સિદ્ધિલિસ ઇન્ધરી કોપ છે ?

એ દરદનાં લયંકર પરિણામોની અગ્નિયાં માણસોને પુરી કલ્પના પણ આવવી મુશ્કેલ છે. એ દરદનું ખરું સ્વરૂપ બરાબર સમજમાં આવ્યા પછી મહાન રશીઅન તત્વવેત્તા ‘ટાલ્સ્ટોય’ અને તેના શિષ્ય ‘ડોક્ટર વીનીંગર’ને એવો તો ગુસ્સો વ્યાપી ગયો હતો કે તેઓ સ્ત્રીઓ તરફ ધિક્કારની નજરે જોવા લાગ્યા હતા અને સ્ત્રી-સંગનો સમુળગો નિષેધ ઉપદેશવા લાગ્યા હતા. જુના વખતમાં તે એમજ માનવામાં આવતું હતું કે આ વિસ્ફોટક-સિદ્ધિલિસનું દરદ એક પ્રકારનો ઇન્ધરી કોપજ હોવો જોઈએ, પણ આજે કોઇ તેમ માની બેસી રહેવા તૈયાર નથી. સંશોધનનાં યંત્રો વધતાં, તંત્રીઓએ અભ્યાસ કરી કરીને છેવટે જાગતને સમજાવી દીધું છે કે, એ જીવલેણ દરદ ઇન્ધરી કોપ નથી પણ એ જાતનો ઝેરી, ચેપી રોગ છે. વળી વધારેમાં તેમણે એ પણ ખાત્રી કરી છે કે, સ્ત્રી-સંગ કરવાથી એ દરદ લાગુ પડે છે તેમજ

સ્ત્રી-સંગ ક્યાં વિના પણ જન્તુઓ મારફતે લાગુ પડી શકે છે અર્થાત એ એક ચોપી ઉડતું દરદ છે. ડૉક્ટર બ્રૅક્લે લખે છે કે:—

એક માણસને સિદ્ધિલિસ થાય તે સ્ત્રી પુરૂષના સમાગમનું પરિણામ નથી પણ બીજા માણસના ચોપી દરદનું પરિણામ છે એટલે કે એ દરદ ચોપી છે અને તે ચોપ સ્ત્રી પુરૂષના સમાગમ વિના પણ એક બીજાને બીજા કોઇ પ્રકારના સમાગમમાં એ માણસો આવે તેથી પણ લાગુ પડે છે. એ દરદ એજ જાતના જન્તુઓ મારફતે લાગુ પડે છે.

સિદ્ધિલિસનું દરદ કેમ અને ક્યારે ઉત્પન્ન થયું ?

આ દરદની ઉત્પત્તિ ક્યારે અને કેવી રીતે થઇ તે હજી સુધી કોઇ ચોક્કસપણે તો કહી શકતું નથી પણ એક અનુમાન એવું દર્શાવવામાં આવે છે કે આશ્ચર્ય ત્રણ સૈકા ઉપર એ દરદની હયાતી સુધરેલી પ્રગ્નની જાણમાં આવી હતી. ટી. ડબલ્યુ. નીકલસન નામનો વિદ્વાન તબીબ એમ કહે છે કે, બેબીલોન અને રોમન સામ્રાજ્યના જમાનામાં આ દરદ વિષે કોઇને કંઇ ખબર નહોતી; પ્રાચીન કાળના તબીબો કે ઇતિહાસકારોનાં પુસ્તકોમાં એનું નામ નિશ્ચય પણ જોવામાં આવતું નથી. મહાન કાલખ્યસ અમેરિકા ખંડની શોધ કરીને પાછો આવ્યો તે પહેલાંનાં યુરોપનાં કોઇ પુસ્તકમાં આ દરદનું વર્ણન જોવામાં આવતું નથી. પણ તે પછી થોડાંજ વરસોમાં સિદ્ધિલિસ-વિરફોટકનું દરદ આખા યુરોપમાં ફેલાઇ ગયું હતું અને તેણે ઠેકઠેકાણે ખાનાખરાખી કરી હતી.

ઝોગણીસમી સદીની અધવચ સુધી ડૉક્ટરો આ દરદના ગુણ-દોષ અને અસર વિષે કંઇ માહિતી ધરાવતા નહોતા. તે વખતે સિદ્ધિલિસ

—વિસ્ફોટક, પ્રમેહ અને શેંકર એ ત્રણે દરદોને એકજ દરદ તરીકે ઓળખવામાં આવતું હતું.

સિદ્ધિલિસની જીની ત્રણ સ્થિતિની સાચી સમજ,

સિદ્ધિલિસ—વિસ્ફોટકની ત્રણ સ્થિતિ કદપી તેની ત્રણ પાયરીઓ માનવામાં આવી છે અને એમ માલુમ પડે છે કે દરેક સ્થિતિમાં એ દરદ પોતાની શક્તિ ત્રણ જીદા જીદા રૂપે દેખાડી આપે છે. પહેલી સ્થિતિમાં તે એક ફેલ્લી કે અળાષ રૂપે નજરે પડે છે; બીજી સ્થિતિમાં તે નાક અથવા ગળામાંના નાજીક હાડકાંઓની ખુવારી કરે છે અને ત્રીજી સ્થિતિમાં આખા શરીરને સડાવી હાડકાં અને મુખ્ય અવયવોની પણ પાયમાલી કરે છે.

સિદ્ધિલિસનું દરદ હિંદુસ્થાનમાં પહેલું કોણે દાખલ થયું?

હિંદુસ્થાનનો ઇતિહાસ જોતાં જણાય છે કે, સિદ્ધિલિસ—વિસ્ફોટકનું દરદ હિંદુસ્થાનમાં પહેલાં નહોતું. પહેલ વહેલાં એ દરદ કાલમ્પસના જે ખલાસીઓ મધ્ય અમેરીકા ખાતેથી આવ્યા તેમની મારફતે ઇ. સ. ૧૪૯૩—૧૪૯૪ માં સ્પેનમાં દાખલ થયું હતું અને સ્પેનમાંથી આઠમા ચાલંસ રાજના સેપાહો મારફતે તે ઇટલીમાં દાખલ થયું હતું. ઇટલીમાં આ દરદે તે વખતે બારે ત્રાસ વર્તાવ્યો. ત્યાંથી એ લશ્કરી સેપાહોની ટુકડીઓ પુર્વ તરફનાં યુરોપના દેશોમાં બીખરાઈ મધ્ય અને ત્યાં બધે સિદ્ધિલિસની બદી ફેલાઈ. કમનશીબે તે પછી પોર્ચુગીઝો હિંદુસ્થાનમાં આવ્યા હતા અને તેથી એમ માનવામાં આવે છે કે એ ભોંકા મારફતે આ પાપી દરદ હિંદુસ્થાનમાં દાખલ થયું અને પછી તે ચીન અને

જાપાન સુધી પણ ફેલાયું. ઇવાન બ્લોશ પણ પોતાના એક પુસ્તકમાં આ દરદના ફેલાવાની તવારીખ લખતાં એવીજ હકીકત જણાવે છે. એ વાતને વધુ ટેકો એ બીનાથી મળે છે કે, હિંદુસ્થાનીઓ સિદ્ધિલીસનાં આ દરદને “બાદ-એ-ફરંગ” એટલે કે ફિરંગી લોકોનું દરદ એ નામથી જાળખે જાળખાવે છે.

સીફીલીસ માટે સરકારના હુકમથી કમીશને ચલાવેલી તપાસ.

સિદ્ધિલિસ-વિસ્ફોટકનાં દરદથી હિંદુસ્થાનમાં બારે ખુવારી થઇ રહેલી જેમ સરકારે તેના સંબંધમાં તપાસ ચલાવવા માટે એક બાદશાહી કમીશન નીમ્યું હતું. એ કમીશન સમક્ષ પડેલી જીપ્પાનીઓ ઉપરથી ઘણી મંબીર વાતો જણવામાં આવી હતી.

શરૂઆતમાં વર્તાવેલો બારે ત્રાસ.

બારે વિસ્ફોટકનું દરદ પહેલ વહેલું દાખલ થયું ત્યારે તેનું જોર એકદમ પ્રકટી નીકળતું હતું અને માણસના શરીરની ખરાબી જલ્દી થતી હતી તેમજ તેથી મરણ પણ ઘણાં નીપજતાં હતાં એવો ત્રાસ અને ભયાનક સ્વરૂપ જો કે આજે નજરે પડતાં નથી છતાં પણ એ તો નિર્વિવાદ છે કે આજે પણ તેમાંથી ખુવારી નીપજે છે.

પ્રમેહ અને શેન્કર (ચાંદી)

ગરમીનાં બીજા બે દરદો પણ એજ રીતે પહેલાં યુરોપમાં હતી. બોમ્બતાં હતાં તે “ગોનોરીઆ” એટલે કે પ્રમેહ અને શેન્કર એટલે

કે ચાંદીના નામે ઓળખાય છે. એ એક દરદો પણ સિદ્ધિલિસની માફક ચેપી છે અને તેની ખાસિયત પણ એવીજ ખુવારી કરનારી છે.

પ્રમેહ અને ચાંદીનાં દરદો માટેની ઉત્તમ શોધ.

પ્રમેહ અને શેન્કર (ચાંદી) ના દરદોના સંબંધમાં પહેલાં તો ડોક્ટરો ધણું જ્ઞાન મેળવી શક્યા નહોતા પણ સને ૧૮૭૯ની સાલમાં એ દરદોના ઝેરી ચેપની શોધ ઑલ્ડવર્ટ નીસર નામના એક વિદ્વાને કરી. તેણે પ્રમેહની રસીમાં રહેતાં જંતુઓ શોધી કઢાડી તેને “ઝોનો કોકસ”નું નામ આપ્યું અને સાબીત કયું કે એ ઝેરી દરદનું મુળ કારણ એ જંતુઓજ છે,

તે પછી બરોબર દશ વરસે એટલે કે સને ૧૮૮૯-૧૮૯૨નાં વરસો દરમિયાન ડ્યુ કે અને યુના નામના બે વિદ્વાન ડોક્ટરોએ શેન્કર (ચાંદી) નાં જંતુઓ શોધી કઢાડ્યાં અને છેવટે સને ૧૯૦૩-૧૯૦૬ સિદ્ધિલિસનાં જંતુઓ અને ચેપની શોધ થઇ.

સિદ્ધિલિસ માણસને એકસો અને એક કંઈ રીતે લાગુ પડે છે.

સિદ્ધિલિસનો ચેપ ધણું ખરું તો-પુરૂષના સમાગમ વખતે લાગુ પડે છે. પરંતુ કેટલીક વખત એક સાળે તાળે માણસ એ દરદથી પીડાતા બીજા માણસના પરિચયમાં આવે ત્યારે પણ તેનો ચેપ લાગુ પડવાનો સંભવ રહે છે. દાખલા તરીકે ચુંબન-બચ્ચી કરવાથી પણ એકનું દરદ બીજાને લાગુ પડે છે. આ દરદનો ચેપ એટલો ઝેરી છે કે એ દરદથી પીડાતી કાષ્ઠાની સુવાવડ વખતે જો કાષ્ઠ ડોક્ટર તેના શરીર ઉપર કાંઈ વઢાડકાપ કરે તો તે ડોક્ટરને પણ એ ચેપ જોત-

જોતામાં લાગુ પડી જાય છે. આટલા માટે એવું દરદ જેમને હોય. તેમનાં વાપરેલાં વાળાં, અસ્તરા, દાંત ખોતરણી. કાંચડી, વાસણ, ટુવાલ, રમાલ કે પથારીનો ખીજ માણસે ઉપયોગ કરવો એ બહુ જોખમ ભરેલું છે. એવાં દરદવાળી આયાને જો બાળક ધાવે તો તે બાળકને એ દરદ જલ્દી લાગુ પડી જાય છે. સારાંશ કે આ દરદ ખીજનો એપ લાગવાથી ધણી રીતે લાગુ પડી જવાનો સંભવ રહે છે માટે એવા દરદીના પરિચયમાં આવતાં બહુ સાવધ રહેવું.

સિક્કિલીસના સંબંધમાં એક ખાસ ગંભીર ચેતવણી.

જો કે કેટલાક તબીબો એવો મત ધરાવે છે કે, જે માણસના ચુંક, આંખમાંના આંસુ કે ધાવણમાં એ એપ હાખલ થએલો ના જણાય તે માણસને નિરોગી ગણી શકાય. પણ મા-બાપોને તો એક ખાસ ચેતવણી આપવી વાજબીજ થઈ પડશે કે, પોતાનાં કુમળાં બાળકોને ચુંબન કરવાની ગમે તે માણસોને છુટ આપવી જોઈએ નહિ તેમજ ગમે તે માણસો સાથે બાળકોને બેળાવા દેવાં જોઈએ નહિ. કાંઈ ઠેકાણે ચામડી રહેજ પણ છોલાઈ કે બસાઈ હોય તો તેમાં પણ આ એપ તુરંતજ લાગુ પડી જાય છે.

સિક્કિલિસની થતી શરૂઆત સમજવાની રીત.

સિક્કિલિસના એપની એવી ખાસિયત છે કે, તે લાગુ પડ્યા પછી ત્રણ ચાર અઠવાડીયાં વીતી જાય ત્યારે તે પોતાનો દેખાવ દે છે છતાં કાંઈ વખત તેથી વહેલો પણ દેખાવ દે છે ખરો.

પહેલાં તો જે જગ્યાએ આ ચેપ લાગ્યો હોય તે જગ્યા ઉપર એક નાની અળાઇ જેવડી ફેલ્લી થાય છે અથવા તેવીજ નાની પશુ લાલચોળ માંઠ થાય છે. પછી તેમાંથી રસી જેવો પદાર્થ વહેવા માંડે છે. આ રસી ધણીજ ઝેરી હોય છે. એવાં ચાંદાને “હાડ-શેંકર” કહેવામાં આવે છે.

બદ્ધ.

જ્યારે એ રસી શરીરની અંદર ઉતરે છે ત્યારે બહુ દરદ થાય છે. પછી તે આમળ વધતું જાય છે અને જુદા જુદા પિંડો ઉપર વિકાર થવા માંડે છે.

કેટલાક દરદીઓને ચેપ લાગ્યા પછી આશ્ચર્ય આલીશેક દીવસે તાવ લાગુ પડે છે, સ્નાયુઓ દુઃખવા માંડે છે, સાંધાઓમાં કળતર થાય છે, ભુખ ઓછી લાગે અને રહેજ. રહેજ, મહેનત પડતાં થાક લાગી જાય છે.

સિફિલીસની બીજી પાયરી.

તે પછી એ દરદની બીજી પાયરીની શરૂઆત થાય છે. જેમાં દરદીના શરીર ઉપર ઝુટી નીકળવા માંડે છે આ દરદ કાષ્ઠ અમુક અવયવ ઉપરજ દેખાવ દે છે એવું પણ નથી, પિંડોમાં ઝેર ફેલાતાં નાક અને મળાંના અવયવોની ખુવારી કરે છે ત્યારે મોહડામાં, ગુદા ઉપર, જીભ ઉપર અને બીજી એવી જગ્યાઓ ઉપર ફેડતી રૂપે ઝુટી નીકળી સખત વેદના ઉપજાવે છે.

સિફિલિસનો રોગ પીછાનવાની ચોક્કસ નીશાનીઓ.

સિફિલીસની બીજી પાયરીનાં ચિન્હો કાષ્ઠવાર એ પણ જેવામાં આવે છે કે, દરદીના કપાળ ઉપર અને કાષ્ઠવાર માથાના વાળની

કીનારી ઉપર કોઠ જેવાં ચાઠાં પડવા માંડે છે, એ ચાઠાંએ ધીમે ધીમે વધતાં જાય છે અને ગરદન તરફ લંબાય છે, ધણું ખરું આવા ચાઠાં-એ દરદવાળી સ્ત્રીઓનેજ થાય છે. આ ચાઠાં સિદ્ધિલીસ-વિસ્ફોટકનું દરદ લાગુ પડવાની અમુક નીશાની પુરી પાડે છે.

સિદ્ધિલીસ તેની ત્રીજી પાયરી જેમાં નાસુર કેમ થાય છે?

તે અરસામાં જે ચાંપતાં ઇલાજ લઈ દરદનો કબજો લઈ શકાયું ના હોય તો પછી તેની ત્રીજી પાયરી શરૂ થાય છે. જેમાં મ્હોડામાં અને તાળવામાં છેદ (નાસુર) પડે છે, નાકની અંદરના ભાગમાં સડો લાગવાથી નાકની ઢાંડી ખવાતી જાય છે અને એ રીતે નાક બેસી જવાથી ચહેરો પણ કદરપો થઈ જાય છે. દરદ લાગુ પડ્યા પછી ઓછામાં ઓછા ત્રણ વરસ બાદ આ ત્રીજી પાયરીની શરૂઆત થાય છે, બીજી પાયરીમાં જે જખમો થાય છે તે રૂઝાય છે પણ ત્રીજી પાયરીમાં આ પ્રમાણે જે જખમો થાય છે તે કોષ્ટ રીતે રૂઝાતા નથી અને કોષ્ટ પણ અવયવના સંબંધમાં કાયમનું નુકસાન બોગવવું પડે છે આ દરદની અસર ફેફસાં ઉપર પણ થાય છે અને ટુંકમાં કહીએ તો આખા શરીરનો માળો સડી જાય છે. ફેટ-લીક વાર તો દરદનો ચેપ ધણો ઝેરી હોય તો દરદીને લકવો-પક્ષાત્રાત થાય છે, દરદીનો અવાજ નાશ પામે છે અને તેની વાચાશક્તિ લથડી પડે છે.

સ્ત્રીના ગર્ભ અને મરદના વીર્ય ઉપર સિદ્ધિલીસની થતી અસર.

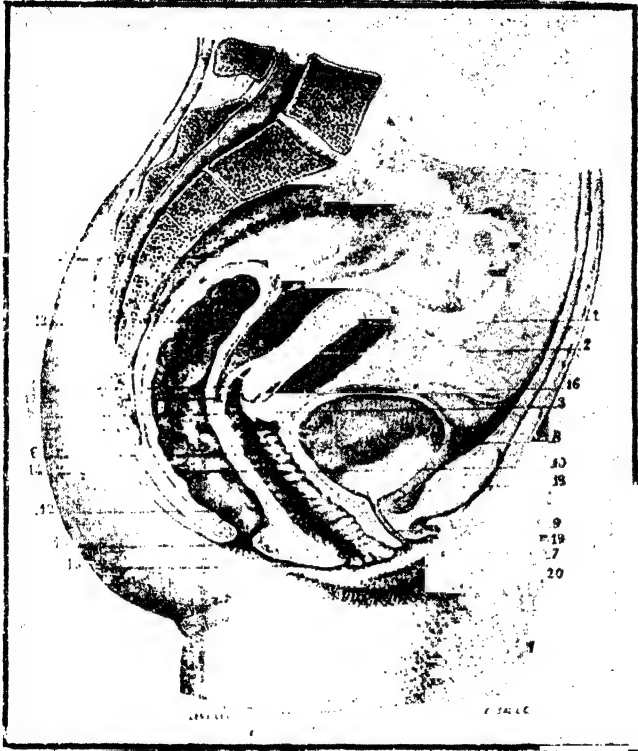
કોષ્ટ સ્ત્રી સિદ્ધિલીસ-વિસ્ફોટકથી પીડાતી હોય તે અરસામાં જે તે ગર્ભ ધારણ કરે તો ઉદરમાંના બાળકને પણ એ દરદ લાગુ પડે છે.

એજ રીતે એક સ્ત્રી નિરોગી હોય પણ તેના ધણીને આ દરદ લાગુ પડેલું હોય તો પણ તે દરદ બાલકને લાગુ પડે છે. ડાક્ટરો એ વિષે તો એક મત ઉપર આવ્યા છે કે, સિફિલીસના દરદનો ચેપ એ દરદથી પીડાતા પુરુષના વીર્ય ઉપર અને એ દરદથી પીડાતી સ્ત્રીના સંતાન-ખીજ ઉપર લાગુ પડે છે અને તેથી તેવા સંજોગો વચ્ચે જો ગર્ભ રહે તો બનતાં સુધી કસુવાવડ થઈ જાય છે.

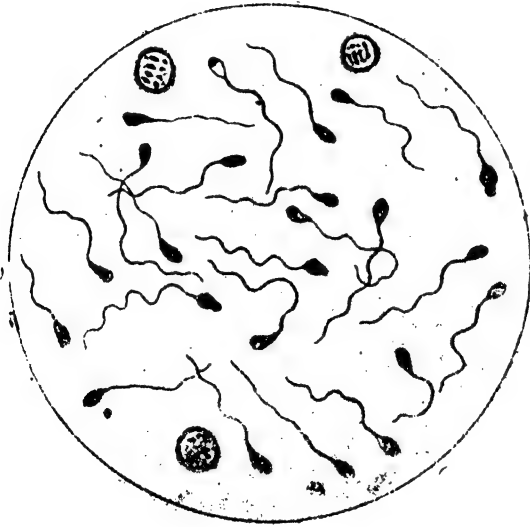
કસુવાવડનાં ખાસ કારણો.

કસુવાવડ થવાના કારણોમાં સિફિલીસનું દરદ પણ મુખ્ય સ્થાન ભોગવે છે. બાળક મુએલું જન્મ પામે છે તેમાં પણ એ દરદ કારણભૂત હોય છે. જે બાલકો તેમ છતાં જન્મ લીધા પછી જીવતાં રહે તે પણ જન્મથીજ નિર્માલ્ય, કાંઈ ખોડખાંપણવાળાં કે શીફરનાં દરદથી પીડાતા હોય છે. થોડા શબ્દોમાં કહીએ તો એ બાળકોની શરીરીક સ્થિતિ એવી હોય છે કે તેઓ જન્મભર પોતાના જન્મદાતાઓને શ્રાપ દે છે.

स्त्रीणा अंदरुना जनन अवयवो.

સૂક્ષ્મ દર્શક યંત્રમાં સ્પર્મે ટોઝુઆનાં જીવન જતુંઓ
આવા દેખાય છે.

પ્રકરણ ૨૦ મું.

સિફિલીસ રોગ કેમ અટકાવી અને સાજો કરી શકાય ?

પ્રવાન ખલોશ કહે છે કે, સંભાળભર્યાં પગલાંઓ ભરાય અને સામાજિક વ્યવસ્થા થાય તો સિફિલીસ અને દારૂડીઆપણાંની બદીઓ ઉપર પ્લેગ અને કોલેરા જેટલો અંકુશ મુકી શકાય.

ચેપી દરદો ખાખતમાં અસેલ્સમાં મળેલી કોન્ગ્રેસ.

૪. સ. ૧૮૮૯ના સપ્ટેમ્બર માસમાં અસેલ્સ ખાતે એક ‘ઇન્ટર-નેશનલ કોન્ગ્રેસ’ (દેશપરદેશના વિદ્વાન ડાક્ટરોની મહાસભા) સિફિલીસ-વિસ્ફોટક તથા પીશાબને લગતાં ચેપી દરદોનો અટકાવ કેવી રીતે કરવો તે સંબંધી વિચાર કરવા અને તેના છલાજો શોધવા તથા યોજવા માટે મળી હતી. આ સભામાં તખીઓ ઉપગ્રાંત ધારાશાસ્ત્રીઓ, દેશપરદેશના એલચીઓ, ધર્મગુરુઓ અને વિદ્વાન લેખકોને પણ નેતરવામાં આવ્યા હતા. અસેલ્સની એ મહાસભામાં તે વિષય ઉપર લંબાણથી વાદવિવાદ ચાલ્યો હતો. સૌને તે ઉપરથી એટલી તો ખાત્રી થઇ હતી કે દરેક પ્રજાનાં બલને ખાતર આ દરદોનો ફેલાવો થતો અટકાવવા માટે ખાસ પગલાં ભરવાની બારે જરૂર છે. તે મહાસભામાં ચાલેલા વાદવિવાદના પરિણામે તેવાજ હેતુથી સંખ્યાબંધ સંસ્થાઓ હસ્તીમાં આવી અને તે સંસ્થાઓએ બાપજો, ચોપાનીયાં, લેખમાળાઓ વિગેરે પ્રગટ કરી લોકોનો આ જીવલેણ દરદોની હકીકતની ઘણી ઘણી રીતે સમજ પાડી. હિંદુસ્થાનમાં સરકારે એજ હેતુથી એક કમીશન નીમી

તપાસ ચકાવી હતી પણ તેનું શું પરિણામ આવ્યું તે હજી જાહેર પ્રજાને જોઈએ તેટલા પ્રમાણમાં જણવા મળ્યું નથી.

ચેપી દરદાને જડમુળથી ઉખેડી નાખવાના ત્રણ સુંદર ઇલાજ.

આ ચેપી દરદાને જડમુળથી ઉખેડવા માટે નીચે જણાવેલા ત્રણ પ્રકારના ઇલાજો યોગ્યવાની ખાસ જરૂર છે.

(૧) ચેપ લાગતો અટકાવવાના ઇલાજો અમલમાં મુકવા.

(૨) વૈદક શાસ્ત્ર પ્રમાણે તેના ઉપાય અને સારવાર કરવી.

(૩) સરકાર તરફથી અમુક કાયદાઓના ઇલાજો યોજી અમલમાં મુકવામાં આવે અને અજ્ઞાન લોકોને તે દરદાનાં ગંભીર જોખમો વિશે સમજણ આપવામાં આવે તે માટે ફીલ્મોદ્વારા ચિત્રો દેખાડવા અને બાપણોદ્વારા ઉપદેશ આપવાની યોજનાઓ થવી જોઈએ.

સિફીલીસ અને એવાંજ દરદાનો ચેપ લાગુ પડતો

અટકાવવાની વૈદકીય રીત.

દરેક માણસ પોતે પણ આ ચેપ લાગુ ના પડે તે માટે અનેક રીતે સાવધાનીના ઉપાયો યોજી શકે છે. શરીરની અંદરના ભાગોની તેમજ બહારના અવયવોની સફાઈ, સુવ્યવસ્થા માટે માણસે પુરતી કાળજી રાખવી જોઈએ. કપડાં વ્રતાં પણ એજ રીતે સાફસુદ્ધ રાખવાં જોઈએ જે માણસો ગંદા રહેતાં હોય તેમનાથી દૂર રહેવું જોઈએ. ઇલાજ જ્ઞાન કહે છે કે ઘાત પણ પ્રકારની અસ્વચ્છતા ચામડીને ખરાબ કરે છે અને લોહીને વિકારી બનાવે છે. પુરુષના ગુપ્ત ભાગ કેપની

ચામડીના પડની અંદર સફાઈ નહિ રાખવાથી મેલ જામી જાય તો તેથી ચામડી તરડાઈ જાય છે અને સોજો ચડી આવે છે, જેથી પછી તે જગ્યાએ કાંઈ પણ પ્રકારનો ચેપ જલ્દી લાગુ પડે છે.

સુન્નત.

કેટલાક તખીમો અબ્યાસ અને અનુભવના આધારે એમ જણાવે છે કે, પુરૂષના ગુપ્ત શરીર ઉપરની ચામડી કપાવી નાખી હોય તો તે ભાગમાં મેલનો જમાવ થવાનો સંભવ ઓછો રહે છે અને તેથી ચેપ લાગુ પડવાનો સંભવ ઘટે છે. આ પ્રમાણે ચામડી કાપવાના પ્રયોગને અંગ્રેજીમાં Circumcision અને આપણા દેશમાં ‘સુન્નત’ કહેવામાં આવે છે. તખીમો એમ કહે છે કે સુન્નત કરાવવાથી ચેપ લાગુ પડવાના બનાવોમાં પાંચ ગણો ફેર પડે છે પણ જો પુરૂષ પોતાના એ ભાગને હમેશાં સારી રીતે સ્વચ્છ રાખે તો તે સુન્નત કરાવવા જેટલીજ ગરજ સારે છે.

સ્ત્રી-પુરૂષોએ જનન શરીર સ્વચ્છ કેવી રીતે રાખવા ?

પુરૂષોને માટે સ્વચ્છતા રાખવાની જેટલી જરૂર છે તેટલીજ જરૂર સ્ત્રીઓને માટે પણ છે. કેમકે સ્વચ્છતા જાળવવાથી ધાતું ખર્ચ તેમને એ ગલીય ચેપ લાગુ પડતો અટકી જાય છે. એ માટે સ્ત્રીઓ પોતાનું શરીર હમેશાં સાફ સુક રાખે તો અનેક ફરિયાદો કરવાનું કારણ નાશુદ્ધ થઈ જાય છે. વળી જો તેઓ ‘વેજનલ કુશ’નો ઉપયોગ કરવાની ટેવ રાખે તો તેથી શરીરની શક્તિ અને તંદુરસ્તી ઉપર સારી અસર થવા સાથે કાંઈ પણ પ્રકારનો ચેપ લાગુ પડતો અટકે છે. જર્મન તખીમો

તો એવીજ બલામણુ કરે છે કે પુરુષસંગ પહેલાં તેમજ તે પછી તુર-
તજ એવા કુશનો ઉપયોગ કરવો.

પ્રમેહનો રોગ અટકાવવાની એક ખરી રીત.

પ્રમેહનો ચેપ પુરુષોને મુત્રમાર્ગમાં લાગુ પડે છે. સ્ત્રી-સંગ પછી તુરત પીશ્ચાત્ કરવાથી એવાં જે કાષ્ટ ચેપી જતુંઓ હોય તે મુત્રમાર્ગમાંથી પીશ્ચાત્નના પ્રવાહ સાથે નીકળી જવાનો સંભવ રહે છે. વિદ્વાન તખીબ બલૌશ કહે છે કે, “મારાં ઘણાંક સ્ત્રી તેમજ પુરુષ દર્દીઓ પોતાના ગુપ્ત અવયવની સફાઈ રાખવાથી તેમજ સ્ત્રીઓ ‘કુશ’નો ઉપયોગ કરવાથી સિદ્ધિલીસ અને પ્રમેહનાં ચેપથી બચી ગયેલાં જોવામાં આવ્યાં છે.” પણ જોઓ એવી રીતે પાછળથી સ્વચ્છતા નહોતાં જાળવતાં તેમને તે દરદોના ચેપ લાગુ પડેલા પણ જોવામાં આવ્યા હતા.

સિદ્ધિલીસના રોગવાળી સ્ત્રીઓને પારખવાની કેન્દ્ર રીત.

કુરાચ્યારમાં મરત રહેનારા પુરુષો ઘણી વખત સિદ્ધિલીસ કે પ્રમેહના દરદથી પીડાતા હોય છે. કેમકે તેમને તેવાં દરદોથી પીડાતી સ્ત્રીઓ મારફતે એવાં દરદ લાગુ પડે છે. વેશ્યા સ્ત્રીઓ પોતાને એવું દરદ હોવાની બીના છુપાવવાને ખાતર દરદાગીના અને સારાં કપડાં પહેરી ઓઢીને પોતે નિરોગી હોવાનો ડોળ કરે છે. પણ એવાં દરદવાળી સ્ત્રીઓ જાણકાર પાસે પોતાની એ હાલત બીલકુલ છુપાવી શકતી નથી. કેમકે એ દરદની નીશાનીઓ પ્રત્યક્ષ અને રહેલાઈથી સમજી શકાય તેવી હોય છે થોડીક નીશાનીઓ નીચે મુજબ છે:-

(૧) દરદીની ચામડી ઉપર ચાઠાં-ઝાધ હોય છે. એવા ઝાધ મોટે ભાગે કપાળ અને ગરદનની આગળ પાછળના ભાગ ઉપર હોય છે.

(૨) દરદીના હોઠ, જીભ અને ગળાંની અંદર સફેદ ચાઠાં પડેલાં હોય છે.

(૩) ગળામાં ગાંઠો નીકળેલી હોય છે.

(૪) પ્રસવ માગ'માંથી પ્રવાહી પદાર્થ' ઝરતોજ રહે છે.

(૫) ક્રેન્ચ તખીખોએ એવી શોષ કરી છે કે આવાં દરદવાળાં સ્ત્રીઓની જાગ પાસેની તેમજ ગરદનની ગાંઠો વધીને મોટી થઇ ગયેલી હોય છે વૈદક સંબંધી જ્ઞાન નહિં હોય તેમને માટે આ ગાંઠો તપાસવાનું કામ કાંઇક મુશ્કેલી બરેલું થઇ પડે છતાં જો ખંત રાખવામાં આવે તો કોઇ પણ પુરુષ એ જગ્યાએ હાથ લગાડીનેજ ખરી રથીતી જાણી શકે છે. ક્રેન્ચ તખીખો તો એવી બલામણુ કરે છે કે, વ્યભિચારી પુરુષોએ ખાટલી તપાસ તો કરવી ઘટે છે.

પ્રમેહનો રોગ લાગુ પડતો અટકાવવાનો ધલાજ.

ખ્લોકુ સેસકી નામના એક રશીઅન તખીખે પ્રમેહનો એપ લાગુ પડતો અટકાવનારી એક પ્રવાહી દવા બનાવી છે. તેના તરફથી એ દવાના સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવે છે કે, દવાનાં એક ખેંટીપાંજ પ્રમેહનાં લાગુ પડેલાં જંતુઓનો જડખુળથી નાશ કરે છે એ દવા પુરુષોને માટે જેમ અકસીર છે તેમજ સ્ત્રીઓ માટે પણ તે ઉપયોગી થઇ પડે છે. પરંતુ કેટલાક તખીખો બીજાં કારણોસર આ દવાનો ઉપયોગ કરવાનું પસંદ કરતા નથી.

સિફિલીસના ચેપની સલામતી માટે થાળએલો મલમ.

પ્રમેહનો ચેપ લાગુ પડતો અટકાવવા માટે જ્યારે રસાયણી પ્રયોગથી બનાવેલી ઉપલી પ્રવાહી દવા જાહેરમાં મુકાઈ ત્યારે બીજા રશીઅન તબીબો સિફિલીસના ચેપથી બચાવવા માટેના ઇલાજો શોધી કઢાડવામાં ગુંથાઈ ગયા હતા. અને ડોક્ટર મેચનિકોફ નામના એક રશીઅન તબીબે તેવો ઇલાજ શોધી કઢાડ્યો. તેણે એક મલમ બનાવ્યો અને એમ જાહેર કયું કે એ મલમ વાપરવાથી સિફિલીસ-વિસ્ફોટકનો ચેપ લાગુ પડેલો હોય તો પણ તેનો નાશ કરનારી દવા માટે જેમ કેટલાક તબીબોએ વીરૂદ્ધ મત દર્શાવ્યો હતો તેમજ આ મલમ વાપરવા માટે પણ કેટલાક તબીબોએ વીરૂદ્ધ અભિપ્રાય જાહેર કર્યા છે છતાં એજ તબીબો એટલું તો કબુલ કરે છે કે, બીજો કોઈ વધારે અસરકારક ઇલાજ ના મળી આવે તો બેશક ડોક્ટર મેચનિકોફનો મલમ મોટે ભાગે અસરકારક થઈ પડે છે.

આ મલમનો કરી જોએલો અખતરો.

ડોક્ટર મેચનિકોફના મલમની કેવી અસર થાય છે તે જોવાનો અખતરો એક ડોક્ટરે પોતાની જાત ઉપર કરી જોયો હતો. પહેલાં તો તે માટે તે સિફિલીસનું દરદ ધરાવનારી એક સ્ત્રીના સમાગમમાં તે પોતે આવ્યો અને પોતાને એ ચેપ લાગુ પડ્યા પછી તેણે ડોક્ટર મેચનિકોફના મલમનો ઉપયોગ કર્યો, એ અખતરોથી તેને ખાત્રી થઈ કે, તે એ ચેપની અસરમાંથી બચી શક્યો હતો. એટલું છતાં પણ હજી એ મલમ ઉપર પુરેપુરો વીશ્વાસ મુકવામાં આવતો નથી.

એવો વિશ્વાસ નહિ પડવાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે, એવા ઇલાજો બીજા અનુભવીઓના હાથે થાય અથવા તેમની જાણમાં આવે તો તે લાભ કરવાને બદલે ઘણી વખત જોખમ ભરેલા થઈ પડે છે.

અહીં અને વિલાયતમાંનાં ઉંટ વૈદો.

અંગ્રેજીમાં એક કહેવત છે કે, “દેવતાઓ પણ ડરે તેવી જગ્યાએ મુખાઓ દોડીને ધુસી જાય છે.” અને તે આ દરદના સંબંધમાં એક રીતે આખા દેશ લાગુ પડે છે. વિદ્વાન તખીઓ સિદ્ધિલીસ અને પ્રમેહનાં જીવલેણ દરદોની અટકાયત કરવાના તેમજ તેને સાજાં કરવાના ધલાળે શોધવા માટે રાતદીવસ સખત મહેનત કરી રહ્યા છે અને પોતાના સર્વે જ્ઞાન તેમજ શક્તિનો ભોગ આપી રહ્યા છે. ત્યારે ખીજી તરફ અહીં તેમજ વીલાયતમાં એવા ઢગલાખંધ ઉંટ વૈદો અર્થાત નીમહકીમો પડ્યા છે કે, જેઓ આ દરદને જડમુળથી કઢાડી સાજા કરવાનું જાહેર ખખરો છપાવી જાહેર કરે છે. આવા લેભાગુ ઉંટ વૈદો દરેક દેશમાં પોતાનું ગુજરાન ચલાવવા બહાર પડે છે. વિલાયતમાં પણ તેવાઓ છે. પણ ત્યાંના વૈદક વિષય ચર્ચનારાં પત્રોએ તેવા લેભાગુઓને પુરતી દિગ્મતથી ઉધાડા પાડી તેમની દવાઓનાં ભોપાળાં જાહેર કર્યાં છે, અને ભોળા લોકોને સાવધ કર્યાં છે. એક વૈદક વિષયના વર્તમાન પત્રના અધિપતિએ દેખાડી આપ્યું હતું કે જે દવાઓ લોકો મોટી કીંમતે ખરીદતા હતા તે માત્ર થોડા ‘પેન્સ’ની પણ કીંમતની નહોતી હીંદુસ્થાનમાં પણ થોડાંક વરસોથી કેટલાક ઉંટ વૈદો આવી દવાઓનો વેપાર ધમધોકાર ચલાવે છે પણ તેનાં શું પરિણામ આવે છે તે જાહેરમાં જાણવામાં આવતું નથી. પણ એટલું ખરું કે દરદવાંત અને ગરજવાંત બે સરખા એ ન્યાયે નિરાશ અને કાયર થઇ ગયલાં દરદીઓ કાંઈ કરતાં પોતે દરદના ત્રાસમાંથી બચે એવી આશાએ એવી આધાર વગરની તૈયાર દવાઓ પણ અજમાવી જોવા પ્રેરાય છે.

પ્રકરણ ૨૧ મું.

નંબર ૬૦૬ વાળી દવા શું છે ?

આ પ્રકરણમાં આ ચેપી દરદ મટાડવા માટે છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબના જે ઇલાજો જાહેર થયેલા છે તેનું વર્ણન કરીશું.

આયુર્વેદ (દેશી વૈદ્ય)માં સિંદ્રીલીસના ઇલાજ.

સિંદ્રીલીસનું દરદ જેને ગુજરાતીમાં વિરેકાટક કહેવામાં આવે છે તેને હિંદુસ્થાનીઓ ‘બાદ-એ-ફરંગ’ કહે છે અને એમ માનવામાં આવે છે કે, એ દરદ હિંદુસ્થાનમાં પહેલ વહેલું ફિરંગી-પોટુગીઝ લોકો મારફતે આવ્યું હોવું જોઈએ. બંગાળના સુપ્રસિદ્ધ ડોક્ટર કે. કે. ચેટરજી પોતાના પુસ્તકમાં પણ એમજ લખે છે કે, એ વાત તો નિર્વિવાદ છે કે આયુર્વેદમાં પારા સંબંધી કાંઈ વિવેચન નથી. ભગ્ના મિશ્રના સમયમાં એ દરદ ધારવા પ્રમાણે પોર્ટુગીઝોએ હિંદુસ્થાનમાં દાખલ કર્યું હતું.

ચેપી રોગનો ભંભેરાયેલો દરદી શું શું કરે છે ?

સિંદ્રીલીસના દરદના સંબંધમાં જે બાબત ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી એ છે કે એવાં દરદીને બીજાં માણસથી દુર-અલગ રાખવો અને દરદનું ઝેર લોહીમાં દાખલ થઈ જાય તે પહેલાંજ તેના ઇલાજ ચાલુ કરવા. દરદીને ચાંદુ કે એવું કાંઈ પણ ચિન્હ જણાય કે તુરતજ તેણે કાંઈ કુશળ તબીબ પાસે સારવાર માટે જવું. ડોક્ટરે સુક્ષ્મદર્શક ચંત્ર વડે તેના જખમની ખારીક તપાસ કરી પછીજ ઘટતો ઇલાજ ચોજવો જોઈએ. શરમના માર્યા પોતાનાં દરદની ખરી હકીકત છુપાવવાના

મરાઠાથી જે દરદીઓ કુશળ ડોક્ટર પાસે નહિ જતાં ત્રિફાલીયમ કામ્પાઉન્ડ, સુખડનાં તેલની ગોળીઓ વગેરે પેટ'ટ દવાઓ વાપરીને જેઓ સાળ થવા ધારે છે તેઓ ગંભીર બુદ્ધ કરે છે. કેમકે જે એ દવા લાગુ ના પડે તો જે વખત જ્ય તે ફાઇટ ગુમાવ્યા સરખું થઇ પડે અને દરમ્યાન દરદનું જોર અને ફેલાવો વધી જાય છે. આર્થા દરદીઓ એ રીતે ભંભેરાયલા બની ખરા રસ્તે જવાને બદલે એવી દવાઓ કે વૈદો ઉપર આધાર રાખીને બલતાજ ઉપાયો પાછળ જે વખત ગુમાવે છે તેથી બારે નુકસાન થાય છે.

સિરીલીસ માટે ત્રણ મહાન દવાઓ.

સિરીલીસ-વીરફાટક માટે આજ સુધીમાં ત્રણ મહાન દવાઓ જાણવામાં આવી છે.

પારો.

એ ત્રણ દવાઓ મરક્યુરી (પારો), આર્સેનિક (સોમલ) અને આયોડાઇડ છે. મરક્યુરી સિરીલીસનાં દરદનાં ઇલાજ તરીકે પંદરમી સદીના છેવટમાં માલુમ પડી હતી. પારો તે દરદ માટે એક અકસીર દવા હોવા છતાં, તે કેટલી ખવડાવવી, કેવી રીતે ખવડાવવી, ક્યારે ખવડાવવી કેવા રૂપમાં ખવડાવવી અને ક્યારે તેનો ઉપયોગ બંધ કરી દેવો વગેરે બાબતો બરાબર સમજીને તેનો ઉપયોગ થવો જોઇએ તે બાબતમાં બેદરકારી થવાથી એ દવા ઉભટી વગોવાઇ ગઇ. પારો આ દરદ માટે એક ઉમદા દવા છે. એ ખરું છે પણ તેનો ઉપયોગ પાકા અનુભવી વૈદ ડોક્ટરોના હાથેજ માત્ર થવો જોઇએ.

પોટાશ્યમ આયોડાઇડ.

સને ૧૮૭૬ માં ડબ્લીનના એક ડોક્ટરે સિરીલીસ વીસ્ફોટક ઉપર પોટાશ્યમ આયોડાઇડનો ઉપયોગ કરવાની પહેલ કરી. ખીખ તખીઓ પશુ એ દવાનો ઉપયોગ કરવા પ્રેરાયા અને તેના ઉપયોગી-પણા માટે તેમને કેટલેક દરજ્જે સંતોષ મળ્યો. પશુ એ દવા એક અકસીર અચુક દવા મળી શકાય એટલું સંતોષકારક પરિણામ આવ્યું નહોતું.

સોમલ.

ત્રીજી દવા સોમલ જેને અંગ્રેજીમાં આસનિક કહેવામાં આવે છે તે છે. સોમલ એક બચકર ઝેર છે અને તેથી તે અનેક પ્રયોગો પછીજ વાપરી શકાય છે. તેનો પ્રયોગ ક્યાં કરવો, ક્યારે કરવો, કેવી રીતે કરવો, કેટલાક પ્રમાણમાં કરવો એ નક્કી કરવામાં ડોક્ટરના બહોળા અનુભવ અને અભ્યાસ ઉપર મોટો આધાર રહે છે. પશ્ચીમના રસાયણ શાસ્ત્રીઓએ ઘણા પ્રયોગો અને શોધો કર્યા પછી જુદા જુદા રૂપે તેની કેટલીએક બનાવટો તૈયાર કરી છે. “એટાકસીલ” નામની એમાંની એક બનાવટ માટે તખીઓએ વધારે સંતોષ અને વિશ્વાસ જાહેર કર્યો છે.

નંબર ૬૦૬ વાળી દવાની મુળ ઉત્પત્તિ.

આ રીતે રસાયણ શાસ્ત્રીઓ સોમલની અકસીર બનાવટો શોધવા પાછળ તનતોડ મહેનત કરી રહ્યા હતા ત્યારે પૌલ એગ્લેક નામનો

એક જરમન તખીય સીરીલીસનાં દરદ માટે કોષ અકસીર દવા શોધી કહાડવાનાં અનેક પ્રયોગો કરી રહ્યા હતા. તેના એક કામમાં વળી હાટા નામનો એક જાપાનીઝ તખીય તેને મદદ કરતો હતો. સંખ્યા-બંધ પ્રયોગો નિષ્ફળ નીવડ્યા પણ પૌલ એરલેક હિંમત હાર્યો નહિ. છેવટે તેણે સોમલમાં ખીજ દવાઓ મેળવીને એક નવીજ દવા તૈયાર કરી અને તે વડે તેણે ૬૦૬ અખતરા કરી જોયા પછી તેની ખાત્રી થઈ કે એ દવા જરૂર સિરીલીસનાં જંતુઓનો જડમુળથી નાશ કરી શકશે. ૬૦૬ અખતરા પછી હાથ લાગેલી એ દવાને તેણે, દુનિયા સમક્ષ તે રજુ કરતાં, નામપણુ ‘નંબર ૬૦૬’ એવું આપ્યું પણ એ દવા “સાલ્વરસન” ના નામે પણ ઓળખાય છે.

સાલ્વરસન

આ “સાલ્વરસન” યા ‘નંબર ૬૦૬’ પીળા રંગની એક લુકી છે. તેમાં સોમલનો મુખ્ય ભાગ છે. એ બહુ નાની નળીમાં તેને સંભાળથી પેક કરવામાં આવે છે કેમકે જો તેને હવા લાગે તો તુરત વિકારી બની જાય છે. પૌલ એરલીકની આ દવા જાહેરમાં આવ્યા પછી ખીજ ધણા દેશના વિદ્વાન તખીયો અને રસાયણીઓ એના જોવીજ કેટલીક દવાઓ તૈયાર કરી છે અને તે “આરસીવન” “આરસીનો બેન્ઝોલ”, “આરસીનો બીલીન” વગેરે નામથી જાહેર થઈ છે.

નંબર ૬૦૬ નો ઉપયોગ કરવાની રીત.

નંબર ૬૦૬ની દવામાં સોમલનો મુખ્ય ભાગ હોવાથી તેનો ઉપયોગ અનુભવી ડોક્ટરને હાથેજ થવાની ખાસ જરૂર છે. સાલ્વરસન નંબર ૬૦૬ તખીયો ત્રણ રીતે વપરાય છે.

ઇન્જેક્શન.

(૧) એ દવા સોય (ઇન્જેક્શન) વડે માસના લોચામાં દાખલ કરવામાં આવે છે તેને “ઇન્ત્રા મરક્યુલર ઇન્જેક્શન” કહેવામાં આવે છે.

(૨) ચામડીની અંદર એ રીતે તે દવા મુકવામાં આવે તેને “સબ કમુટેનીઅસ ઇન્જેક્શન” કહેવામાં આવે છે.

(૩) એ દવા લોહીની રગોમાં દાખલ કરવામાં આવે તેને “ઇન્ત્રાવિન્સ ઇન્જેક્શન” કહેવામાં આવે છે.

રગોમાં દાખલ કરવાનાં “ઇન્ત્રાવિન્સ ઇન્જેક્શન” નો ઉપયોગ વધારે ગુણકારક માલુમ પડ્યો છે. એ પ્રયોગ દેશ પરદેશની તબીબી કોન્ગ્રેસે પણ વખાણેલો અને મંજૂર રાખેલો છે. આ દવાના ઇન્જેક્શનોથી શરીરના બીજા કોષ ભાગોને નુકશાન થતું નથી અને સિફ્ટી-લીસ-વીરફોટકના જંતુઓનો નાશ થાય છે. દવાની કોંમત પણ એકંદરે ઘણી થોડી છે બાદશાહી કમીશન સંમુખ પડેલી જીવ્યાનીમાં પણ આ દવાથી દરદીઓને ઘણો ફાયદો થયેલો જણાવવામાં આવ્યો હતો તેમજ લશ્કરી અને ખાનગી હોસ્પિટલોમાં પણ તેના ઉપયોગથી ઘણો ફાયદો થતો હોવાનો અનુભવ મળેલો છે.

પ્રકરણ ૨૨ મું.

સિદ્ધિલીસ યાને વિરફોટકના નવા જીના ધલાજો.

એ દરદની સારવાર કરવાની રીત.

આગળ જણાવેલી હકીકત ઉપરથી વાંચનાર સારી રીતે સમજી શકે તેમ છે કે, સિદ્ધિલીસ-વિરફોટકનો ધલાજ ધરમેળ કરવો એ કોઈ રીતે સલામતી બરેલું નથી. દરદીએ પોતે પણ કેટલીક સુચનાઓ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે. જે તે સમજી હોય તો તેણે નીચેની સુચનાઓ ધ્યાનમાં રાખવાથી જરૂર જરૂરી સાજો થવાની તે આશા રાખી શકશે:-

- (૧) દરદીએ પોતાની સામાન્ય તખીયત સાચવી રાખવી;
- (૨) દરદીએ શીકર, ચિંતા મનમાંથી બીલકુલ કઢાડી નાખવા;
- (૩) દરદીએ દારૂ અને તંબાકુનો ઉપયોગ તુરતજ બંધ કરવો;
- (૪) દરદીએ ઉજાગરો, મસાલાદાર ચટાકેદાર ખોરાક અને મોજીલાં જીવનનો ત્યાગ કરવો.

(૫) સંસાર વૈલવ બીલકુલ તજવો અને સાદો ખોરાક ચાલુ કરવો.

(૬) પાનસોપારી ખાવાનું બંધ કરવું.

(૭) કબજાઆત રહેતી હોય તો તેનો ધલાજ તરત કરવો.

(૮) ગરમ પાણી વડે ન્હાવું.

(૯) શરદીવાળી જગ્યામાં રહેવું કે ફરવું નહિ.

(૧૦) સાધારણ ગરમ પાણીથી કાગળા કરી મ્હોટું દરધડી સાફ રાખવું.

સિદ્ધિલીસના રોગથી વધારે હેરાન કયા પુરુષો થાય છે ?

દારના શોખીન માણસો તેમજ જે અતિશય વિદ્વાસી પુરુષોને મોટી ઉંમરે પહોંચ્યા પછી સિદ્ધિલીસનું દરદ લાગુ પડ્યું હોય તેઓ વધારે હેરાન થાય છે તેમજ જે માણસોને ક્ષય, મીડી પીશ્વાગ, સંધીવા કે મુરદાનું કાંઈ દરદ હોય તેઓ પણ સિદ્ધિલીસનું દરદ થતાં બહુ પીડાય છે.

પારાવાળી દવા કેવી રીતે બદનામ થઈ ?

દરદ ચોવીસ કલાકમાં અને જડમુળથી નાશ કરવાની જાહેર ખબરો આપનારા અને 'ગેરંટી' આપનારા ઉંટ વૈદ્યોએ જેટલી ખરાબી કરી છે તેટલી ખીજ કાઢ્યે કરી નથી. સિદ્ધિલીસ માટે પારાની દવા બેમુલ્ય હોવા છતાં તે બદનામ થઈ તેનું કારણ એજ હતું કે એ દવા ઉંટ વૈદ્યો અને નીમ હકીમોના હાથમાં જઈ પડી અને તેનો તેમણે સમજ્યા વગર આંધળીયાં કરી ગમે તેમ દુરપયોગ કર્યો હતો.

સુખમ્મના એક કહેવાતા રાજવૈદ્યે પોતાના દરદીને ખવડાવેલી પારાની દવાએ વાળેલી મહોંકાણુ.

ખીન અનુભવી માણસોના હાથે પારાની બનાવટવાળી કાંઈ દવાનો ઉપયોગ થાય તો તે કેટલું જોખમ ભરેલું થઈ પડે છે તેનો એક

અચુક પુરાવો આ લખનારે જાતે અનુભવ્યો છે. ૩૫-૪૦ વરસની ઉંમરના એક શખસને હાંફણની ખીમારી હતી. સંખ્યાબંધ અંગ્રેજી દવાઓ વાપરી જોવા છતાં ફાયદો નહિં થયો ત્યારે તેઓ એક જુના વૈદરાજ પાસે ગયા. મુંઝવણ એ વૈદરાજે હાંફણનું દરદ મટાડી આપવાનું બીકું ઝડપ્યું અને દરદીને દિવસમાં ત્રણ વખત પાનના રસમાં ખાવા માટે છ પડીકાં આપ્યાં. દવા દરદીએ ખાવા માંડી અને મ્હોકું આવ્યું. એટલે દરદીના મ્હોડામાંથી લાળ ધોધબંધ વહેવા લાગી પછી તો દરદીથી ખોરાક લેવાતો બંધ થઇ ગયો અને તેનામાં નબળાઇ વધી પડી. દરદીએ આથી કંટાળી પાછા મુંઝવણ એક નામચીન તબીબને જોલાવ્યા. એ તબીબે તેની હાલત, મ્હોડામાંથી નીકળતી લાળ અને તેની દુગંધ વગેરે ધ્યાનમાં લઇને તુરંતજ જણાવ્યું કે, “તમને કોષ્ટએ પારો ખવડાવ્યો છે.” એ તબીબની સારવારથી જો કે દરદી જ્ઞાન થમા પણ પારાની અસરથી તેમના બધા દાંત ઢીલા પડી હાલતા થઇ ગયા અને છેવટે પડીજ ગયા. એમ વૈદરાજે હાંફણ કદાડનાં પહેલાં એ દરદીને ખીચારાને દાંત વીનાલો કરી નાખવાની મહોંકાણુ કરી મુકી હતી.

સોમલની બનતી દવાઓ.

પારાની બનાવેલી દવાઓ જેવીજ અસરકારક સોમલની દવાઓ. થઇ પડે છે અને તેથી યુરોપના અનેક રસાયણ શાસ્ત્રીઓએ તેની સખ્યાબંધ દવાઓ બનાવેલી છે. અને તે અકસીર નીવડી છે પણ માત્ર ધ્યાનમાં રાખવાનું એજ છે કે દરદીની હાલત અને દરદનો પ્રકાર સમજીને તેનો ઉપયોગ કરી જાણનાર વૈદ ડોક્ટરના હાથેજ એ દવાઓનો ઉપયોગ થવો જોઇએ-એમાગુ ઉંટ વૈદોના હાથે નહિં.

આયોડાઇડ્ઝ.

એજ રીતે પોટાશ્યમ આયોડાઇડ, સોડીયમ આયોડાઇડ, એમો-
નિયમ આયોડાઇડ પણ એ દરદ ઉપર એવાંજ અકસીર જણાયાં છે.
તે આયોડીનમાંથી બનાવેલી દવાઓ છે. ડબ્લીનના એક તબીબે જોયું
કે પારાની દવાઓ વાપરીને ઉંટ વૈદો દાટ વાળે છે. એ સ્થિતિ દુર
કરવાની ખાસ જરૂર છે અને ૧૮૩૬ માં એ તબીબ ડોક્ટર વોલેસે
સિરીલીસનાં દરદ ઉપર આયોડીનની ઉપર જણાવેલી દવાઓ વાપરવાની
શરૂઆત કરી હતી.

નંબર ૬૦૬ ની દવા સંબંધી ગેરસમજ.

નંબર ૬૦૬ વાળી દવા જાહેરમાં મુકાબ ત્યારે કેટલાકે એવી
ખોટી માન્યતાને વશ થયા હતા કે એ દવા સિરીલીસના દરદીના
શરીરમાંથી બનાવેલી રસી છે. પણ એ વાત તદ્દન ગલત છે. નંબર
૬૦૬ રસાયણ પ્રયોગથી બનાવેલી સોમલનો મુખ્ય ભાગ ધરાવતી
અકસીર દવા છે.

પાણી એક દવા તરીકે.

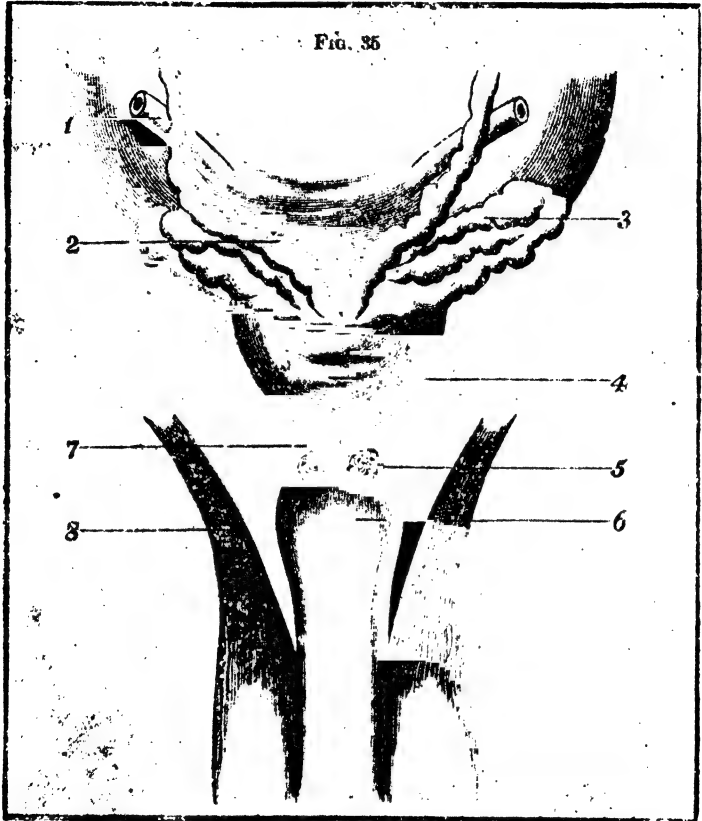
વળી હાઇડ્રોથિરેપી એટલે કે પાણીના પ્રયોગથી દરદો સાજાં
કરવાની પદ્ધતિ મુજબ જોતાં પાણીથી પણ આ દરદ ઉપર કેટલોક
ફાયદો થાય છે. ગરમ પાણીએ ન્હાવાથી, ગરમ પાણીનાં પોતાં
મુકવાથી અને દરદનું ઝેર પસીના મારફતે નીકળી જાય એવી રીતે
પાણીના કેટલાક પ્રયોગોથી તથા ટરકીશ-આથના પ્રયોગથી પણ
આ દરદના દરદીઓને ફાયદો થાય છે.

તખળા અને દરદી મા-આપોનાં બાળકોના નમુના.

- ૧ : ખંડીના દરદથી હેરાન થતા મા-આપનું બાળક.
- ૨ : ગરીબીમાં વસતા મા-આપનું બાળક.
- ૩ : મીઠાણ અને ખરાબ સ્વભાવનાં મા-આપનું બાળક.
- ૪ : દારૂડીઆ, તંબાકુ અને હસ્તદોપતી લતવાળા મા-આપનું બાળક.
- ૫ : બલ્લા અને પ્રમાણીક સ્વભાવનાં મા-આપનું તદ્દરે સત બાળક.

પુરૂષનાં જનન અવયવો

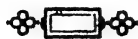
૧ : ગુરદામાથી પેશાબને ટુકડામાં લઇ જનારો નળીઓ. ૨ : પુરૂષની ગોળી-ઓમાં ઉત્પન્ન થતી ધાતુને 'સમિનલ-વેકિસલમાં' એકઠી કરવા માટે લઇ જનારો નળીઓ. ૩ : એકઠી થતી ધાતુની ટાંચળી. ૪ : પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડસ. ૫ : કુપર્સ ગ્લેન્ડસ. ૬ : મુત્ર માર્ગ-પેશાબની નળી.

ઑરગેનોથિરેપી મુજબ બનાવેલી દવાઓનો ઉપયોગ.

એજ રીતે એમ પણ માલુમ પડ્યું છે કે, ડોક્ટરોએ સિફિલીસનું દરદ મટાડવા માટે ઑરગેનોથિરેપીની વિદ્યાને આધારે બનાવેલી થાઇરોડાઇ, પેરા થાઇરોડાઇ, ઓવરીન અને ગોળીઓના કસવાળી કેટલીક દવાઓનો સમજદાર અનુભવી ડોક્ટરો તેમ કરવામાં કેટલીક રીતે ફત્તેહ પામ્યા છે. પણ એ દરદ એટલું ગહન છે કે, અધકચરા કે લેભાગુ માણસોના હાથે કાઠ પણ પદ્ધતિદ્વારા આવાં દરદીની સારવાર કરવા કરાવવામાં ભારે જોખમ સમાયલું છે એ વાત કદીપણ ભુલવી જોઇએ નહિં.

પ્રકરણ ૨૩ મું.

કામોંધતા.

કામોંધતા—હવસ પરસ્તી એ એક જાતની મનની વિકારી દશાનું પરિણામ છે. તેનો મલાજ કોઈ દવાદાર નહિં પણ સારી સોજત અને સારા આચાર વિચારથી મન ઉપર કાણુ મેળવવો એજ છે. સમજી માણુસો કામવાસના અને વિદ્વાસી જાવનાના ગુણામ નહિં બની જતાં અમુક નિયમમાં રહી ઉપભોગ ભોગવે છે અને તેવી રીતે મન ઉપર અંકુશ રાખવામાં આવે નો નેમને કદી પણ તે માટે પરતાવું કે હેરાન થવું પડતું નથી. પણ જ્યારે મનને એકગામ છુટું મુકી દેવામાં આવે અને કામવાસના મન ઉપર શિરજોરી ભોગવવા પામે ત્યારે પછી માણુસને કામવાસના સંતોષવા સીવાય બીજું કાંઈ કામજ કરવાનું હોય એવું સુઝતું નથી પરિણામે તે પોતાનાં શરીરની ખરાબી કરે છે. અને પોતાની સ્ત્રીનાં શરીરની પણ ખરાબી કરે છે, પોતાનાં બાળબચ્ચાંની ખરાબી કરે છે એટલુંજ નહિ પણ આખી જનસમાજને તેવાં માણુસો જોખમ ભરેલાં થઈ પડે છે. કારણ કે એવી રીતે મન ઉપરનો કાણુ ખોઈ એટલાં માણુસો પછી તો જ્ઞાનભુજા ઝનુની અને એવા તો વિચાર-વિવેક શુન્ય બની જાય છે કે તેમને કામોંધજ કહેવા પડે છે.

જીદા જીદા દેશોમાં કામનું પ્રમાણ.

કામવાસના માણુસ માત્રમાં હોવી જોઈએ પણ તે હદમાં અને પ્રમાણસર હોવી જોઈએ. અમ હોય ત્યારેજ તે આરોગ્ય રક્ષક થઈ પડે

પ્રજોત્પત્તિ માટે જીદાં જીદાં માણસોમાં જીદા જીદા પ્રમાણમાં કામવાસના હોય છે પરંતુ કોઈ માણસમાં કુદરતે તે મધ્યમસર સરજેલી હોય છે જ્યારે કોઈમાં તે વધારે પડતી જોવામાં આવે છે. મધ્યમ પ્રકારની રતુવાળા કે ઠંડીવાળા મુલકોમાં વસ્તાં માણસોમાં કામવાસના ઘણી ઉશ્કેરાયેલી જોવામાં આવતી નથી. પણ ગરમ દેશોમાં વસ્તાં માણસોમાં એ વાસનાનું જોર વધારે જોવામાં આવે છે. અમેરિકાનાં વનદારોમાં કામવાસના મધ્ય પ્રમાણમાં ખીલેલી હોવાથી તેઓ પોતાના મન ઉપર સારી રીતે કાણુ રાખી શકે છે છતાં ત્યાં પણ કોઈ યુવાનો એટલા ઉશ્કેરાયેલી હાલતના જોવામાં આવે છે કે, તેઓ પોતાની જીંદગી અને આખરની પાયમાલી કરે છે. ઉગતી જવાનીમાં ધંધા રોજગારમાં પડતાં નેવાર તેઓ જ્યારે જીવાન સ્ત્રીઓના સમાગમમાં આવે છે ત્યારે તેમનાથી પોતાના મનની ખરી હાલત કોઈ રીતે છુપાવી શકાતી નથી. જીદા જતાવનારા અને જીદા વેચનારાઓની દુકાનોના કંટાળાક યુવાન નોકરો કોઈ જીવાન સ્ત્રીને જીદા પહેરાવતાં પહેરાવતાં પોતાના મગજ ઉપરનો અંકુશ ખોઈ ખેંચા હોય એવા દાખલા નોંધાયેલા છે. સ્ત્રીઓમાં પણ મગજની એવી હાલત હોવાના દાખલા પણ મળી આવે છે.

ઘડપણમાં વધતો કામનો ચડસ.

એથી પણ વિશેષ જાણવાજોગ તો એ છે કે, વૃદ્ધ અને આધેડ ઉંમરના સ્ત્રી પુરૂષો પણ કામવાસનાથી મુક્ત થતાં નથી ડોક્ટર ટેલર કહે છે કે, પંચાવન વરસની ઉંમરનાં માણસોને પણ કામવાસનાથી પીડાતાં તેણે અનુભવ્યા હતાં એટલુંજ નહિ પણ તેમનામાં કામવાસના

ત્રીશ વરસનાં યુવાનોના જેટલીજ તીવ્ર જણાતી હતી. ફળવાયેલા, યુદ્ધિશાળી અને ધર્મપરાયણ માણસો પણ તેમનો સ્વભાવ તીવ્ર હોવાથી કામાસક્ત વિશેષ હોય છે.

એવી પ્રકૃતિના પુરૂષો કાયદાના સપાટામાં આવી જવાની પણ દરકાર કરતા નથી. તેમનો કામ હૃદયહાર ઉશ્કેરાઈ જાય ત્યારે તેઓ જાનબુલા થઈ જાય છે અને માત્ર વ્યભિચારમાંજ સંવ્રણું સુખ સમજી સ્ત્રીઓને ફેસલાવી જવામાં કે બળજબરી વાપરવામાં મોજ માને છે.

એક કામાંધની કહાણી.

પ્રખ્યાત જરમન તત્ત્વીય કેક્ટ એવીજ એક દાખલો આપતાં લખે છે કે, કેરટેકર નામનો એક શખ્સ ૫૩ વરસની ઉમરનો હતો. તે મધ્યમ પ્રમાણમાં દારૂ પીતો હતો. સ્વભાવે તે કામાતુર હતો. પોતાની પરણેતર સાથે તેણે ૨૮ વરસ ગાળ્યાં હતાં તે દરમ્યાન તે તેણીને ઘણો ત્રાસ દાયક થઈ પડ્યો હતો. કામ પ્રસંગે તે એટલો તો ઝનુની થઈ જતો કે તે ધુજતો અને હાંશી જતો હતો. તેની સ્ત્રીને મન તે એવો તો આક્રમક સમાન લાગતો કે બનતાં સુધી તે તેનાથી દુરજ રહેતી. એક વખત કેરટેકરે તેની નિર્દોષ સાળી ઉપર બળાત્કાર કર્યો અને પરિણામે તે બાઈ એક બાળકની માતા થઈ. સને ૧૮૭૩ માં કેરટેકર પોતાની એ સાળીને પોતાને ઘેર લેઈ ગયો અને એક ઘરમાં બે સ્ત્રી રહેતી થઈ. વરસો વીતતાં ગયાં, તેમ તેમ કેરટેકરનો હવસ વધતા ગયો પણ તાકાત ઘટતી ગઈ અને ૧૮૯૨ માં કેરટેકરે એક સ્ત્રીને પીરોલથી ધમકી આપી તેના ઉપર બળાત્કાર કરવાની તજવીજ કરી હતી.

કેરેકર બોજી રીતે સારી ચાલચલણનો અને શાંત સ્વભાવનો. આણુસ જણાતો હતો પણ તેનામાં નીતી અને વિવેક જેવું કંઈ જોવામાં આવતું નહોતું.

સ્રી પુરૂષોમાં કામવાસના કયારે વધે ઘટે છે ?

હરકોષ નિષ્કલંક અને તંદુરસ્ત માણસમાં તેની ઉમર, બાંધો, કદ અને તેની જીંદગી ગુજરવાની રીતના પ્રમાણમાં પ્યારના ઉમળકા વધે ઘટે છે. જુવાનીની શરૂઆત થયા પછી એ ઉમળકા વધવા માંડે છે અને જ્યારે જુવાની પુરેપુરી ખીલી રહે છે ત્યારે એ વાસના પણ પુર-મહારમાં આવી જાય છે. વીશ્યથી ચાલીશ વરસની ઉમર સુધીમાં તેનું જોર બહુ ઉછળી રહ્યા પછી એ વાસના ધીમે ધીમે ઘટવા માંડે છે.

સ્ત્રીની કામવાસના ઘટવા વધવાનો વખત.

સ્ત્રીઓમાં કામ પુરૂષો જેટલો જોવામાં આવતો નથી. કેટલીક સ્ત્રીઓ તો પુરૂષો તરફ તદ્દન બેદરકાર રહે છે પણ જ્યારે સ્ત્રીઓમાં કામવાસના સામાન્ય હૃદ કુદાવી જતી જોવામાં આવે ત્યારે તબીબો તેને એક પ્રકારના દુઃખ કે દરદની નીશાની રૂપે માને છે.

ક્ષયનાં દરદવાળી સ્ત્રીઓનો કામ.

તબીબો કહે છે કે, ક્ષયનાં દરદવાળી સ્ત્રીઓની સ્થિતિ દયાજનક હોય છે કારણ કે ક્ષયની છેલ્લી પાયરી વખતે પણ દરદી સ્ત્રીના હૃદયમાં કામ પ્રકટેલો રહે છે અને તે કામના ઉમળકા અનુભવતી જણાય છે. જોઈ એમ માનવામાં આવે છે કે સ્ત્રીની જુવાની ઉતરવાનો સમય થાય

ત્યારે તેના હૃદયમાં કામનો જોસ પ્રકટી નીકળવાનો સંભવ રહે છે પણ જરમન તળીય કિશ એ વિચાર સાથે મળતો થતો નથી.

સ્ત્રીને અમુક વસ્તુઓ ખવરાવવાથી પણ તેમનામાં કામનો જોસ વધારે પ્રકટી નીકળવાનો સંભવ રહે છે.

ઇતિહાસમાં નોંધાયેલી કામાંધ સ્ત્રીઓ.

તળીઓ એમ માને છે કે કામાંધપણનો ગુણ પણ ઓધે ઉતરે છે. આજના જમાનામાંજ માત્ર કામાંધ સ્ત્રીઓ નજરે પડે છે એવું નથી. ઇતિહાસમાં એવી સંખ્યાબંધ સ્ત્રીઓનાં નામ નોંધાઈ ચુક્યાં છે. રોમન ઇતિહાસમાં મેસલીના, એગ્રીપીના, લિવીયા, મેનેનિયા, પપીયા વગેરે સ્ત્રીઓનાં એવાં વર્તનની તવારીખ મળી આવે છે.

પ્રખ્યાત લેખક લમ્બ્રોસો એવી સ્ત્રીઓના કેટલાક દાખલા આપતાં જણાવે છે કે, “એક સ્ત્રી પોતાના નોકર સાથે નાસી ગઈ હતી.” ટેકસાસમાં એક સ્ત્રી એવી તો કામાંધ હતી કે શહેરમાં વસતા બધા લકડંગા તાલીમવાળે તેના આશક હતા; એક આખરદાર ધણીની સ્ત્રી પોતાના ધણીને છોડી વેશ્યાનો ધંધો કરવા ચાલી ગઈ હતી; એક કામાંધ સ્ત્રીએ એક કડીઆ ખેતારી ઉપર નામોશી ભરેલા પ્રેમપત્રો લખેલા મળી આવ્યા હતા અને આખરે તે સ્ત્રી તે ખેતારીને વશ થઈ હતી.

અગ્નયન કામી સ્ત્રી.

લમ્બ્રોસો એક અગ્નયન કામી સ્ત્રીની વાત કહેતાં લખે છે કે, એક બહુજ ધર્મચુસ્ત સ્ત્રી પોતાના ટેબલના એક ખાનામાં ભક્તિભાવ

અને પ્રાર્થનાનાં પુસ્તકો રાખતી હતી પણ તેજ ખાનામાં તેની બાજુમાં બિજાસ લખાણોવાળાં પુસ્તકો અને અમુક દવાઓ રાખતી હતી અને તે દવાઓથી તે કેટલાક મરદોને રીઝવી પોતે પણ રીઝતી હતી.

કામાંધપણની બીમારીના ઇલાજો.

આવી રીતે સ્ત્રી-પુરુષોમાં કામ બડકી ઉઠવાનું કારણ એ હોય છે કે તેમનાં જ્ઞાનતંતુઓમાં કાંઈ બીમારી હોય છે. કામાંધપણ ઓછું કરવા માટે ક્લોરેટોન, ટ્રોમાઇડ કોમ્પાઉન્ડ એનેકસીર વગેરે દવાઓ ઉપયોગી થઈ પડે છે. ડોક્ટરો તે ઉપરાંત કેમ્ફર, કેમ્ફેરોનો ટ્રોમાઇડ, હાયોસાયમીન, લુપ્યુલીન વગેરે દવાઓનો ઉપયોગ પણ કરે છે. એવાં માણસોએ, ખુલી હવામાં હરવું ફરવું ઠંડા પાણીથી નહાવું. વગેરે મન અને શરીરને શાંત રાખનારા ધરગતુ ઇલાજો પણ યોજવા હીક થઈ પડે.

પકરણ ૨૪ મું.

કામજ્વાળા.

પુરુષનાં વીર્યને લાગુ પડતાં દરદો વિષે લખ્યા પછી હવે આ પ્રકરણમાં પુરુષના ગુપ્ત ભાગને થતા એક વિચીત્ર દરદ વિષે કાંઈક લખીશું. મદનને વશ થયલા પુરુષો એમ માને છે કે, બધું સુખ માત્ર સ્ત્રી-સંગમાંજ સમાયલું હોય છે પણ એવા પુરુષોને કોઈ વખત અંગ્રેજીમાં જેને “પ્રાયપિઝમ” કહે છે તેવું દરદ થઈ આવે છે. એ દરદ માટે ગુજરાતી ભાષામાં કોઈ ચોક્કસ શબ્દ મળી આવતો નથી પણ આપણે તેને “કામજ્વાળા” એવું નામ આપીશું. હિંદી શબ્દકોષમાં તેને ‘કામ અગન’ નામ આપ્યું છે.

“કામજ્વાળા” પીછાનવાની રીત અને તેના કારણ.

અતિશય કામાસક્ત થવાનો શો અર્થ છે તે જે માણસોને આ ‘કામજ્વાળા’નું દરદ લાગુ પડી જાય છે તેઓજ સમજી શકે છે. અતિ કામાસક્ત થવામાં સ્વર્ગનું સુખ સમાયલું નથી. પણ જીંદગીને ખારી ઝેર જેવી કરી મુકે એવું જોખમ સમાયલું છે.

તંદુરસ્ત પુરુષને કામવાસના થઈ આવે ત્યારે તેનું ગુપ્ત શરીર સતેજ બને એ તો વાજબી છે. કેમકે તેની મનકામના પાર પડ્યા પછી પાછું તે શાંત હાલત અપત્યાર કરે છે. પરંતુ કામજ્વાળાનાં દરદીની સ્થિતિમાં એ વિચીત્રતા હોય છે કે, પોતાની મનકામના પુણ્ય

આ પછી પણ તેનું શુદ્ધ શરીર જાંત હાલત ધારણ કરતું નથી. કેટલાકોની એવીજ હાલત કલાકો અને દિવસો સુધીજ નહિ પણ અઠવાડીયાં સુધી કાયમ રહે છે. એ હાલતમાં દરદીને કાંઈ કામવાસના રહેતી નથી પણ તેને બીજી ઘણી રીતે વેદના થાય છે. આ દરદ થવાનાં કારણો તરીકે એમ માનવામાં આવે છે કે, પુરુષની વીર્યની કોથળીમાં કાંઈ વિકાર પેદા થયો હોય ત્યારે તે પુરુષની એવી સ્થિતિ થઈ પડે છે.

પુરુષની કામજવાળા વધારવા ઘટાડવાના ઇલાજ.

આ બાબતમાં એટલું ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું કે કામવાસનાની નીચમીત હાલત બગડે ત્યારેજ એવી અનિયમીત હાલત થઈ પડે છે સ્ત્રીસંગ લાંબો વખત તજ દેવાથી પુરુષની નીચમીત કામવાસના વધે છે કેટલાક ઉત્તેજક ઇલાજો લેવાથી પણ તેમાં વધારો થાય છે. પણ તેવી કામવાસના અનિયમીત ગણાય. સ્ત્રીઓના મનની પણ એવી હાલત કેટલીક વખત થાય છે પણ પુરુષોમાં એવા દાખલા પ્રમાણમાં વધારે જોવામાં આવે છે.

બાળકોમાં કામજવાળા.

કેટલીક વખત તો આ કામજવાળાનું દરદ બાળકોમાં પણ જોવામાં આવે છે. ત્યારે સ્વાભાવિક રીતે એવો કોઈ પ્રશ્ન કરે કે શું બાળકો પણ કામાસકત હોય છે ? બાળકોમાં કામાસકતપણું સંભવતું નથી પણ તેમની એવી હાલત થવાનાં કોઈ બીજાંજ કારણો હોઈ શકે છે. બાળકોની ઇંદ્રિ ઉપરની ચામડી વધારે લાંબી કે તંગ હોવાથી કે

પીશાબનાં પુકામાં પથરી હોવાથી અથવા સફરામાં કરમનો રોગ થવાથી બાળકોને એ દરદ લાગુ પડી શકે છે.

પુરૂષોને કામજવાળા લાગુ પડવાનાં કારણો.

‘પ્રાયપિઝમ’ જેને આપણે કામજવાળા નામ આપ્યું તે દરદ પુરૂષોને પીશાબના પુકામાં પથરી પાકવાથી અથવા તો મુત્રમાર્ગના પાછલા ભાગમાં પથરી જામી જવાથી લાગુ પડે છે. એ વિકાર, અને વિકારનું સ્થાન શોધી કઢાડવાનું કામ એક કુશળ તબીબજ કહી શકે અને તેનો આબાદ ઉપચાર પણ કોઈ કુશળ સરજજન કરી શકે.

જે માણસને પ્રમેહનું દરદ થઈ ચુકેલું હોય તેઓની પણ એવી હાલત થાય છે પણ બનતાં સુધી તેમને એ પીડા રાતની વખતેજ સતાવે છે.

વિષયી માણસો તાકાત વધારવા અથવા સ્ત્રી-સંગ લાંબો વખત સુધી નીભાવવા માટે કોઈ દવાનો અવિચારીપણે ઉપયોગ કરતા હોવાથી પણ તેને આ કામજવાળાનું દરદ થાય છે.

બરડાના કાંઠાને, મગજના અમુક ભાગને, પુરૂષની ગોળી અને ગુદાની વચ્ચે આવેલી જગા જેને ‘પેરિનીયમ’ કહે છે તેના ઉપર માર પડવાથી કે કાંઈ ઇજા થવાથી પણ કામજવાળા લાગુ પડે છે.

દારૂડીઆઓ અને બિચારીઓને તો એ દરદ લાગુ પડવાને ખાસ સંભવ છે.

ખીજાં કારણોથી બ્યારે એ ખીમારી લાગુ પડી હોય ત્યારે તે સ્હેલાઈથી સાજી થઈ શકે છે પરંતુ જે માર વાગવાથી કે ઇજા થવાથી આ ખીમારી લાગુ પડે તો તે મટવી મુશ્કેલ થઈ પડે છે અને કેટલીક વખત તો તે પ્રાણહાતક પણ નીવડે છે.

પ્રકરણ ૨૫ મું.

સંસારમાં વાગતાં નખખોદનાં નગારાં !

આ પ્રકરણમાં હવે માણસ જાતનાં સંસારનું નખખોદ વળી એવાં જે નાલેશીભર્યાં વતનો આજે ઠેકઠેકાણે જોવામાં આવે છે. તેનું કાંઈક વર્ણન કરીશું.

એક સ્ત્રીને છવીસ વરસમાં બાવીશ બાળક.

કામાસકત-વિષયાંધ ધણીએ પોતાની હેરાનીયત ભરી ખાસી-યતના સંતોષને ખાતર સ્ત્રીઓની કેવી પાપમાલી કરે છે તેના સંબંધમાં લખતાં એક વિદ્વાન તખ્તીય પોતાના અનુભવમાં આવેલા એક દાખલાનું વર્ણન નીચે પ્રમાણે આપે છે :—

“એક સ્ત્રી તેને પોતાના મ્હેરા ઉપર થયેલાં ‘લુપસ’ (Lupus) નાં દરદની સારવાર કરાવવા મારી પાસે આવી. દરદની હકીકત કહેતાં તે બાપ્તએ જણાવ્યું કે તેની ઉંમર ૪૨ વરસની હતી અને તે ૧૬ વરસની ઉંમરે પરણી હતી. અર્થાત્ લગ્નનાં છવીશ વરસ દરમ્યાન તેને ૨૨ બાળકો થયાં હતાં, જેમાંથી ૮ હયાત હતાં, ૭ મરી ગયાં હતાં અને ૭ અધુરે માસે ગયાં હતાં.”

આ સ્ત્રીની તખ્તીયત ઉપર આવી ઉપરાસાપરી સુવાવડો આવવાથી કેવી માઠી અસર થશે અને એ બાળકોની જીંદગી પણ કેવી કંગાળ નીવડશે તેનો તેના ધણીને કાંઈ પણ ખ્યાલ કદી આવ્યો

હશે ? એ સ્ત્રીને પોતાનાં બાળકને ઉઘેરવા જોડો પશુ સમય મળ્યો નહિં એ વાત પશુ એ વિષયાંધ ધણી પોતાની કામવાસનાને પંપાળવા-પોષવામાં મસ્તુત થતાં ભુલીજ ગયો. કેટલાક પુરૂષો એમજ સમજે છે કે સ્ત્રી એટલે બાળકને જન્મ આપનારો સંયો અને પુરૂષને ‘જી, હા’ કહેનારું પુતળું. પશુ તેઓ સમજતા નથી કે તેઓ એવા અવિચારી વર્તનથી લગ્નનાં હકનો દુરપયોગ કરે છે. એવા પુરૂષોને ડોક્ટરો, વૈદો, વિદ્વાનો, અને ધર્મગ્રંથો ધણો ધણો બોધ આપી ચુક્યા છે અને હજુ પશુ આપે છે, પશુ એવા હવસી માણસોના મગજમાં એ વાત બીજકુલ ઠસતીજ નથી. સ્ત્રી કમજોર-દુર્બળ બની રોગીષ્ટ થઈ જાય અથવા આ દુનિયાનો ત્યાગ કરી જાય તો પોતાનો સંસારજ ધુળધાણી થઈ જાય એ વાનની પશુ તેમને ફીકર રહેતી નથી એ ખરેજ અજબ જોવું છે.

ચેપી દરદવાળાની સ્ત્રીની દુદ્દંશા.

બીજી તરફ આપણે એવા દાખલા જોઈએ કે, એક સદ્ગુણી, સમભુ અને રૂપાળી જુવાન સ્ત્રી સાથે માણસ લગ્ન કરે તે પછી થોડાજ સમયમાં તે સ્ત્રી બીમાર પડે છે, બહુ પીડાય છે અને કાષ્ઠ વખત તો તેના શરીર ઉપર એવું વહાડકાપ કરવું પડે કે, જેથી તેનાં રૂપ અને જુવાની ટળી જાય અને તેને બીજકુલ સંતાનજ ના થાય, વાંઝણીજ રહે એવી સ્થિતિ પશુ થઈ જાય છે. એ રીતે એ બાઈની આખી જીંદગીની ખરબાદી થઈ જાય છે કારણ કે પછી તે ભાગ્યેજ કાષ્ઠ દહાડો સાજી હોઈ ફરી ફરી શકે છે. એવી હાલતમાં વળી જો તે

બીચારીને એકાદ બાળક પ્રાપ્ત થાય તો તે જરા હરખાય. પણ આખરે તેમાં પણ તેને આનંદ અને સુખને બદલે રોજ સંતાપ-કલેશ ભોગવવો પડે છે કેમકે એ કમનશીબ બાળક પણ, કાંઈ ખોડખાં-પણુવાળું, કદરૂપું અને રોગીળટ હોય છે.

એ સ્ત્રીની તેમજ તેના બાળકની એ બધી દુઃશા માત્ર પેલા પરણનાર શખ્સનાં સિદ્ધિલિસનાં દરદના લાગેલા ચેપતુંજ પરિણામ હોય છે, પણ એવા માણસો બીજા જીવોને એવી પાયમાલી ભરી હાલતમાં ગરક કરી નાંખતાં પણ અચકાતાજ નથી. ખરી રીતે એવાં દરદોવાળા માણસોને કાયદાની રૂએ લમ કરવાની મના થવી ઘટે છે.

પુરુષનું ધાતકીપણું.

વધારે ગંભીર ધાતકીપણું તો એ છે કે, એવી કમનશીબ સ્ત્રીઓના ધણીઓ સારી રીતે જાણીતા-સમજતા હોય છે કે, સ્ત્રી બીચારી તેમનાજ પાપે હેરાન થાય છે છતાં તેઓ તેમને કોઈ અનુભવી, કુશળ ડોક્ટર વૈદની સલાહ લેવા દેતા નથી કે સારવાર કરવા દેતા નથી. આવી નિર્દયતા દેખાડવા-અજમાવવાનું કારણ એ નથી હોતું કે તેમને ખચ થઈ જાય, પરંતુ તેનું કારણ એ હોય છે કે, કુશળ વૈદ, ડોક્ટર એ સ્ત્રી સમક્ષ ખરી વાત કહી દે, અને નફ્ટ પણ શાણા બની બેસેલા એ ધણીની જીલસુક અને ખોડખાંપણ જણાવી દે અને તેથી તેમને નીચું જોવું પડે. તે કરતાં લેભાશુ ખુશામતીઆ ઉંઠવૈદ કે નીમહકીમતી પાસે ધલાજ કરાવી સ્ત્રીની જીંદગીની બરબાદી થવા દેવી એ તેઓ પસંદ કરે છે. એ નિર્દયતા-ધાતકીપણું નહિ તો બીજું શું કહેવું ?

સ્રીને જુવાનીમાં ઘડપણ કેમ આવે છે ?

સ્રીને જુવાનીમાં ઘડપણ આવવાના કેટલાક બનાવો જોવામાં આવે છે. કેટલાક વખત પુરષો પોતે પુરેપુરા નપુંસક હોય અને મરદાષ બીલકુલ ઓછા બેઠા હોય તે પછી પરણવા નીકળે છે અને તેમના હાથે કાષ્ટ સ્રી ફસાઈ જાય છે પણ લગ્ન પછી તે જ્યારે એ વાત સમજી શકે ત્યારે તેના મનના દુઃખની શી હદ હોય ? તેને પોતાનું જીવન ધુળ મળ્યું એ વિચારથી હૃદયમાં ઝાળ લાગે અને બળીબળીને ખાખ જેવી ચષ્ટ જાય તેમાં શી નવાઈ ? એ ખિચારી ઉંચે આજ અને નીચે ધરતી જેવી કંઠંગી હાલતમાં ફસાઈ પડે છે. કેમકે તેનાથી એ હકીકત કોઈને કહી પણ શકાતી નથી. તેના માટે પછી એજ રસ્તા રહે છે. કાંતો આખરમાં રહી જાતિ ધર્મ સાચવી પાયમાલ, નીરસ જીંદગી ગુજારવી અને કાંતો અનીતીના માર્ગે ચડી જઈ પોતાના ધણી તરફ એવફા નીવડવાનું પાપ વહોરવું. આ સ્થિતિમાં આકુળ વ્યાકુળ બની જવાથી તેને અનેક દરદો લાગુ પડે છે. ઉંઘ કડી જવી, માથામાં રોજ દુખાવો થવો, ગળું સુકાઈ જવું, સંતાન-બીજવાળા લાગોમાં દુખાવા થવા વગેરે દરદો એક પછી એક તેના ઉપર હુમલો કરે છે. જેનાં પરિણામે તેના શરીરમાંનું લોહી સુકાઈ જાય છે અને ચહેરો શીકડા પડી જાય છે અર્થાત જુવાનીના પુર બહારના સમયે તેનાં શરીર ઉપરનાં ચિન્હો દેખાવ દે છે.

તેનાથી એ વાત સ્નેહી સંબંધી વર્ગમાં નથી કહી શકાતી એટલુંજ નહિ પણ તે પોતાના મનની આ બળાઈ પોતાનાં ધણીને પણ કહી શકતી

નથી કે ડોક્ટરને પણ કહી શકતી નથી કેમકે તે સમજે કે એ ઉપાધિનો કાંઈ પણ ધલાજ તેને કાંઈ પણ ખતાવી શકે તેમ હોવાનું નથી કેટલીક વખત તો એ સ્ત્રી પોતે પણ નથી સમજતી હોતી કે તેને લાગુ પડેલાં દરદો તેના મનની એવી વ્યાધિનું પરિણામ છે અને તેથી જ ને ચિન્હો જણાતાં રહે તે તે દરદોને લગતી દવાઓ રોજ પીતી રહે છે.

છુટા છેડાનો જે કામોમાં રીવાજ હોય તે કામની સ્ત્રીઓ કાયદાનાં પગલાં ભરી પોતાની એ સ્થિતિ દુર કરી શકે તેમ હોય છે પણ તેમ કરવું એ પણ કાંઈ રહેલું હોવાનું નથી કારણ કે છુટા છેડા મેળવવા માટે પણ એ સ્ત્રીએ એમ સાબીત કરી આપવું પડે છે કે તે પુરુષ લગ્ન કરતા પહેલાંજ નપુંસક હતો. અને પરણ્યા પછી તે લગ્નના હક ભોગવી શકતો નથી. તે વખતે પુરુષ એવી તકરાર કરે છે કે લગ્ન થયું ત્યારે પોતે નપુંસકપણું ભોગવતો નહોતો પણ મોટી ઉંમરે પરણ્યો કે જે વખતે, પહેલાં ભોગવેલા એશઆરામને સખએ કાંઈક નબળો થઈ ગયો હતો અને છેક નપુંસક જેવી હાલત તો તેને લગ્ન થયા પછીજ લાગુ પડી છે. આ તકરારનું પરિણામ સ્ત્રીની તરફેણમાં પણ આવે અને પુરુષની તરફેણમાં પણ આવે. જ્યારે એક જુવાન કામળ મનની નિરાશ થયેલી સ્ત્રીને આવી કપાળકુટમાં ઉતરવું પડે ત્યારે તેના હૃદયને ભારી આઘાત લાગ્યા વિના તો નથીજ રહેતો.

કુંવારી સ્ત્રીઓને મરદો કેમ ફસાવે છે ?

સ્ત્રીઓને આકૃત-શ્રાપ સમાન બીજા એક પ્રકારના એવા પુરુષો હોયા છે કે જેને જનસમાજ “કારગાઓ” કહેવાનુંજ પસંદ કરે. વર્ત-

માન પત્રોમાં એવા કારગાઓ અને તેમનાં કરપીણ કામોના ભવાણ કેટલીકવાર જાહેર પણ થાય છે. એ પુરુષો એવા તો ઠગ-બગલકત એવા હોય છે કે તેઓ નિર્દોષ સુંદર જુવાન છોકરીઓને પહેલાં તો તેમની સાથે કોઈ પણ પ્રકારે પરિચયમાં પડી તેમને મીઠી મીઠી વાતોથી પોતે તેમને પરણશે એવાં વચન આપી તેમને પોતાના સાથે હરતી ફરતી કરે છે અને ધીમે ધીમે વિશ્વાસ બેસાડી છેવટે તેમને બંભેરી ફાસલાવીને તેમની મર્યાદા તોડી તેમની ઇચ્છા લે છે અને પછી જ્યારે એ છોકરી તરફથી તેને પરણવાનો આગ્રહ કરવામાં આવે ત્યારે તેને હરકોઈ ખઠ્ઠાનું કહાડીને કે તેના તરફ બેદરકાર બનીને પરણવાની વાતનો ઇન્કાર કરવામાં આવે છે. આવા કાળા મેંદા, મરીખ તેમજ તવંમર વર્ગમાંથી પણ મળી આવે છે અને તેનો અટકાવ કરવો એ બહુ મુશ્કેલીભરેલું કામ છે પણ આ સ્થળે એટલું તો કહીશું જ કે એવા કારગાઓ કોઈ પણ રીતે કાયદાના પંજામાંથી બચી શકતા નથી અને જો યોગ્ય પગલાં ભરવામાં આવે તો તેમને તેમનાં જુરાં કામની નસીયત સારી રીતે ભોગવવી પડે છે.

પ્રૌઢાઓની માસિક માંદગી અને કામવાસના.

તરતની પરણેલી જુવાન સ્ત્રીઓના સંબંધમાં બનતા તેમની કુવારી સ્ત્રીઓના સંબંધમાં બનતા નખખોદ વાળનારા બનાવો જણાવ્યા પછી હવે મોટી ઉંમરે પહોંચેલી-પ્રૌઢા સ્ત્રીઓની દુર્દશાનો ચિતાર જોઈએ.

આપણા દેશમાં ૪૦-૪૫ વરસની વયે સ્ત્રી પહોંચે એટલે તેને તેનો ધણી ધરડી માની લે છે. અને એમ સમજે છે કે તેનું

સ્ત્રીપણું ખલાસ થઇ ગયું. સ્ત્રીની ખુશસુરતી અને જીવાનીને જોસ નરમ પડેલો જોઇ એવા વિચારમાં ફસનાર પુરુષો, પછી પોતાની સ્ત્રી તરફ માયા, મમતા અને વિવેકની નજરે જોવામાં બેઠરકાર થતા જણાય છે અને પરીણામે મિત્રો અને સગા સંબંધીઓ પણ તેના તરફ ઓછું માન દેખાડવા માંડે છે. પણ એમ કરવામાં તેઓ કેટલીક વખત પોતાનું જ ગંભીર અજ્ઞાનપણું જાહેર કરે છે, વધારે દીલગીરી જેવું તો એ છે કે, કોઇ કોઇ તખીઓ પણ એવાજ વિચાર ધરાવતા દેખાયા છે અને ૪૦-૪૫ વરસની વયને સ્ત્રીપણું નાબુદ થએલું હોય એવી ઉંમર તરીકે સ્વીકારે છે, પરંતુ એક નિયમ તરીકે એ વાત કોઇ રીતે પુરવાર થઇ શકતી નથી અને તેથી તે માની શકાય તેવી નથી. જે સ્ત્રી સંસાર વ્યવહારમાં કુદરતના કાનુનો અને આરોગ્યના નિયમો મુજબ વતી રહી હોય તે પોતાની પચાસ વરસની ઉંમરે પણ ખીજી ઓછી ઉંમરની સ્ત્રીઓના કરતાં પણ પોતાનું સૌંદર્ય અને સ્ત્રીપણું વધારે સારી રીતે ધરાવતી હોવાના સંખ્યાબંધ દાખલાઓ મળી શકે છે.

વળી ખીજી એક જુલભરેલી માન્યતા એ પ્રચલિત છે કે, માસીક માંદગી અનુભવાતી બંધ થાય એટલે તે સ્ત્રીની કામવાસના પણ નાબુદ થઇ જાય છે. પણ તખીઓએ નોંધેલા અનેક દાખલાઓ ઉપરથી એમ ખાતરી થાય છે કે એ માન્યતા અને કલ્પના ખીલકુલ નાપાયાદાર છે એટલું જ નહિ પણ તખીઓ તો એટલે સુધી પોતાના અનુભવથી જણાવે છે કે, સંતાન-ખીજ-સ્થાનને લગતી વહાડકાપ કરવા છતાં પણ તે સ્ત્રીની કામવાસના બંધ પડતી નથી.

હીજડાઓમાં કામવાસના.

હીજડાઓમાં કામવાસના નથીજ હોતી એમ માનવું તે એટલુંજ જુલનરેલું છે. જે હીજડાઓને છેક બચપણમાંજ ખસી કરેલા હોય તેમને માત્ર કામવાસના થતી નથી. એથીજ કાન્સ્ટેન્ટીનોપલ-ઇસ્તમબુલ ખાતે જે હજારો હીજડાઓ હોય છે તેમને તેમની જુવાનીની શરૂઆત થતા પહેલાંજ ખસી કરવામાં આવે છે.

સ્ત્રી તેમજ પુરૂષોને ખસી કરવાના પ્રયોગ.

ખસી કરવાનો પ્રયોગ 'દિપોઝિટ'ના સમયથી ચાલુ થએલો જણાયો છે. પુર્વકાલના રોમન પ્રજામાં એ પ્રયોગ ચાર રીતે કરવામાં આવતા હતા. આજના સમયમાં પણ એ પ્રયોગ પુરૂષો ઉપર થાય છે એટલુંજ નહિ પણ સ્ત્રીઓમાં પણ અમુક સંજોગો વચ્ચે કરવામાં આવે છે અને તેમનાં સંતાન-ખીજ-સ્થાન કાપી કઢાડવામાં આવે છે. પણ એ પ્રયોગો કરવા પછી પણ તેવાં સ્ત્રી પુરૂષોની કામવાસના બંધ થઇ જાય છે કે કેમ તે બાબતમાં ડોક્ટરો એક મતે કોઇ પણ જાતના નિષ્કર્ષ ઉપર હજી સુધી આવી શક્યા નથી.

એક ખુબસુરત હીજડો.

આપેલું ચિત્ર એક ખુબસુરત હીજડાનું છે. હીજડાઓમાં પણ શરીરનો ઉધરભાવ થતોજ રહે છે એ વાત આ ચિત્ર પરથી સમજી શકાશે. તેમ થવાનાં કેટલાંક સળંગ કારણો છે. કામવાસનાનાં મુખ્ય સ્થાન સ્ત્રી તેમજ પુરૂષના શરીરમાં ત્રણ છે:—

(૧) બેભું; (૨) બરડાનો કઠિા અને (૩) જનન સરીર. એટલે એકાદ સ્થાનને હાનિ પુગવાથી કે તેનો નાશ થવાથી જો કે કામચાસના ઇનિર્ગળ થાય છે પણ ન્યાં સુધી એ ત્રણમાંનું એક પણ સ્થાન તંદુરસ્ત હોય ત્યાં સુધી તેની કામચાસના ઓછા વધતા પ્રમાણમાં પણ હસ્તી ભોગવેજ છે.

વાંઝીઆપણાં માટે વધારે જવાબદાર કોણ હોય છે?
સ્રી કે પુરૂષ?

વાંઝણી સ્રીઓ પ્રત્યે તેમના ધણી ધણી વખત બહુ બેદરકાર બની જાય છે બદકે કટલાકો તો તેમના તરફ બારે અણુમમાની નજરે જુઓ છે અને તેમના પ્રત્યે બીજાકુલ માન કે માયા દેખાડતા નથી; આગળના વખતમાં એવીજ માન્યતા જડ ધાલી બેઠી હતી કે વાંઝીઆપણાં માટે સ્રીઓજ જવાબદાર હોય છે પણ એ લુલ્લભરેલી માન્યતા દિનપરદિન નાપાયાદાર પુરવાર થત્ર નાણુક થતી જાય છે. એક સ્રીને સંતાનોત્પત્તિ ના થાય ત્યારે તેનેજ તુરત વેદ ડોકટરો પાસે મોકલી દેવામાં આવે છે અને તેઓ તેના ઉપર હવાઓ તેમજ વહાડકાપના અનેક પ્રયોગો કરવા માંડે છે અને “વાંઝણી”નું મહેણું પેતાના શીર પરથી નીકળી જવાની ઉમેદમાં ને ઉમદમાં તે બીચારી તેની સઘળી વેદના અને કંટાળાન શરણે થાય છે. એટલું છતાં પણ જ્યારે તેને સંતાન થાયજ નહિં ત્યારે તો તેની નિરાશા હૃદયાર વધી જાય છે અને અનુરામાં પુરું દુનિવામાં તેમને પેલાની સ્થિતી નામોશી બરેલી સમજાય છે. એવી રીતે સારવાર કરનારા ઉંટ વેદો કે બીનઅનુભવી ડોકટરોને એટલો ખ્યાલજ આવતો નથી

કે વાંઝીઆપણાં માટે કદાચ તેમના ધણીઓ કેમ જવાબદાર ના હોય? અનુભવી તખીઓ તો એમ કહે છે કે, મોટે ભાગે સ્ત્રીઓ કરતાં પુરૂષો વધારે જવાબદાર હોય છે. આથીજ કુશળ અને અનુભવી તખીઓ વાંઝણી સ્ત્રીની સારવાર શરૂ કરતાં પહેલાં તેના ધણીને બોલાવી તેના શરીરની તપાસ કરવા અને તેની જીંદગીની આગલી પાછલી હકીકત જાણવા કાળજી રાખે છે. આ વાત હવે ખુદ સ્ત્રીઓ પણ થોડી થોડી સમજવા લાગી છે એટલે વાંઝીઆપણા માટે માત્ર સ્ત્રીઓનેજ દોષ દેવાનું લાંબો વખત નહીં શકશે નહિં.

ચેપી દરદથી ભોગવતા દયાહીન ખાવિંદા.

પોતે ચેપી દરદથી પીડાય છે એવું જાણતા હોય છતાં પોતાની સ્ત્રી સાથે સમાગમમાં આવી પોતાની સ્ત્રીની અને પોતાની ભવિષ્યની પ્રજાની જીંદગીઓની ખાનાખરાબી કરનારા કમઅફલ, અજ્ઞાન અને દયાહીન પુરૂષો ઘણા જોવામાં આવે છે. સ્ત્રીને પોતાના પતિની દુરાચારી ટેવની કે તે ચેપી દરદથી પીડાતો હોવાની માહિતી નહિં હોવાથી અથવા તો શરમ અગર બીકને લીધે જ્યારે તે પોતાના પતિની ઇચ્છાને વશ થાય છે ત્યારે તેને ખચર નથી હોતી કે એમ કરીને તેણી પોતાનું અને પોતાની ભાવિ પ્રજાનું નષ્ટબોદ વાળે છે. એવા પુરૂષને ડોક્ટરોએ સાફ ચેતવણી આપેલી હોય છે કે તેમણે પોતાની સ્ત્રી સાથે જરા પણ સમાગમ રાખવો નહીં છતાં પોતાની સ્ત્રીઓની જીંદગીની પાલખાણી કરે છે અને સાથે સાથે એવા સમાગમથી નીપજેલી પ્રજાના જન્મનું સત્યાનાશ વાળે છે.

પુરૂષોને કપાળે ચોંટતા કંલકોનું સરવાયું.

સામાન્ય જનસમાજ તરફથી પુરૂષોને કપાળે કેટલાક કંલકો લગાડવામાં આવ્યાં છે. તેમાં મુખ્ય ત્રીયે પ્રમાણે છે:—

(૧) કમ અકકલ પુરૂષો એમ સમજે છે કે સ્ત્રી એટલે બાલકને જન્મ આપી તેની માવજત કરવા માટે સરળયલું એક પ્રાણી.

(૨) પુરૂષો નિર્દોષ સ્ત્રીઓને ત્રાસદાયક દુઃસાધ્ય દરદોનાં ચેપ લગાડી તેમની જીંદગીની પાયમાલી કરે છે.

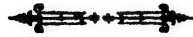
(૩) પુરૂષ સ્ત્રીને તેની કામ વાસનાને શરણ થવાની ફરજ પાડે છે.

(૪) વાંછીઆપણું માટે પુરૂષ પોતે જોખમદાર હોય ત્યારે પણ તે માટેનો દોષ સ્ત્રીને માથે ઢોળી પાડે છે.

(૫) સ્ત્રીઓનું છુટાપણું, પુરૂષ હરેક રીતે જીનવી લે છે અને એટલે પારકી સ્ત્રીઓ સાથે ગેર રીતે વતવાનું છુટાપણું ભોગવે છે. અને સ્ત્રીની જો જરા પણ કસુર પડે તો તેને તરછોડવા તજવા, છુટાછોડા કરી તેની જીંદગીની બરબાદી કરવા પુરૂષ તૈયાર થાય છે.

(૬) પુરૂષ જીવાન નિર્દોષ, ભોળી સ્ત્રીઓને ખોટાં વચનો અને અનેક પ્રકારનાં લોભ લાલચો આપીને કે મીઠી મીઠી વાતો કરીને ફાસલાવે છે અને છેવટ સુધી ફસાવે છે.

પ્રકરણ ૨૬ મું.

દારૂ, દારૂ અને દુઃખ.

દારૂનો જરા પણ ઉપયોગ કરનારાઓની કામવાસના જલ્દી ઉશ્કેરાઈ જાય છે. તખીઓ મફતપણે, જણાવે છે કે, કામકાજવાળાનું દરદ દારૂ પીનારાઓમાં મોટે ભાગે જોવામાં આવે છે. દરેક દારૂ પીનારને એ દરદ લાગુ પડેજ છે એવું નથી પણ એટલું તો નિવિ'વાદ છે કે દારૂ અને વ્યભિચાર બે એક ખીજનાખાસ સોજતી છે, વ્યભિચારીઓનો હવસ દારૂથી ઘણો ખીસે છે અને સર્વ સુખ તથા આનંદ માત્ર પોતાની કામવાસનાને સંતોષવામાંજ સમાયલી તેઓ સમજે છે.

દારૂમાં હુપાયલી શયતાની ખસલત.

કેટલાક નિર્દોષ માણસો દારૂ પીએ છે ત્યારે તેમના મન ઉપર એક પ્રકારની મોજ અને ઉલટ સ્ફુરી આવે છે અને થોડો વખત તેને જે ચિંતાઓ મુંઝવી રહી હોય તે દુર પણ થાય છે પરંતુ એ નજીબ લાભ ધ્યાનમાં લેતી વખતે એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે દારૂ તેની શયતાની ખસલત પ્રગટ કર્યા વિના કદી પણ રહેતોજ નથી. અને જેઓનો તે સોજતી થાય છે તેમને તે ખીલા વગરના ઢોરની માફક ઉશ્કેરાયલી હાલતમાં લાવી એવા તો આડે રસ્તે લાઇ જાય છે કે, તેઓ પોતાનાં આરોગ્યનાં રક્ષણનું પણ ભાન રાખી શકતા નથી તો પછી એમને પોતાના સંસારનું કે સંતાનોની જીંદગીનું સત્યાનાશ વંજશે એ વિચારવાની બુદ્ધિ ક્યાંથીજ રહે ? દારૂ અને દારૂમાંથી એક મોટું દુઃખ ઉભુ થાય

છે. આ પ્રકરણમાં દારૂના ગુણ તથા અવગુણોનું વિસ્તારથી વિવેચન કરવાનો વિચાર નથી પણ ડોક્ટર આપવાનું જોઈએ તેનું આ વચન તો અવશ્ય ધ્યાનમાં રાખવું કે જે કોઈ વ્યક્તિ સંભાળપૂર્વક ધ્યાન રાખી પોતાના શરીરને અનુકુળ થઈ પડે એટલા પ્રમાણમાં જ અને યોગ્ય અનુકુળ પ્રસંગે જ દારૂ પીએ તો તો કાંઈ જાણવાજોગ નુકસાન થતું નથી એ વાત ખરી છે. છતાં મારે એ વાત તો કણલ કરવી જ જોઈએ કે, દારૂનો ગેરરીતે ઉપયોગ થવાથી આજનાં જમાનામાં બહુચારની પ્રવૃત્તિના સંબંધમાં ભયંકર કારણજનક પરિણામ આવ્યું છે.

દારૂની લતથી વધારે ખરાબ પરિણામ આવવાનું એ છે કે, પીનાર માણસને તે દારૂની ધુનમાં હોય ત્યારે નીતીનો ભંગ થાય તેવા અપરાધો-કૃત્યો નહિ કરવાની તેની ફરજનું તેને જરાએ જ્ઞાન રહેતું નથી અને તેથી તે તેમ કરતાં અચકાતો નથી.

દારૂ માણસને અમુક દરજ્જે પણ એભાન બનાવે છે એ તો ચોક્કસ છે. જેટલે દરજ્જે એભાનપણું વધે તેટલા દરજ્જે તે પોતાની જાતનું, નીતીનું કે જોખમદારીનું જ્ઞાન જુલે એ દેખીતું છે.

જરમન અને ક્રેન્ચ વેશ્યાઓના ખાસ દારૂ ?

શેતાન ખાસીયતના પોતાની અને પારકાની પાયમાલી કરવામાં જ મસ્ત રહેનારા માણસો દુરુપયોગ કરે એ બધી કેટલીક હકીકતો તો આવા પુસ્તકમાં લખવી પણ ઉચિત નહિં ગણાય. દારૂનો પ્રચાર પહેલાં હાલના જેટલો છુટથી થતો નહોતો. માત્ર રવિવારે, કે કોઈ સારા પ્રસંગે જ દારૂ પીવાનો રિવાજ હતો પણ આજે તો દારૂ છુટથી પાણીની

માફક પીવામાં મોજ મનાય છે અને તેથીજ બ્રાંડી, વ્હીસ્કી, બીર તથા પોટર્ નામના દારૂઓની અપત દિન પરદિન વધતીજ જાય છે.

જરમનીમાં વેશ્યાઓ ઘણું ખર્ચ બીર દારૂ વાપરે છે. પોતે દારૂ છુટથી પીએ છે તેમજ પોતાની જળમાં બરાબર ફસાવવા માટે તેમના મેમાનોને પણ પાય છે. સને ૧૮૯૮માં જરમનીમાં એકત્રો બીર-દારૂ દશ કરોડ પાઉન્ડ (દોઢ અબજ રૂપિયા) ની કીંમતનો પીવાયો હતો. બીજા દારૂ પણ પ્રમાણમાં પીવાયાજ હતા. તે ઉપરથી સમજી શકાશે કે દારૂ પીવાની બદી હાલમાં કેટલી વધી ગઇ છે.

ફ્રાન્સના લોકોને બીર કરતાં એબ્સીન્થ દારૂનો શોખ વધારે હોય છે, ફ્રેન્ચ વેશ્યાઓ પોતાના મેમાનોની મેમાનગીરી તેમને એપેરીટીફ નામનું એક પીણું પાછને કરે છે પરંતુ એ પીણું ભરપુર એબ્સીન્થ દારૂ તેમાં નાંખીનેજ બનાવવામાં આવે છે.

સ્થેજમાં થતો નીતિ ભંગ.

દારૂ સંસારને સડો લગાડનારી પાપી વસ્તુ છે. એના સેવનથી સ્ત્રી પુરૂષમાં સ્થેજમાં નીતિ ભંગ થઇ જાય છે. દારૂ પીધેલી સ્ત્રીઓ શેતાન કેરગાઓના હાથમાં જલ્દી ફસાઇ જાય છે, વિદ્વાનો અને નીતિમાન પુરૂષો એટલા માટેજ એવો અભિપ્રાય દર્શાવે છે કે; લગ્ન કે બીજા ખાસ પ્રસંગની જે મીજલસોમાં સ્ત્રી પુરૂષો ભેગા મળતાં હોય તેવી મીજલસો અને મેહરીજોમાં દારૂનો ઉપયોગ બીલકુલ થવા દેવો નહિં જોઇએ.

દાર્થી મરદી વધવાની મિથ્યા ભ્રમણા.

કેટલાકો એવી માન્યતા ધરાવે છે કે દાર્પીવાથી પુરુષોની મરદીનો જોસ વધે છે પરંતુ એ પણ એક રીતે મિથ્યા ભ્રમણાજ છે એમ વૈદક શાસ્ત્રના અનુભવીઓ જણાવે છે, વિદ્વાન તખીબોની એ માન્યતાને જમ-વિખ્યાત કવી શેક્સપીઅર્સનાં મેકબેથમાંનાં એક લખાણથી ટેકા મળે છે. શેક્સપીઅર મેકબેથના ખીજ અંકના ત્રીજા પ્રવેશમાં લખે છે કે, “ધણો દાર્પીવાના કામને અનર્થ કરીને વ્યભિચાર સાથે ભેલવી દેવામાં આવે છે. દાર્ માણસને જોસમાં લાવે છે અને પાછો નિસ્તેજ બનાવી દે છે, દાર્ માણસને ધસાવીને પાછો હઠાડે છે; દાર્ માણસને લાલચ ઉપજાવી નાઉમેદ કરી નાખે છે; દાર્ માણસને ટટાર રહેવા પ્રેરે છે અને પછી નમી પડવા લલચાવે છે; હેવટે દાર્ માણસને નિંદ્રાવશ બનાવી, સુવાડી દમ ત્યાંથી નાસી જાય છે.”

દાર્ મરદને કેવી રીતે નામરદ બનાવે છે ?

દાર્ પ્રમાણમાં થોડો પીવામાં આવે તો નામરદોમાં મરદી ઉત્કરે છે એ વાત ખરી છે. પરંતુ એ વાત કદી પણ ભુલવી નહિ કે દાર્ની ખુમારી દરમ્યાન જે ગર્ભાધાન થાય તો તેથી જે પ્રજા ઉત્પન્ન થાય છે તેના ભવિષ્યની ખાનાખરાળી થાય છે. વળી એ પણ યાદ રાખવું કે દાર્થી કાંઈ મરદની મર્દાનગી વધતી નથી એમ વિદ્વાન તખીબોએ બાપોકાર જાહેર કયું છે. દાર્થી મરદી વધતી નથી પણ માત્ર વિષયી માણસની કામવાસના સતેજ બને છે. દાર્માં શરીરને તાકાત, જોર, શક્તિ આપવાનો ગુણ તો ખીલકુલ છેજ નહિ. એથી

વિશેષ દારૂમાં એક અવગુણ છે. ડોક્ટર આપવાન બલાશ કહે છે કે ગુપ્ત સંસારમાં દારૂ પીધેલો માણસ જોડેલો વખત રોકાય છે તે કરતાં દારૂ નહિ પીધેલો માણસ ઓછો વખત રોકાય છે. એથી કરીને દારૂ પીધેલા માણસને ગરમીનાં દરદોનો ચેપ લાગુ પડવાનો વધુ સંભવ રહે છે કારણ કે તે માણસ એવી દરદવાળા માણસના સમાગમમાં વધુ વખત આવે છે.

દારૂના વૈદકીય ગુણ.

દારૂના અવગુણો અને કામી માણસો તેનો ઉપયોગ કરે તેથી તેમને થતાં નુકશાન સમજવા જેવા છે અને તેથી તેનું વધુન અત્રે ક્યું છે. બાકી એજ દારૂમાં કેટલાક એવા ગુણ છે કે વૈદકીક નજરે ઔષધ તરીકે તેનો ઉપયોગ કરવો કેટલીક વખત અનિવાર્ય અને અકસીર થઈ પડે છે. અરીણ, લાંગ, ચરસ અને તંબાકુમાં દારૂ કરતાં પણ કેટલાક વધારે ઝેરી તત્વો બરેલાં છે એ પણ સમજવા સરખું છે.

દારૂ માટે કવિ શું કહે છે ?

એ માટે દારૂના સંબંધમાં એક કવિએ કહેલા શબ્દો બરાબર સમજીને યાદ રાખવા યોગ્ય કહી શકાય કે,

નિશા મત દે ગાંડુકો, ગાંડુ પીએ, ગમસે મરે;
સીપાહ પીએ, રણમે શુર ચડે, જોગી પીએ, ધ્યાન સાહેબસે ધરે.

પ્રકરણ ૨૭ મું.

ગભ'પાત,

પરિણામે થતી પાચમાલી અને ભારી સભ.

ગભ'પાતનો સ્વાલ નીતિ તેમજ સંસારનાં ભક્ષાની નજરે જોતાં ઘણા ગંભીર છે. એ બદી જનસમાજમાંથી નાણુદ કરવાની ઘણી જરૂર છે પણ હજુ આ જમાનામાં પણ તેવા બનાવોની ખબર છાપાઓમાં વારંવાર વાંચવામાં આવે છે એ બતાવે છે કે, એ બદી હજુ પણ હસ્તી ભોગવે છે.

નામોશી અને જોખમ ભરેલું કૃત્ય

ગભ'પાત કરવામાં જે ચિંતા ધારતી અને નામોશી તેમજ જોખમ સમાયલાં છે તે માણુસના હાથે થતાં ખીજ કોષ્ટકજ કામમાં જોવામાં આવે છે. એ ઉપરાંત એ કૃત્યથી કાયમની ખીમારી અને વાંઝીયાપણું લાગુ પડે છે એટલુંજ નહિં. પણ કોષ્ટ કોષ્ટ વખત તો તેથી કવખતે મોત પણ નીપજે છે એ બધાં જોખમોનું જ્ઞાન હોવા છતાં પણ લોકો ગભ'પાત કરે છે એજ ભારે અગ્નયખી પેદા કરે તેવી બીના છે.

ડોક્ટરો ગભ'પાત ક્યારે કરે છે ?

ડોક્ટરો કોષ્ટ વખત ગંભીર જોખમમાંથી દરદી ઓને બચાવવા માટે ગભ'પાત કરાવે છે પણ તે કુશળ તખીજ સધળા સંજોગોનો ખારીકાષ્ટથી અભ્યાસ કર્યા પછી લાચારીએ તેમ કરે એ જુદી વાત.

છે. અને સામાન્ય માણસો પોતાની બૂલચુક કે નહતર છુપાવવા કે દુર કરવાને ખાતર એવું જોખમ ભરેલું પાપી કામ કરે એ જુદી વાત છે ડોક્ટરો ગભંપાતનો ધક્કાજ ત્યારેજ અજમાવે છે કે, જ્યારે તેને ખાત્રી થાય કે બાળકને જન્મ આપતાં એ સ્ત્રી મરણ પામશે અને તેની જીવંતી બચાવવાનો બીજો એક ઉપાય નથી. અને તેટલું છતાં તે એ પ્રયોગ સ્ત્રીનાં વાલીઓની મંજૂરી મેળવી બહુ દીલગીરી પુરવંકજ અજમાવે છે અને કાયદો તેથીજ તેને માફી બક્ષે છે.

એવા ગભંપાતના બનાવો માટે જો કે સહ કોઇ દીલગીરી જાહેર કરે પણ તે માટે કોઇને કાંઇ ફરીયાદ કરવાનું કારણ રહે નહિં પરંતુ અત્રે જે લખવાનું છે તે બીજાનું ખોટા વિચારો કે આચારોના પિરિણામ રૂપે એવા જે બનાવો બને છે તે માટે છે.

સધવાઓની ઘેલછા.

કેટલાકો એમ માને છે કે માત્ર વિધવાઓજ ગભંપાત કરાવે છે. પણ તેમ નથી સુધરેલી દુનિયાના ધણા એક મુલકોમાં પરણેલી સધવા સ્ત્રીઓને પણ એવું પાપકર્મ કરવાની ઘેલછા લાગુ પડેલી હોવાના દાખલા દિવસે દિવસે વધારે ને વધારે જણવા સાંભળવામાં આવે છે. કેટલીક સ્ત્રીઓ ધણાં બાળકો જનમ્યા પછી તેની માવજત કરતાં- ઉછેરતાં કંટાળીને એવા ખોટા માર્ગ અખત્યાર કરવા દોરવાઇ જાય છે, પહેલાં તો એવી સ્ત્રીઓ ગર્ભાધાન થાય નહિ તે માટે ઉપાયો યોજી જીએ છે પણ તેમ છતાં તેઓની મુશ્કેલી પાર ના પડે ત્યારે તેઓ એ પાપી કામ કરવા કરાવવાનો ધંધો લેઇ એટલાંઓની મદદ મેળવવા

દોડે છે અને પરિણામે પોતાનો જન ગુમાવવાનું કે કાયદાની જાળમાં ફસાઇ સખ્ત સજા ભોગવવાનું જોખમ ખેડે છે અને નામોશીમાં આવી પડે છે.

કુંવારી માતાઓ !

બીજી તરફ કુંવારી છોકરીઓ પણ આ પાપ કરતી જોવામાં આવે છે. નાનપણમાં છુટાપણના વાતાવરણમાં ઉછરી રહેલી કેટલીક છોકરીઓ ઉંમરમાં આવતાં જાહેલ બની જાય છે અથવા કોઇ ઠગારાઓની મીઠી વાણી અને પ્રપંચી યુક્તિઓમાં ફસી પડી પોતાની પવિત્રતાનો ભંગ થવા દે છે ત્યારે બીજી કાંઇ ધલાજ નહિં સુઝતાં તેઓ આ પાપ કરવાનો માર્ગ અખત્યાર કરે છે. કેટલીક કોમોના કઠંગા રીવાજો અને સંજોગોને લઇને અને કેટલી વખત છુટાપણના ખોટા ખ્યાલને લઇને ઉંમરે પુગેલી સ્ત્રીઓ હૃદયહાર વખત સુધી કુંવારી રહે ત્યારે એવા બનાવો બનવાનો સંભવ વધારે રહે છે.

પશ્ચિમના સુધરેલા કહેવાતા મુલકોને પણ એ સ્થિતિનો અનુભવ મળવા માંડ્યો છે તે એટલા ઉપરથીજ સમજી શકાશે કે ન્યુયોર્ક શહેરમાં કુંવારી માતાઓનાં સંખ્યાબંધ નામ દર વરસે નોંધાય છે.

સ્ત્રીઓને ફોસલાવવાનો હુન્નર.

નાજીક અને નયળાં મનની સ્ત્રીઓને ફોસલાવવાનો ધંધોજ લઇ એટલા સેતાનો-કોરગાઓ બધી કામમાં હોય છે. એવા પુરુષો સ્ત્રીને ફોસલાવવાની તરેહવાર યુક્તિ રચવા અને શોધવામાં રાત દિવસ મશગુલ રહે છે; જો એક સ્ત્રી તેમના જરા પણ પરિચયમાં આવે તો પછી તેને

ફાંસામાં ફસવુંજ પડે, એ સ્ત્રીમાં જરા પણ આનાકાની કરવાની હિંમતજ ના રહે એવી અનેક યુક્તિઓ એવા હવસખોર પુરૂષો શોધી અને યોજી રાખે છે અને પરીણામે આખરદાર ખાનદાન કુટુંબની કુંવારી સ્ત્રીઓની જીંદગીની ખાના ખરાબી થાય છે.

પાપી પ્યારનો પરપોટો.

એવી પ્રસામણથી કે રવેચ્છથી એક વખત એવા માર્ગે ચડેલી સ્ત્રી પછીથી લગ્ન કરે તો પણ તે ભાગ્યેજ પોતાના પતિ પ્રત્યે વશદાર રહી શકે છે. જ્યારે તેમના પાપી પ્યારનો પરપોટો કુટી જાય ત્યારે તો તે વાત છુપાવવા માટે અનેક ઇલાજો તેઓ અજમાવે છે. એ ઇલાજો પણ જ્યારે ફતેહમંદ ના નીવડે ત્યારે તેઓ કોઈ નજીસ માણસોના હાથમાં ફસાય છે અને પોતાની, પોતાનાં માઆપની તેમજ કોમની ઇજાજતને ડાઘ લગાડે છે અને કેટલીક વાર પોતાનો જીવ પણ ગુમાવે છે.

જુદા જુદા મુલકોમાં થતા ગભ'પાત.

ગભ'પાત જુદા જુદા દેશોમાં થાય છે અને તે સર્વ દેશોમાં તે માટે સખ્ત સંજ્ઞાઓ થાય છે. કેમકે બધા દેશોમાં તે એક મહાન ગુન્હો ગણાય છે. ગભ'પાત કરવા માટે ઇંગ્લાંડ અને આયરલેન્ડમાં દેશનીકાલની સજા ફરમાવેલી છે અને તેમાં પણ જે માતાનું મરણ નીપજે તો તેને ખુનનો ગુન્હો ગણી ગભ'પાત કરનારને મોતની સજા પણ કરવામાં આવે છે. ફ્રાન્સ, સ્પેન, જર્મની, ઓસ્ટ્રીયા હંગરી, ઇટલી, રશીયા, સ્વીડન વગેરે મુલકોમાં ગભ'પાતના ગુન્હા માટે છ માસથી વીસ વરસ સુધીની અથવા દેશનીકાલની સજાઓ ફરમાવેલી છે.

રશીઆમાં જે સ્ત્રી જાણી જોઈને ગભાંપાત કરવાની તજવીજ કરે તેને દેશનિકાલ કરી સમજીરીયા ખાતે મોકલી આપવામાં આવે છે. આપણા દેશમાં પણ ગભાંપાતનાં ગુન્હા માટે ભારી સજા થાય છે.

ગભાંપાત-એક જોખમ બરેલો ધંધો.

એટલી સખ્ત સજાઓ ફરમાવેલી હોવા છતાં પણ એવા ગુન્હા કરનાર તેમજ કરાવનારાંઓની હસ્તી નાણુદ થતી નથી એ નવાઈ જેવું છે. ગભાંપાત કરવાનો ધંધો કરનારાંઓ સારી પેઠે સમજતાં હોય છે કે, તેમાં પોતાના જાનનું જોખમ સમાયલું હોય છે. આથી તેઓ ઘણીજ સાવચેતી રાખી ખાતગીમાં પડદા પાછળ રહી કોઈ મોટી રકમની આશા-લાલચ મળે ત્યારેજ એવું કામ કરે છે. એવો ઇલાજ કરતાં કરાવતાં કોઈ સ્ત્રીનું મરણ નીપજે ત્યારે તેમની સ્થીતી બહુ કઠંગી થઈ પડે છે પણ તે વખતે પણ પોતાની ઇજ્જતની ખુવારી થશે એમ ધારી લાગતાં વળગતાં માણસો એ બતાવ છુપોજ રાખવા પેરવી કરે છે એટલે ખરો ખુન કરનાર તો કાયદાની જાળમાંથી છટકી જાય છે અને પેલી કમઅકલ હીણભાગી સ્ત્રી જીવંતી જાય છે. એવા સંખ્યાબંધ દાખલાઓ બનતા હોય છતાં તે જાણવામાં ના આવે તેનું કારણ પણ એજ છે. પોલીસને એવા બતાવેલી ખબર ત્યારેજ પડે છે કે જ્યારે તેમની પુરતી સાવચેતી છતાં એ વાત છુપી ના રહે અને કોઈ જાહેર જુરસાવાળા માણસના કે કોઈ સનંદી તખ્તીબતા જાણવામાં એ વાત આવી જાય. પરંતુ એ વાત છુપાવવાની પુરતી તજવીજ થાય છે અને ગભાંપાતના પરિણામે નીપજેલાં મરણોને ડોક્ટર ફોસ્ટ રોકેટ

કહે છે તેમ ધણી વખત તો હૃદયના ધબકારા બંધ પડી જવાથી, પાંકુ રોગ થવાથી, સોજાઓ થવાથી કે ગુરદામાં દરદ થવાથી નીપજેલા મરણો તરીકે જાહેર કરી દેવામાં આવે છે.

પ્રજેતપતિમાં ઘટાડો શાથી થયો ?

ગમે તે કારણ હોય પણ ખાસ ધ્યાન ખેંચનારી બીના તો એ થઈ પડે છે કે ધણીએક કામોમાં છેલ્લાં કેટલાંક વરસો થયાં પ્રજ્ઞની ઉત્પત્તિમાં ઘણો ઘટાડો થઈ ગયો છે એનાં બીજાં કેટલાંક કારણો પણ હશે પણ વૈદ ડોક્ટરોની નજરે તો તેના જે કારણો જણાય છે તેમાં (૧) પ્રમેહ, વિસ્ફોટક વગેરે દરદ થવાથી પેદા થયેલું વાંઝીઆપણું (૨) પરણેલી સ્ત્રીઓ પણ ગર્ભપાત કરાવીને મેળવતી વાંઝણીપણું અને (૩) ગર્ભાધાન થાય નહિ તે માટે યોજેલાં ઉપાયો એ ત્રણ મુખ્ય હોવાનું સમજાય છે. છેલ્લા બે માર્ગો અખત્યાર કરનારાંઓ થોડો વખત તો તેમ કરવાથી કેટલાક આથીંક કે સાંસારિક લાભ થયેલા ભલે માની લે. પણ છેવટે જ્યારે તેઓ પોતાના ધરને અને જીવનને જ્યારે ઉજ્જડ રમશાન જેવાં જીવે છે ત્યારે તેમને પોતાને પણ ભારી પરતાવો થાય છે.

પ્રકરણ ૨૮ મું.

ગલીચ દરદોનાં અધમ ધામ.

દેશ પરદેશની વેશ્યાઓ અને કુટણખાનાંઓ

પ્રમેદ, સિદ્ધિલીસ-વિસ્ફોટક, ચાંદી વગેરે એવી દરદો હાલમાં જે ધરેધર ફેલાઈ ગયાં છે તેનું કારણ-મુખ્ય સાધન-મૂળ દ્વાર તપાસતાં વિદ્વાનો અને અનુભવીઓને ખાત્રી થઈ છે કે, વેશ્યાગૃહો-કુટણખાનાંઓ એજ તેનું ધામ છે. તેથીજ તેઓ આપોકાર કહે છે કે, વેશ્યાવાડો ના હોય તો ગરમીનાં દરદો પણ નજરે ના પડે. એ જોતાં એમ ખાત્રી થાય છે કે, વેશ્યાગૃહોએ જગતને પાયમાલ કયું છે અને બારે ત્રાસ વર્તાવ્યો છે.

વેશ્યાનો ધંધો કેમ શરૂ થયો ?

ત્યારે પ્રશ્ન એ ઉભો થાય છે કે, વેશ્યાનો ધંધો શરૂ કેમ થયો ? એ માટે ધણું બહોળું સાહિત્ય વિદેશી ભાષાઓમાં લખાયેલું છે પરંતુ આ પુસ્તકમાં તે તવારીખમાં ઉતરી શકાય તેમ નથી. અત્રે આપણે વૈદકશાસ્ત્રની નજરે એટલુંજ તપાસીશું કે એવાં ગૃહો દિવસે દિવસે કેવા રૂપમાં વધતાં અને હસ્તીમાં આવતાં જાય છે અને તેનાં શું પરિણામ આવે છે.

વેશ્યાઓ અકળ વસ્તુ છે.

ખુખીની વાત તો એ છે કે, વેશ્યા કોને કહેવી તેની વ્યાખ્યા પણ કોઈ નક્કી કરી શકતું નથી. એટલુંજ નહિ પણ વેશ્યાગમન

કરનારાં લાખો માણસો હોવા છતાં અમુક વેશ્યા અમુક દેશની કે અમુક ગામની છે, અમુક જાતની કે અમુક વર્ગની છે, કે અમુક ઊંચરની છે એ પણ કોઈને માલુમ પડતું નથી. એ સ્ત્રી વેશ્યાનો નામોશી ભરેલો ધંધો કરવા કેમ તત્પર થઈ તે વાત તો કોઈ સમજી શી રીતે શકે? જ્યાં આવી સાદી બાબતોની ખરી વીગતો પણ જાણવા ના મળે તો તેનાં ગોત્ર-કુટુંબ, તેની ખાસીયતો, તેનાં આચાર વિચાર અને તેના ગુણ દોષનો ખ્યાલ તો ક્યાંથીજ મળી શકે? ગમે તેમ પણ તેમના જીવનમાં એવા કેટલાક ગુણ ભેદો રહેલ હોય છે કે ખર કહીએ તો તેમને પણ અકળ સ્થિતી અને અકળ ગતિનાં માણસો કહી શકાય.

વેશ્યાઓનાં શરીરમાં થતા અજઞ્મ ફેરફારોની વિગત.

વેશ્યા તરીકે ધંધો કરનારી સ્ત્રીઓના શરીરમાં એ ધંધો અખત્યાર કર્યા પછી ધણા ફેરફારો થાય છે. પરંતુ એ ફેરફારો અને તેનાં વૈદ્યકીય કારણો કામજા જાણતું નથી. એવી સ્ત્રીઓનાં શરીર એ ધંધામાં પડ્યા પછી ધ્રુવાષ્ટ જાય છે અને પોતે જાડી બની જાય છે; તેમના અવાજ બદલાઈ જાય છે; આંખો અને માથાના વાળનો રંગ પણ બદલાઈ જાય છે અને તેમનાં જનન-શરીરમાં તો એટલા ગંભીર ફેરફાર થાય છે કે, તેમને માટે થોડા વખતમાંજ વાંઝીઆપણું નિર્માણ થઈ જાય છે.

સ્ત્રીઓ કુટુંબજીવનમાં શા માટે જાય છે.

વેશ્યાગૃહો અને કુટુંબજીવનમાં જોને અંગ્રેજીમાં 'પ્રોથેસ કંદ' છે તે જાહેર જગ્યાઓ ઉપરાંત કેટલાંક ખાનગી સ્થળો પણ એવાજ ધંધા

અધાવવા માટે રખાયલાં હોય છે. જાહેર વેશ્યાગૃહો કરતાં પણ જન-
સમાજને વધારે નુકશાન એવાં છુપાં ધામોથી પહોંચે છે કેમકે એવા
ધામોમાં થતી બદ્દેલી વધારે પાચમાલી કરનારી, બચંકર અને જોખમ
ભરેલી હોય છે. એવા ખાનગી ધામોમાં ગમે તેવા ઇજ્જતદાર માણસો
પણ રહેલાઈથી જઈ શકે છે. કુંવારી અને પરણેલી સ્ત્રીઓ પણ એવું
એકાદું ધામ જાણમાં આવતાં પોતાના પરચુરણ ખર્ચ માટે છુટ
મેળવવાને કે ફેશનેના પોતાના મોહની તૃપ્તિ કરવાના સાધનો મેળવ-
વાને તેવાં સ્થળોએ જવાને ટેવાય છે એટલુંજ નહિ પણ કેટલીક
વખત તો નીતિહીન અને કમજોર માઆપ કે ધણીની ગુપ્ત સંમતિથી
પણ તેવાં સ્થળોમાં જઈ પૈસા મેળવી લાવી ગરીબીથી વેઠવી પડતી
મુશ્કેલીઓ દુર કરવાને ખાતર કેટલીક સ્ત્રીઓ જાય છે

ખાનગી કુટુંબખાનાઓ.

એ કરતાં પણ વધારે ખાનગી કુટુંબખાનાઓનો એક બીજો પ્રકાર
હોય છે જેને અંગ્રેજીમાં (Houses of Accomodation) કહે
છે. એવી જગ્યાઓમાં બદ્દેલી કરનારાંઓ તદ્દન ખાનગી રીતે પોતાનાં
એવાં કામ કરી શકે છે એટલે તે જાહેર કુટુંબખાનાંઓ કરતાં પણ
વધારે ખરાબી કરનારાં થઈ પડે છે અને તેમાં ખાસ કરીને આખરદાર
હિંચ કુટુંબનાં માણસોના આરોગ્ય અને ઇજ્જતની ગંભીર ખરાબી
થવા પામે છે. એવાં મકાનોમાં કાંઈ પણ વખતે હાજર રહેનારી કાંઈ
વેશ્યા હોતી નથી. આખરદાર કુટુંબની સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો પોતાની
બહિષ્કાર વૃત્તિથી પ્રેરાઈ અધુક સંતસસ કરી એવાં મકાનોમાં જઈ
પોતાની વૃત્તિની આસાનીથી તૃપ્તી કરે છે અને પાછાં જનસમાજમાં

આપરફાર અને ઇજ્જતદાર બની બગલગતની માફક સીધાં અને શાણદે માણસો તરીકે હળીમળી શકે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો તેઓ પોતાના સર્ગા સંબંધીઓ અને મિત્રોને તેમજ સમસ્ત જગતને એવા સ્થળોની મદદ અને સગવડથી આધળા બનાવી શકે છે અને મંબીર રીતે ઠગી શકે છે. એ પ્રકારનાં ખાનગી કુટુંબખાનાંઓ તરેહવાર રૂપમાં અને તરેહવાર નામઠામથી યોગ્યતા હોય છે એટલે તેનો અટકાવ કે નાશ કરવો મુશ્કેલ થઈ પડે છે. એવા સ્થળો અનેક પ્રપંચી યુક્તિઓ અને નામોથી હસ્તી ભોગવે છે. કાષ્ઠઠેકાણે તે એક કલબ તરીકે તો કાષ્ઠ ઠેકાણે તે વીશી, દરજીની, દુકાન. કાપડીઆની પહેડી કે ચાહપાણીનાં હોટેલ રૂપે હોય છે તો કાષ્ઠ ઠેકાણે તે ગમ્મત રમ્મતનાં સ્થળ તરીકે યા બીજી રીતે ગોઠવાયલું હોય છે. આપણા દેશમાં તેમજ બીજા અનેક દેશોમાં મોટાં શહેરોમાં આવા સ્થળોએ પ્રત્નની ઘણી પાંચમાલી કરી છે.

જરમનીના બરલીનમાં જાઓ કે હેમ્બર્ગમાં જાઓ, ઓસ્ટ્રીઆના વીએનામાં જાઓ કે ફ્રાન્સના પેરીસમાં જાઓ, પણ બારીક તપાસ કરવાથી ખાતરી થશે કે એવાં મોટાં શહેરોમાં આવા ખાનગી કુટુંબખાનાંઓનો ફેલાવો બહુ વધી પડ્યો છે. અમેરીકાના સેંગર નામના એક વિદ્વાન તખીએ ન્યુયોર્કમાં એવાં કુટુંબખાનાંઓની વધી પડેલી બધી ઉપર પોતાના એક પુસ્તકમાં લખાણથી વિવેચન કયું છે. અંગ્રેજ ડોક્ટર વીલ્યમ એકટને એજ વિપયનું એક પુસ્તક પ્રગટ કરી તે વિષે ઘણી જાણના જોગ બાબતોથી જાહેર પ્રગતને માહિતગાર કરી છે.

આબરૂદાર વેશ્યાઓના ઢોંગ સોંગ.

એવી પીડા પેરીસ અને બરલીનમાં ધણી વધી પડી છે. જાહેર રસ્તાઓમાં ફટલીક વેશ્યાઓ આબરૂદાર સ્ત્રીના માફક કપડા લતાં સજી ઢાવકી રીતે ફરે છે પણ જ્યારે કાંઈ શીકાર મળી આવે ત્યારે તેમને એવા ખાનગી કુટુંબોમાં લઈ જાય છે.

મુસાફર વેશ્યાઓ.

વાત એથી પણ હવે તો આગલ વધવા માંડી છે. એવી ઢોંગી વેશ્યાઓ આબરૂદાર સ્ત્રીઓના રૂપરંગ ધારણ કરી રેલ્વે અને સ્ટીમરોમાં મુસાફરી કરે છે તેઓ માટે જાગે પહેલા વર્ગમાંજ મુસાફરી કરે છે અને ત્યાં કાંઈ મોટા કુટુંબની સ્ત્રી તરીકે પોતાને જણાવી પુરૂષ ઉતાડ્યોને ફાસલાવી ફસાવે છે અને શીકાર સર કરે છે એ જાતની મુસાફર વેશ્યાઓને 'ઉડતા પંખેરા' પણ કહી શકાય કેમકે તેમની મુસાફરી કાંઈ નાની મુની હોતી નથી. તેઓ તો પતંગીમાં કરતાં વિધવિધ રંગરામમાં એક ઠેકાણેથી બીજે ઠેકાણે ઝડપખંધ ઉડી જાય છે. આજે એવી જ સ્ત્રી પેરીસમાં શીકાર શોધતી હોય તે કાલે તો લન્ડનમાં ઉડી આવી હોય અને શીકારની સહેલગાહે નીકળી પડી હોય. ગઈ કાલે મોન્ટે કાર્લોમાં હાથમાં આવેલા શીકારનું ગળું કાપી રહેલી સ્ત્રી આજે કોન્સ્ટાન્ટીનોપલમાં આવી કાંઈ શીકાર ઉપર ગોળીબાર કરવાની પેરવીમાં મશ્ગુલ બની ગએલી માણુમ પડે છે. એવી સ્ત્રીઓ જુદા જુદા દેશોમાં પેદા થાય છે પણ એટલી ચપલ અને દિગ્મતખાજ સ્ત્રીઓ પ્રમાણમાં જરમનીમાં વધારે મળી આવે છે.

વીલાયતની વેશ્યાઓની હુન્નરમંદી.

વીલાયતની વેશ્યાઓ તો જાણે કે શીકારો કેમ શોધવા તેના હુન્નરમંદીનાં શાસ્ત્રો રચતી હોય તેમદિન પર દિન અવનવા માર્ગો શોધતી અને અજમાવતી નજરે પડે છે એટલે જાહેર પ્રજા પણ તેમને ઓળખવા અને તેનાથી સાવધ રહેવાને કામ વખત તો તદ્દન અશક્ત નીવડે છે.

દારવાલાઓનો આધાર વેશ્યાઓ.

જરમતીનાં મોટા શહેરોના ધણા દારવાળાએ પોતાનો ધંધો ધીકતો ચલાવી સારો નફો મેળવવા માટે વેશ્યાઓની સારી સંખ્યાને પોતાની દુકાનોમાં “બાર-મેઇડ” તરીકે રોકે છે. એ ‘બાર-મેઇડ’નું કામ એજ હોય છે કે, ધરાકોને વધારે દારૂ પીવાને લલચાવવા. દારૂની દુકાનોમાં ‘બાર-મેઇડ’ તરીકે કામ કરતી એ વેશ્યાઓ પોતે ધણી દારૂ પીને જીવવાની શક્તી ધરાવતી હોય છે એટલે તેઓ ધરાકોને એન-આળા કરી વધુ દારૂ પીવાને લલચાવી શકે છે એટલુંજ નહિ પણ તેમની સાથે ગેલ-ગમતમાં જોડાઇ પોતે પણ સાથે દારૂ પીવા માંડે છે, અને તેના બીજા તેમના શીકાર બની ગયેલા ધરાકો ચુકાવે છે. આથી દુકાનદારોને વકરો વધે છે અને લાભ થાય છે એટલુંજ નહિ પણ ખુદ તે ‘બાર-મેઇડ’ને પણ લાભ થાય છે કેમકે તેમણે જોડેલો વકરો વધારે કરાવ્યો હોય તેના ઉપર તેમને ઉત્તેજન તરીકે અમુક કમીશન કે બોનસ મળે છે. જરમતીની આવી દુકાનો ‘એની મીરકન્સીપેન’ કહેવાય છે. ડોક્ટર બ્રોશ કહે છે કે એ ‘બારમેઇડ’ તરીકે કામ કરતી સ્ત્રીઓમાં સેંકડે

૮૦ થી ૯૦ જેટલી તો ચેપી રોગથી પીડાતી હોય છે એટલે એ દુકાનો ચેપી રોગનો ફેલાવો કરનારા અધમ ધામો સામાન થઇ પડી છે.

ગમત રમતનાં મથકોનો વ્યભિચાર માટે થતો ઉપયોગ.

‘બૉલ-રમ્સ’ કે ‘ડેન્સીંગ-સલુન’ તરીકે જણાવવામાં આવેલાં કેટલાંક મકાનો પણ ખરી રીતે તો બદફેલીનાં ધામ રૂપ કુટણખાનાંજ હોય છે એવા ધણા દાખલા પેરીસ અને બરલીનમાં નજરે પડે છે.

વેરાયટી થીએટરમાં વેશ્યાઓના રાફડા.

રમતગમત, મોજશોખ અને કેટલાક હુન્નરમંદીના ખેત્રો માટે ઉભા કરવામાં આવતાં વેરાયટી થીએટરોનો પણ પેરીસ અને બરલીનમાં બેઠક દુરૂપયોગ થાય છે. હલકી નીતીની સ્ત્રીઓ એ થીએટરોમાં કીડીઓના રાફડા ફાટયા હોય તેની માફક ઉભરાઇ જાય છે અને ત્યાં પોતાનો ધંધો ચલાવવાની હુન્નર મંદીનો ઉપયોગ કરતાં સહેલથી વ્યભિચારી પુરૂષોને પોતાના શીકાર બનાવે છે.

સરકારના ચાંપતા ઇલાજો નિષ્ફળ થાય છે.

એ દેશની સરકારો અનીતીનો ધંધો ફેલાતો અટકાવવા માટે ધણા ઉપાયો યોજે છે છતાં દહાડે દહાડે એ બદી વધારે ને વધારે નવા નવા પ્રપંચો મારફતે વધતીજ જાય છે એ માલુમ પડ્યું છે. બરલીનમાં કેટલાંક મકાનોના દરવાજાઓ ઉપર એવાં પાટીયાં મારેલાં હોય છે કે, “અહીં મહીનાં, અઠવાડયા, કે એક દીવસને માટે ઓરડાઓ બાડે મળશે.” આમવાન બ્લોશ લખે છે કે, આ જાહેર ખબરો અનીતીના

ધંધાને ઉત્તેજન આપવા માટેનું મોટે ભાગે ચોળાએલી હોય છે એમ નક્કી કહી શકાય નહિં પણ તેથી એવા કામને ઉત્તેજન મળે છે એમ તો જરૂર કહી શકાય. એવાં મકાનોને ધણી વાર ‘ફરનીશ્ઝ લોજીંગ’ તરીકે પણ જાહેર કરવામાં આવે છે પણ ખરી રીતે તે પૂણ્યપણું કુટણ્યખાનાં જ હોય છે.

ચંપીખાનાના નામે રખાતાં કુટણ્યખાના.

વેશ્યાઓ કેટલીક વખત ચંપીનો હુન્નર થોડો ધણો શીખી લે છે અને પછી ‘મેસેજ ઇન્સ્ટ્રીટ્યુટ’ નામનાં ખાતાંઓ ખોલે છે પણ ખરી રીતે ત્યાં તેઓ આસાનીથી વેશ્યા તરીકેનો પોતાનો ધંધો ધમધાકાર ચલાવે છે.

કાફે પણ વેશ્યાઓનાં ધામ.

બરલીનમાં કેટલાંક એવાં ખાતા રાતનાં જ ઉઘાડવામાં આવે છે. અને તેને ‘કાફે’ નામથી ઓળખાવવામાં આવે છે પણ ખરી રીતે ત્યાં વેશ્યાઓ આખી રાત પોતાના અનીતીના ધંધા માટે જાગતી રહે છે.

આ ઉપરથી વાંચકો કેટલાંક એવાં મથકોના જુરા હેતુની કાંઈક માહિતી મેળવી શકશે અને તેથી એવા સ્થળોએ જતાં પહેલાં સાવધ રહી ચોક્કસ તપાસ કરી જોવાને સમર્થ થશે.

પ્રકરણ ૨૯ મુ.

બુદ્ધ બુદ્ધ દેશોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓનાં સ્થાન.

માણસ જાતીની ચડતી પડતી અને પ્રગતિની તવારીખનો અભ્યાસ કરતાં જણાય છે કે, વાંઝણી સ્ત્રીઓને હંમેશાં પ્રજામાં નુકશાનકર્તા તરીકે માનવામાં આવી છે. અને વાંઝીઆપણને સ્ત્રી જાત પોતે એક કલંકરૂપ સમજે છે.

બુદ્ધ બુદ્ધી પ્રજાની વાંઝણી સ્ત્રીઓ.

એક સ્ત્રી જ્યાંસુધી એક પણ બાળકની માતા થાય નહિં ત્યાં સુધી તેને માટે માનની દ્રષ્ટિ ઉત્પન્ન થતી નથી. તેમજ તેની પ્રતિષ્ઠા જામતી નથી.

ધરાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

ધરાનમાં કોઈ સ્ત્રીને પ્રજા નથી થતી એમ લાગે ત્યારે તેમના ભરથાર તરફથી તેમને 'તલાક'—છુટા છેડા આપી દેવામાં આવે છે.

ચીન અને જાપાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

ચીન અને જાપાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીની બહુ દુર્દશા થાય છે, એવી સ્ત્રીની તરફ ત્યાં કોઈ જરા પણ માન દેખાડતું નથી. બદ્દે તેઓ એક કંગાલ જાનવર જેવી લેખાય છે.

હબ્સી લોકોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

હબ્સી લોકોમાં વાંઝણી સ્ત્રી તરફ તિરસ્કારની નજરે જોવામાં આવે છે અને તેવી સ્ત્રીને પરણવા માટે લગ્ન વખતે તેનાં માથાપને જે

પૈસા આપવામાં આવ્યા હોય તે ન્યારે તેને પ્રજા ના થાય ત્યારે પાછા માગવામાં આવે છે.

યાહુદી અને તુર્ક લોકોમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

યાહુદી અને તુર્ક લોકોમાં પણ ધરાનના લોકોની માફક એવી માન્યતા છે કે, વાંઝણી સ્ત્રીને તલાક આપી દેવા જોઈએ એવી રીતે એક વખત જે સ્ત્રીને તલાક આપી દેવામાં આવે તે ગમે તેવી જીવાન અને ખુબસુરત હોય છતાં પણ તેમને કાંઈ પણ પુરૂષ પરણવાની ના પાડે છે અને એવોજ જવાબ આપે છે કે, એ સ્ત્રીને છોકરાં થતાં નથી તો પછી તેને શા માટે પરણવું? યાહુદી લોકોના ‘તાલમદ’ માં સ્ત્રી કેવી હોવી જોઈએ તેના સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે, “સ્ત્રી ખુબસુરત હોવી જોઈએ, નમણી હોવી જોઈએ અને પ્રજોત્પત્તિ કરનારી હોવી જોઈએ” બીજે સ્થળે એજ ગ્રંથમાં લખ્યું છે કે, “ગરીબ, રગત-પીતીઆં આંધળાં અને વાંઝીઆં તો મુએલાંજ લલાં.” પુરૂષો માટે પણ એ પુસ્તકમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે, “જે પુરૂષ બાળકો ન થાય એવી મક્કદથી કુંવારો રહે તેણે ખુન કરવા જોડો જાંબીર ગુન્હો કરેલો માની શકાય.”

હિંદુસ્થાનમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

હિંદુસ્થાનમાં જે સ્ત્રીને સંતાન ન થાય તેને અપશુકનવંતી માનવામાં આવે છે એટલુંજ નહિ પણ કેટલીક એવી કામો છે કે તેઓમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓને તેમના માબાપોને ઘેર પાછી પણ મોકલી દેવામાં આવે છે અને સાસરીઆને ઘેર તેમને કાંઈ પણ સુખ, માન કે હક મળતા નથી.

જરમનીમાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

જરમનીમાં જુના કાયદા પ્રમાણે એક વાંઝણી સ્ત્રી અને એક નામરદ પુરુષ એકીને એક સરખી રીતે છુટા છેડાને લાયક ગણવામાં આવતા હતાં.

રોમન પ્રજામાં વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

રોમન પ્રજામાં આગલા વખતમાં એમ માનવામાં આવતું હતું કે વાંઝણી સ્ત્રીઓ ઉપર 'પશ્વરનો કાપ' ઉતરેલો હોય છે, આગસ્ટસના સમયમાં તો જે સ્ત્રી ત્રીશ વરસની ઉંમર પછી લગ્ન કરવા છતાં સંતાન વિનાની રહેતી તેને સજા કરવામાં આવતી હતી.

સ્લોવેનીક પ્રજાઓમાંની વાંઝણી સ્ત્રીઓની દશા.

સ્લોવેનીક પ્રજામાં તો એવીજ માન્યતા છે કે, એક સ્ત્રીને જ્યાં સુધી એક પણ બાળક થાય નહિં ત્યાં સુધી તે સ્ત્રીને એક સ્ત્રી કહી શકાય નહિં. ઇસ્ત્રીઓના મુલકમાં તો એવી સ્ત્રીને હીજડા કહેવામાં આવે છે.

વાંઝીઆપણું અને દુનિયાના પ્રવીણ લેખકો.

ચાલુ જમાનામાં તેમજ આગલા જમાનામાં દુનિયાના સર્વ ભાગોના વિદ્વાનોએ વાંઝીઆપણાના સંબંધમાં લખાણથી પોતપોતાના ગ્રંથોમાં વિવેચન કર્યા છે. પ્રખ્યાત આયર્ વૈદ સુશ્રુતે એક વાંઝણી સ્ત્રી સંતાનવતી ક્યારે અને છે તે વિષે વીસ્તારથી અનેક સૂચનાઓ કરી છે. તેજ પ્રમાણે ખ્રીસ્તીઓનાં ટેસ્ટમેન્ટમાં યાહુદીઓનાં ધાર્મિક પુસ્તક 'તાલમદ'માં પણ એજ વિષય ઉપર પુષ્કળ વિવેચનો જોવામાં

આવે છે. એટલુંજ નહિં પણ પ્લીની, હીમોક્રેટ, એરીસ્ટોટલનાં ગ્રંથોમાં પણ વાંઝીઆપણા માટે પુષ્કળ ટીકા, સુચના અને પ્રલાભોનાં વર્ણન કરેલાં છે. આર્ય લોકોનાં વૈદ્યકીય પુસ્તકોમાં તો એ વિષયને અતિશય અગત્ય આપેલી જણાય છે.

બે પ્રકારનું વાંઝીઆપણું.

સ્ત્રીઓને વાંઝીઆપણાનું જે દરદ લાગુ પડે તેના બે પ્રકાર પાડવામાં આવ્યા છે. લગ્ન કર્યા પછી ત્રણ વરસ સુધી રાહવાટના હકો ભોગવવા છતાં જો સ્ત્રીને ગર્ભાધાન ના થાય તો તેને ડોક્ટરો જન્મથીજ લાગુ પડેલું વાંઝીઆપણું કહે છે. અને જો એક બે સંતાન થયા પછી સંસાર વહેવારમાં રહેવા છતાં કાષ્ટ સ્ત્રીને ઊકરાં થતાં બંધ પડી જાય તો તેને ડોક્ટરો Acquired અથવા Relative Sterility કહે છે.

એકજ બાળક થવા પછી સ્ત્રીઓ વાંઝણી કેમ થાય છે?

એક બે બાળકને જન્મ આપ્યા પછી ગર્ભ રહેવાનું બંધ થઇ જાય એવા પ્રકારનું વાંઝીઆપણું ધણી સ્ત્રીઓને લાગુ પડે છે અને ધણી તો પહેલાંજ સંતાનને જન્મ આપ્યા પછી તુરત એવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરે છે. તેમ થવાનાં સંખ્યાબંધ કારણો હોય છે પણ તેમાંનાં મુખ્ય એ છે કે, (૧) પહેલી સુવાવડ કઢંગી થઇ પડી હેરાનગતી ભોગવવી પડી હોય તેથી ગર્ભસ્થાનને અને તેની સાથે સંબંધ ધરાવતાં અવયવોને જો સોજા લાગુ પડી ગયા હોય તો તે સ્ત્રીની તબીયત દુર્બળ થઇ જાય અને તેની જનનશક્તિ નાશ પામે છે. (૨) ધણીજ કમળેર નાજુક

બાંધાવાળી સ્ત્રીની જનનશક્તિ પહેલીજ સુવાવડે નાશ પામે છે; (૩) એનીમીયાનાં દરદવાળી સ્ત્રીઓની જનનશક્તિનો નાશ થાય છે; (૪) પહેલાં બાળકને જન્મ આપ્યા પછી સ્ત્રીના ગર્ભસ્થાનમાં અમુક જાતની ગાંઠ થવાથી ગર્ભ ધારણ કરી શક્તિ નથી. (૫) પહેલીજ સુવાવડે સર્વ જનનશક્તિ ખોષ દે તેવી પ્રકૃતિ હોય (૬) સુવાવડ પછી તુરતમાં ટાઇફોઇડ કે બીજા એવા કોષ ઝેરી તાવથી જે એક સ્ત્રી વધારે પીડા પામી હોય તો પણ તે વાંઝણી બની જાય છે.

વાંઝીઆપણાંના ખાસ ગુપ્ત કારણો.

એ ઉપરાંત એવી રીતે વાંઝીઆપણું લાગુ પડી જવાનાં બીજાં પણ કેટલાંક એવાં કારણો હોય છે કે જેના સંબંધમાં કાંઈક વીગતવાર વિવેચન કરવું પડશે.

(૭) કેટલીક વખત એવું બને છે કે સ્ત્રીને સુવાવડ ગયા પછી પોતાની તબીબત નાદુરસ્ત રહેતી હોય તો તે સ્ત્રી પોતાના ભરથારના સમાગમમાં આવવા નામરજી દેખાડે અને પોતાના પતિને પણ દુર રહેવાની ફરજ પાડે છે. એવા સંજોગમાં કેટલાક પુરોષો બલિચારી જીંદગી ભોગવવાના ભાગે ચડી જાય છે અને તેમ કરતાં જે ભોગજેએ તેને કાંઈ ખરાબ એપી દરદ લાગુ પડી જાય તો પાછળથી એ દરદ પાછું તે પોતાની સ્ત્રીને પણ સોંપે છે જેથી તે સ્ત્રી પાછી ગર્ભ ધારણ કરવા અશક્ત બની જાય છે. (૮) ઘણીક વખત પ્રસવ વખતે વેઠવી પડેલી પીડાથી ત્રાસીને એવો ઠરાવ કરે છે કે, હવેથી ગર્ભ ધારણ કરવોજ નહિ અને તેથી જાણીબુજીને ગર્ભ ના રહે તેવા ઉપાયો

અજમાવે છે (૯) કેટલીકવાર જીવાન સ્ત્રીઓના ભરથાર તેમના કરતાં પચીશ ત્રીશ વરસે મોટા હોય છે એટલે એકાદ બાળક જનમે તેટલામાં એ પુરૂષોની જનનશક્તિ નાબુદ થઈ જાય છે અને તેથી સ્ત્રીને વધુ પ્રજા થતી નથી.

પરણ્યા પછી સ્ત્રી વાંઝણી છે કે કેમ તે જાણવાની સહેલી રીત.

આગળ કહ્યું છે તેમ એક સ્ત્રી વાંઝણી છે કે નહિં તે જાણવાની રીત એજ છે કે, પરણ્યા પછી ત્રણ વરસ સુધી પોતાના પતિના પ્રેમભર્યા સહવાસમાં રહેવા છતાં પણ જો એક સ્ત્રીને ગર્ભ ના રહે તો એ સ્ત્રી ધણું ખરાં વાંઝણીજ રહે એમ તબીબો માને છે માટે એવા સંજોગો હિંમત થાય ત્યારે કોઈ અનુભવી ડોક્ટરની સલાહ લઈ તે સ્ત્રીના શરીરમાં શું ખામી છે. તે જાણી લેવી જોઈએ અને તેના વૈદકશાસ્ત્રના આધારે ઇલાજ કરવા જોઈએ.

વાંઝીઆપણાંનો રોગ-દોષ જેમ અગત્યનો છે તેમજ આપણે તેના સંબંધમાં વિસ્તારથી વળું ન પણ કયું છે. એ ઉપરથી છેવટનો સાર ખેંચીએ તો તે એજ છે કે ગર્ભ ધારણ નહિં કરવા માટે સ્ત્રીના શરીરમાં નીચે મુજબનાં ત્રણ મુખ્ય કારણો હોય છે:—

સ્ત્રીને લાગુ પડતું ખાસ કરીને ત્રણ જાતનું વાંઝીઆપણું.

(૧) સ્ત્રીના સંતાન-ખીજ-રથાનની ગર્ભ ધારણ કરવાની અશક્તિ હાલતના સમયે લાગુ પડતું વાંઝીઆપણું (૨) સ્ત્રીનાં સંતાનખીજ અને પુરૂષનાં સ્પર્મે ટોળાંઆનાં જીવન-જંતુઓ કોઈ કારણસર એક બીજા સાથે ભેગાવા ના પામે અને તે એકરસ થવામાં ખસત પડે

ત્યારે સ્ત્રીને વાંઝીઆપણું લાગુ પડે છે, જેને માટે કેટલીક વખત પુરૂષ પણ જવાબદાર હોય છે.

(૩) સ્ત્રી ગભાં ધારણ કરી શકે નહિં એવી તેની પ્રકૃતિ હોવાને લીધે લાગુ પડેલું વાંઝીઆપણું.

સ્ત્રીનાં સંતાન-ખીજની અશક્તિનાં કારણો.

વાંઝીઆપણું લાગુ પડે એવી ખામીભરેલી હાલત સ્ત્રીના સંતાન ખીજની હોવાના મુખ્ય કારણ એ હોય છે કે કોઈ વખત સ્ત્રીનું સંતાન-ખીજ-સ્થાન ચીમળાઈ ગયેલું હોય છે અથવા તો કોઈ કારણથી એ સ્થાનની રચનામાં એવો ફેરફાર થઈ ગયેલો હોય છે કે, જેથી સ્ત્રી ગભાં ધારણ કરી શકતી નથી. વંશપરંપરા ઉતરતી ખાસી-યતને સખએ પણ કેટલીક વખત સ્ત્રીઓ એવી હાલતે પુગે છે.

વાંઝીઆપણા માટે સ્ત્રીનાં સંતાન-ખીજની ખામી પીછાનવાની રીત.

સ્ત્રીનાં સંતાન-ખીજની ખામી નીચે મુજબની નીચાનીઓથી પીછાની શકાય છે; માસીક માંદગીને પ્રસંગે સ્ત્રીઓને દેખાતું રજે-દર્શન એકદમ બંધ પડી જાય છે અથવા તો તે અનીયમીત પ્રસંગે દેખાય છે. જેમ સ્ત્રીનાં રજેદર્શનની અનિયમીતતા વધારે હોય તેમ તેનામાં વાંઝીઆપણાનાં દોષ વધારે દાખલ થતા જાય છે એમ સામાન્ય રીતે કહી શકાય. કમરમાં દુખાવો, પેદુ બારે થઈ જવા, સ્તનોમાં ચસકા મારવા, ચહેરા ઉપર અગન બળવી, નરકોરી પુટીને વારેવારે લોહી જવું, વીગેરે ચી-હો તબાબતે સ્ત્રીની ખરી હાલત સમજવામાં

ડોક્ટર, વૈદને બહુ ઉપયોગી થઇ પડે છે. એ ઉપરાંત સ્ત્રીની ઉંમર, તેની શુદ્ધી ગુણરવાની રીતભાત અને કૌટુંબીક હકીકતનો પણ કાબેલ ડોક્ટર અભ્યાસ કરી તે ઉપરથી ચોક્કસ અનુમાન ઉપર આવી શકે છે.

સંતાન-ખીજ-સ્થાન ચીમળાઇ જવાનું કારણ.

સ્ત્રીનું સંતાન-ખીજસ્થાન તેને મીઠી પીશાબ, ક્ષય, ટાઇફોઇડ અથવા મેલેરીઆ જેવા જેરી તાવ વગેરે દરદો થવાથી ચીમળાઇ જાય છે, એ ઉપરાંત બહુ જડી સ્ત્રીઓ પણ મોટે ભાગે વાંઝીઆપણું પામે છે.

કેટલીક દવાઓથી સ્ત્રીને લાગુ પડતું વાંઝીઆપણું.

વાંઝીઆપણું જેમ કેટલાક દરદોથી લાગુ પડે છે તેમ કેટલીક એવી દવાઓ છે કે, જે ચાલુ ખાધા કરવામાં આવે તો તેથી જનન શક્તિનો નાશ થાય છે. અરીસુ અથવા મોરશીઆની દવાઓ ચાલુ ખાવાથી સ્ત્રીનું-ખીજ સ્થાન ચીમળાઇ જાય છે. દારૂનો હાલ્લો ઉપયોગ લાગભાગટ કરવાથી પણ તેમ થાય છે. કવીનીન લાંબો વખત સુધી બહુ મોટા પ્રમાણમાં જે ખાવામાં આવે તો પણ સંતાન-ખીજ-સ્થાનમાં એવા મોટા ફેરફાર થાય છે કે સ્ત્રી ગર્ભ ધારણ કરી શકે નહિં. ટેનીન નામની દવા લાંબો વખત સુધી વાપરવામાં આવી હોય તો વાંઝીઆપણું આવવાનો સંભવ રહે છે. ચાહમાં એ ટેનીનનું તત્વ ધણું મોટા પ્રમાણમાં હોવાના કારણે જ ડોક્ટરો સ્ત્રીઓને ચાહ નહિં પીવાની ભલામણ કરે છે.

સંતાન-બીજ-રથાન કપાવી ખસી થતી સ્ત્રીઓ.

પુરુષોને જેમ ખસી કરવામાં આવે છે તેમજ કારણ પરત્વે ડોક્ટરો સ્ત્રીઓને પણ તેમનાં સંતાન-બીજ-રથાન કાપી નાખીને ખસી કરે છે અને તે પછી તેમને કાંઈ પણ રીતે સંતાન થવાનો સંભવ રહેતો નથી.

ખસી સ્ત્રી પણ હુમેલદાર થઈ શકે છે.

એટલું જતાં જરમન તબીબ શાઝ એક અજબ દાખલો નીચે પ્રમાણે નોંધાવે છે. ડોક્ટર શાઝે સને ૧૮૮૦ ના ફેબ્રુઆરી માસમાં વીશ વરસની એક જુવાન છોકરીનાં બેઉ સંતાન-બીજ-રથાન જડ મુળથી કાપી નાખ્યાં હતાં. પાછળથી સને ૧૮૮૪ માં એ છોકરીએ લગ્ન કર્યાં અને સને ૧૮૮૫ના મે માસમાં તેા તે એક તંદુરસ્ત છોકરીની માતા થઈ. આ બનાવ બહુ અજબબી ઉપજાવે તેવો હતો. પરંતુ ડોક્ટર શાઝે તે માટે એવો ખુલાસો કર્યો કે એક મંચના બારમા ભાગ જેટલો નજીકે ભાગ કાપતા રહી ગયો હતો તેમાંથી સંતાન-બીજ પેદા થયું હતું અને તેથી તે છોકરી હુમેલદાર બની હતી. એનો અર્થ એ થાય છે કે મર્મશયનો નાનામાં નાનો ભાગ પણ સંતાન-બીજ પેદા કરવાની અજબ શક્તિ ધરાવે છે.

ભડી સ્ત્રીઓના વાંઝીઆપણાનું કારણ.

જે સ્ત્રીઓ ઘણી ફાલીપુલી ગએલી હોય છે તેઓ ધણું ખરું વાંઝણી હોય છે. જે જુવાન સ્ત્રીઓ બીજા કાંઈ પ્રકારનું દરદ નહિં હોવા છતાં રજેદશન બંધ પડી જવા વીગેરેની ફરીયાદ કરે છે

તેઓ પણ વાંઝણી રહે છે. ફાલીપુલી ગએલી સ્ત્રીના જનન-શરીરમાં કાઠને કાઠ પ્રકારનું એકાદું દરદ હોય છે. અને તેમનાં મળ-સ્થાન જોષએ તેવા તંદુરસ્ત હોતાં નથી. પ્રસવમાત્ર માથી પ્રવાહી પદાર્થ વહી જતો હોય તેથી પણ વાંઝીઆપણું પેદા થાય છે. વળી વાંઝણી સ્ત્રીઓનું મળ-સ્થાન ઘણી વખત તેની વાજખી જગાએથી ખસી ગએલું હોય છે. શરીરમાં ચરખી ફેલાઈ જવાથી સંતાન-ખીજ ઉપર વાંઝીઆપણાની અસર થવા પામે છે. શરીરનું વધારે પડતું જડાપણું માત્ર માણસ જાતને તેમજ જાનવરોને પણ એજ રીતે વાંઝીઆ બનાવે છે. મરઘીને ખવડાવી પીવડાવી બહુ રૂઢપુષ્ટ બનાવવામાં આવે તો તે મરઘી ધંડાં મુકતી બંધ થાય છે એવો અનુભવ મરઘીનો વેપાર કરનારાઓને થવા પામ્યો છે.

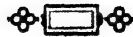
સીધીબન સ્ત્રીઓ વાંઝણી રહેતી હતી તેનું કારણ હિપોક્રેટ એજ જણાવે છે કે એ સ્ત્રીઓ બહુ જડી હતી. પોતાના એવા અભિપ્રાયના ટેકામાં તે એજ દાખલો આપે છે કે તેમની જે ગુલામડીઓ પાતળી હતી તેમને તેમનાજ પુરૂષોના સમાગમમાં આવવાથી મળ રહેતા હતા.

સંતાન-ખીજ સાથે પુરૂષના જીવન-જંતુઓ એક રસ નહિં થવાનાં કારણ.

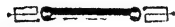
તખીઓ એમ કહે છે કે પુરૂષનાં સ્પર્મેટાઝુઆ એટલે કે જીવન-જંતુઓ સ્ત્રીનાં સંતાન ખીજ સાથે એક રસ નહિં થવાથી વાંઝીઆપણું લાગુ પડે છે. એ જીવન-જંતુઓ સ્ત્રી-ખીજ સાથે એક રસ થવાનાં કારણો એ હોય છે કે તે જંતુઓ સ્ત્રીનાં ખીજવાળી જગા સુધી

પહોંચી શકતા નથી, બીજું કારણ એ હોય છે કે, ગભરૂંસ્થાનની કોઈ ખામી કે બીમારીને લીધે સંતાન-બીજ ગભરૂંસ્થાનમાં દાખલ થઈ શકતાં નથી અને પુરૂષનું વીય પણ તેમાં દાખલ થતું અટકી પડે છે. ત્રીજું કારણ એ હોય છે કે સ્ત્રીના પ્રસવમાર્ગમાં પ્રવાહી પેદા થતો હોય ત્યારે તે પ્રવાહીની ઝેરી અસરથી પુરૂષના વીયનો ગભરૂંસ્થાનમાં દાખલ થતાં પહેલાંજ નાશ થાય છે.

વાંઝીઆપણાનો શ્રાપ અનેક કારણોસર ભોગવવો પડે છે. તેમાંના મુખ્ય કારણો અહીં દર્શાવ્યાં તેથી વાંચક સમજી શકશે કે એ એક ધણો બારીક અને ગુચ્છવણુભર્યો સવાલ છે. માટે એવી સ્થિતિ ભોગવતાં માણુસોએ લેભાગુ ઉંટ વેદો પાસે જઈ પોતાની ઇચ્છા પાર પાડવાની આશા નહિ બાંધતાં તે માટે જરૂર કોઈ અનુભવી પ્રવીણ વૈદ ડોક્ટરની સલાહ અને સારવારનો લાભ મેળવવો જોઈએ.

પ્રકરણ ૩૦ મું.

સ્ત્રીઓની ઉમરની ચડ ઉતર સ્થીતી.

સ્ત્રીઓને પોતાની ખુબસુરતી જળવવાની ચીવટ ધણી હોય છે. તેનું મુખ્ય કારણ એ હોય છે કે તેને હમેશાં એક કાળજી રહે છે કે, રખેને પોતાનું સૌંદર્ય ઘટે તેથી અથવા ખીજી વધારે સૌંદર્યવતી સ્ત્રીના સમાગમમાં આવવાથી પોતાના પતિનું ધ્યાન ખીજી સ્ત્રી ઉપર જાય અથવા તો પોતાને માટે તેના મનમાં અણગમો પેદા થાય.

કુંવારાં ડોખાં.

કુંવારી સ્ત્રીઓ તો ખાસ-ત્રીશ-પાંત્રીશ વરસની ઉમર થતાં એવી શીકર કરવા માંડે છે કે હવે તેમની જુવાની અદશ્ય થઈ જવાની અને પોતે ઘરડાં ઠાઠાં કે કુંવારાં ડોખાં જેવા ગણવાના.

પરણેલી છતાં કુંવારી.

એટલી વાત તો ખરી પણ છે કે ૩૦-૩૫ વરસની એક પરણેલી સુખી સ્ત્રી કરતાં એજ ઉમરની કુંવારી સ્ત્રી કરતાં તે વધારે જુવાન અને વધારે દેખાવડી લાગે છે. પરંતુ આ ફેરફાર કાંઈ કુદરતે નક્કી કરેલો નથી. શરીરનું આરોગ્ય, ચિંતા વિનાની જીંદગી, નશીકરાપણું અને શાંતિ તથા સંતોષનો દીવમાં વાસ હોય તો ધણીએ પરણેલી સ્ત્રીઓ ૩૫ વરસની ઉમરે ૨૫ વરસની જુવાન સ્ત્રી જેવી દેખાય છે. અને ધણીકોને તે પરણેલી હોવા છતાં કુંવારી જેવીજ સમજાય છે.

કુંવારી છતાં પરણેલી.

એથી ઉલટીજ રીતે ૩૦-૩૫ વરસની કેટલીએક કુંવારી સ્ત્રીઓ તદ્દન ખબાઝ ગયેલી, તવાઝ ગએલી જણે એક પરવારી ગયેલી મોટી ઉમરની સ્ત્રી હોય નહિં તેવી દેખાય છે. એનું કારણ એ હોય છે કે ગમે તે કારણે પોતે કુંવારાપણું ભોગવતી હોય પણ તેમને રાત દિવસ એ કુંવારી જીંદગીના સંબંધમાંજ અનેક પ્રકારની ચિંતા મુંઝવણ કે તકવિતર્કો થયા કરે છે અથવા તો તેઓ એનીમિયા જેવાં દરદથી પીડાતી હોય છે; મા-આપના ઘરમાં વૈતરૂં કરીને અને અનેક પ્રકારના કલેશો વેડીને ઉપજતા કંટાળાથી શેકાઝ શેકાઝને તેઓ જીવાન વયે પણ ઉમરે પહોંચેલી વૃદ્ધ સ્ત્રીઓ જેવી દેખાવા લાગે છે પણ પોતાના શરીરની એવી સ્થિતિ ના થવા દેવી એ તેઓનું જ કામ છે અને જે ધારે તો તેઓ તેમ કરી શકે છે.

ચાલીસ વરસની સ્ત્રીઓ.

ચાલીસ વરસની ઉમર થતાં તો જણે કે પોતે હવે કાઝ કિંમતની નહિં હોય એવા ઉદગારો એ સ્ત્રીઓ પોતેજ નીસાસા નાંખી નાંખીને કહાડવા લાગે છે પણ તેઓને એ વાતની જરા પણ સમજ નથી હોતી કે ખરી રીતે ઘડપણ ૪૦ વરસની ઉમર થવાથી નથી આવતું પણ તેમના એવા ચિંતા અને નિરાશાભર્યા વિચારો અને ઉદગારોના પરિણામે આવે છે. વાસ્તવિક રીતે ૪૦ વરસની ઉમરે કાઝ સ્ત્રી પોતાને ઘરડી માનવામાં મોટી ભુલ કરે છે. એટલુંજ નહિં પણ કાઝ પણ કારણ-સર કહાય એવાં ઘડપણનાં ચિન્હો દેખાવા લાગ્યાં હોય તો પણ તે સ્ત્રી

તેના ધલાળે કરી તેની અટકાયત કરી શકે છે. જે એક સ્ત્રી પોતાના શરીર અને મનની તંદુરસ્તી જાળવવાની દરકાર રાખે અને તેમ કરવાની સમજ ધરાવે તો પુરૂષની માફક સ્ત્રી પણ પોતાનું સૌંદર્ય અને જીવાની વધુ વખત સુધી મનમાનતી રીતે જાળવી શકે છે એમાં અતિશયોક્તિ કરવા જેવું કંઈજ નથી. એ વાત તદ્દન સાચી છે તે સમજવા માટે ઇંગ્લાંડ, અમેરિકા વિગેરે દેશોની નાટક કંપનીઓ અથવા સીનેમા કંપનીઓમાં કામ કરનાર એકત્રેસોના દાખલા ધ્યાનમાં લેવા બસ થશે. એકત્રેસો ૫૦-૫૫ વરસની ઉંમરે પુણે ત્યારે પણ ભરજીવાનીમાં ખીલતી ૩૫ વરસની સ્ત્રીઓ જેવી દેખાય છે. અને માત્ર એકત્રેસોજ નહિ પણ ઉંચ આયરદાર કુટુંબની સ્ત્રીઓએ પણ ખંતથી પોતાની તંદુરસ્તી અને ખુશસુરતી મોટી ઉંમર સુધી સાચવી રાખ્યાના પણ ધણા દાખલાઓ મળી આવે છે.

સ્ત્રીઓના આજના તવાઈ ગયેલા બાંધા.

ખરી વાત એ છે કે, આપણા માઆપોના વખતમાં એટલે કે માત્ર પચીસ ત્રીસ વરસ ઉપર જે જાતના શરીરના બાંધા ૧૫-૨૦ વર્ષની જીવાન છોકરીઓના જોવામાં આવતા હતા તેનું આજે નામનીશ્ચાન જોવામાં આવતું નથી. આજે જ્યાં ત્યાં જોઈએ છીએ કે, પંદર વીસ વરસની જીવાન છોકરીઓના બાંધા તદ્દન કટાઈ ગયેલા જેવા નજરે પડે છે. તેમના ખભા જોઈએ તો નીકળી આવેલા દેખાય છે, તેમની આંખોનાં તેજ નિસ્તેજ બની ગયેલા હોય છે, ચેદરા મુઝદાસ્તીકા પડી ગયેલા હોય છે અને હરેક અંગ દુબળા મારુમ પડે છે.

એ વાત જાહેરમાં દેખાડવા કે કબુલ કરવાને એ જીવાન સ્ત્રીઓ નથીજ ઇચ્છતી પરંતુ સાચી સ્થિતી કાંઈ છુપાવી છુપાતી નથી.

ચહેરો એ તો ચમત્કારી આરસી છે.

એ સ્ત્રીઓએ સમજવું જોઈએ કે માણસનો ચહેરો એટલે એક ચમત્કારી આરસી છે અને અનુભવી માણસો તો ચહેરો જોતાં જ તેમનાં આરોગ્યની ખરી હાલત તુરત સમજી જાય છે. તંદુરસ્તીની ખરાબી થવાનું કારણ બીજું કાંઈ નહિં પણ કુદરતના કાયદાએ તોડીને મનસ્વીપણે વર્તવાનું જ હોય છે. આરોગ્યનું રક્ષણ કરવાને એક જ માર્ગ કુદરતના નીયમોનું પાલન કરવું અને કુદરતના નીયત કરેલાં માર્ગો વતી, તેની મદદથી આરોગ્ય વધારવું એજ છે.

ખુબસુરતી વધારવા માટેના પ્રયત્નો ઉપયોગી નથી.

જીવાન સ્ત્રીઓએ એટલું ખાસ યાદ રાખવું કે, સુગંધી પાઉડરોના લેપડા લગાડવાથી કાંઈ બગડી ગએલા ચહેરા સુંદર, મોહક બનાવી શકાતા નથી. એવા ઉપાયો તો માત્ર દોંગ-પ્રપંચ રૂપ છે અને તે તંદુરસ્તી વધારવાને બીલકુલ ઉપયોગી થઈ પડતા નથી. કમર ઉપર તંગ પટાઓ બાંધવાથી કમરનું સાચું કોવન, જીવાની કે, સુંદરતા મેળવી શકાતી નથી. બહુ બોલકણા કે વાકચતુર થવાથી મળતાવડા થઈ શકાતું નથી ખીખી-ખાખા અને હાહા-હીહી કરવાથી કાંઈ ચહેરો હસમુખો અને રમુજી બનતો નથી કે તેવા સ્વભાવવાળા આપણે છીએ એમ કોઈ માની લેતું નથી. પરાણે કરવામાં આવતા એવા હાવભાવના દેખાવો જોઈને તો સમજી માણસ તેવી સ્ત્રીઓને ઠગારી, આડંબરી, ઉધ્ધત

કે ડાળધાલુ સ્ત્રી તરીકે સમજે અને માને છે. જે વસ્તુઓ—ગુણ-શક્તિ આપણા શરીરમાં, મનમાં, હૃદયમાં ના હોય તે દેખાડવાને બહારના દેખાવો, ધામધુમ કે ઉપલક્ષ ઉપાયો યોજવાથી તો ખરેખર એક પ્રકારની ઠગાઈ કરવા જેવું જ થાય છે. અને તેવી ઠગાઈ આદરવાથી સામું માણસ તો થોડો વખત પણ કદાચ ભોળવાય કે છેતરાય અથવા ના પણ છેતરાય પણ તેથી તેને પોતાને તેના શરીર અને મનની પ્રકૃત્વતા અને તાંદુરસ્તીના સમ્બંધમાં ઘણું નુકસાન વેઠવું પડે છે.

પારકા મોતે મરીએ છીએ.

આજકાલ ફેશનનો પવન વધારે ને વધારે ફેલાતો જાય છે. પારસીઓ અંગ્રેજોની નકલ કરી કરીને અંગ્રેજોના મોતે મરવા લાગ્યા છે. અને હિંદુઓ પારસીઓની નકલ કરીને પારસીઓનાં મોતે મરવા લાગ્યા છે. પણ જે એ ડામોની સ્ત્રીઓ તેવી નકલો કરવાનાં કેવાં માઠાં પરિણામ આવે છે તે જરા પણ સમજે તો ફરીથી એવી નકલ કરવાનું કદી પણ મન કરે નહિં. ખાસ કરીને અંગ્રેજોના પહેરવેશની નકલ કરવાનો શોખ આજકાલ બહુ વધી ગયો છે. સ્ત્રીઓ એવી નકલ કરીને છાતી ઉપરના પહેરવેશ અતિશય તંગ બનાવવામાં સુખ માનવા લાગી છે પણ તેથી તેમની તાંદુરસ્તી ઉપર બપંકર માઠી અસર થાય છે.

જરમન તખીએ વણવિલાં ભયંકર પરિણામ.

એ વિષે વધારે વિવેચન કરવાનું આ પુસ્તકમાં બની શકે નહિં પણ ‘મેન્જ’ નામનો જરમન તખી બનાવવા જમાનામાં વપરાતા આજકાલના

જાતીના પોશાક માટે જે વિચારો દર્શાવે છે તે સમજી ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે તો નફલમાં અફલ ગુમાવનારાંઓ પોતાનું અને પોતાની પ્રજાનું ભવિષ્ય બચાડતાં અટકશે.

સંખ્યાબંધ રોગ થાય-વાંઝણી પણ બનાવે.

ડોક્ટર મેન્જ પોતાના “ધી ઇન્ફલુએન્સ ઓફ કોન્સ્ટ્રીક્ટીંગ કલોધીંગ અપોન ધી એન્ડોમીનલ એન્ડ રીપ્રોડક્ટીવ ઓર્ગેન્સ ઓફ વુમન” નામના પુસ્તકમાં લખે છે કે:-

“ફારસેટ (અંગ્રેજી ઢબની ચોળી-પોલકું) નાં દબાવણથી ધણી વખત સ્તનના પિંડોને પોષણ નહિં મળવાથી તે ભાગ દુર્બળ બની ગળી જાય છે. અને સ્તનોની ડીંટડીઓમાં અસાધારણ ફેરફાર થઈ જાય છે; પરિણામે બાળકને ધવડાવવામાં અડચણ ઉભી થાય છે; લોહીનું પાણી થવાનો રોગ તેમજ કબેજનાં હોજરી-જઠરનાં તથા પિત્તાશયનાં દરદો સ્ત્રી જાતિમાં પોશાકની એ ભયંકર ભુલનાંજ ફળ હોય છે; ધણી વખત તો વાંઝીઆપણું અને જ્ઞાન તંતુઓની જુદી જુદી જાતની બીમારીઓ એ ‘ફારસેટ’થી થતાં સંક્રમ અને દબાવણના પરિણામે પેદા થયેલી હોય છે.”

ફેશન પાછળ ઘેલાં થએલાં માણસોને આ વાત માનવામાં આવે કે હસવા જેવી અથવા અતિશયોકતી ભરેલી લાગે તો ભલે પણ તે સાચી તેમજ સપ્રમાણ બીના છે અને સમજી સ્ત્રીઓએ અને તેમનાં માઆપોએ કે વડીલોએ ખાસ ધ્યાનનાં રાખવા જેવી છે.

આ ઉપરથી સમજવાનું એટલુંજ કે નફલ કરવી તે તેના ગુણ દોષ સમજી, અફલનો ઉપયોગ કરીનેજ કરવી જોઈએ; નહિં તો માત્ર કાંઈ પણ વસ્તુ પારકાંઓનીજ સારી એમ માની લેવાથી ધણી બાબતોમાં બહુ પસ્તાવાનો વખત આવે છે.

પ્રકરણ ૩૧ મું.

ગભં ધારણ કરવાની હિકમતો.

અહિં આ એક સ્ત્રી ગભં કેમ ધારણ કરી શકે તે વિષે કેટલુંક જણાવીશું. પણ તે કાંઈ કલ્પનાઓ કે લેભાગુ ઉંટ વૈદો અને નીમ-હકીમોના આધારે નહિં પણ સત્તાધારી વૈદકશાસ્ત્રના આધારે જે કાંઈ જણવા માનવામાં આવ્યું છે તેજ અત્રે રજુ કરવા વિચાર છે.

ગભં ધારણ કરવા લાયક વખત કયો ?

પુવંકાળમાં પણ અનેક વૈદો અને હકીમો સ્ત્રીને ગભાંધાન થાય તે માટેના ઇલાજો જણાવતા અને કરતા હતા. એ જમાનામાં વહાડકાપની વિદ્યા આજના જેટલી આગળ વધી નહોતી ત્યારે આજે તો વહાડકાપ તેમજ વૈદકના વિષયમાં એટલી બધી નવી શોધખોળ થએલી છે કે માણસ જાતની ઉત્પત્તિ માટે અનેક જણવા જોગ ઇલાજો યોજી શકાય છે.

આયર્વેદ સુશ્રુતનો મત એવો છે કે, એક સ્ત્રી માસિક માંદગીમાંથી ફારેગ થાય કે તુરંતજ તે ગભં ધારણ કરવાને માટે લાયક હાલતમાં હોય છે. વિદ્વાન જરમન ડોક્ટર ઇ. હેનરીક ક્રીશ એવો મત દર્શાવે છે કે, માસિક માંદગી શરૂ થયા પછીથી બારમી રાત સ્ત્રી ગભં ધારણ કરવાને લાયક હાલતમાં હોય છે, તંદુરસ્ત સ્ત્રીને રજુસ્તાવ ચાર પાંચ દિવસ સુધી થાય છે અને તે પછી એક, બે કે ત્રણ દિવસમાં તે પોતાની માસિક માંદગીમાંથી ફારેગ થાય છે. એ પછીનો સમય ગભં

ધારણ કરવા માટે અનુકુળ સમજીને એવી ભલામણ કરેલી ઉપલા લેખમાં જણાય છે તખીઓનો એ વિષે શું અભિપ્રાય છે તે સમઁ લખતાં એજ જરમન તખીય જણાવે છે કે, તેમનો અભિપ્રાય એવો છે કે, માસિક માંદગી પછીના પહેલાજ દશ દિવસો ચુધી ગભ' ધારણ કરવાને સ્ત્રી શક્તિવાન હોય છે, તે પછીના દિવસોમાં નહિં.

ગભ' ધારણ કરવાનો સઉથી વધારે અનુકુળ વખત.

ધણાએક જરમન વિદ્વાનો એમ માને છે કે, જેમ જેમ માસિક માંદગીનો સમય નજદીક આવતો જાય તેમ તેમ સ્ત્રીની ગભ' ધારણ કરવાની શક્તિ ઘટતી જાય છે. એક ખીજો તખીય એવો મત દર્શાવે છે કે, ગભ' ધારણ કરવાનો સઉથી વધારે અનુકુળ સમય તો માસિક માંદગી ખતમ થાય તે પછીના પહેલાજ દિવસે સ્ત્રીની હાલત સઉથી વધારે રૂઝદ્રુપ હોય છે.

રજો દર્શન અને ગભ' ધારણ કરવાની શક્તિ ઉપર જુદી જુદી વસ્તુઓની થતી અસર.

એક સ્ત્રી જીવાનીમાં આવી તેની નિશાની એજ છે કે તેને જીવાનીમાં આવતાંજ રજોદર્શન-માસિક માંદગીનો અનુભવ થાય છે. રજુસ્થાવની એ મોસમ એમ જાહેર કરે છે કે તે સ્ત્રી ગભ' ધારણ કરવાની લાયકાત ધરાવે છે, એ અનુભવ ધણું ખરું સોળ વરસની ઉંમરે થાય છે અને ગભ' ધારણ કરવાની લાયકાત નહિં હોવાની નિશાની તરીકે રજુસ્થાવ સાધારણ રીતે ૪૫ વરસની ઉંમરે અંધ પડે.

છે. એટલું છતાં એ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે માસીક માંદગીની એ હાલત ઉપર સારી હવા, શરીરનો આંધો અને તંદુરસ્તી વગેરેની અસર થાય છે.

નાની વયમાં ક્યાં ક્યાં ગર્ભાધાન થાય છે?

ગરમ દેશની હવામાં સ્ત્રી; બાળકને જન્મ આપવાની શક્તિ નાની ઉંમરે મેળવે છે. ‘પ્લોસ’ અને ‘આટલ્સ’ જેવા મશહૂર લેખકો પણ કહે છે કે, ગરમ દેશોમાં દશ વરસની ઉંમરે છોકરીઓ માતા બન્યાના દાખલા છે. ન્યુઝીલેન્ડમાં અગીયાર વરસની ઉંમરે સ્ત્રીઓ બાળકની માતા બને છે, પેલેસ્ટાઇનમાં પણ એજ સ્થિતિ જેવામાં આવે છે. ટ્રીટીશ ગીતી, જેમેકા, અને ઇરાનમાંના શીરાઝ શહેરમાં આર વરસની ઉંમરે બાળકની માતા બનેલી છોકરીઓ મળી આવે છે. ક્યુબા અને ન્યુ કેલીડોનીઆ ખાતે તેર વરસની ઉંમરે બાળકની માતા બનેલી છોકરીઓ જેવામાં આવે છે.

મોટી ઉંમરે ક્યાં ક્યાં ગર્ભાધાન થાય છે?

એથી ઉદ્દતું કેટલાક દેશોની હવા એવી જણાય છે કે ત્યાંની સ્ત્રીઓ ઘણી મોટી ઉંમરે પણ ગર્ભાધાન કરતી જણાય છે. યુરોપના ઉત્તર ભાગમાં આવેલા મુલકોમાં સ્ત્રીઓ મોટી ઉંમરે બાળકને જન્મ આપે તેમાં કાંઈ નવાઈ જેવું ગણાતું નથી. ડેનમાર્કના સત્તાવાર આંકડાઓ જેવાથી જણાય છે કે ત્યાં સ્ત્રીઓ પચાસ પંચાવન વર્ષની ઉંમરે પણ બાળકને જન્મ આપે છે. સ્વીડનમાં ઘણી વખત સ્ત્રીઓ પચાસ વરસે માતા બને છે. ઈંગ્લાંડનાં સત્તાવાર આંકડાઓ ઉપરથી

એમ જણાય છે કે ત્યાં દર વરસે બાળકને ૪૦ થી ૫૦ વરસની ઉંમરે જન્મ આપનારી સ્ત્રીઓ આશરે સાત હજાર જેટલી અને વળી ૧૬૫ જેટલી તો ૫૦ વરસની ઉંમરે બાળકને જન્મ આપનારી મળી આવે છે. પેરિસમાં એક સ્ત્રીએ ૬૩ વર્ષની ઉંમરે એક છોકરીને જન્મ આપ્યો હતો.

સ્ત્રીઓની ફળદ્રુપતાની ખરી ઉંમર.

સ્ત્રીઓની ખરેખરી ફળદ્રુપતાને રસાળ હાલત સરાસરી અઢારથી વીશ વરસની ઉંમરે હોવાનું જણાય છે, સ્ત્રીઓ ધણી મોટી ઉંમરે લગ્ન કરી સંસારમાં પડે છે. તેમણે એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે તે વખતે તેમની ફળદ્રુપતા કાંઈક નરમ પડી ગયલી ગણાય છે. તેજ રીતે એક સ્ત્રીનો જનન-શરીરનો આંધો સારી રીતે ખીલેલો હોય તો તેવી સ્ત્રીઓ વહેલી ઉંમરે પણ ફળદ્રુપ નીવડે છે. પરંતુ તેથી એમ માનવાની ભુલ કરવી જોઈએ નહિ કે તે અવસ્થાએ તેમની ફળદ્રુપતા સંપૂર્ણ ખીલેલી હોય. જુવાનીની શરૂઆત એજ ફળદ્રુપતાની સંપૂર્ણતા નથી ફળદ્રુપતાની સંપૂર્ણતા જુવાન સ્ત્રી વીશથી આવીશ વરસ સુધીમાં પ્રાપ્ત કરે છે. પુરૂષો તેવી સંપૂર્ણ સ્થિતિ પચીશ છવીશ વર્ષે પામે છે. સ્ત્રીની ફળદ્રુપતાનો વધુ આધાર તેના પતિની ઉંમર ઉપર આધાર રાખે છે. સ્ત્રી પુરૂષની ઉંમર વયે જો ધણો ફેર હોય તો તેથી પણ પ્રજોત્પત્તિ થવામાં ખલલ પહોંચે છે અને તેથી સ્ત્રીઓ એકાદ બાળકને જન્મ આપી વાંઝણી બને છે. આટલા માટેજ કહેવત છે કે “બીબી થાય ઘર જોગ ત્યારે મીયાં થાય ઘોર જોગ” ખરી રીતે

ન્યારે એક ૧૮ વરસની સ્ત્રી ૨૫ વરસના પુરુષ સાથે લગ્ન કરે ત્યારે ફળદ્રુપપણાંની નજરે લગ્ન ઉત્તમ પ્રકારનું ગણી શકાય.

મોટી સ્ત્રી અને નાના ભરથાર.

એથી ઉપર ન્યારે સ્ત્રી કરતાં તેનો ભરથાર નાનો હોય ત્યારે તો તે સ્ત્રી ફળદ્રુપપણું પુરતું દાખવી શકે નહિં એ દેખીતું છે.

ધરડા ધણીની જીવાન સ્ત્રી.

એ કરતાં પણ વધારે નિષ્ફળતા તો ધરડા ધણીની જીવાન સ્ત્રીના સંબંધમાં જોવામાં આવે છે. છતાં અજ્ય જોવું તો એ છે કે એ ૨૫૪ સમજી શકાય એવી બાબત હોવા છતાં ધણા જુદા માણસો પોતાને સંતાન ન હોય ત્યારે સંતાન થવાની ઇચ્છા અને આશા કરીને ખાસ લગ્ન કરે છે અને સોળ વરસની યુવતી સાથે સાઠ વરસનો જુદો સંસાર માંડે છે. આવાં લગ્નો હમેશાં દુઃખરૂપ અને સંતાપજનક હોઈ નાલેશી અથવા નિંદાપાત્ર ઠરે છે. એટલું જ નહિં, પણ એવાં કંઠંગાં લગ્નથી સ્ત્રીના મનમાં હમેશાં સંતાપ રહે છે. કારણ કે તેને જુદો ભરથાર સહચારી-સમાન વયના મિત્રરૂપ ભાસતો જ નથી અને તેથી તેના ઉમંગ અને ઉમેદના ખત્તા તરંગો અને ઉમંગકાઓ ધુળમાં મળી ગયેલા લાગે છે. પરિણામે તે મુઝામને અનેક રોગોનો ભોગ થઈ પડે છે અથવા તો જીવાનીના જોશમાં અતીતિના મારગે ચડી પોતાની અને પોતાના કુટુંબની આત્મરૂતી બરબાદી કરે છે.

સ્ત્રીને ગર્ભ ધારણ કરવાની હિકમત.

વાંઝીયાપણું સ્ત્રી અથવા પુરુષના સંબંધમાં ફેરી રીતે પેદા થાય છે અને તેનાં શા શા કારણો હોય છે તે આગળ સમજાવ્યું છે. એવા

પ્રકારનાં પ્રજોત્પત્તિને અટકાવનારા કાષ્ઠ કારણોને કુશળ વૈદ, ડોક્ટરની મદદથી દુર કરાવવામાં આવે તો ગર્ભાધાન થવામાં કુદરત હમેશાં સહાયભુતજ હોય છે. ગર્ભાધાન થવા માટેની ત્રણ મુખ્ય હિકમત કહેા કે ત્રણ આવશ્યક શરતો કહીએ તો તે એ છે કે, (૧) ગર્ભસ્થાનની હાલત નિરોગી અને રસાળ હોવી જોઈએ, (૨) પુરૂષના વીર્યમાં સ્પર્મેટોઝુઆનાં જીવન-જંતુ સારા જથ્થામાં અને તંદુરસ્ત હાલતમાં હોવાં જોઈએ. અને (૩) ગર્ભસ્થાનમાં પુરૂષનાં વીર્યનાં જીવન-જંતુઓ સ્ત્રી-બીજ સાથે એકરસ થવાં જોઈએ.

પુરૂષો શરીરની કાષ્ઠ ખામીથી કે બીજાં કારણો વીર્યમાંના જીવન-જંતુઓ ગર્ભસ્થાનની અંદર પ્રવેશ ન કરી શકે તો કાષ્ઠ રીતે ગર્ભ રહી શકતો નથી. એવી ખામી જણાય ત્યારે તેના ધલાજ તરીકે તબીબોએ એવી શોધ કરી છે કે એક હથીઆર વડે પુરૂષના વીર્યને યોગ્ય જગાએ પહોંચાડવું. આ પ્રયોગને “આર્ટિફિશીયલ ફરટીલી-એશન” કહેવામાં આવે છે. તેના સઉથી પહેલો અખતરો સ્પેલ-ન્ઝાની અને રોસી નામના બે શખ્સોએ એક કુતરી ઉપર અજમાવી જોયો હતો. અને તે ફતેહમંદ નીવડયો હતો.

પુરૂષના સમાગમ વગર સ્ત્રીને ગર્ભવતી બનાવવાની હિકમત.

સને ૧૮૩૮માં ‘જીરોલ્ટ’ નામના એક તબીબે પહેલવહેલો એવો પ્રયોગ કર્યો કે સ્ત્રીના ગર્ભસ્થાનમાં પુરૂષનું વીર્ય તેણે હિકમતથી દાખલ કર્યું ડોક્ટર કિશ એ વિષે લખે છે કે, ‘હાઇપોર પાડીયાસ’ના

દરદથી પીડાતા એક દરદીને ડોક્ટર જોન હૅટરે એવી સલાહ આપી હતી કે, તેણે 'પોતાનું વીય' પીચકારી વડે પોતાની સ્ત્રીના પ્રસવ માર્ગમાં દાખલ કરવું, અને તે અખતરાનું પરિણામ ફતેહમંદ નીવડ્યું હતું. ડોક્ટર જોરોદે કરેલા અખતરાથી કોષ જાતની ફરીયાદ કરવામાં આવી નહોતી. પણ તે પહેલાંજ ફ્રેન્ચ ડોક્ટર લેસેસે એવોજ અખતરો જીવન પ્રવાહીમાં રૂનું પુમકું બીજવીને કર્યો હતો અને ૧૮૩૮ થી ૧૮૬૧ સુધીમાં એવા દશ અખતરા કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમાંના આઠ ફતેહમંદ નીવડ્યા હતા અને ફક્ત બે અખતરા નિષ્ફળ નીવડ્યા હતા.

સ્ત્રીઓને ઇન્જેક્શનથી રહેતો ગભા.

એ પછી અંગ્રેજ ડોક્ટર 'મેરીયન સીમ્સ'ે ગભાસ્થાનની અંદર વીયનાં ઇન્જેક્શન મારી સત્તાવીશ અખતરા કરી જોયા પણ તેમાં માત્ર એકજ અખતરો ફતેહમંદ નીવડ્યો હતો ફતેહમંદ નીવડેલા એ અખતરાવાળી સ્ત્રીની ઉંમર ૨૮ વરસની હતી અને તે નવ વરસથી પરણેલી હોવા છતાં તેને સંતાન થયું નહોતું. ડોક્ટર સીમ્સ એ ઇન્જેક્શન પીચકારી વડે પ્રસવમાર્ગમાં આપતો હતો. બીજાતબીઓ-એ તે અખતરા કરી જોયા પરંતુ તેમને તેનું પરિણામ અસંતોષકારક જણાયું એટલુંજ નહિ પણ તેથી કેટલીક સ્ત્રીઓનાં ગભાસ્થાનોમાં સોજાની બીમારી લાગુ પડતી જણાવ હતી.

વળી એવાજ જુદી જુદી જાતના અખતરા ડોક્ટર કરડીસ, ડોક્ટર પેજટ, ડોક્ટર હાર્લે વગેરેએ કર્યા હતા પણ બધા નિષ્ફળ નીવડ્યા હતા.

પેરીસવાળા ડોક્ટર લાટુડે કરેલા મુધારા.

પેરીસવાળા ડોક્ટર લાટુડે તે પછી ડોક્ટર સીમ્સના ઇન્જેક્શનના સંબંધમાં કેટલીક સુચનાઓ કરી તેમાં મુખ્ય એ હતી કે જે સ્ત્રીને માસિક માંદગી આવતી કાયમને માટે બંધ પડી ગઇ હોય તેમને, જે સ્ત્રીઓનાં ગર્ભસ્થાન ચીમળાઇ ગયાં હોય તેમને, જે સ્ત્રીઓને ગર્ભસ્થાનમાં અમુક પ્રકારના સોજાઓની ખીમારી લાગુ પડી હોય તેમને એ ઇન્જેક્શન આપવાં નહિ. ડોક્ટર લાટુડે બીજી સુચના એ કરી કે જે વીયંનું ઇન્જેક્શન આપવાનું હોય તેની પહેલાં સુક્ષ્મદર્શક યંત્ર વડે ખાત્રી કરવી. તેની ત્રીજી સુચના એ હતી કે, પહેલું ઇન્જેક્શન આપ્યા પછી જો તે સ્ત્રી માસિક માંદગી ભોગવે તો માસિક માંદગી ખતમ થયા પછી તેને બીજું ઇન્જેક્શન આપવું. અને કુદરે છ થી વધુ ઇન્જેક્શનો આપવાં નહિં કેમકે ધીમે ધીમે તે ઇલાજની અસર ધટવા માંડે છે.

હિંદુમતો સામે ઉઠેલો પોકાર.

આમ એક તરફ જ્યારે તખીઓ સ્ત્રીને પુરૂષના સમાગમ વિના ગર્ભવતી બનાવવાના આવા અનેક અખતરા કરી રહ્યા હતા ત્યારે બીજી તરફ કેટલાક નામીયા તખીઓએ તે સામે સખ્ત નાપસંદગી દેખાડવા માંડી અને સચોટ દલીલો સહિત એવો તો પોકાર ઉઠાવ્યો કે, આખરે એ અખતરા વગેરે સદંતર બંધ પડી ગયા.

ગર્ભાધાનના સંબંધમાં હિંદુસ્થાનના એક પ્રાચીન
વૈદનો મત.

દરેક સ્ત્રી માસિક માંદગીમાંથી કારેગ થાય ત્યારે તે ગોટ લાગે. ગર્ભ ધારણ કરવાની હાલતમાં હોય છે. એવો અભિપ્રાય સુશ્રુતનો છે.

તેજ પ્રમાણે જરમન તબીબ ડોક્ટર ક્રિશ પશુ એમજ કહે છે કે, રબ્બેદક્ષન બંધ થાય તે પછી તુરતજ ગર્ભાધાન માટેનો સજીથી વધારે અનુકુલ સમય શરૂ થાય છે.

ગર્ભાધાન માટે ચાહુદી લોકોના 'તાલમદ'નો મત.

ચાહુદી લોકોના 'તાલમદ' ગ્રંથમાં એવો મત દર્શાવ્યો છે કે, માસીક માંદગી શરૂ થાય તેની બરાબર પહેલાંનો તેમજ માસીક માંદગી-માંથી ફારેગ થયા પછીનાં દશ દિવસ ગર્ભાધાન માટે અનુકુળ સમય છે.

ગર્ભ ધારણ માટે જાપાનીઝ તબીબોના મત.

ડોક્ટર ક્રીશ એમ કહે છે કે જાપાનીઝ તબીબો એવો મત ધરાવ છે કે માસીક માંદગી પછીના પહેલા દશ દિવસ સ્ત્રીની હાલત ગર્ભ ધારણ કરવાને લાયક હોય છે પણ તે પછી તેનામાં તેવી લાયકાત હોતી નથી.

ગર્ભ ધારણ માટે હિંદુસ્થાની વિદ્વાનોનો મત.

'ચૌદસ વિદ્યા ભાષા-પ્રથમ ખંડ' નામના એક હિંદુસ્થાની ગ્રંથમાં લખેલા એક કવિન ઉપરંથી તેનાં લેખકનો પણ એવોજ મત જણાય છે કે, રતુસાવના ચોથા દિવસે નહીતે પવિત્ર થયા પછી જો સ્ત્રી પુરુષ સંગ કરે તો તેના મનની ઇચ્છા ફળીભુતજ થાય, તેમાં તે નિષ્ફળતા પામે નહિં.

બીજા એક હિંદુસ્થાની વિદ્વાને એવો મત દર્શાવ્યો છે કે, રતુ-દક્ષન પછીનો ૪થો, ૬ ઠો, ૮ મો, ૧૦ મો, ૧૨ મો, ૧૪ મો અને

૧૬ મો એ દિવસો ગભાંધાન માટે અનિ અનુકુળ દિવસો છે અને તે દિવસે જો ગભાંધાન થાય તો તેથી પુત્ર જન્મ થવો જોઈએ.

કન્યા ગભાંધારણ કાળ કયો ?

વળી એજ વિદ્વાન કહે છે કે, તેની વચમાં રહેલા એટલે ૫ મો, ૭ મો, ૯ મો, ૧૧ મો, ૧૩ મો અને ૧૫ મો દિવસ. જો એ દિવસે ગભાંધાન થાય તો કન્યાનો જન્મ થવો જોઈએ.

અમ્મસનો અને શ્વાસનો લગતા પ્રયોગો.

જુના આય વૈદક ગ્રંથોમાં ગભાંધાન થવા પામે તે માટે પુરુષની અને સ્ત્રીની સ્થિતિ, મનોદશા, શ્વાસોશ્વાસ લેવાની કળા વગેરે આખતોમાં કેટલીક અગત્યની સુચનાઓ કરેલી છે. પણ તે આજના જમાનાના વાંચકોને ઉપયોગી થઈ પડે એમ લાગતું નથી અને તેથી તે વિષય અત્રે ચર્ચવા જરૂર જણાતી નથી.

જીવન-જંતુનો નાશ થતો અટકાવવા રસાયણીક ઇલાજ.

અત્રે એક વાત ઉપર ખાસ ધ્યાન ખેંચીશું કે, સ્ત્રીને એવા પ્રકારનું વાંઝીઆપણું લાગેલું હોય છે કે, તેણી ગર્ભ ધારણ કરવાને હરેક રીતે લાયક હોય છે પણ તેના પ્રસવ માગંમાંથી એવો એક જાતનો ઝેરી પ્રવાહી નીકળતો હોય છે કે, તે પુરુષના વીર્યમાંના જીવન-જંતુઓનો તેના સમાગમમાં આવતાં વારજ નાશ કરે છે અને તેથી તે સ્ત્રી વાંઝણી રહે છે. પરંતુ કુશળ તબીબો એના ઝેરી પ્રવાહને રસાયણીક ઇલાજથી રહેલાઈથી સુધારી શકે છે અને જીવન-જંતુઓનો નાશ થતો અટકતાં વારજ તે સ્ત્રી સમર્થા બની શકે છે.

ગભ ધારણ કરવા માટે સ્ત્રીઓને કીંમતી સુચના.

એક બીજી એવીજ અગત્યની સુચના સ્ત્રીઓને કરવાની છે. જેમણે સ્ત્રી તેમજ પુરૂષ બેઉની હાલત તંદુરસ્ત હોય છે છતાં તેમનીજ અમુક બોટી ટેવોને લીધે ગર્ભાધાન થતું અટકી પડે છે. દરેક સ્ત્રી પુરૂષે ધ્યાનમાં રાખવું કે, પ્રસવ માર્ગમાંથી આગળ વધી શકે તે માટે જીવન-જંતુઓને પુરતો વખત આપવાની જરૂર છે. કારણ કે એ જંતુઓ સ્ત્રીના સંતાપ બીજ સાથે એકરસ થવા પામે નહિં તે કદી પણ ગભ રહી શકતો નથી. એ બીજા આગળ સમજવી છે. જીવન-જંતુઓને તે માટે પુરતો વખત આપવાનો સરળ માર્ગ તબીબો એ સુચવે છે કે, પુરૂષ-સંગ થયા પછી સ્ત્રીએ બે ત્રણ કલાક સુધી બીજાનામાં ચતાં સુષ્ક રહેવું.

પ્રકરણ ૩૨ મું.

સ્ત્રી પુરૂષના ગુપ્ત શરીરની કુદરતી ખામી ભરેલી હાલતોની વીગતો.

હવે આ પ્રકરણમાં સ્ત્રી તેમજ પુરૂષનાં ગુપ્ત શરીરોમાં જુદા જુદા પ્રકારની જે ખોડખાંપણોના બનાવો જાણવામાં આવ્યા છે તેમાંના કેટલાક ટુંકમાં રજુ કરીશું તે નિરર્થક ગણાશે નહિં. કારણ કે એવી ખોડખાંપણોના સખએ સેંકડો સંસાર ખરબાદ થાય છે.

નીચે જણાવેલી કેટલીક ખોડખાંપણો જનમથી લાગુ પડે છે જ્યારે કેટલાક કાંઈક દરદોના પરિણામે લાગુ પડે છે:-

(૧) નાનાં બાળક જેવું ગુપ્ત શરીર.

કેટલાક છોકરાંઓને ગુપ્ત શરીર હોતું જ નથી અથવા તે મોટી હિમરના થયા પછી પણ તે નાનાં બાળક જેવું હોય છે. કાંઈ વાર સીંચીલીસ કે કેન્સર જેવાં દરદોનાં પરિણામે પણ એ અવયવનો નાશ થાય છે. રેવોલા, નેલીન અને બુટેઇલેર વગેરે તબીબોએ આવા દાખલાઓની નોંધ કરેલી છે. ડોક્ટર ટેલર એમ કહે છે કે, કેટલાક મોટા પુરૂષોનું ગુપ્ત શરીર નાનાં બાળક જેવું હોય છે. પણ જરૂરના પ્રસંગે તે મોટું સ્વરૂપ ધારણ કરે છે.

(૨) પુરૂષના ગુપ્ત શરીરની અસાધારણ લંબાઇ અને બડાઇ.

ડોક્ટર ટેલર પોતાના પુસ્તકમાં એક અભ્યયની ઉપગ્નવનારો દાખલો રજુ કરીને જણાવે છે કે, "એક માણસ મેં એવો જોયો છે કે,

ત્યારે તેનું ગુપ્ત શરીર જગૃત હાલતમાં હોય ત્યારે તેની લાંબાઈ અઊંઠ ઇંચ જેટલી હોય અને પ્રમાણમાં તેની જડાઈ પણ તેવીજ અસાધારણ જણાતી હતી. એ પુરૂષને એ સ્ત્રીઓ હતી તે બેઠું મર્માશયનાં દરદથી મરણ પામી હતી. તે ત્રીજી સ્ત્રીને પરપણે પણ તે સ્ત્રીએ લમ પછી તુરતજ છુટા છેડા મેળવવાની અરજી મોકલાવી હતી.

(૩) પુરૂષનાં નાનાં ગુપ્ત શરીર.

કેટલાંક પુરૂષોનાં ગુપ્ત શરીરો બહુ નાનાં હોય છે પણ તેમાં કેટલાંક દાખલાઓ એવા પણ જાણવામાં આવ્યા છે કે સંસાર વૈભવમાં પડ્યા પછી તે મોટાં બને છે. કોઈ વખત કાંઈ ઇજા મળે પછી તેનું કદ મોટું થવાના દાખલા પણ જોવામાં આવ્યા છે અને ડોક્ટર ટેલર જણાવે છે, કે:-

(૪) એક પુરૂષને એ તંદુરસ્ત ગુપ્ત શરીર.

જો કે, કવચીતજ એવા પુરૂષો જોવામાં આવે છે છતાં તખીઓએ એવા પણ પુરૂષો જોયા છે કે, જેઓને એ ગુપ્ત શરીર હોય. ડોક્ટર ટેલરે એવા એક પુરૂષનો દાખલો ચિત્ર સાથે રજુ કરેલો છે અને જણાવેલું છે કે, તે પુરૂષને સ્પેન તેમજ ફ્રાન્સની હોસ્પિટલોમાં ખુલ્લી રીતે દેખાડવામાં આવ્યો હતો. તેનાં બેઠું શરીર પુરતી રીતે ખીલેલાં હોઈ સંસાર વહેવાર મોગવવાને સમર્થ હતાં. ખીલે પછી એવો એક બેતાલીશ વરસના એ ગુપ્ત શરીરોવાળા એક પુરૂષનો દાખલો ડોક્ટર ટેલરે રજુ કર્યો છે.

(૫) ગુપ્ત શરીર ઉપર થતા મસા વગેરે.

કેટલીક વખત પુરૂષના ગુપ્ત શરીર ઉપર મસા અથવા ખીજ એવાજ પ્રકારની વધ પુટી કે ઉગી નીકળે છે. એવી વધ અને પુટ નાશુક જગ્યાએજ થતી હોવાથી પુરૂષને ગંભીર વેદના વેઠવી પડે છે. અને કેટલીક વખત તે પુરૂષપણું ખોષ એસે છે કણું ખરું આવી પુટ કે વધ ગંદાપણાથી મેલ જમી જવા દીધાનું પરિણામ હોય છે.

(૬) રસ ઉતરવાથી પુરૂષ શરીરનું બહુ વધી જવું.

પત્ર ઉપર રસ ઉતરે છે અને થાંભલા જેવા જડા થઈ જતા હોવાથી તે રોમને 'હાથીઆ પત્ર' કહીને લોકો ઓળખે છે. તેજ પ્રમાણે પુરૂષના ગુપ્ત શરીર અથવા ગોળીમાં રસ ઉતરવાથી તે પણ વધીને બહુ મોટાં થઈ જાય છે.

(૭) પુરૂષના ગુપ્ત શરીરને થતું નામુર.

શરીરના ખીજ ભાગો ઉપર નામુર થાય છે તેમ પુરૂષના ગુપ્ત શરીર ઉપર પણ નામુર થાય છે. જે કે એ દરદ બનતાં સુધી મોટી ઉંમરે થાય છે છતાં કવચીત તે નાની ઉંમરે પણ થયાના દાખલા જોવામાં આવે છે.

(૮) ગુપ્ત શરીર વાંકા વળી જાય.

કેટલીક વખત પુરૂષનાં ગુપ્ત શરીર વળ ખાંધને વાંકા થઈ જાય છે. વળના પ્રકાર પણ જુદા જુદા અનેક જણાયા છે.

(૯) ગુપ્ત શરીર ગોળીની ચામડી સાથે વળી જાય.

કેટલાક પુરૂષોનાં ગુપ્ત શરીર કાષ્ઠ વાર જનમથી તો કાષ્ઠ વાર પાછલથી પણ ગોળીની ચામડી સાથે એવી રીતે વળગી જાય છે કે, તે પુરૂષ સંસાર વહેવાર તો બીજકુત્ર ભોગવી શકે નથી.

(૧૦) નાનાં ગુપ્ત શરીર.

પુરૂષનાં ગુપ્ત શરીર જેમ હૃદયાર મોટાં હોવાના દાખલા નોંધાયા છે તેમ કેટલાક દાખલા એ શરીર છેક જ નાનાં હોવાનાં પણ નોંધાયા છે. એવા પુરૂષો જે કે સંસાર વહેવાર ભોગવી શકે છે પણ તેમની સ્ત્રીને મન રહેવાનો સંભવ બહુ જ ઓછો છે.

(૧૧) ગોળીઓ વગરના પુરૂષો.

કેટલાક પુરૂષો એવા પણ તખીઓ પાસે રજુ થયા છે કે, જેમને જનમથી જ એક ગોળી હોય અથવા જેમાંની એક પણ ગોળી ના હોય. કેટલીક વખત એ ગોળી ઉપરના ભાગમાં ભરાઈ જઈ નીચે ઉતરતી અટકી પડેલી જોવામાં આવે છે. એવા પુરૂષો બનતાં સુધી વાંઝીઆજ હોય એમ ડોક્ટરો માને છે.

સ્ત્રી જાતિને લાગુ પડતી ખોડખાંપણો.

પુરૂષની માફક સ્ત્રીઓનાં ગુપ્ત શરીરમાં પણ જનમથી જ અથવા તો પાછળથી કાષ્ઠ દરદોના પરિણામે કેટલીક ખોડખાંપણો થઈ આવેલી જોવામાં આવે છે. એમાંની કેટલીક એવી હોય છે કે જેથી તે સ્ત્રી કાયમને માટે વાંઝણી બની રહે છે. જેમાંની કેટલીક ખોડ ખાંપણોની વિગત આ નીચે આપેલી છે.

(૧) સ્ત્રીનું ગુપ્ત શરીર અતિશય નાનું હોય.

સ્ત્રીનું ગુપ્ત શરીર અતિશય નાનું હોય છે. સાથે સાથે ખીજાં જનન અવયવો પણ કાંઈ ને કાંઈ આમીવાળાં હોયજ એટલે તે સ્ત્રી વાંઝણી રહે છે.

(૨) બહારના ભાગો જોડાઈ ગયા હોય.

સ્ત્રીના ગુપ્ત શરીરના બહારના ભાગો એક ખીજાની સાથે જોડાઈ ગયેલા હોય છે અને ફેટલીક વખત તો મુત્ર માર્ગનું મુખ ખુલ્લું જ નથી હોતું. એવી સ્ત્રી તો સંસારથી ખીલકુલ રદ ખાતલ થઈ જાય છે.

(૩) પડદાનું મહત્વ.

સ્ત્રીના ગુપ્ત શરીરના અંદરના ભાગમાં પડદા જેવું એક પડ હોય છે તેને (Hymen) કહેવામાં આવે છે. અને જેને પ્રાચીન કાળથી ધણી અગત્ય આપવામાં આવી છે. તે એટલી ધીકે, તે પડને કુંવારી સ્ત્રીની અચળ રહેલી પવિત્રતાની નીશાની તરીકે માનવામાં આવે છે. એ ભાગ ગુપ્તભાગ અને પ્રસવ-માર્ગની વચ્ચેમાં હોય છે તે બહુ જ નાજુક અને પાતળું હોય છે. પણ જ્યારે તે બહુ જાડું અને કઠણ હોય ત્યારે ડોક્ટરોને તેના ઉપર વહાડકાપ કરી તે કઢાડી નાખવાની જરૂર પડે છે. બાઈ-બલમાં પણ આ ભાગને કુંવારી સ્ત્રીના સંબંધમાં પતિવ્રતાપણાની નીશાની તરીકે માન્યું છે. પુર્વ કાળમાં જંગલી પ્રજાઓ તો એ ભાગના પડને એટલી અગત્ય આપતા હતા કે જો કોઈ કુંવારી સ્ત્રીના શરીરમાં તે પડદો નથી એમ જણાય તો તેને મોતની સજા ફરમાવવામાં આવતી હતી કારણ કે તેઓ એમ માનતા હતા કે, લગ્ન થતાં પહેલાં તે સ્ત્રીએ પોતાની પવિત્રતાનો ભંગ થવા દીધેલો હોવો જોઈએ.

પડદાનો નાશ થવાનાં અનેક કારણો.

એટલું જતાં વિચારવંત તખીઓ બારીક તપાસ કર્યા પછી એવો અનુભવ મેળવી શક્યા છે, કે એ પડદો ધણાંએક કારણોને લીધે સ્ત્રીને પુરૂષ સમાગમ થયા વિના પણ નાશ પામે છે. ડોક્ટર હેવેલોક એલીસ લખે છે કે, આ પડદો એટલો નાજુક છે કે તેની હાજરી અને ગેરહાજરીનો એટલો બધો મંબીર અર્થ કરવા માટે તે આધારભૂત થઈ શકે નહિં. એ પડદો ના હોય જતાં તે સ્ત્રીએ કોઈ પુરૂષનો સમાગમ કર્યો છે એમ ચોક્કસપણે તો કહી નહિં જ શકાય અને તેવી જ રીતે પડદો હોવા જતાં પણ ચોક્કસપણે એમ તો નહિં જ કહી શકાય કે તે સ્ત્રીએ પુરૂષનો સમાગમ કર્યો નથી.

કેટલીક વખત આ પડદો કોઈ અકરમાત થવાથી કે બીજાં અનેક કારણોથી પણ નાશ પામે છે.

ટરકી અને ધરાની સ્ત્રીઓમાં જણાતી ખોડખાંપણ

વળી કેટલીક વખત યોનિ એટલી બધી વધીને મોટી થઈ જાય છે કે તેથી પ્રસવ માર્ગ બીજકુલ ઢંકાઈ જાય છે. ડેવીસ નામનો તખીબ જણાવે છે કે લોએર ઇન્જનમાં રહેતી સ્ત્રીઓમાં એ ખોડ વધારે મોટા પ્રમાણમાં જણાય છે. આફ્રિકાની અમુક જાતની સ્ત્રીઓમાં વળી એવી ખોડ જોવામાં આવે છે કે તેમની યોનિના મુખ આગળનું 'કલીટોરીઆ' એટલું બધું વધી જાય છે કે ડોક્ટરને તે કાપવાની જરૂર પડે છે. ટરકી અને ધરાની સ્ત્રીઓમાં આ ખોડ હોવાનું એક સાધારણ બનાવરૂપ થઈ પડ્યું છે.

આ ઉપરાંત બીજી પણ બીમારીઓ એ હોય છે કે,

(૫) સ્ત્રીઓની યોનિને પણ રસ ઉતરવાનું દરદ થાય છે.

(૬) પ્રસવ માગ' શરીરમાં હોયજ નહિ.

(૭) એ ગભ'સ્થાન અને એ પ્રસવ માગ' હોય.

(૮) શીતલા આવ્યા પછી સ્ત્રીનો પ્રસવ માગ' અંદર થયલા જખમને લીધે કોઇવાર બહુજ તંગ થઇ જાય છે જેને ડોક્ટરો Stricture કહે છે અને તે સ્થિતી બહુ દુઃખરૂપ થઇ પડે છે.

(૯) પ્રસવ માગ' ધણેજ દુઃકા હોય, એ સ્ત્રીઓ મોટા ભાગે વાંઝણી રહે છે. એ પ્રસવ માગ' ધણેજ પહોળો હોય અથવા ધણેજ વધારે પડતો સાંકડો હોય એવા પણ કેટલાક દાખલાઓ નોંધાયલા છે.

(૧૦) ગભ'સ્થાન આગલી બાબત કે પાછલી બાબત પર ઢળી પડેલું હોય છે. એવી ખોડવાળી સ્ત્રી પણ વાંઝણી રહે છે.

દરદાથી કે વહાડકાપથી નીપજતી ખોડખાંપણો.

એવી ખોડખાંપણો જન્મથીજ-કુદરતી પણ હોય છે. અને કેટલીક વાર બીમારીઓ દરમ્યાન અથવા ડોક્ટરોએ શરીરના બીજા ભાગ ઉપર કરેલી વહાડકાપના પરિણામે પણ પેદા થાય છે. દાખલા તરીકે એક સ્ત્રીના પ્રસવ માગ'માં ગાંઠ થઇ હોય ત્યારે ડોક્ટર તેની તે ગાંઠ કાપી લે છે અને તે રીતે તો તે સ્ત્રી સાજી થાય છે પણ જે ગાંઠ કાપી તેના જખમો રૂઝાઇ જાય ત્યારે તે સ્ત્રીનું પ્રસવ દ્વાર સંકોચાઇને ધણું સાંકડું થઇ જાય છે અને તેથી તે સ્ત્રીને બહુ હેરાન થવું પડે છે.

પ્રકરણ ૩૩ મું.

પુરુષને લાગુ પડતી જાત જાતની નામરદી.

પુરુષોને નામરદી લાગુ પડવાનાં અનેક કારણો હોય છે. પણ તેમાંનાં કેટલાંક કારણો માત્ર મનના વિચાર ચિંતા અથવા ભયની અસરથી નીપજેલાં હોય છે.

ગુપ્ત શરીર વધારે પડતું નાનું હોય એવો પુરુષ પોતાની કામ-વાસનાની તૃપ્તિ કરી શકતો નથી. એ માણસ કાંઈ નપુંસક કે કમ-તાકાત હોતો નથી છતાં તેની સ્ત્રીને મન તો તે એક મરદ સમાનજ થઈ પડે છે. એથી ઉલટી રીતે જ્યારે પુરુષનું જનન શરીર અસા-ધારણુ લંબાઈ ધરાવતું હોય ત્યારે પણ તે સ્ત્રીને મન શ્રાપ સમાન થઈ પડે છે. જે કે આ ખામીઓ દૂર કરવી તે બહુ મુશ્કેલ છે છતાં કેટલાક અમેરીકન તબીબોએ તેના પણ ઇલાજો શોધ્યા છે.

૩ ખોડાં અને રક્ષીટન નામના ડોક્ટરોએ નપુંસકપણાનો નાશ કરવાનાં યંત્રો શોધ્યાં છે અને તે કેટલાકોએ વાપર્યાં પણ છે.

મનની નબળી હાલતથી નીપજતી નામરદી.

મરદોને શારીરિક ખોડખાંપણોથી નામરદી લાગુ પડે છે તે કરતાં વધારે તો મનની મલીન કે નબળી હાલતથી વધારે લાગુ પડે છે. જે માણસો હૃદયહાર કુછંદી કે કામી હોય અથવા જેમનાં મનનાં તંતુઓ બહુ નબળાં હોય કે જેઓએ હસ્તદોષની કુટેવથી પુરુષાતનનો ક્ષય

કર્ચો હોય એવા માણસો જ્યારે પરણીને સંસારના ભોગ ભોગવવાનો ખરો સમય આવે છે ત્યારે પોતે પોતાની સ્ત્રીને સંતોષ આપી શકશે નહિં એવી ધાસ્તી તેના મનમાં વસી જવાથી જ્યારે તે સમાગમ માટે પોતાની સ્ત્રી પાસે જાય ત્યારે બીલકુલ નામરદ જેવા બની જાય છે. એ ધાસ્તીની એના મન ઉપર એવી સખ્ત અસર થાય છે કે તેની ઉલટ, જોસ, કામ જગૃતજ થતાં નથી અર્થાત તે પુરેપુરો નાશીપાસ થઇ કામહીન નામરદ બની જાય છે. ખરી રીતે તે પુરુષ કાંઈ નામરદ હોતો નથી. કેમકે તેઓ પરસ્ત્રી પાસે જતાં તેમની હાલત તેવી થઇ પડતી નથી એવી નામરદીને “સામક્રીકલ ધમ્પોટ-સ” કહે છે. કાંઈક બીમારી ભોગવવા કે દુખાંજ બની ગયેલી મરદોની તો એવી સ્થિતિ થાય એ સમજી શકાય એવું છે. પણ કેટલાક એવા નવજુવાન મરદો જેવામાં આવે છે કે પુરેપુરા તંદુરસ્ત અને કાંઈ પણ જાતનાં લાંછન વિનાના હોવા છતાં તેઓ પરણેલી જાંદગીની શરૂઆતમાં અતિશય ઉલટ અથવા શરમને લીધે પણ એવીજ રીતે સ્ત્રી સમક્ષ જતાંજ નામરદીનાં ચિન્હો ભોગવે છે પણ એટલું સારું છે કે કુદરતની મહેરબાનીથી એવી ખોટી નામરદી ઘણો વખત સુધી ચાલુ રહેતી નથી.

ઉંડા અભ્યાસથી થતી નામરદી.

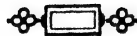
વિદ્યા હુન્નરના ઉંડા અભ્યાસમાં રાત દિવસ ગુંથાઇ રહેલા માણસોને પણ એક નપુંસકપણું લાગુ પડે છે. પરંતુ તેની અસર પણ લાંબો વખત ટકતી નથી, જ્યાં સુધી તેની વિચાર શક્તિ તે વિષયમાં હદપાર રોકાઇ રહે ત્યાં સુધીજ તે એવા હાલત ભોગવે છે એમ ડૉ. બ્લૉશ કહે છે.

અકસ્માત બનાવોની અસરથી લાગુ પડતી નામરદી.

ડોક્ટરો સમક્ષ એવા તરેહવાર દાખલાઓ નોંધાયલા છે કે માણસની અકકલ પણ કલુષ કરે નહિં. એકાએક ભારે ખુશાલીની ખખર મલવાથી કોઈ ગંભીર નિરાશા કે આકૃત સમાન બનાવથી અથવા ચિંતાથી માણસો નામરદ બની ગયાના બનાવો પણ જોવામાં આવે છે. ડોક્ટર ખોલા એ વિષે કહે છે કે, આનંદના, ગમગીનીના. ચિંતાના કે દુઃખના અચાનક ઉપજેલા વિચારે પુરુષાતનનો ઉચ્છેદ કરી શકે છે.

ધડપણની નામરદી.

ધડપણના સખએ નામરદી પેદા થાય એ કુદરતી છે પરંતુ તેમાં પણ ઉમ્મરના સંબંધમાં ધણો ફેર જોવામાં આવે છે. કેટલાક મરદો ૪૦-૪૫ વરસની ઉંમરે ધડપણમાં આવી જાય છે ત્યારે કેટલાકો ૭૦ વરસની ઉંમરે પણ જરાએ ધડપણ ભોગવતા સમજતા નથી. ધણાએક યુરોપી ૬૦-૬૫ વર્ષની ઉંમરે સત્તાન થયાના દાખલાઓ મળી આવે છે.

પ્રકરણ ૩૪ મું.

**પુરૂષની નામરદી માટે વપરાતી જાતજાતની દવાઓ
અને ધલાજો.**

નામરદીના વિષય ઉપર લંબાણથી લખાઈ ચુક્યું છે અને તેથી વાંચકને તેની સ્થિતિ અને કારણોનો ખરાબર ખ્યાલ આવ્યા વિના નજર રહેવો જોઈએ. તે છતાં આ તકે ફરીથી એક સુચના અને ચેતવણી આપવાની એ છે કે, એ પીડાતા મુંઝાતા અને દુઃખી થતા માણસોએ પોતાના મનસ્વી ધલાજોનો ઉપયોગ કરવો નહિં કે ઉંટવેદો અને નીમ હકીમોની સલાહ કે દવાનો ઉપયોગ કરવો નહિં. પણ અનુભવી પ્રવીણ વૈદ, ડોક્ટરનીજ સલાહ, દવા અને સારવારનો લાભ મેળવવો. એ વાત નિર્વિવાદ છે કે, નામરદીના દરદનાં કારણો અને ખરાબર સમજી શકાય તો તેનો ધ્વજાજ કરવો સહેલો છે અને તે જલ્દી નાશુદ્ધ કરી શકાય છે. માત્ર જરૂર એજ છે કે, તેનાં કારણો ખરાબર શોધી કઢાડવાં જોઈએ. એ કારણો શોધવામાં દરદીએ ડોક્ટરને એક રીતે મદદ કરવાની જરૂર છે તે એ કે, દરદીએ પોતાની આગલી જીવંતી માહિતી વીગતવાર, જરા પણ શરમ રાખ્યા વગર ડોક્ટરને જણાવવી અને કાંઈ પણ હકીકત તેનાથી છુપાવવી નહિં. દવા કેટલા પ્રમાણમાં આપવી અને કયું દવા ઝહેલી અસર કરી શકશે તે નક્કી કરવાનું કામ કુશલ વૈદ, ડોક્ટરજ અજાવવી શકે છે. માટે તેવાજ વૈદ ડોક્ટરની મદદ પુરત લેવી એજ ડહાપણ બરેલું છે અને તેમ કરવામાં આવે

તો ભાગ્યેજ કોઇ માણસને નિરાશ થવા વખત આવે એમ જરા પણ અતિશયોક્તી વગર કહી શકાય. કારણ કે ચાલુ જમાનામાં તે વિષયનો અભ્યાસ કરી ઘણી દવાઓ અને ઇલાજો તખીઓએ શોધી કઢાડ્યા છે, જેનો કાંઇક ખ્યાલ આપવા નીચેની થોડી વિગતો અત્રે રજુ કરીશું.

જરમન તખીબ લુઇ કુહુનનો નામરદી માટેનો ઇલાજ.

જરમન તખીબ લુઇ કુહુને નામરદી દુર કરવાના કેટલાક સાદા, રહેલા અને ધરગતુ ઇલાજો શોધી કઢાડ્યા છે. અને વિચીત્ર વાત તો એ છે કે, તેના ઇલાજો માત્ર ગરમ પાણીમાં સ્નાનને લગતાજ છે. તેણે એવી સુચના કરી છે કે, “અલ્ટરનેટ ફ્રીક્શન,” “સિટઝ બાથ” અને “દ્રિંક્સ બાથ” ચાલુ લેવાથી સારો ફાયદો થાય છે. તેની રીત એ છે કે, દરદીએ ૮૪ થી ૬૮ ફેરનહાઇટ ડીગ્રી જેટલા ગરમ પાણીમાં ન્હાવું અને પેટુથી હુંટી સુધી શરીરને મધ્યમસર જોરથી ખડા કપડા વડે આડા અને ઉભા દાખ દબને મસળવું. પહેલાં એ પ્રમાણે પાંચ દશ મીનીટ ન્હાવું અને ધીમે ધીમે વધુ વખત ન્હાવાની ટેવ પાડવી. ન્હાયા પછી કપડાં પહેરી ખુદલી હવામાં ફરવું એ રીતે હમેશાં દીવસમાં એ કે ત્રણવાર ન્હાવું.

અમેરીકન તખીબ ફેલોગનો નામરદી માટે ચંપીનો ઇલાજ.

પ્રખ્યાત અમેરીકન તખીબ ફેલોગે નામરદી દુર કરવા માટે ચંપીનો ઇલાજ મુચવ્યો છે. એવી ચંપી દરદી ની કમર ઉપર અને જાંગના ઉપરના ભાગ ઉપર કરવાની પુરખતી નામરદી અને સ્ત્રીનું વાંઝોઆપતું દુર થાય છે એમ એ તખીબ જણાવે છે.

નામરદી માટે પુર્વકાળના રોમન લોકોનો ઇલાજ.

પુર્વકાળમાં રોમન લોકો પુરૂષની નામરદી દુર કરવા માટે એવા પુરૂષને તેના નિતંબ એટલે કે થાપાઓ ઉપર ચામચનો માર મારતા હતા અને સ્ત્રીનું વાંઝીઆપણું દુર કરવા માટે પણ એજ ઉપાય કરતા હતા.

નામરદી માટે યાંત્રિક ઇલાજો.

કોઇ પુરૂષનું ગુપ્ત શરીર તદ્દન નિજીવ થઇ ગયેલું હોય અને તેની રંગો સુરત પડી ગઇ હોઇ ત્યારે તેને અમુક જાતનું તેલ મસજવાની જરૂર પડે છે એટલું જ નહિ પણ તેની રંગોને ટેકા આપી સજીવન કરવાને અમુક યંત્રો પણ જુદા જુદા તખીબોએ ઘણા પ્રકારનાં બનાવ્યા છે. તેમાંનું કોઇ પણ એક યંત્ર વાપરવું પડે છે. પણ એ યંત્રોથી જે લાભ જણાય છે તે થોડો વખતજ ચાલુ રહે છે. કાયમનો ફાયદો થવા માટે તે સાથે ખીજ દવાઓ અને સાન્વાગ સાથે સાથે ડરવીજ જોઈએ. મનોબળની નિર્બળતાથી પેદા થએલી નામરદીનો ઇલાજ.

‘સાઇકીક ઇમ્પોટન્સ’ એટલે કે મનોબળની નિર્બળતાથી પેદા થએલી નામરદી ભોગવનારાં દરદીઓ માટે પહેલો ઇલાજ એ છે કે તેમણે પોતાની “નિશ્ચય-શક્તિ” વધારવી અને ખીલવવી અને મનોબળ તેમજ શારીરિક બળ વધારે તેવી શક્તિની દવાનો ઉપયોગ કરવો. આવી નામરદી ભોગવનાર પુરૂષની સ્ત્રી જો સમજદાર અને કુશળ હોય તો તે તેની એવી નામરદી દુર કરવામાં ઘણી મદદગાર થઇ પડે છે. આ જાતનાં દરદીઓએ જો તેમને તંમાકું, દારૂ કે કોફીનનું વ્યસન હોય તો તે તુરત છોડી દેવાની ખાસ જરૂર છે.

સ્પેનની માંખો નામરદીની દવા તરીકે.

સ્પેનમાં કેન્થરાઇડીસ નામની જેમ માંખો થાય છે. તેમાંથી બનાવેલી દવાઓને નામરદીનાં ઇલાજ તરીકે ઘણી કામતી ગણવામાં આવે છે. પણ એટલું ખાસ ધ્યાન રાખવું કે કોઈ ખીન અનુભવી માણસને હાથે તેનો ઉપયોગ કરવામાં ભારે જોખમ સમાયેલું છે કારણ કે દરદીના શરીરની પ્રકૃતિ અને દરદનું જોર સમજ્યા વિના જો તેનો વધુ ઉપયોગ થાય તો તેમાંનું જેર એટલું જલદ છે કે દરદીને લાલ થતા પહેલાં તો ખીજ અનેક પ્રકારની પ્રાણધાતક બીમારીઓ થઈ આવે છે. અર્થાત એ દવાઓનો લાભ મેળવવો હોય તો તેનો ઉપયોગ કોઈ કુશળ તબીબના હાથે જ થવાની જરૂર છે. એ દવાઓ મલમ ટીંકચર, તેલ, પેસ્ટર વગેરે બહુ રૂપમાં આવે છે અને કુશળ તબીબો દરદીની સ્થિતિ ધ્યાનમાં લઈ તેને અનુકુળ થઈ પડે તેવી ઢપનો ઇલાજ કરે છે.

નામરદીઓ માટે નવી નવી દવાઓ.

એ ઉપરાંત નામરદીના ઇલાજ તરીકે ખીજ ઘણી દવાઓ બનાવવામાં આવી છે જે ફોસ્ફટસ, સ્ત્રીકનીન, અને ડામીયાના અથવા તેનાં રૂપાંતરો હોય છે.

નામરદી માટે ‘થોડીમખીન કલોરાઇડ’ ના ગુણ અને અવગુણ.

પશ્ચીમ આફ્રિકામાં “થોડીમખીન” નામનાં ઝાડ થાય છે તેની છાલમાંથી “થોડીમખીન કલોરાઇડ” નામની દવા બનાવવામાં આવે છે. એ દવા નામરદી માટે અકસીર મનાય છે. ખાસ કરીને મોટી

ઉંમરે લાગુ પડેલી નામરદી માટે અથવા “ન્યુરેસ્થેનીક ઇમ્પોટન્સ” માટે તેનો ઉપયોગ કરવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે. એ દવા “યોહીમખીન રીડેલ” અને “યોહીમખીન, સ્પીન્જેલ” એ બે નામોથી જાહેર થયેલી છે. તેમાં પણ ડોક્ટર એલ. સ્પીન્જેલે સને ૧૮૯૬ માં શોધી કઢાડેલી “યોહીમખીન સ્પીન્જેલ” હાલમાં વધારે વપરાય છે. નાના પ્રમાણમાં ચાલુ પીવાથી એ દવાથી સંતોષકારક ફાયદો થાય છે. તેનાથી નિશ્ચય અને દુર્બળ થઇ ગએલી રગોમાં તેજ આવે છે. “યોહીમખીન સ્પીન્જેલ” ની ટીકડીઓની શીટીઓ આવે છે. તે ટીકડી એક દિવસમાં બે વાર ખાવાથી ફાયદો થાય છે. ડોક્ટર યુલે-નબર્ગ એવી સલાહ આપે છે કે જો એવી રીતે એ ટીકડીઓ છ આઠ દીવસ સુધી ખાવા પછી પણ કાંઈ લાભ ના જણાય તો કાંઈ તખીખના હાથે એજ દવાનું ઇન્જેક્શન લેવું અથવા તેની સલાહ પ્રમાણે એ દવા વધારે પ્રમાણમાં લેવી.

પરંતુ આ દવાનો ઉપયોગ કર્યા પછી દરદીની પ્રકૃતિમાં જે જે ફેરફારો જણાય તે ઉપર બરાબર ધ્યાન આપના રહેવાની જરૂર છે. જો દરદીને આંખમાં અગત બળવા માંડે, ફેર ચડવા માંડે કે મ્હોડામાં શીક મારતી જણાય તો તેથી ગભરાવું નહિં અને દવાનો ઉપયોગ ચાલુજ રાખવો કેમકે કેટલાક દરદીઓને આ દવા લેવા માંડ્યા પછી તેના સ્વભાવ, પ્રકૃતિના કારણે એવાં ચિન્હો જણાય છે. પણ જો એ દવા વાપરવા માંડ્યા પછી દરદીને છાતીમાં ધબકારા થવા માંડે, રાતની ઉંઘ નાશ પામે કે એવી કેટલીક નીશાનીઓ જણાય તો તુરત દવાનું પ્રમાણ ઓછું કરી નાખવા ચુકવું નહિં.

નામરદી માટે “મ્યુરા પુઆમા” અને “લેસીથીન”ના ધલાજ.

મ્યુરા પુઆમા નામની દવા બ્રાઝીલમાં ઉગતાં એક જાતનાં
ઝાડમાંથી બનાવવામાં આવે છે. એમ કહેવામાં આવે છે કે, તે દવાથી
નામરદી નાબુદ કરવામાં અકસીર ફાયદો થાય છે. કેટલાક જરમન
તબીબો એ દવા સાથે “લેસીથીન” નામની દવા ભેળવવાની ખાસ
જલામણુ કરે છે. જરમન તબીબ યુલન બર્ગે એ બેઉ દવાનાં મિશ્રણને
“મ્યુરાસીથીન” એવું નામ આપ્યું છે. “લેસીથીન” મરઘીનાં ઇંડાની
ઝાળમાંથી બનાવવામાં આવે છે.

દારૂથી પુરૂષની મરદી ઉપર થતી અસર.

દારૂ પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીના હવસ ઉપર અજબ અસર કરે છે.
ખીર અથવા વાઈન દારૂ મધ્યમ પ્રમાણમાં પીવામાં આવે તો તે પીનાર
પુરૂષનો હવસ ધણો ઉરકેરાય છે અને તેનું મન પણ ખુશમીનજ
દેખાડે છે પણ જો તે બહુ પીવામાં આવે તો તેની મરદી તેના મન કરતાં
વધારે ઉરકેરાય છે ખરી પણ તે પોતાના મગજ ઉપર અંકુશ રાખી
શકતો નથી અને પોતાનું જ્ઞાન અને સાન બન્ને ખોઈ બેસે છે.
આથીજ દારૂડીઓએ હમેશાં બારે વ્યભિચારી અને હવસી હોય છે.

દારૂની સ્ત્રીજાત ઉપર થતી અસર.

દારૂની અસર પુરૂષો કરતાં સ્ત્રીઓ ઉપર ઘણીજ કાતીલ ખરાખી
કરનારી થઈ પડે છે. સ્ત્રીઓમાં પુરૂષો કરતાં દારૂ છરવવાની શક્તી

અણી ઓછી હોય છે. દાશથી સ્ત્રીઓનાં મગજની એવી હાલત થઈ જાય છે કે, કુશળ વ્યભિચારી પુરુષો તેનો ખુબ ગેરલાભ લે છે અને વહેલા મોડાં પણ દારૂની લતવાળી સ્ત્રી સ્ત્રીઓના માગે ચડ્યા વિના સાગ્યેજ રહી શકે છે.

નામરદીના ઇલાજ તરીકે વપરાતી દવાઓ.

નામરદી દુર કરવા માટે જે દવાઓ વપરાય છે તેને ડોક્ટરો “એન્ડ્રોડીઝીએક્સ” કહે છે અને જે દવાઓ કામશક્તિ ઓછી કરવા માટે વપરાય છે તેને “એન-એન્ડ્રોડીઝીએક્સ” દવાઓ કહે છે. એવી કોઈ પણ દવાનો ઉપયોગ દરદીએ કદી પણ પોતાની મેળે કરવો નહિં.

ઓછી મરદાનગીવાળા દરદીને સુચના.

લાંબા વખતની કોઈ બિમારીમાંથી સાજો થઈ ઉઠ્યા પછી કોઈ પુરુષની મરદી નબળી પડી ગઈ હોય, અથવા તો ‘રક્તહીન’ (એનિમીયા) થયો હોય, તો તેણે પોતાના શરીરની સામાન્ય તબીબતને સુધારી તાકાત આપે અને ખાદ્યો ખોરાક ખરાબર પચાવે એવા પ્રયાસ કરવા. તેવા દરદીએ તેવા વખતે પુષ્ટીકારક ખોરાક લેવો, લોહી વધારનારી દવાઓનું સેવન કરવું, અને ખાસ ધ્યાન રાખવું કે કમજોરતાત બીલકુલ રહેવા પામે નહિં. તેવા વખતે પણ એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે લેબાગુ ડાંટ વેદો અને નીમહકીમોના પાક કે ચાકુતીઓ તેમજ લેપ કે તેલનું સેવન કરવાથી લાભ તો નહિં પણ નુકસાન થવાનો વધારે સંભવ રહે છે.

પુરૂષને નામરદ બનાવનારી દવાઓ.

પુરૂષની મરદીને સુસ્ત બનાવનારી દવાઓ પણ હોય છે એક પુરૂષ અમુક રોગથી પીડાતો હોય અથવા અમુક સંજ્ઞાઓમાં હોય ત્યારે તબીબોને તેવી દવાઓનો ઉપયોગ કરવાની ફરજ પડે છે. પણ કુશળ તબીબો તેવી દવાઓ કવચીનજ અને તે પણ નાઇલાજે વાપરે છે. પરંતુ કેટલીકવાર વેશ્યાઓ પોતાની દરીફ એજ પંકતીની સ્ત્રીઓને હેરાન કરવા માટે કપટભાવથી તેવી દવાઓનાં ઉપયોગ કરે છે એમ અંગાળના અમુક ગામનાં સંબંધમાં કહેવાય છે. એવી દવાઓમાં નીચેની દવાઓ મુખ્ય છે :-

પોટાશીયમ ઓમાઇડ, એમોનિયમ ઓમાઇડ, સોડીએમ ઓમાઇડ હેમલેક (કાનાયમ), કેમ્ફર, સેલીકસ નાઇટ્રા, બોરનિવાલ નેલ્સીમીયમ, હાયોસીન, સ્ટ્રેઓનિયમ વગેરે.

નામરદી માટે “ઑરગેનોથીરેપી” વાળી દવાઓ.

પુરૂષની મંદ થઇ ગયેલી મરદીને ફરીથી સજીવન કરવા માટે જનવરોનાં અવયવોમાંથી એટલે કે “ઑરગેનોથીરેપી”ની વિદ્યાના આધારે બનાવેલી દવાઓ હાલમાં ખાસ વપરાવા માંડી છે. ડોક્ટર ટેલર કહે છે કે, “ફ્રાન્કો એલ્બ્યુમીન” ઘણીવાર દરદીને ખુબ પ્રાયદો કરે છે. વળી “થાઇરોઇડ એક્સ્ટ્રેક્ટ”ની ટીકડીઓ આવે છે તે પણ નામરદી માટે અસરકારક ગણાય છે. એ ઉપરાંત “ન્યુરો લેસીથાન,” “ન્યુરોટોનીક ટેબ્લેટ,” “એન્ડીરીયર-લેબ-પીટ્યુરીટી-ગલ્ડ” વગેરે

અનેક દવાઓ એજ વિદ્યાને આધારે તૈયાર કરવામાં આવી છે. પણ દરદીએ તેમાંની કેવી દવા માફક અને અકસીર થઇ પડશે તે કુશળ તખીબને પુછીને વાપરવી.

સાંઢાનાં તેલ લેપ વગેરે દવાઓ.

લેભાગુ નામધારી ઉંટ વૈદો અને હકીમો જે દવાઓ લુંટ ચલાવવા સરખી મોંઘી કીંમતે વેચે તે બહુ અકસીર છે એમ માનવું એ મોટી ભુલ છે ખરી રીતે એમાંની જે દવાઓ ઉપયોગી હોય તે ધરમાં બહુ થોડે ખર્ચે ખનાવી શકે છે. ગરજવાન દરદીને લુંટવા માટે બારી કીંમત રાખનારાઓનાં ધનીંગમાં દરદીઓએ ફસાવું નહિં જોઇએ. સાંઢાના તેલ ઉપર કેટલાક દરદીઓ મરી પીટે છે પણ તેઓ જાણતા નથી કે તેના કરતાં વધારે અને જલ્દી અસર કરે એવાં તેલ જરમન તખીબોએ શોધ્યાં અને સુચવ્યા છે. અને તે આપણે અહીં પણ ખનાવી શકાય છે.

નામરદી માટે હાઇડ્રો થીરેપી, ઇલેક્ટ્રો થીરેપી વગેરે વિદ્યાઓને આધારે શોધાયેલા ઇલાજો.

નામરદી દુર કરવા માટે તે ઉપરાંત હાઇડ્રો થીરેપી અને ઇલેક્ટ્રો થીરેપી વગેરે બુદી બુદી વિદ્યાઓને આધારે અનેક ઇલાજો શોધાયેલા

છે પણ એ પ્રલાને ખાસ તે પ્રયોગો કરી જાણનારા અનુભવીની મદદથીજ થઈ શકે તેવા હોય છે.

છેવટે એટલુંજ કહેવું જસ થશે કે, ગમે તેવાં ભયંકર દરદો માટે પણ ગભરાવા કે નાઉમેદ થવાની જરૂર નથી કેમકે તખીઓએ તેના સંબંધમાં પુષ્કળ શોધો કરેલી છે પણ દરદીને જે એકજ ભક્ષા-મણુ કરવાની તે એજ કે કુશળ તખીજની સલાહ અને દવા લેવી અને તેને પોતાની હકીકત સંપૂર્ણ રીતે વીગતવાર સમજાવવી.

ઝીનસીન ટોનીક પીલ્સ.

人
參
補
丸

人
參
補
丸

આ ચાઇનીઝ દવાનું નામ જેમણે સાંભળ્યું કે, સમજ્યું છે તેઓ તો ખરાબ જાણે છે કે, આખી દુનીઆમાં કમતાકાત અને શક્તિ માટે “ઝીનસીન” કરતાં કોઈ પણ મહાન દવા પાકી જ નથી. આજે ચીનમાં તે ૧ ટેલ (૩ તોલા) રૂ. ૪૦૦ થી વેચાય છે.

ચીનની ચોખ્ખી ચાંદીમાં મેળવેલી આ દવા એક ખરેખર તાકાતવાળી મહાન ચીજ છે. સ્વપ્નમાં જતી ધાતને, તો તુરતજ બંધ કરે છે. દુનિયાના ધણા આગળ વધેલા ‘અમેરિકા’ દેશમાં પણ આ દવા ભરપુર રીતે આજે કેટલાય વરસોથી વપરાય છે.

પુરુષોએ સંસાર સુખમાં સાધારણ અશક્તિ કે, કમતાકાત જણાતાં માત્ર આ દવાની એક જ બાટલી વાપરતી બસ છે.

તદ્દન નામરદો કે અશક્તો માટે પણ બે બાટલીજ પુરતી છે, કારણ બે બાટલી વાપરતાં તો સાચી જીવાની અને બળવાન શક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે.

આ દવામાં મહાન ગુણ એ છે કે મરદાષ્ટ અને તાકાત આપવા ઉપરાંત નસોને ખુબ શક્તિ આપી બળવાન બનાવે છે. અને આ ફાયદો કાયમ દકી રહે છે.

કિંમત બાટલી ૧ ના રૂ. ૪-૦-૦ (ચોરટેજ પેકીંગ ફ્રી)

મુખ્ય મથક :— ચાઇનીઝ મેડીકલ સ્ટોર.

પોસ્ટ બોક્સ નં. ૩૫૬૦. મુંબઈ.

વલ્ડર ચેમ્પીયન ગોલ્ડ ટોનીક પીલ્સ.

વિષય લાલસાથી અગર બીજા કારણે તદ્દન અશક્ત બનેલા પુરૂષોને દાંપત્ય જીવનમાં જોમ આપવા સાથે નિર્માલ્યતાનો તદ્દન નાશ આ દવાની ગોળીઓથી અવશ્ય થાય છે. પણ ૬૫ વરસથી વધુ ઉંમરના પુરૂષો માટે નહીં.

કિંમત બ્રાટલી ૧ ના રૂ. ૧૦-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

વલ્ડર ચેમ્પીયન સીલ્વર ટોનીક પીલ્સ.

જે પુરૂષો સામાન્ય રીતે નિર્બળ અને શિથીલ છે. જેનામાં હૃતું તેવું જોમ નથી. અને જેનું કૌચત ટકતું નથી તેમના માટે આ દવાની ગોળીઓ ખરેખર અતિ અસરકારક છે.

કિંમત બ્રાટલી ૧ ના રૂ. ૫-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

સસ્ટેઈનીંગ લીકવીડ.

પુરૂષોએ આ દવા ખાવાની કે, પીવાની નથી. પણ માત્ર વાપરવાનીજ છે. અને સંસાર સુખમાં અતિ અલ્પતા અનુભવનારાઓને માટે તો આ દવા પાર વિનાની ઉત્તમ ટકાવ આપનારી અવશ્ય પુરવાર થઈ છે.

કિંમત બ્રાટલી ૧ ના રૂ. ૫-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

ધનવીગરેટીંગ ઓર્થોટોમેન્ટ-‘વૃદ્ધિકારક મલમ’.

નિર્બળ થયેલા પુરૂષોને વૃદ્ધિ અને શક્તિ અપવા માટે આ મલમ ખરેખર અતિ અસરકારક છે.

કિંમત બ્રાટલી ૧ ના રૂ. ૫-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

એન્ટી-દ્યુકોરીઆ કોન્સ.

ઋઐને ગમે તેવા પ્રકારના પડતા પાણીના દરદને જડ મુળથી ઉખેડી નાખવામાં આ દવા અતિ અસરકારક અને ઉપયોગી છે તેમજ આ દવા ખાવાની કે પીવાની નથી પણ માત્ર વાપરવાનીજ છે.

કિંમત બાટલી ૧ ના રૂ. ૫-૦-૦ પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

સ્ક્રીલીટી પીલ્સ.

૫૦ વરસ સુધીની ઉંમરની ઋઐને પણ આ દવાની ગોળીઓથી બચ્ચાં અવશ્ય થાય છે.

કિંમત બાટલી ૧ ના રૂ. ૫-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

કોન્ટ્રેક્ટીંગ કોન્સ--'સંકોચક ટીકડી.'

ઋઐને ધણી સુવાવડ અગર બીજા કારણે સ્નાયુ અતિ શિથીલ થઇ જાય છે. તેને સંકોચ આપી પુનઃવત્ દત્તી તેવી સ્નાયુના તંદુરસ્તી આ 'સંકોચક ટીકડી' અવશ્ય આપેજ છે. કિંમત બાટલી ૧ના રૂ. ૫-૦-૦

પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

પ્રીવેન્ટીલ પેસરી.

અતિ સુવાવડો ઋઐને આખો બાંધો ખળભળાવી મૂકી પાર વિનાની નબળાઇ લાવે છે. પણ આ દવાના વપરાશથી સુવાવડજ આવતી નથી.

કિંમત બાટલી ૧ ના રૂ. ૧૦-૦-૦ પોસ્ટેજ પેકીંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

પત્ર વહેવાર તદ્દન ખાનગીજ રહેશે. તેમજ તમારી કાષ્ટ પણ અનુકુળ ભાષામાં લખી શકાશે. અને તેજ ભાષામાં જવાબ વિગેરે અપાશે. દવાઓ વાપરવાને લગતી સઘળી સુચનાઓ દવાઓની સાથેજ હોય છે. એક કરતાં ગમે તેટલી વધુ દવાઓ પર પણ પેકીંગ પોસ્ટેજના રૂ. ૦-૧૦-૦ જ થશે.

વેલફેર એન્ડ કંપની.

પીયસ હોટલની ઉપર, એપોલો સ્ટ્રીટ; કોટ, મુંબઈ.

ગાયકવાડી ફોજદાર શંખપાળ

હસ્તકથયેલ

આસોજ

અત્યાચાર કેસ.

[સત્તાવાર કાગળો પરથી]

ઉંચા એન્ડ્રીક લીડ પેપર પર છપેલા ૪૭૨ પાના :

ઉંચા આટ પેપર પર ડબ્બલ ટોન શાહીમાં
છપેલા ૧૦૧ મજુરોનાં ગ્રુપ ઉપરાંત
ખીજ લગભગ ૧૦૦-૧૨૫ ફોટો-ચિત્રો.

કિંમત રૂપીઆ ૨-૮-૦ અઢી. (પોસ્ટેજ વધુ.)

ધ્રાંગધ્રા તાબે સત્તાપુર ગામનાં સ્ત્રી, પુરૂષો અને બાળકો મળી
૧૦૧ મજુરોની ટોળી મજુરી અરથે ગુજરાતમાં નીકળેલ. આસો-
જનાં તળાવમાં તેઓએ મુકામ કર્યો હતો. ત્યાં રાતનાં બાર વાગે
તેઓ સુતેલા હતા તેમને બંદુકનાં ભડાકાથી ફોજદાર શંખપાળ
અને તેનાં સાથીઓએ જગાડ્યા. તે સઘળાજ સ્ત્રી, પુરૂષો અને
બાળકોને ત્યાંથી કરપીણ રીતે મારતા, મારતા, આસોજ ગામના
ચોરામાં મધ્ય કાળી રાત્રે બાંધવામાં આવ્યા.

બાણુનાં સોખકા ગામે થએલી ચોરી બાબતમાં તેઓને મનાવવા માટે આખી રાત ચોરામાં તેઓનાં પર ન કરવાના અનાચારો, મારો, અને સીતમો ગુજરવામાં આવ્યા.

બાપ ઝથુ તથા પારવતીની ઇજ્જતો લેવામાં આવી. ૧૧) વરસની નાની છોકરી સડીના ગુલ્લ ભાગમાં આંગળીઓ વતિ લોહીની ધારે વહેવરાવવા માંડી. સઘળા સ્ત્રી અને પુરૂષોને એકજ રૂમમાં બંદુકના બડાકે તદ્દન નગ્ન કરાવવામાં આવ્યા. અરસ પરસની વહાલી સગા-ઇઓ પૂછી તે, નમ્ન સ્ત્રી-પુરૂષોને અરસ પરસ ગુમ ભાગે હાથમાં લેવરાવવામાં આવ્યા. વિગેરે અનેક પ્રકારનાં ગુજરેલા અમાનુષી અત્યાચારની સંપૂર્ણ વીગતવાર હકીકત, વડોદરા કોર્ટમાં ચાલેલા કેસમાં રજુ થયેલી. ને, સત્તાવાર કાગળો પરથી તેઓ સઘળાઓનાં સુંદર ફોટો-ચિત્રો સહિત આ પુસ્તકમાં આપવામાં આવેલી છે.

બુવાન બાપ્પા ઝથુ અને પારવતી પોતાની બળાતકારે લીધેલી ઇજ્જતોની વિગતો ભર કોર્ટમાં ફુસકાં ભરતી. ભરતી, કહેતાં જણાવે છે કે:-

તે સાત સાવજ ધરાય તેવા આદમી સામે અમારું અબલાઓનું શું જોર ચાલે? અમારામાંનાં મરદોની સામે તો બંદુકની નાળયોજ ધરી રાખી હતી. તેમનાં તો મુતરજ છુટી ગયા હતા. તેમની સમક્ષજ અમેને ચોરાની ઓરડીઓમાં ધકેલવામાં આવી. પછી અમારું શું ગળું? કપડાં તો અમારા પહેલાથીજ કઢાવી નાંખ્યા હતા.....

વિગેરે સંપૂર્ણ હકીકત, અક્ષરે અક્ષર આ પુસ્તકમાં તેવાજ સુંદર ફોટો-ચિત્રો સહિત આપવામાં આવેલી છે.

[હિંદ બહારનાં આદમી માટે રજીસ્ટર પોસ્ટેજ સહિત શીલીંગ ૫ પાંચ.]

મળવાનું માત્ર એકજ ઠેકાણું:-

સત્ય પ્રકાશક કાર્યાલય.

ધર નં. ૪૭, માધવબાગ રોડ, મુંબઈ, નં. ૪.

યશમાવાલા ડૉ. બાર્ટન કેસ

૧૧૫ પાના.

૩૦-૩૫ ફેટા-ચીત્રોથી ભરપુર.

કીંમત રૂ. ૧-૮-૦ (પોસ્ટેજ વધુ.)

આ પુસ્તકમાં મીસ એમી કરકરીઆએ ફરીયાદ માંડી ત્યારથી એટલે કે પલટન રોડ પોલીસ સ્ટેશન ઉપર તે દીવસે બપોરના શું બન્યું તે જણાવ્યું. ત્યારથી તે ઠેઠ ચુકદા સુધીની સઘળી વીગતો આપવામાં આવેલી છે. જેમાં મીસ એમી જહાંગીર કરકરીઆ જણાવે છે કે, ડૉ. બાર્ટને તેને એટલી ચુમીઓ લીધી કે માત્ર ગાલ કરડવાનું જ બાકી રહ્યું હતું. તેમજ છાતી સાથે પણ ઘણો વખત સુધી ઘણી અઘટીત છુટ લેવામાં આવી હતી. તે બાબતમાં તેમની સંપૂર્ણ જુબાની, તેમનાં માતાની જુબાની વીગેરે સઘળું આપવામાં આવેલ છે. ધારાશાસ્ત્રીઓએ આ કેસમાં કરેલા ખરેખર દીવ્ય દલીલોવાળા બાષણો, તેમાં લેવાયેલી ખુદા જુબાનીઓ વીગેરે પહેલેથી તે ઠેઠ ચુકદા સુધીની સઘળી હકીકત આ બુકમાં આપેલી છે. આ બુકમાં બારે મુશ્કેલીથી લગભગ સઘળાઓના ફેટાઓ આપવામાં આવેલ છે.

સત્ય પ્રકાશ નાણાંદય
૨૭, સી. પી. ટેકરોડ, મુબઈ ૪.

અસલ “કુચોપનિષદ્વંત્ર” પરથી.

વશીકરણ મંત્રો અને અનંગરંગના ઔષધો.

કીંમત આઠ આના. (પોરટે ૪ ત્રણ આના.) બુકમાં પાના ૭૨. શ્રુતિ, સ્મૃતિ, પુરાણ ઇતિહાસ આ ૧ કાગ્યો વચવાથી જગ્યાશે કે પ્રાચિન કાળમાં ત્રણે વર્ણના (બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય) લોકો ઋષિ ગુરુ કુળોમાં રહી સંપૂર્ણ બ્રહ્મચર્ય પાળી વિદ્યાભ્યાસ કરી, પછી ગૃહસ્થાશ્રમમાં પ્રવેશ કરતા.

તે વખતે તેઓને કામશાસ્ત્રનું પણ શિક્ષણ આપવામાં આવતું. આવું જ્ઞાન પામેલાઓ અતંક પ્રકારનું રતિ-સુખ ભોગ ભોગવી ગૃહસ્થાશ્રમ ધન્ય કરતા આવા જ્ઞાન વગરનું રતિ સુખ એ પશુના જેવું છે. આ જ્ઞાન પછી જે પુરુષ, સ્ત્રીના હાવભાવ ઉપરથી તેનું દીક્ષ સમજીને “કામશાસ્ત્ર” અનુસાર તે સ્ત્રી સાથે રતિ સુખ ભોગવે છે. તેવા પુરુષને સ્ત્રી પોતાનું આશ્રુ જીવન સમર્પણ કરી દે છે, અને તેને ધન, ધાન્ય તેમજ પુત્ર, પૌત્રાદિનો લાભ તથા આનંદ મળે છે. આ સંધણું આ નાનકડા પુસ્તકમાં નીચે મુજબનાં ૧૨ પ્રકરણોમાં આપવામાં આવેલ છે:-

૧ હું હાથીના મુત્ર વિગેરેનો લેપ	૭ સંતતિ નિયમન
૨ જી કૃષ્ણા વશીકરણ મંત્ર	૮ ખાખરાની રાખનો પ્રયોગ
૩ જી સ્ત્રીનું જાતિ સ્વરૂપ અને રતિ સમય	૯ ગર્ભાધાન થવાના છલાજ.
૪ થું સ્વયં ગુપ્ત.	૧૦ પુત્રોત્પત્તિ માટે મંત્ર પૂજન.
૫ મું સ્ત્રી રજનું દ્રવણ તથા સંભવન.	૧૧ પુજન વિધિ.
૬ હું કન્યા કરણ.	પૂરવણી નપુંસકત્વ.

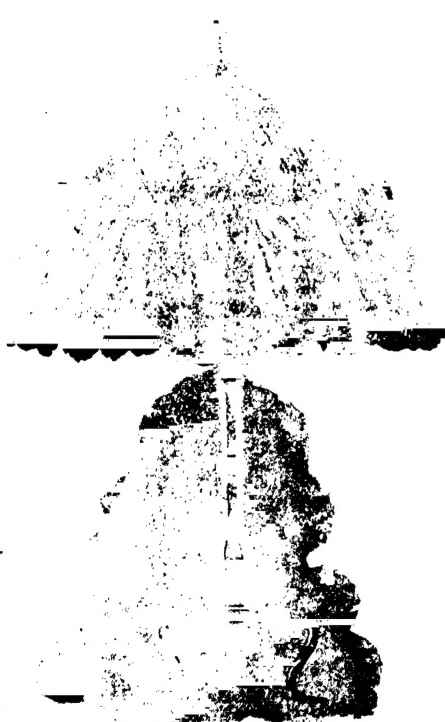
મળવાનું ઠેકાણું:-કામ વિજ્ઞાન સાહિત્ય પ્રકાશક મંદિર,

અદલાબાદ બેંક સામે, રાજ બહાદુર મેન્શન, એપોલો સ્ટ્રીટ.
કોટ, મુંબઈ. ન. ૧.

Tele.INSULATORS:

ટેલીફોન નંબર ૨૨૮૩૬

અમારી ખાસ ભલામણ.

ઇલેક્ટ્રીક (વીજળી)
ને લગતો કોઇ પણ
જાતનો માલ ખરી-
દતાં પહેલાં નીચેના
સીરનામે ભાવ તાલ
તેમજ ખાત્રીદાયક
ઉત્તમ માલ માટે
પ્રુછપરછ કરવા
અમારી ખાસ
ભલામણ છે.

ગ્રાટો એન્ડ ઇલેક્ટ્રીક સ્ટોર્સ.

૩૬, ભાગવાડી, મુંબઈ, ૨.

